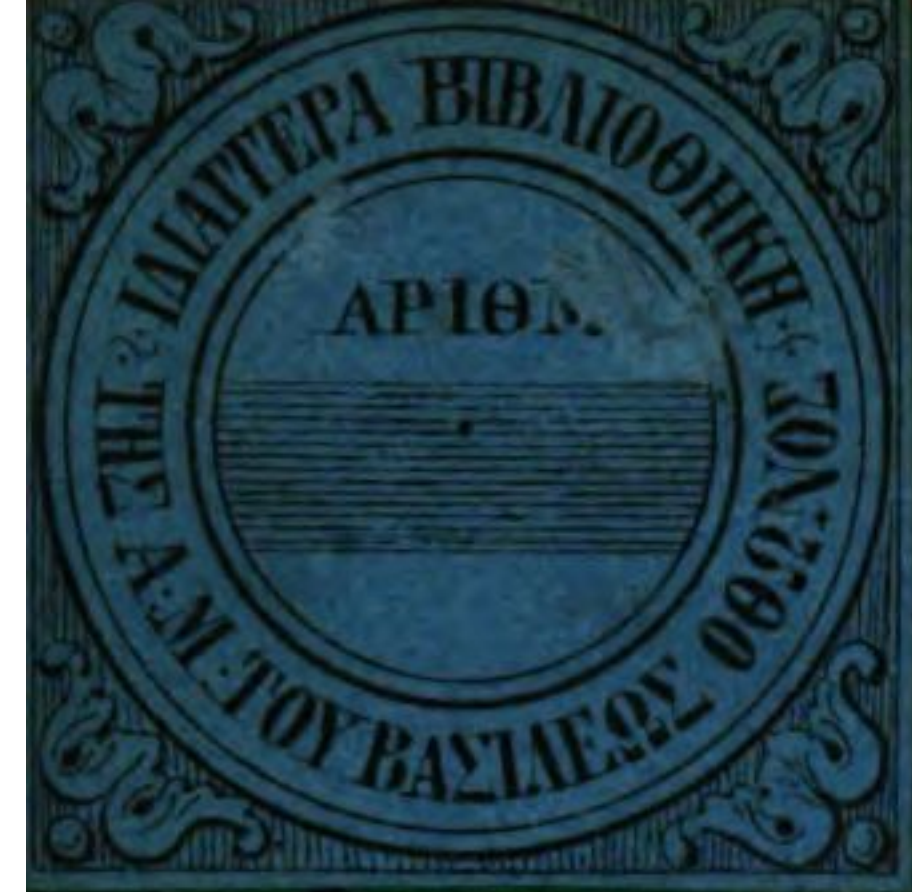
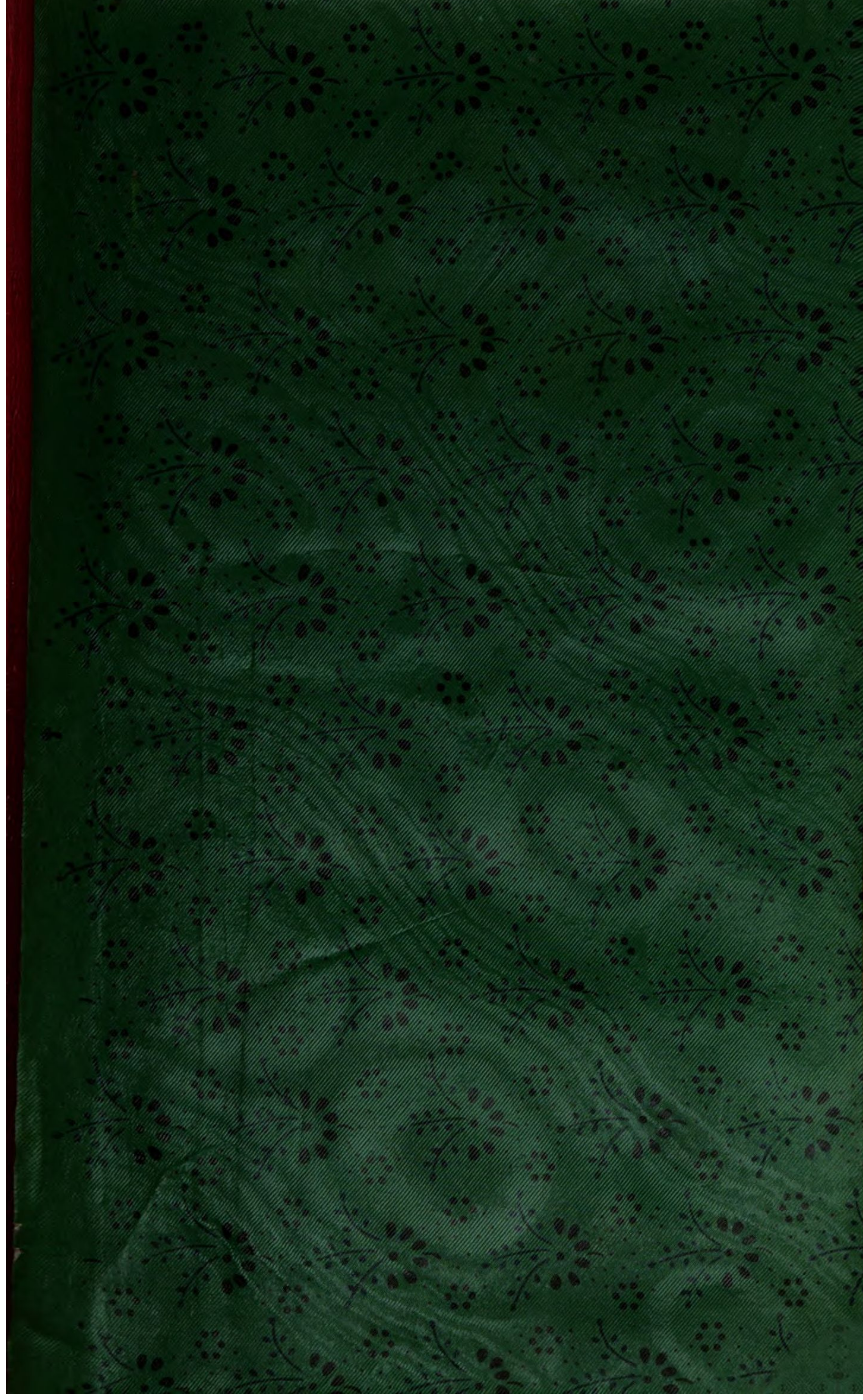

J. Smith

M. rel.

1662

Nautis

ΕΡΜΑΤΕΛΑ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΗΜΕΡΗ

ΑΝΤΙΛΗΤΟΡΙΟΝ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΘΝΟΝ
ΕΛΛΗΝΕΣΤΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ε. Α. ΚΑΡΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΤΙΜΟΤΑΤΟΣ ΑΓΓΕΛΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΕΡΑΤΜΑΤΕΙΑ

ΠΡΟΣ

ΕΡΕΥΡΟΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

ΕΙΣ

ΑΝΤΙΠΙΣΤΟΡΟΝ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΕΥΡΟΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΕΥΡΟΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

ΕΙΣ

ΕΡΑΤΜΑΤΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΕΥΡΟΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΕΥΡΟΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΕΥΡΟΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΕΥΡΟΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

ΕΙΣ

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ
ΠΕΡΙ
ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ
ΚΑΙ
ΑΝΤΙΛΗΠΤΟΡΩΝ.

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΪΚΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΝ ΤΗ
ΕΛΛΑΔΙ ΙΣΧΥΟΝΤΑΣ ΝΟΜΟΥΣ.

ΥΠΟ

Γ. Α. ΝΑΥΤΗ.

ΑΝΤΙΣΤΑΣΤΕΛΕΩΣ ΠΑΡΑ ΤΩ ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,
ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΓΓΕΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

Κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ Ἑρμοῦ παρὰ τῇ Καπνικαρέᾳ.

1840

ΠΡΑΤΗΡΙΑ

ΠΡΟΣ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΟΝ ΚΑΙ ΕΜΟΝΩΝ

ΕΠΙΤΡΟΠΟΝ

ΕΠΙΤΡΟΠΟΝ ΚΑΙ ΕΜΟΝΩΝ

ΕΝ ΔΟΧΜΑΙΣ

ΕΝ ΔΟΧΜΑΙΣ ΑΠΟΤΑΥΤΑΙΣ

1860

Πρὸς τὸν Ἀναγνώστην.

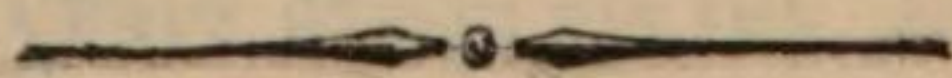
Εἰδικὴ περὶ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων πραγματεία, συντεταγμένη μὲ μέθοδον καὶ ὕφος εὐληπτον ὅσον δύναται νὰ γίνῃ εἰς τοὺς περισσοτέρους, εἶναι πάντοτε ἀναγκαῖα, ὅπου ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες διορίζονται οἱ ἰδιῶται πολῖται. Κατ' ἐξαίρεσιν ὁμῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐνῶ οἱ ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ περὶ ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων νόμοι εἶναι ἀτελεῖς· ἐνῶ οἱ ἀναπληρωτικοὶ τούτων Ῥωμαῖκοὶ Νόμοι, δὲν διεκρίθησαν μέχρι τοῦδε διὰ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων, ὡς μήπω ἐφαρμοσθέντες εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις· ἐνῶ ἐκ τῆς Πολιτ. Δικον. καὶ ἄλλων νέων νόμων τῆς Ἑλλάδος, τροποποιοῦνται ἢ ἀκυροῦνται πολλοὶ τῶν προρηθέντων νόμων, φαίνεται ἀναγκαιοτάτη τοιαύτη πραγματεία, ὅχι μόνον πρὸς χρῆσιν τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, ἀλλὰ καὶ πρὸς εὐκόλυνσιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν περὶ τούτων νόμων, οἵτινες δυνάμεθα ἐκ πείρας νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡμελήθησαν κατὰ μέγα μέρος. Ἡ ἔνωσις τῶν νόμων τούτων, αἱ περὶ τῶν περιπτώσεων τῆς ἐφαρμογῆς των συζητήσεις καὶ γινῶμαι, θέλουν δώσει πρὸς τοῖς ἄλλοις, τὰ μέσα καὶ τὴν ἀφορμὴν περισσοτέρων περὶ τούτων σκέψεων.

Τοιοῦτοι στοχασμοὶ, τοιαύτη ἐλπίς, μὲ παρεκίνησαν εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ἔκδοσιν τῆς περὶ τῶν ἐπιτρόπων κηδεμόνων καὶ ἀντιληπτῶρων, κατὰ τοὺς Ῥωμαῖκοὺς καὶ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντας νόμους πραγματείας· ἐσπούδασα νὰ τὴν κόμω σύντομον καὶ περιληπτικὴν ὅλων τῶν ἐν τὸς τῶν ὀρίων τῆς πραγματευομένης ὕλης ὠφελίμων εἰς τὴν πρακτικὴν γνώσεων, καὶ εἰς τοῦτο ἐνησχολήθην μὲ τὴν προσοχὴν καὶ συνείδησιν, τὴν ὁποίαν ἔχει δίκαιον καθεὶς ν' ἀπαι-

τήσῃ ἀπὸ πάντα συγγραφέα ἢ μεταφραστὴν βιβλίων πραγ-
ματευομένων περὶ τῶν θετικῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώ-
σεων τῶν συμπολιτῶν του. Παρέλειψα τὰς ἀηδιαζούσας τὸν
φίλον τοῦ συλλογισμοῦ νόα εἰδικότητας καὶ λεπτομερείας,
καὶ τὸ νεκρὸν καὶ ἄχρηστον μέρος τῶν Ῥωμαϊκῶν Νόμων,
(καθὼς τὰς περὶ τῶν δούλων καὶ ἀπελευθέρων διατάξεις)
ὅταν δὲν ἡδύνατο νὰ χορηγήσῃ κἀνὲν φῶς, κἀνὲν ἐπιχείρημα
εἰς τὴν ἐνεργουμένην δικαιοσύνην.

Εἶχον σκοπὸν ν' ἀναφέρω εἰς τὰ προλεγόμενα τὰς τῶν Γαλ-
λικῶν νόμων διατάξεις περὶ τῶν ἐπιτροπῶν καὶ κηδεμόνων,
ἀλλὰ δὲν ἔκρινα ἀρμόζον ν' ἀναβάλλω τὴν δημοσίευσιν τῆς
πραγματείας μου, δι' αὐτὸ τὸ ὁποῖον δὲν ἔφθασα νὰ τελειώσω
μέχρι τοῦδε μέρος τῶν προλεγομένων, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται
νὰ φέρῃ οὐδεμίαν ὠφέλειαν εἰς τὴν πρακτικὴν, καὶ δὲν δύνα-
ται νὰ θεωρηθῇ ὡς μέρος τῶν ἐλπιζομένων νέων πολιτικῶν
νόμων τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες εἶναι ἐν γένει ἄδηλον κατὰ πόσον
θέλουν εἶσθαι σύμφωνοι μὲ τοὺς Γαλλικοὺς, καὶ βέβαιον,
κατὰ εὐλόγους ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε νέας Ἑλληνικ. νομοθεσίας
ποριζομένους συλλογισμοὺς, ὅτι θέλουν διαφέρει κατὰ τινα
οὐσιώδη ὡς πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας.

Ὁμολογῶ ὅτι ἡ εἰκὼν τῆς ἀδυναμίας τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς
μ' ἐκπλήττει σκιαζομένη ἀπὸ πυκνὰ λάθη μεγάλων καὶ σοφῶν
ἀνδρῶν· ἀλλ' ἐπίστευσα ὅτι ἂν ὑπέπεσα εἰς τινα λάθη,
δὲν ἔμελλον ταῦτα νὰ μ' ἐπιφέρουν μῖσος, διότι καὶ διὰ
τοῦ ἔργου μου δὲν ἐζήτησα δόξαν συγγραφέως, ἀλλ' ἠθέλησα
νὰ συντελέσω κατὰ τὴν δύναμίν μου εἰς τὴν ἐφαρμογὴν νόμων
συμφερωτάτων εἰς τὴν κοινωνίαν, ὡς ἀφορώντων τὴν προ-
στασίαν τῶν νέων γεννεῶν.

Πρὸς τὸν Σεβαστὸν Μοι Πατέρα

Μιχαήλ Ναύτην Ἰατρόν.

Εἰς Σύρον.

Σᾶς ἀφιερώνω τὴν περὶ Ἐπιτρόπων Κηδεμόνων καὶ Ἀντιληπτῶν πραγματείαν μου, διότι σύγγραμμα ἀφορὸν κατὰ μέγιστον μέρος τὴν ἀνατροφὴν καὶ προστασίαν τῶν ἀνηλίκων τέκνων, εὐλόγως ἀφιεροῦται, εἰς πατέρα ἐπιμεληθέντα καὶ ἐπιμελούμενον, δι' ἰδίας ἐπιστασίας καὶ πολλῆς δαπάνης, τὴν ἀνατροφὴν καὶ ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων του. Τοιαύτη ἀπόδειξις εὐγνωμοσύνης Υἱοῦ πρὸς τὸν Πατέρα, εἶναι ἀπλῆ ἐξήγησις ὀφειλομένου σεβασμοῦ, καὶ ἱεροῦ τῆς συγγενείας φίλτρου, μὴ δυναμένη γὰρ ταράξῃ τὴν μετριοφροσύνην σας.

Ἀθῆναι τὴν 10. Ἰαννουαρίου 1840.

Γ. Α. ΝΑΥΤΗΣ.

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΡΑΦΩΝ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῶν Ἐπιτρόπων Κηδεμόνων καὶ Ἀντιληπτῶρων ἐν γένει, καὶ τῶν περιπτώσεων, καὶ τρόπων τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Γενικαὶ ιδέαι, περὶ τῶν Ἐπιτρόπων καὶ Κηδεμόνων καὶ διάκρισις αὐτῶν.

§. 1.	Τὶ σημαίνει ἡ λέξις Ἐπίτροπος καὶ Κηδεμῶν	σελ.	1
§. 2.	Γενικαὶ περὶ τῆς ἐπιτροπῆς ιδέαι καὶ δια-
κρίσεις τῶν Ἐπιτρόπων.	—	3
§. 3.	Γενικαὶ περὶ τῆς Κηδεμονίας ιδέαι καὶ διά-
κρισις τῶν Κηδεμόνων.	—	7

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Γενικαὶ περὶ τῶν ἀντιληπτῶρων ιδέαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

	Πότε λαμβάνει χώραν ἡ Ἐπιτροπή.	—	11
§. 1.	Τέκνα ἄνηθα.	—	—
§. 2.	Μὴ ὑποκείμενα εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν.	—	13
	Α. Ἐκθετα τέκνα.	—	14
	Β. Ἐκ τῆς γεννήσεως στερημένα νομίμων
γονέων.	—	16
	Γ. Παύσαντα τοῦ νὰ ὑπόκηνται εἰς τὴν
Πατρικὴν ἐξουσίαν.	—	19
§. 3.	Πολῖται Ἕλληνες.	—	34

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Τίνες ὑπάγονται εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν
Γενικῶν Κηδεμόνων. — 36

Κατὰ τυπογραφικὸν λάθος τὸ Κεφ. τοῦτο ἐσημειώθη
εἰς τὴν πραγματείαν ὡς Ε'. καὶ ἐκ τούτου ἐλανθάσθη
καὶ ὁ τῶν ἐπομένων Κεφ. ἀριθμός.

§. 1. Ἐφηβοὶ ἀνήλικες — 37

§. 2. Βλάκες, Παράφρονες, μαινόμενοι καὶ ἄσωτοι — 41

§. 3. Κωφοὶ, Ἄλαλοι, καὶ Κωφάλαλοι . . . — 44

§. 4. Διαρκῶς ἀσθενεῖς, ἐμποδιζόμενοι ἀπὸ τὴν
διοίκησιν τῶν ὑποθέσεών των. — 45

§. 5. Κυοφορούμενοι. — 46

§. 6. Ἄφαντοι. — 47

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Τίνες ὑποβάλλονται εἰς ἀντιλήπτορας. — 49

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ τοῦ διορισμοῦ τῶν Ἐπιτρόπων Κηδε-
μόνων καὶ Ἀντιληπτόρων — 50

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τῶν ἐκ Διαθήκης Ἐπιτρόπων Κηδεμό-
νων καὶ ἀντιληπτόρων.

§. 1. Τίνες εἶναι ἐκ διαθήκης ἐπίτροποι κηδεμό-
νες καὶ ἀντιλήπτορες — 51

§. 2. Κανόνες ἐρμηνείας τῶν ἐν διαθήκῃ διορι-
σμῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων. — 59

§. 3. Ἀπαιτούμενα διὰ τὸ κῦρος τῶν ἐν διαθήκῃ
διορισμῶν ἐπιτρόπων κηδεμόνων καὶ ἀντι-
ληπτόρων — 61

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς μητρὸς καὶ τῆς Μάμμης — 65

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῶν νομίμων ἐπιτρόπων κηδεμόνων
καὶ ἀντιληπτῶρων. — 66

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ τῶν δικαστικῶν ἐπιτρόπων κηδεμόνων
καὶ ἀντιληπτῶρων

§. 1. Ἀπὸ ποίας Ἀρχῆς, καὶ κατὰ ποίας περιπτώ-
σεις διορίζονται δικαστικοὶ ἐπίτροποι καὶ
κηδεμόνες — 72

§. 2. Κατὰ ποίας διατυπώσεις διορίζονται οἱ δι-
καστικοὶ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες τῶν ἀντι-
λήκων καὶ τῶν ἀπηγορευμένων κατὰ τοὺς
ποινικοὺς νόμους — 80

§. 3. Κατὰ ποίας διατυπώσεις διορίζονται οἱ τῶν
ἀσώτων καὶ τῶν δικαστικῶς ἀπηγορευμέ-
νων κηδεμόνες, καὶ οἱ ἀντιλήπτορες . . . — 86

§. 4. Ἀπαιτούμενα διὰ τὸ κῦρος τοῦ ἐν τῇ ἀποφά-
σει διορισμοῦ τῶν δικαστικῶν ἐπιτρόπων
κηδεμόνων καὶ ἀντιληπτῶρων. — 89

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περὶ πλειόνων ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων καὶ
περὶ τῶν ἐπιτίμων. — 91

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Πότε θεωροῦνται ὡς διορισθέντες, οἱ ἐπί-
τροποι κηδεμόνες καὶ ἀντιλήπτορες, καὶ πό-
τε ὡς ὑπὸ χρεοὶ νὰ ἐνεργήσουν ὡς τοιοῦτοι. — 93

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῶν κωλυμάτων καὶ ἀνικανοτήτων
πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς κηδεμονίας καὶ ἀντιλή-
ψεις, καὶ περὶ τῶν λόγων τῆς ἐκ τούτων
ἀπαλλαγῆς. —95

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Παραγωγή, ὀνομαστικὴ διάκρισις, καὶ νομι-
κὴ διαφορὰ, τῶν κωλυμάτων ἀνικανοτήτων
καὶ ἀπαλλαγῶν πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς κηδε-
μονίας καὶ ἀντιλήψεις. , . . — 95

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ τῶν ἀνικάνων πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν κη-
δεμονίαν καὶ ἀντίληψιν.

§. 1.	Ἐκ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως.	—100
§. 2.	Ἐκ φυσικῶν ἀσθενειῶν.	—106
§. 3.	Ἐκ τινων ἀθεμίτων πράξεων	— —
§. 4.	Ἐκ τῆς κακοηθείας.	—107
§. 5.	Δι' ἀποφάσεως ἀποβληθέντες ἀπὸ τὴν ἐπιτρ.	—112

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Περὶ τῶν κωλυμάτων πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς
κηδεμονίας καὶ ἀντιλήψεις. — —

§. 1.	Κωλύματα Γενικά.	—113
	1. Ὑπηρεσία στρατιωτικὴ.	— —
	2. Ἐκκλησιαστικὴ.	— —
	3. Διπλωματικὴ.	—114
§. 2.	Κωλύματα ἴδια.	—115
	1. Ἐχθρα.	— —
	2. Δίκαι καὶ σχέσεις συμφερόντων μετὰ
τῶν ὀρφανῶν.	—116

3. Ἀπαγορεύσεις τῶν γονέων . . .	—118
4. Πλάγιοι ἐνέργειαι πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιτροπῆς.	—119
5. Ἐκ τοῦ γάμου.	—120

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν λόγων τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν κηδεμονίαν καὶ ἀντίληψιν. —120

§. 1. Ἐκ τῆς παραλείψεως προτιμωτέρου ἐπιτρόπ. —	122
§. 2. Ἐκ τῆς ἡλικίας.	— —
§. 3. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τέκνων.	—123
§. 4. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπιτρ. καὶ κηδεμονιῶν. —	126
§. 5. Ἐκ τῆς ἀποσάσεως τῆς διαχειριστέας περιουσίας —	128
§. 6. Ἐκ τῆς ἀποδημήσεως καὶ ἀπουσίας διὰ δη- μόσιον ὑπηρεσίαν.	—129
§. 7. Ἐκ τῶν σωματικῶν ἀσθενειῶν	—130
§. 8. Ἐκ τῆς ἔχθρας καὶ τῶν δικαστικῶν διενέξεων —	131
§. 9. Ἐκ τῆς πενίας καὶ ἀμαθείας ἢ ἀπειρίας. —	—
§. 10. Ἐκ τοῦ γάμου.	—132
§. 11. Ἐκ τῶν προνομίων	— —
§. 12. Ἰδιαιτέρα ἐκ μόνης τῆς Κηδεμονίας ἀπαλλαγή. —	134

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ τῆς προτάσεως τῶν λόγων τῆς ἀπαλλαγῆς. —135

§. 1. Οἱ μὴ ὑπόχρεοι νὰ ζητήσουν τὴν ἀπαλ- λαγὴν των.	— —
§. 2. Δυνάμενοι νὰ ζητήσουν τὴν ἀπαλλαγὴν των. —	138
§. 3. Παραγραφὴ τῆς πρὸς ἀπαλλαγὴν αἰτήσεως. —	—
§. 4. Κατὰ ποίαν διαδικασίαν ζητεῖται ἡ ἀπαλ- λαγή.	—141
§. 5. Συνέπειαι τῆς αἰτήσεως τῆς ἀπαλλαγῆς καὶ τῆς ἀποτυχίας αὐτῆς.	— —

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς διαχειρήσεως τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, περὶ τῆς ἐφορίας τῶν ἀντιληπτόρων, περὶ τῆς εὐθύνης καὶ ἀποβολῆς τῶν ἐπιμελητῶν τούτων, καὶ περὶ τῆς εὐθύνης τῶν Ἀρχῶν, καὶ παντὸς διαχειριστοῦ ὑποθέσεων τῶν ὑπὸ ἐπιμέλειαν προσώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Περὶ τῆς ἐγγυοδοσίας καὶ ὀρκοδοσίας τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, καὶ τῆς πρὸς ἀπογραφὴν τῆς διαχειριστείας περιουσίας ὑποχρεώσεώς των, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς διαχειρήσεως αὐτῶν.

§. 1.	Περὶ τῆς ἐγγυοδοσίας.	—143
§. 2.	Περὶ τῆς ὀρκοδοσίας.	—147
§. 3.	Περὶ τῆς ἀπογραφῆς.	— —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ τῶν βοηθῶν τῶν ἐπιτρόπων καὶ τῶν ἐπικουρικῶν κηδεμόνων.	—148
--	------

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Περὶ τῆς διαφορᾶς τῆς διαχειρήσεως καὶ ἐπιμελείας τῶν γενικῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων	—149
---	------

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Περὶ τῆς πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀνήθους ἐπιμελείας τῶν ἐπιτρόπων	—151
§. 1. Φροντὶς περὶ τῆς ὑγείας αὐτῶν.	—153
§. 2. Ἐκπαίδευσις αὐτῶν.	— —
§. 3. Διεύθυνσις καὶ ἐπιτήρησις τῆς διαγωγῆς των. —	154

§. 4. Περὶ τῶν ἐξόδων τῆς διατροφῆς. — 156

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. Ε΄.

Περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν κηδεμόνων πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀνήλικας μαινομένους καὶ ἄλλους ἀνικάνους. — 158

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. ΣΤ΄.

Περὶ τῆς διαχειρίσεως καὶ διοικήσεως τῆς περιουσίας καὶ ἄλλων συμφερόντων, ὑπὸ τῶν γενικῶν ἐπιτρ. καὶ κηδεμόνων. — 159

§. 1. Νόμιμοι τρόποι αὐτῆς. — —

§. 2. Διαχειρήσεις τῆς κινητῆς περιουσίας. — 161

§. 3. Διαχειρήσεις τῆς ἀκινήτου περιουσίας. — 167

§. 4. Περιπτώσεις καὶ τύποι τῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ τῆς ὑποχρεώσεως τῶν ἀκινήτων κτημάτων καὶ τῶν ἐν φύσει τηρητέων κινητῶν. — 168

§. 5. Διεξαγωγή τῶν δικῶν. — 175

§. 6. Ὄφειλομένη ἐπιμέλεια τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων καὶ ἀπηγορευμέναι εἰς αὐτοὺς πράξεις. — 182

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Περὶ πλειόνων συνδιαχειριζομένων ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων. — 189

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Περὶ τῶν ἔργων τῶν κηδεμόνων τῶν κυοφορουμένων. — 191

Κατὰ τυπογραφικὸν λάθος τὸ Κεφ. τοῦτο ἐσημειώθη ὡς Κεφ. Θ΄. εἰς τὴν πραγματείαν, καὶ ἐκ τούτου ἐλανθάσθη ὁ ἀριθ. καὶ τῶν ἐπομ. Κεφ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Περὶ τῶν ἔργων τῶν κηδεμόνων τῶν ἀφάντων. — 193

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ τῆς ἐφορίας τῶν ἀντιληπτῶρων. . . —197

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περὶ τῶν ἔργων τῶν εἰδικῶν κηδεμόνων καὶ
τῶν προσωρινῶν διαχειριστῶν. . . —198

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Περὶ τῆς εὐθύνης τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδε-
μόνων. . . —199

§. 1. Γενικοὶ περὶ τῆς εὐθύνης αὐτῶν κανόνες. — —

§. 2. Ὅριζομένη διὰ τῶν νόμων, ἔκτινων πράξεων
τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων εὐθύνη. —202

§. 3. Εὐθύνη ἐκάστου τῶν συνεπιτρόπων καὶ συγ-
κηδεμόνων καὶ ἀλληλέγγυον αὐτῶν. . —213

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Ἐφορεία καὶ εὐθύνη τῶν ἐπιτίμων ἐπιτρόπων
καὶ κηδεμόνων. . . —217

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Περὶ τῆς εὐθύνης τῶν ἀντιληπτῶρων. —217

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Περὶ τῆς ἐπιμελείας καὶ εὐθύνης τῶν κλη-
ρονόμων τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων. —221

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

Περὶ τῆς εὐθύνης τῶν ἐγγυητῶν τῶν ἐπιτρό-
πων καὶ κηδεμόνων. . . — —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Περὶ τῆς εὐθύνης τῶν Ἀρχόντων καὶ τῶν
κληρονόμων αὐτῶν. . . —223

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Περὶ τῆς εὐθύνης τῶν μελῶν τοῦ Συγγενι-
κοῦ Συμβουλίου. . . —225

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν ὡς ἐπιτρόπων καὶ
κηδεμόνων ἐνεργησάντων, καὶ περὶ τῆς εὐθύ-
νης αὐτῶν. —228

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Περὶ τῆς ἐπιτηρήσεως τῶν ἐπιτρόπων καὶ
κηδεμόνων, καὶ τῆς ὑπὲρ τῶν ἀνικάνων
ὑποθήκης τῶν κτημάτων αὐτῶν. —229

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

Περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐπιτρόπων καὶ
κηδεμόνων ἐκ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν. —231

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

Περὶ τῆς ἀποβολῆς τῶν ἐπιτρόπων κηδεμό-
νων καὶ ἀντιληπτῶρων. —234

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τοῦ τέλους τῆς ἐπιτροπῆς κηδεμονίας
καὶ ἀντιλήψεως καὶ περὶ τῆς εἰς ἀκέραιον
ἀποκαταστάσεως τῶν ἀνικάνων. —239

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τοῦ τέλους τῆς ἐπιτροπῆς κηδεμονίας
καὶ ἀντιλήψεως. — —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Λογοδοσία τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων. —242

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῆς ἐκ τῶν πράξεων τῶν ἐπιτρόπων
καὶ κηδεμόνων ὠφελείας καὶ ὑποχρεώσεως
τῶν ἀνικάνων. —244

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τοῦ κύρους τῶν πράξεων τῶν ἀνικάνων. — 246

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ τῶν ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας
ἀγωγῶν, καὶ τῆς παραγραφῆς αὐτῶν. . — 252

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀνηλίκων. — 253

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΤΩΝ ΟΥΣΙΩΔΕΣΤΕΡΩΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ
ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ.

Σελ. 66. Στίχ. 15. ὅλοι οἱ ἐκ διαθήκης. γράφε. οἱ ἐκ διαθήκης.

» 72. εἰς τὸν §. Α'. κηδεμόνες καὶ ἀντιλήπτορες. γρ. καὶ κηδεμόνες.

» 76. εἰς τὴν σημ. (1) ἀντὶ τοῦ L. 27. de confirm. tut. γρ. L. 27.
de testam. tutel.

» 100. στίχ. 20. δὲν ἠδύνατο ἄρα γρ. δὲν ἠδύναντο ἄρα.

» 107. §. 4. στίχ. 6. ἂν δὲν προβάλλη γρ. ἂν δὲν προσβάλλη.

» 145. στίχ. 28. δὲν δύνανται φρονοῦμεν νὰ ἀπαιτηθῶσι. γρ. δὲν δύνα-
ται φρονοῦμεν ν' ἀπαιτηθῇ.

Ζητεῖται συγγνώμη διὰ τὰ παρατρέξαντα ὀρθογραφικὰ λάθη.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΠΤΟΡΩΝ
ΕΝ ΓΕΝΕΙ, ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ, ΚΑΙ
ΤΡΟΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΑΥΤΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

*Γενικαὶ ἰδέαι περὶ τῶν Ἐπιτρόπων καὶ Κηδεμόνων
καὶ διάκρισις αὐτῶν.*

§. Ι.

Τὶ σημαίνει ἡ λέξις Ἐπίτροπος καὶ Κηδεμών.

ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ἐλέγετο κατὰ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας, ὁ ἐπιμελητὴς τῶν ὀρφανῶν ἀνηλίκων, ὁ κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς νόμους tutor λεγόμενος.

Εἰς τοὺς ἐν τῷ Πανδέκτη νόμους τοὺς ἐξαχθέντας ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικῶν περὶ Ἐπιτρόπων σύγγραμμα τοῦ Μοδεστίνου (1) εἰς τὸν Κώδικα, καὶ εἰς τὰς Νεκρὰς τοῦ Ἰουστινιανοῦ εὐρίσκεται πολλάκις κηδεμῶν ἀντὶ ἐπίτροπος, διότι ὁ Μοδεστῖνος καὶ οἱ Νομικοὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ᾗθέλησαν ἴσως νὰ

(1) Libr, XXVII Pandect.

μεταφράσῃ τὴν Λατινικὴν λέξιν *tutorem* σημαίνουσαν προστατήν, ὑπερασπιστήν (1) μὲ τὴν ταυτόσημον σχεδὸν Ἑλληνικὴν λέξιν κηδεμόνα. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Κώδικα καὶ εἰς τὰς Νεαράς, ἡ λέξις ἐπίτροπος εἶναι εἰς χρῆσιν ὡς σημαίνουσα ἰδίως τὸν ἐπιμελητὴν τῶν ὀρφανῶν ἀνήθων καὶ μεταφράζουσα τὴν Λατινικὴν λέξιν *tutorem*, ἐνῶ ἡ λέξις κηδεμὼν σημαίνει πολλάκις κατὰ γενικὴν καὶ περιληπτικὴν ἔννοιαν, τὸν ἐπιμελητὴν τῶν ὀρφανῶν ἀνήθων, καὶ τὸν ἐπιμελητὴν τῶν ἐφήθων ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων προσώπων, κουράτορα (*curatorem*) ἰδίως λεγόμενον μὲ Λατινικὴν λέξιν ἀπὸ τὸν Μοδεστίνον καὶ ἀπὸ τὸν Ἰουστινιανόν, καὶ μετ' αὐτοὺς ἀπὸ τὸν Θεόφιλον καὶ Ἀρμενόπουλον. (2)

Τὴν σήμερον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ λέξις κηδεμὼν σημαίνει τὸν κατὰ τοὺς P. N. λεγόμενον κουράτορα, διότι εἰς τοὺς ἐνήλικας μαινομένους, εἰς τοὺς ὁποίους διορίζεται κουράτωρ κατὰ τοὺς P. N. ἡ Πολιτικὴ Δικονομία (ἀρθ. 667 671) λέγει, ὅτι δίδεται κηδεμὼν, ὁ δὲ Ποινικὸς Νόμος (ἀρθ. 25) ὀνομάζει κηδεμόνας τοὺς ἐπιμελητάς εἰς τοὺς ὁποίους ἀνατίθεται ἡ διαχείρησις καὶ διοίκησις τῶν ὑπεθέσεων, καὶ οὗτοι εἶναι οἱ κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς νόμους λεγόμενοι κουράτορες (*curatores*) πρὸς διαστολὴν τῶν ἐπιμελητῶν εἰς τοὺς

(1) Itaque appellantur tutores quasi tutores atque defensores ist §. 3. de Tutel.

(2) Εἰς τὸν Τίτλ. de exeusation tutor τοῦ Πανδέκτου αἱ λέξεις Κηδεμὼν καὶ Ἐπίτροπος εἶναι ταυτόσημοι· εἰς τὸν Νομ. 30 de epicop audien ἡ λέξις κηδεμὼν σημαίνει τὸν ἐπίτροπον καὶ τὸν κουράτορα. “Θεσπίζομεν ταῖς κηδεμονίαις τῶν νέων εἴτε τῆς πρώτης εἴτε τῆς δευτέρας εἶεν ἡλικίας ἢ καὶ ἕτεροι τινὲς οἷς ὁ νόμος δίδωσι κηδεμόνας κτλ. „ Ἴδε καὶ τὰς Νεαράς τοῦ Ἰουστινιανοῦ 94 118 155 Θεοφίλ. Ἰνστιτούτα βιβλ. α. Τιτ. 23 καὶ Ἀρμεν. περὶ ἐπιτρ. καὶ κουρατούρων.

ὁποίους ἀνατίθεται ἡ φροντίς τῆς προσωπικῆς ἀνατροφῆς καὶ τῶν συμφερόντων τῶν ὀρφανῶν ἀνήδων, καὶ τοὺς ὁποίους ὀνομάζουσιν ἐπιτρόπους (tutores). Τὸ σημαινόμενον ἄρα διὰ τοῦ Λατινικοῦ κουράτορος, ἐκφράζεται τὴν σήμερον διὰ τοῦ κηδεμόνος. (1)

Ἡ ἀκριβὴς διάκρισις τῆς σημασίας τῶν λέξεων ἀπαιτεῖται κατ' ἐξαιρέσιν εἰς τὰς πρακτικὰς ἐπιστήμας, διότι ἡ σύγχυσις τῶν πραγμάτων, ἡ πολλάκις προερχομένη ἐκ τῆς συγχύσεως τῆς ἐννοίας τῶν λέξεων, εἶναι ἀληθῶς ἐπιζήμιος πρὸς τοὺς ὁποίους ἐφαρμόζονται αἱ ἐπιστήμαι αὗται. Ἄς διακρίνομεν λοιπὸν ἐξ ἀρχῆς, ὅτι μὲ τὴν λέξιν ἐπίτροπον ἐννοοῦμεν τὸν κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς Νόμους tutorem λεγόμενον, καὶ μὲ τὴν λέξιν κηδεμόνα τὸν curatorem καὶ κουράτορα ὀνομαζόμενον κατ' αὐτούς. Ἐπιτροπὴν δὲ καὶ ἐπιτροπίαν (tutelam) τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐπιτρόπου, καὶ κηδεμονίαν (curam ἢ curatoriam) τὴν τοῦ κηδεμόνος.

§. 2.

*Γενικαὶ περὶ τῆς ἐπιτροπῆς ἰδέαι καὶ διακρίσεις
τῶν Ἐπιτρόπων.*

Οἱ Ῥωμαῖκοι Νόμοι περιέχουν τὸν δοθέντα ἀπὸ τὸν ἀρχαῖον Νομικὸν Σέρβιον ὅρισμὸν τῆς ἐπιτροπῆς (2) Tutela est ut Servius definit vis ac potestas in capite libero ad tuendum eum, qui propter aetatem Suam sponte se defendere nequit, jure civile data ac permissa.

» Ἡ ἐπιτροπὴ εἶναι κατὰ τὸν ὅρισμὸν τοῦ Σερβίου δύνاميς

(1) Κατὰ τὴν σημασίαν ταύτην μετεχειρίσθησαν τὴν λέξιν κηδεμόνα καὶ οἱ μεταφρασταὶ τοῦ Γαλλ. Πολιτικοῦ Κώδικος καὶ οἱ τοῦ Μακελδέυ.

(2) L. 1. de tut: D.

» καὶ ἐξουσία, δεδομένη καὶ συγχωρημένη ἀπὸ τοὺς πολιτι-
 » κοὺς νόμους διὰ τὴν προστασίαν ἐλευθέρου ἀνθρώπου μὴ δυνα-
 » μένου νὰ ὑπερασπισθῇ ἑαυτὸν διὰ τὴν ἡλικίαν του. (1) Τὸν
 αὐτὸν ὅρισμὸν ἔχει ὁ Θεόφιλος εἰς τὰ Ἰνστιτούτα, καὶ ὁ Ἀρμε-

(1) Ὁ ὅρισμὸς οὗτος ἐσυζητήθη ἀπὸ διαφόρους Νομικοὺς. Δύο τῶν ἐκ-
 φράσεών του ἐπιδέχονται κυρίως παρατηρήσεις καὶ ἐξηγήσεις τὰς ὁποίας
 ἀναφέρω διὰ τοὺς σπουδαστὰς μάλιστα τῶν Ῥωμ. Νόμ. Ἡ μία τῶν ἐκφρά-
 σεων τούτων εἶναι « ἡ Ἐπιτροπὴ εἶναι δύναμις καὶ ἐξουσία » *vis ac Po-*
testas. Ἡ ἄλλη « δίδεται ἐπὶ ἐλευθέρῳ ἀνθρώπῳ » *in capite libero*.

Περὶ τῆς πρώτης παρατηρεῖ ὁ Εἰνέκκιος εἰς τὰ Στοιχεῖα τοῦ Πολ. Δικ.
 (*elem jur civ*) ὅτι ἡ λέξις *vis* δύναμις, δὲν εἶναι περιττὴ καὶ πλεονά-
 ζουσα, ὡς εἶπον τινές, ἀλλὰ χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ διακρίνῃ τὴν δύναμιν τῶν
 ἐπιτρόπων ἐπὶ τῶν μικρῶν παιδῶν, ἣτις ἦτο μεγαλητέρα παρὰ τὴν ἐξουσίαν *pro-*
testatem τὴν ὁποίαν οἱ ἐπίτροποι μετεχειρίζοντο ἐπὶ τῶν περὶ τὴν ἡβὴν τέ-
 κνων, καὶ ἐπὶ τῶν ἐνηλίκων γυναικῶν, διότι εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Σερβίου αἱ
 μὴ οὔσαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν πατρὸς ἢ συζύγου γυναικες, ἦσαν ὑπὸ ἐπιτροπὴν
 ὁποιασδήποτε ἂν ἦσαν ἡλικίας· ὥστε κατὰ τὸν Εἰνέκκιον ἡ χρῆσις τῶν δύο
 λέξεων *vis ac potestas*, συντείνει εἰς τὸ νὰ διακρίνῃ τὴν ἐπὶ τῶν μικρῶν
 παιδῶν δύναμιν τῶν ἐπιτρόπων, ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐνηλίκων
 γυναικῶν καὶ τῶν περὶ τὴν ἡβὴν τέκνων. Ὁ Decauroix institut expl, πα-
 ρατηρεῖ ὅτι ἡ λέξις πλεονάζει εἰς τὸν ἐκτεθέντα ὅρισμὸν ὡς εἰς τὸν νόμον
Scire leges non est verba earum tenere, sed vim ac potestatem.

Ἐμπορεῖ τις νὰ παρατηρήσῃ πρὸς τούτοις ὅτι ἡ λέξις *potestas* σημαίνει
 πᾶσαν δύναμιν καὶ βίαν κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Ῥωμαϊκῶν Νόμων διότι καὶ
 ὅταν ἡ πατρικὴ ἐξουσία ἔδιδε τὸ δικαίωμα πάσης βίας τοῦ πατρὸς πρὸς
 τὰ τέκνα, ὀνομάζετο *patria potestas*. Δὲν ἦτον λοιπὸν ἀναγκαία ἡ λέξις
vis διὰ νὰ ἐξηγήσῃ μεγαλητέραν δύναμιν παρὰ τὴν ὁποίαν σημαίνει ἡ λέξις
potestas. Ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ ὁρισμοῦ ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ Σέρβιος δὲν ἐνόησε
 νὰ περιλάβῃ εἰς τὸν ὅρισμον του καὶ τὸν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν γυναικῶν, διότι
 ὁ ὅρισμός του ἀφορᾷ τὴν δεδομένην διὰ τὸ ἀσθενὲς τῆς ἡλικίας ἐπιτρο-
 πὴν, ἐνῶ ἡ ἐπὶ τῶν ἐνηλίκων γυναικῶν ἐπιτροπὴ ἐδίδετο διὰ τὴν ἀσθένειαν
 τοῦ γυναικείου φύλου καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν του περὶ τὰ πράγματα.
Propter Sexus infirmitatem et propter forensium rerum ignorantiam.
Ulp: fragm Tit. Xi. §. i de Tutel.

Περὶ τῆς ἄλλης ἐκφράσεως *in capite libero* ἀναγκαῖον νὰ παρατηρή-

νόπουλος εἰς τὴν Ἐξάβιβλον, ἀλλὰ κατὰ λέξιν μεταφραζόμενον. (1)

Ἀτελής εἶναι ἡ ἐκ τοῦ ὀρισμοῦ τούτου ιδέα τῆς ἐπιτροπῆς. Ὁ ἐντελής ὀρισμὸς πρέπει νὰ ὁμοιάζῃ μὲ τὸ ἐπίπεδον σχέδιον στερεᾶς οἰκοδομῆς, εἰς τὸ ὑποῖον ὅλα τὰ μέρη τοῦ στερεοῦ κτιρίου σημειοῦνται καὶ ἐμφαίνονται δι' ἐντέχνων τοῦλάχιστον διαστημάτων καὶ σκιῶν.

Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ συνταχθῇ τοιοῦτος ὀρισμὸς τῆς ἐπιτροπῆς. Ἀλλ' ἡ ἀναλυτικὴ ἔκθεσις τοῦ εἵδους καὶ τῶν γενικῶν σκοπῶν καὶ ἀποτελεσμάτων νομοθεσίας τινὸς φέρει, νομίζομεν, μὲ περισσοτέραν εὐκολίαν καὶ ἀσφάλειαν τὴν ἐλπιζομένην ἐκ τῶν ὀρισμῶν ὠφέλειαν.

Ἡ ἐπιτροπὴ εἶναι δημόσιον ἢ πολιτικὸν προσωπικὸν λειτουργημα *munus publicum personale*. (2) Δημόσια ἢ πολιτικὰ λειτουργήματα ὀνομάζουσιν οἱ Ῥωμαῖοι. Νόμοι τὰ ἐπι-

σωμεν ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι Νόμοι διέκρινον τρία ἤδη Πολιτικῆς καταστάσεως τῶν ἀνθρώπων. 1. Κατάστασιν ἐλευθερίας (*status libertatis*) 2. Κατάστασιν ἰθαγενείας ἢ ἐθνικότητος (*status civitatis*) καὶ 3. Κατάστασιν οἰκογενείας (*status familiae*) διότι διέκρινον ἐν γένει τοὺς ἐν τῇ πολιτείᾳ τῶν ἀνθρώπους εἰς ἐλευθέρους καὶ δούλους, εἰς πολίτας καὶ ξένους, εἰς πατέρας οἰκογενείας καὶ υἱοὺς οἰκογενείας. Οἱ δούλοι ὅποιοι ἦσαν παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, ἐθεωροῦντο ὡς πράγματα τῶν δεσποτῶν αὐτῶν, καὶ δὲν ἔχαιρον τὰ χορηγούμενα δικαιώματα ἀπὸ τοὺς πολιτικοὺς νόμους· δὲν ἐδίδετο λοιπὸν ἐπίτροπος ἐπὶ δούλου, ἀλλ' ἐπὶ ἐλευτέρου ἀνθρώπου. *Caput liberum* λέγεται καὶ ὁ ὑπεξούσιος υἱὸς τοῦ ἐλευτέρου πολίτου (*ulp: frag Tit. Xi. §. 5.*) διότι ἦσαν ἐλεύθεροι οἱ υἱοὶ τῶν ἐλευθέρων. Ἀλλ' εἰς τὸν ἐκτεθέντα ὀρισμὸν ἡ φράσις *in capite libero* δὲν σημαίνει μόνον ἐπὶ ἐλευτέρου κατὰ τὴν πολιτικὴν κατάστασιν ἀνθρώπου ἀλλὰ καὶ ἐλευτέρου ἀπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, διότι οἱ ὑπεξούσιοι δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν. Θεοφ. Ἰνστιτ. βιβλ. α. Tit. 13 Heinecc elem jur civ lib 1. cap 13 Decaur instit expl des tut.

(1) Θεόφ. βιβλ. α. Τιτ. ιγ. Ἀρμ. βιβλ. ε. Τιτ. ια. §. 1.

(2) L. 1. §. 4, de muner et honor καὶ L. 6 §. 15 de exeusat tutor D.

βαλλόμενα εἰς τοὺς ἰδιώτας πολίτας χωρὶς βαθμὸν ἢ ἀξίωμα καὶ ἐκπληρούμενα παρ' αὐτῶν πρὸς κοινὴν τῆς κοινωνίας ὠφέλειαν. (1) Διακρίνονται δὲ εἰς λειτουργήματα προσωπικῆς ὑπηρεσίας, χρηματικῆς δαπάνης καὶ μικτά· διότι ἄλλα ἐκπληροῦνται μὲ μόνην τὴν προσωπικὴν ὑπηρεσίαν τῶν πολιτῶν, ἄλλα μὲ χρηματικὴν μόνον δαπάνην, καὶ ἄλλα μὲ αὐτὴν καὶ μὲ ἐκείνην. (2) Ἡ ὑπηρεσία λοιπὸν τοῦ ἐπιτρόπου εἶναι πολιτικὸν προσωπικὸν λειτούργημα, διότι συντείνει εἰς κοινὴν τῆς κοινωνίας ὠφέλειαν, καὶ ἐκτελεῖται διὰ μόνης τῆς ἐπιμελείας καὶ ἐνεργείας τοῦ πολίτου.

Ὡς τοιαύτη ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιβάλλεται εἰς ἕκαστον πολίτην ἱκανὸν διὰ τὴν ἐκπλήρωσίν της, καὶ ἕκαστος πολίτης ὑποχρεοῦται νὰ δεχθῇ αὐτὴν, καὶ νὰ τὴν ἐκπληρώσῃ ὡς ὀφειλόμενον εἰς τὴν Πολιτείαν φόρον, ἂν δὲν ἀπαλλάττεται ἀπ' αὐτὴν διὰ νομίμους λόγους.

Οἱ νέοι τῆς Ἑλλάδος νόμοι δὲν ἔφεραν μεταβολὴν εἰς τὸ εἶδος τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐπιτρόπων. Ἡ ἐπιτροπὴ εἶναι δικαίωμα ἴδιον τοῦ πολίτου Ἑλλήνος καθὼς ἐξάγεται ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ περὶ Ἑλλην. ἰθαγενείας Νόμου, καὶ ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ Ποιν. Νόμ. Εἶναι ὑπηρεσία ἄμισθος ὀφειλομένη ἀπὸ πάντα ἱκανὸν καὶ μὴ ἀπαλλαττόμενον ἀπ' αὐτὴν πολίτην, διότι οἱ περὶ τούτου Ῥωμαῖκοὶ νόμοι δὲν ἠκυρώθησαν οὔτ' ἀπ' εὐθείας οὔτ' ἐμμέσως· εἶναι δημόσιος ὑπηρεσία, ὡς συντελοῦσα πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν, καθὼς ἡ ὑπηρεσία τῶν Δημοτικῶν Συμβούλων καὶ τῶν Ἐνόρκων. Δὲν ἔχει τὸν χαρακτῆρα ὑπηρεσίας ἐπὶ μισθῷ ἢ τιμῇ, καθὼς δὲν εἶχε καὶ κατὰ τοὺς Ῥωμαῖκοὺς Νόμους.

(1) L. 18 καὶ L. 239 § 3 de Verbor. Signif D.

(2) L. 18 de Muner D. ἴδε καὶ Ἀρμεν. περὶ λειτουργιῶν.

Ἀντικείμενον τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ἡ ἐπιμέλεια τῆς ἀνατροφῆς καὶ ἡ διοίκησις τῆς περιουσίας καὶ τῶν συμφερόντων τῶν ἀνήβων ὀρφανῶν καὶ ὑπὸ ἐπιτροπὴν τέκνων, ὡς ἐκθέτομεν εἰς τὰ περὶ τῆς Διοικήτεως τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων Κεφάλαια. Εἰς τινὰς περιστάσεις (ἴδ. Κεφ. ΙΑ. §. Ι.) ἐδιωρίζοντο κατὰ τοὺς ἀρχαίους Ρωμ. Νόμους ἐπίτροποι διὰ μίαν ἢ διὰ τινὰς μόνον πράξεις, οἵτινες δύνανται νὰ ὀνομασθῶσιν ἐπίτροποι Εἰδικοί, πρὸς διάκρισιν τῶν γενικῶν ἐπιτρόπων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνατίθεται ἡ φροντίς ὅλων τῶν ἀντικειμένων τῆς ἐπιτροπῆς.

Διαρκεῖ ἡ ὑπηρεσία τῶν ἐπιτρόπων ἕως τῆς ἐντελοῦς ἡλικίας ἡλικίας τῶν τέκνων. Ἀλλ' εἰς τινὰς περιπτώσεις (ἴδ. Κεφ. ΙΑ. §. Ι.) διορίζονται ἐπίτροποι ἕως ὅτου οἱ διορισθέντες ἐπίτροποι ἀναλάβωσι τὴν ἐπιτροπὴν, καὶ οὗτοι δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι προσωρινοὶ ἐπίτροποι πρὸς διάκρισιν τῶν διαρκῶν ἐπιτρόπων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνατίθεται ἡ ἐπιτροπὴ δι' ὅλον τὸν χρόνον τῆς νομίμου διαρκείας αὐτῆς.

Διακρίνονται πρὸς τούτοις οἱ ἐπίτροποι, εἰς ἐπιτρόπους διαχειριστάς, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὴν διοίκησιν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ εἰς ἐπιτρόπους ἐπιτίμους (honorarij) οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουν τὴν διοίκησιν ταύτην.

§. 3.

Γενικαὶ περὶ τῆς Κηδεμονίας ιδέαι καὶ διακρίσεις τῶν Κηδεμόνων.

Δὲν δίδουν οἱ Ρωμ. νόμοι ῥητὸν ὅρισμόν τῆς κηδεμονίας, καθὼς δίδουν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ τὸ εἶδος τῆς ὑπηρεσίας τῶν κηδεμόνων, εἶναι ὅμοιον μὲ τὸ τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ κατὰ τοὺς Ρωμαϊκοὺς (1) καὶ κατὰ τοὺς νέους Νόμους τῆς Ἑλλάδος,

(1) L. I. §. 4. de Muner et honor. D.

κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ κηδεμονία εἶναι δικαίωμα ἴδιον τοῦ πολίτου Ἑλλήνος, ὡς ἡ ἐπιτροπή.

Ἀντικείμενον τῆς κηδεμονίας εἶναι ἡ διαχείρισις καὶ διοίκησις τῆς περιουσίας καὶ ὕλων τῶν συμφερόντων τῶν ὑπερβάντων τὴν ἡλικίαν τῆς ἥβης ἀνηλίκων, καὶ τῶν ἀνικάνων διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν ἑαυτῶν πραγμάτων ἐνηλίκων ἀνθρώπων. Ἀλλ' ἂν δοθῇ ἀνάγκη ἐπιμελείας ἢ διοικήσεως ἐνὸς μόνου ἢ τινων συμφερόντων τῶν ὑπὸ πατρικὴν ἐξουσίαν ἢ ὑπὸ ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας διατελούτων ἀνήβων, ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων προσώπων, διότι ὁ πατήρ, ὁ ἐπίτροπος καὶ ὁ κηδεμὼν δὲν δύνανται κατὰ τοὺς νόμους ἢ ἐμποδίζονται φυσικῶς νὰ ἐνεργήσωσι περὶ αὐτῶν, δίδεται κηδεμὼν διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ διοίκησιν αὐτῶν μόνον τῶν συμφερόντων, καθὼς ἐκθέτομεν εἰς τὸ Κεφ. ΙΑ.

Οἱ Κηδεμόνες διακρίνονται·

Εἰς Κηδεμόνας προσώπων. Περὶ τῶν ὑποίων πραγματευόμεθα, καὶ οἱ ὅποιοι διορίζονται διὰ τὰς ἀσθενείας, ἀπειρίας καὶ ἀνικανότητας τῶν προσώπων.

Εἰς Κηδεμόνας περιουσίας. Εἰς τοὺς ὁποίους ἀνατίθεται κατὰ προσδιωρισμένας παρὰ τοῦ νόμου περιπτώσεις, ἡ διαφύλαξις καὶ πρόνοια χηρευούσης περιουσίας (1) ἢ ἡ σύναξις τῆς

(1) Ὁ Muhlenbruch in doctr Pandect. §. 608 ἀπαριθμεῖ ὡς κηδεμονίας περιουσίας (bonorum curas), τὴν κηδεμονίαν τῶν κυοφορουμένων (cnra ventris). καὶ τὴν τῶν ἀπόντων (cura absertis). Πραγματευόμεθα ὁμῶς καὶ περὶ τούτων, διότι κατὰ τοὺς Ῥωμ. νόμους ὁ διὰ τὸν ἐν γαστρὶ κηδεμὼν ἐδιωρίζετο πρὸς χάριν αὐτοῦ, καὶ χωρὶς ἐνίοτε νὰ λαμβάνῃ τὴν διοίκησιν τῆς περιουσίας, καθὼς ἐκθέτομεν εἰς τὸ Κεφ. Ε. §. 5. Ὁ δὲ κηδεμὼν τῆς περιουσίας τῶν αἰχμαλώτων καὶ ἀφάντων, διορίζεται πρὸς χάριν αὐτῶν μὴ δυνάμενων νὰ φροντίσωσι περὶ τῶν ἑαυτῶν πραγμάτων, διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ἢ διὰ τὴν ἀπουσίαν των.

περιουσίας ὀφιλέτου τινός, καὶ ἡ διανομὴ αὐτῆς εἰς τοὺς δανιστάς αὐτοῦ (1).

Εἰς Γενικούς· Εἰς τοὺς ὁποίους ἀνατίθεται ἡ ἐπιμέλεια ὅλων ἐν γένει τῶν συμφερόντων.

Εἰς Εἰδικούς· Εἰς τοὺς ὁποίους δίδεται ἡ φροντὶς μιᾶς ἢ τινων ὑποθέσεων.

Εἰς Διαρκεῖς· Γενικούς ἢ Εἰδικούς, εἰς τοὺς ὁποίους δίδεται ἡ κηδεμονία δι' ὅλον τὸν χρόνον τῆς νομίμου διαρκείας αὐτῆς.

Εἰς Προσωρινούς· Γενικούς ἢ Εἰδικούς· Εἰς τοὺς ὁποίους δίδεται ἡ ἐπιμέλεια δι' ὠρισμένον τινὰ χρόνον.

Αἱ διακρίσεις αὗται, καὶ ἄλλαι, τὰς ὁποίας κάμνουν Νομικοὶ τινες Συγγραφεῖς, δὲν παράγονται ἀπὸ τὴν διαφορὰν τοῦ εἴδους τῆς ὑπηρεσίας, καὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν Κηδεμόνων, ἀλλ' ἀπὸ μόνην τὴν ἑκτασιν τῆς ἐπιμελείας ἐπ' ὀλίγων ἢ πολλῶν ἀντικειμένων καὶ ἀπὸ τὸν χρόνον τῆς διαρκείας αὐτῶν.

Ἵπάρχουν καὶ κηδεμόνες ἐπίτιμοι, οἵτινες δὲν ἔχουν τὴν διαχείρισιν τῆς κηδεμονίας, καὶ κηδεμόνες διαχειρισταί, οἵτινες ἔχουν τὴν διαχείρισιν ταύτην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Γενικαὶ περὶ τῶν Ἀντιληπτῶρων ιδέαι

(ἄρθρ. 665 Πολιτ. Δικονομ.)

Ὅταν δὲν ἔχῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν ἀναγκαίαν διὰ τὴν διοίκησιν τῶν ὑποθέσεων του φρόνησιν, ὅταν δὲν ἔχῃ τὴν φυσικὴν

(1) Τιοιοῦτοι εἶναι οἱ Κηδεμόνες ομάδος, καὶ οἱ Σύνδικαι ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως τῶν ἐμπόρων.

τοῦ λογικοῦ δύναμιν, ἡ πολιτικὴ κοινωνία, τῆς ὁποίας εἶναι μέλος, χορηγεῖ πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένην ἐκ τῶν ὀργανικῶν τῆς κοινωνίας κανόνων βοήθειαν· ἰδοὺ ἡ ἐκ τῶν κοινωνικῶν νόμων γέννησις τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων. Ἀλλ' ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι εἰς τὴν κατάστασιν παντελοῦς ἀνικανότητος, καὶ δύναται μὲν νὰ ἐνεργήσῃ ὁ ἴδιος, ὑπόκειται δὲ εὐκολώτερον παρὰ τοὺς κοινούς ἀνθρώπους εἰς ἀπάτας καὶ λάθη, ἡ κοινωνία χρεωστεῖ νὰ χορηγήσῃ πρὸς αὐτὸν βοήθειαν ἀνάλογον μὲ τὴν ἀνάγκην, διὰ νὰ μὴν ἀφαιρέσῃ τυραννικῶς καὶ ἀναιτίως τὸ ὅποῖον δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἔχῃ καὶ νὰ μεταχειρισθῇ μέρος τῆς νομίμου ἐλευθερίας του. Ἰδοὺ ἡ ἀρχὴ τοῦ περὶ τῶν Ἀντιληπτῶρων συστήματος, τὸ ὅποῖον εἰσῆχθη κατὰ πρῶτον εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τῆς ἤδη ισχυροῦς Πολιτικῆς Δικονομίας, καὶ τὸ ὅποῖον δὲν ὑπῆρξε παρὰ τοῖς Ρωμαίοις.

Οἱ ἀντιλήπτορες δίδονται εἰς τοὺς πάσχοντας κατὰ τὰς φρένας, ἀλλ' ὅχι εἰς βαθμὸν παντελοῦς ἀνικανότητος πρὸς τὴν διοίκησιν τῶν συμφερόντων αὐτῶν, καθὼς ἐκθέτομεν ἐπομένως. Ἔργον τῶν Ἀντιληπτῶρων, εἶναι, τὸ νὰ δίδουν τὴν συναίνεσίν των, διὰ πᾶσαν πράξιν ἀμέσου ἢ ἐμμέσου ἀπαλλοτριώσεως περιουσίας ἢ δικαιωμάτων, ὅταν κρίνωσιν ὠφέλιμον καὶ δικαίαν τοιαύτην πράξιν εἰς τοὺς διατελοῦντας ὑπὸ τὴν ἀντίληψιν αὐτῶν.

Ἐκ τοῦ ἔργου τῶν Ἀντιληπτῶρων γίνεται φανερόν, ὅτι ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν εἶναι ἀτελής καὶ εἰδικὴ κηδεμονία, διότι περιορίζεται εἰς ἓν μέρος τῆς νομίμου δυνάμεως καὶ ὑπηρεσίας τῶν γενικῶν κηδεμόνων. Εἶναι διὰ τοῦτο ἡ ὑπηρεσία τῶν Ἀντιληπτῶρων ὁμοία κατὰ τὸ εἶδος μὲ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, καὶ κανονίζεται κατὰ τοὺς περὶ αὐτῆς νόμους, καθόσον δὲν προνοοῦσιν ἰδίως οἱ νόμοι περὶ

τῶν Ἀντιληπτῶρων, καὶ καθόσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὰ ἰδιαίτερα αὐτῶν ἔργα.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν. Γ'.

Πότε λαμβάνει χώραν ἡ Ἐπιτροπή.

Τρεῖς ἀναγκαῖαι περιπτώσεις διὰ νὰ λάβῃ χώραν ἡ ἐπιτροπή 1^{ον} τέκνα ἄνηθα, (1) 2^{ον} μὴ ὑποκείμενα εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν (2) 3^{ον} ἔχοντα τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου καὶ ὄντα ἐλεύθερα ἢ μὴ δοῦλα κατὰ τοὺς Ρωμαϊκοὺς νόμους. (3).

Ἀφοῦ ἐξαιρέσωμεν τὴν περίστασιν τοῦ νὰ ᾔναι τὰ τέκνα ἐλεύθερα ἢ μὴ δοῦλα διότι δὲν ὑπάρχει πλέον ἢ παρὰ τοῖς Ρωμαίοις τάξις τῶν δούλων, ὑστερημένων τῶν πολιτικῶν δικαιῶν καὶ τῆς ἰσότητος ἐνώπιον τῶν Νόμων, ὅλαι αἱ ἄλλαι περιπτώσεις ἀπαιτοῦνται καὶ τὴν σήμερον διὰ νὰ λάβῃ χώραν ἡ ἐπιτροπή. Ἄς ἐκθέσωμεν ἐκάστην αὐτῶν ἰδιαιτέρως.

§. Ι.

Τέκνα ἄνηθα.

Ἦβη ὠνομάσθη ἡ ἡλικία καθ' ἣν ἀπολαμβάνει ὁ ἄνθρωπος κατὰ πρῶτον ὅλας τοῦ φυσικοῦ ὀργανισμοῦ τὰς ἐνεργείας. Φρονοῦντες οἱ ἀρχαῖοι, ὅτι συμπορεύεται ἡ φυσικὴ καὶ διανοητικὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐντέλεια, ἐθεώρησαν αὐτὸν ὡς ἔχοντα τὰς ἀπαι-

(1) Ulp. Fragm Tit. Xi. §. 1. de Tut. Ἀρμέν. Βιβλ. α. Τίτ. ιβ. §. 1.

(2) Κατὰ τὸν ἐκτεθέντα ὀρισμὸν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ Inst Lib. 1. Tit. XIII in Proem. ἴδε ἐξαιρέσεις τινὰς εἰς τὸ τέλος τοῦ §. 2.

(3) Inst lib 1 Tit. XXII §. 4 Heinecc elem jure Civ. εἰς τὸν αὐτὸν τίτλον.

τουμένας ἀπὸ τὴν φύσιν δυνάμεις εἰς τὸ νὰ διοικῇται ἀφ' ἑαυτοῦ κατὰ τὴν ἡλικίαν τῆς ἥβης, ὅτε ἀπολαμβάνει καὶ τὰς δυνάμεις τῶν φυσικῶν ἐνεργειῶν. Ὑπέβαλον διὰ τοῦτο τὸ μὴ ὑποκείμενον εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν τέκνον εἰς τὴν ἐπιτροπίαν ἄλλου, ἕως εἰς τὴν ἡλικίαν τῆς ἥβης, τὴν ὁποίαν ὁ Ἰουστινιανὸς διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὰς προσβαλλούσας τὴν ἠθικὴν ἀποδείξεις τῆς φυσικῆς ὑπάρξεώς της, ἐπροσδιώρισεν εἰς τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν ἀρρένων, καὶ εἰς τὸ δωδέκατον τῶν θηλείων. (I) Ἄνηθα λοιπὸν τέκνα εἶναι κατὰ τοὺς Ρωμ. Νόμ. τὰ νεώτερα τῶν δεκατεσσάρων ἐτῶν ἀρρένα καὶ τὰ νεώτερα τῶν 12 ἐτῶν θύλεια.

Τὸ φρόνημα τῶν ἀρχαίων περὶ τῆς συγχρόνου τελειοποιήσεως τῶν φυσικῶν καὶ νοητικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου καθ' ὅσον αἱ νοητικαὶ ἐξήρτηνται ἀπὸ τὸν φυσικὸν ὀργανισμόν, δὲν εἶναι ἐσφαλμένον. (2) Ὁ προσηλωρισμὸς τῆς ἥβης εἰς τὰς ῥηθείσας ἡλικίας δὲν εἶναι συνήθως ἐσφαλμένος εἰς τὰ θερμὰ καὶ εὐκρατα κλίματα, (3) ἀλλ' ἐξέλειψε πρὸ αἰώνων ἡ ἀπλότης τῶν ἡθῶν καὶ τῶν τρόπων τοῦ βίου τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς καθ' ἣν ἡ Ρωμαϊκὴ Δωδεκάδελτος ἐθεώρησε τὸν ἔφηβον ὡς δυνάμενον νὰ διάγῃ χωρὶς κάμμίαν διεύθυνσιν καὶ ἐπητήρησιν ἄλλου.

(1) L. 3 quand tutor vel curat esse disin. Cod. Ἀρμεν. Βιβλ. α. Τιτ. Ιβ. Ἀλλ' ἂν ἐν γένει ἡ ἡλικία 14 ἐτῶν ἐθεωρεῖτο ὡς ἡλικία τῆς ἥβης, πλήρης ὅμως καὶ κοινὴ ἡβικὴ ἡλικία ἐθεωρεῖτο καὶ κατὰ τοὺς Ρωμαϊκοὺς Νόμους ἡ τῶν 18 ἐτῶν καθὼς φαίνεται εἰς τὸν Νόμ. 40 §. 2, de adopt D. ἴδε καὶ Ἀρμεν. περὶ υἰοθεσίας §. 5.

Spadones eo tempore testamentum facere possunt, quo plerique pubescunt, id est anno decimo octavo. Paul. Sentent Tit. 5 §. 2.

(2) Cabanis rap. de phys et du mor de l' homme mem 4 §. vi Mem 5. §. X.

(3) Virey Hist Natur du Genre hum. Cabanis εἰς τὸ προῤῥηθὲν σύγγραμμα mem 8 §. vi.

Ἄν εἰς τινας τόπους τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχουν ἔθιμα ὑποβάλλοντα τοὺς ὀρφανοὺς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, καὶ μετὰ τὴν ἡλικίαν τῆς ἥβης, πρέπει νὰ διατηρηθῶσι τακτικῶς ἀποδειχθέντα ὡς ὑπερισχύοντα τῶν ἐν τῷ Ἀρμενοπλούῳ καὶ ἄλλων Αὐτοκρατορικῶν νόμων κατὰ τὸ Βασ. Διάταγμα τῶν 23 Φεβρ. 1835 ἕως ὅτου νέοι πολιτικοὶ νόμοι προσδιορίσωσι ποίας ἡλικίας τέκνα θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

Τὸ ἐν γαστρὶ βρέφος μολονότι θεωρεῖται ὡς γεννηθὲν καὶ ὑπάρχον ὁ ἀέκως πρόκειται περὶ τῶν συμφερόντων αὐτοῦ, δὲν θεωρεῖται ὡς γεννηθὲν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιτρόπευσίν του. Διὰ τούτου οἱ Ρωμ. νόμοι διωρίζουσι κηδεμόνα, ἀλλ' ὄχι ἐπίτροπον τοῦ ἐν γαστρὶ βρέφους. (1)

§. 2.

Μὴ ὑποκείμενα εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν.

Τὰ ὑποκείμενα εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν τέκνα διοικοῦνται παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν νόμων. Ὁ ἐπίτροπος δίδεται ἐπὶ τῶν μὴ ὑποκειμένων εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἀνήβων (ἢ ἀνηλίκων ὡς προείπομεν κατὰ τὰ ἔθιμα). (2)

Δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν. Α. τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκτεθέντα τέκνα. Β. τὰ ἐκ τῆς γεννήσεώς των ὑστερημένα νομίμων γονέων. Γ. τὰ παύσαντα τοῦ νὰ ὑπόκηνται εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν.

(1) non est pupillus qui in utero est L. 151 de Verbor, Sign καὶ L. 20 de Tutor et Curat datis D.

(2) Inst. Lib. 1. Tit. xiii in prooem L. 6 §. 4. de Tut. D.

Α'. Ἐκθετα τέκνα.

Βάρβαρα ἤθη ἔδωκαν εἰς τοὺς γονεῖς εἰς ἀρχαίας ἐποχάς, καὶ εἰς ὑπάρχοντα βάρβαρα ἔθνη, τὴν ἀπάνθρωπον δύναμιν τοῦ ν' ἀφανίζουσιν καὶ ἐκθέτουν τὰ τέκνα των (1) Φανατικοὶ δοῦλοι ἀχαλινώτου τυραννίας ἀπεπειράθησαν νὰ τὴν συστήσωσι ὡς φυσικῶς δικαίαν μὲ ἀπατηλοὺς καὶ ἀντικοινωνικοὺς λόγους (2) Σφαλερὰ Οἰκονομίας συστήματα ἐθεώρησαν ἀναγκαῖον τὸ νὰ περιορίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων παντὸς τόπου, καὶ ν' ἀφανίζεται τὸ περιττεῦον αὐτῶν. (3) Ἀλλὰ καμμίς τῶν ἀρχῶν τούτων δὲν ἰσχύει πλέον διὰ νὰ συγχωρήσῃ εἰς Χριστιανικὰ ἔθνη τὴν ἐκθεσιν τῶν τέκνων, τὴν ὁποίαν ὁ Ποινικὸς νόμος τῆς Ἑλλάδος (ἄρθ. 306) τιμωρεῖ μὲ βαρείας καὶ δικαίας ποινάς.

ὑπάρχουν τὴν σήμερον εἰς τοὺς περισσοτέρους τόπους τῆς Εὐρώπης Καταστήματα Δημόσια διὰ νὰ δέχωνται καὶ ἀνατρέφουν τὰ ἔκθετα τέκνα. Ἐγκαταλελειμμένα ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς ἢ νομίμους αὐτῶν γονεῖς, χρεωσθεὶς βέβαια νὰ τὰ δεχθῇ ἡ κοινωνία τῆς ὁποίας εἶναι μέλη. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν χρεωστοῦν ὅλοι οἱ δημόται περίθαλψιν καὶ συνδρομὴν πρὸς τὰ τέκνα ταῦτα. (4).

(1) G. P. Frank Polic med traduz ital sez prima artic 2. Διονυσ. Ἀλικαρ· βιβλ. β.

(2) Ὁ Ὄβ. de civ cap. 9 §. 8 Leviath. Cap. 20.

(3) Ἀριστ. πολιτ. εἰς τὸ Ζ ὁ Frank ἀναφέρει περὶ τούτου εἰς τὸ προῤῥηθέν σύγγραμμά του. Ἀναφέρεται μὲ μεγίστην ἀποστροφὴν ἀπὸ διαφόρους Συγγραφεῖς καὶ ἀπὸ τὸν Μοντεσκιὼ εἰς νόμος τοῦ Μίνως πρὸς ἐμπόδισιν τοῦ πληθυσμοῦ.

(4) Αἱ κοινότητες ὑποχρεοῦνται ν' ἀναθρέψωσι δι' ἐξόδων των τὰ ἔκθετα καὶ τὰ τῶν ἐνδεῶν γενέων τέκνα. Ὅταν φθάσωσιν εἰς ἡλικίαν ἑπτὰ ἐτῶν, μισθόνονται ὡς ὑπηρετὰι διὰ δέκα χρόνους. Κατ' ἔτος καὶ εἰς ὅλας τὰς κοινότητας μοιράζονται τὰ νόθα καὶ ὀρφανὰ ἑπταετῆ τέκνα εἰς τὰς οἰκίας τῶν κτηματιῶν ἐργοστασιαρχῶν τεχνιτῶν, ἢ γαιοικιαστῶν, καὶ κἀνεὶς δὲν δύναται νὰ

Κατὰ τὰς τελευταίας διατάξεις τῶν Ῥωμαϊκῶν Νόμων οἱ ἄρχοντες τῶν τόπων καὶ οἱ ἐπίσκοποι χρεωστοῦν νὰ λαμβάνουν πρόνοιαν περὶ τῶν ἐκθέτων τέκνων. (1) Ὅστις δ' εὐρὼν τοιοῦτον τέκνον παραλάβῃ αὐτὸ, χρεωστεῖ νὰ φροντίζει περὶ αὐτοῦ καὶ νὰ τὸ ἔχῃ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπίαν του. (2) Ὁ ἐκθέσας τὸ τέκνον γονεὺς δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ αὐτὸ ὡς εἰς αὐτὸν ἀνήκον διότι διὰ τῆς πράξεώς του ὑστερεῖται παντὸς δικαιώματος πατρικοῦ. (3)

Κατὰ τοὺς νέους νόμους τῆς Ἑλλάδος, καθεὶς χρεωστεῖ νὰ χορηγήσῃ τὰς ἀναγκαίας βοηθείας διὰ τὴν διάσωσιν τοῦ ὁποῖου εὐρεὶ ἐκθέτου τέκνου (ἄρθ. 678 Ποιν. Νόμ.) καὶ νὰ παρουσιάσῃ αὐτὸ πρὸς τὸν Ληξίαρχον τοῦ τόπου ὅπου εὑρεν αὐτό. Ὁ Ληξίαρχος χρεωστεῖ κατὰ τὸ ἄρθρ. 22 τοῦ περὶ Ληξιαρχικ. βιβλίων Διαταγμ. νὰ παραλάβῃ τὸ τέκνον καὶ νὰ παραδώσῃ αὐτὸ εἰς Πολιτικὴν Ἀρχὴν, τὴν ὁποίαν δὲν ὀνομάζει ῥητῶς τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἀλλ' ἥτις εἶναι ὁ Διοικητὴς (4) καὶ ὁ Δήμαρχος, διότι ὁ Δῆμος ὑποχρεοῦται νὰ χορηγήσῃ τὰ τῆς διατροφῆς τῶν τέκνων τούτων κατὰ τὸ ἄρθρον 9 καὶ ΙΙ τοῦ περὶ Συστάσεως τῶν Δημ. Νόμου. (5) Κανεὶς ὅμως δὲν δύναται νὰ

ἀποφύγῃ τὸ βάρος τοῦτο. Μεταφρ. ἐκ τοῦ Dictionn de la penal au môt enfant. Saint Edme.

(1) Νεαρ. Ἰουστινιαν. 152 Κεφ. α' καὶ Νεαρ. 131 Κεφ. 13.

(2) L. 24 de episcop. audient L. 3 de infant. expositis Cod. Νεαρ. Ἰουστ. 131 Κεφ. ιε. «Οἱ δὲ ὀρφανοτρόφοι Ἐπιτρόπων καὶ κουρατόρων τάξιν, ἐχέτωσαν.»

(3) L. 2. de infant expos καὶ οἱ προσημειωθέντες νόμοι.

(4) Διαταγ. περὶ ἀρμοδιότητος καὶ ὑπηρεσ. τῶν Διοικητῶν ἄρθ. 14 ἀριθ. 52

(5) Ἀπὸ τὸ περὶ Διοικήσεως τῶν Ἀγαθοεργῶν Καταστημάτων Διατ. τῶν 1836 ἀποδεικνύεται ὅτι τὰ Νοσοτροφεία καὶ ἐπομένως τὰ νόθα διατηροῦνται δι' ἐξόδων τῶν Δήμων.

οἰκειοποιηθῇ τοιοῦτον τέκνον χωρὶς τὴν ῥητὴν ἄδειαν τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 639 Ποιν. Νόμ.

Ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις προνοεῖ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν περίθαλψιν τῶν ἐκθέτων τέκνων, δὲν γίνεται ἀνάγκη δικαστικῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν, διότι ἐπιτροπεύονται ἀπὸ τὴν Πολιτικὴν Ἀρχὴν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσωπικὴν αὐτῶν ἀνατροφὴν, κάμμίαν δὲ περιουσίαν δὲν ἔχουν, διὰ τὴν διοικηθῇ ἀπὸ ἐπίτροπον ἢ κηδεμόνα. Ἀλλ' ἂν λάβουν ἀνάγκην νὰ παρασταθῶσιν εἰς Δικαστήριον πρὸς ἐπιτυχίαν διατροφῆς, κληρονομίας, ἢ ἄλλων δικαιωμάτων, ἢ νὰ κάμωσι νομίμους πράξεις ἀπαιτούσας τὴν σύμπραξιν ἐπιτροπου ἢ κηδεμόνος, ἀνάγκη νὰ δοθῇ εἰς αὐτὰ δικαστικὸς κηδεμὼν διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ διοίκησιν τοιούτων ὑποθέσεων καὶ συμφερόντων διότι δὲν ὑπάρχουν ἔως τώρα νόμοι, δίδοντες τὴν νόμιμον κηδεμονίαν τῶν τέκνων τούτων εἰς Ἀρχὴν τινα, ἢ εἰς τὴν Διοίκησιν Δημοσίου τινὸς Καταστήματος.

Β'. Ἐκ τῆς Γεννήσεως ὑστερημένα νομίμων γονέων.

Τὰ φυσικὰ λεγόμενα τέκνα (1) τὰ ἐξ αἰμομιξίας καὶ ἐξ αἰμομικτῶν ἢ ἀθεμίτων γάμων γεννηθέντα, καὶ τὰ ἐκ μοιχείας, δὲν ὑπόκεινται διὰ τὸν παράνομον τρόπον τῆς γεννήσεώς των εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν. Ὁ φυσικὸς αὐτῶν παραγωγὸς δὲν ὀνομάζεται πατὴρ ἀπὸ τοὺς Νόμους καὶ δὲν ἔχει οὐδεμίαν σχέ-

(1) Φυσικὰ τέκνα ἢ νόθα ὀνομάζονται τὰ γενόμενα ἀπὸ μὴ νόμιμον γάμον, ἀλλ' ἀπὸ τὴν φυσικὴν σύζευξιν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, τῶν ὁποίων ὁ γάμος δὲν ἠθέλεν εἶσθαι ἀπηγερευμένος ὡς ἀθέμιτος διὰ συγγένειαν ἢ αἰμομιξίαν καὶ μοιχείαν. » Πᾶς ὁ ἐκ συνελεύσεων (οὐ γὰρ καλέσομεν γάμον) ἢ νεφαρίων ἢ ἐνκέστων ἢ δαμνάτων προελθὼν, οὗτος οὐδὲ φυσικὸς ὀνομασθήσεται, οὐδὲ ἀνατραφήσεται παρὰ τῶν γονέων κτλ. Νεαρ. Ἰουστιν. Κεφ. ιε. ἴδε Ἀρμεν. περὶ βαθμ. συγγεν. καὶ γάμων κεκωλ.

εἰν πατὴρὸς πρὸς αὐτά. (1) Διακρίνουσιν οἱ νόμοι τὰ φυσικὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἵπομεν ἄλλα τέκνα. Δὲν ἔχουν τὰ φυσικὰ τέκνα νόμιμον πατέρα, ἀλλ' ἔχουν νόμιμον μητέρα. Ὁ νόμος 12 Cod. qui pet. tut. ὑποχρεοῖ τὴν μητέρα νὰ ζητήσῃ ἐπίτροπον διὰ τὸ φυσικὸν τέκνον καθὼς διὰ τὸ νόμιμον, καὶ ἡ Νεαρ. 89 τοῦ Ἰουστιν. συγχωρεῖ εἰς αὐτὴν νὰ ἐπιτροπεύῃ τὸ φυσικὸν τέκνον τῆς καθὼς καὶ τὸ νόμιμον. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἀμφιβολία, ὅτι τὰ φυσικὰ τέκνα ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐπιτροπίαν τῆς μητρός των ἢ ἄλλου, ὡς μὴ ὑποκείμενα εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν.

Ἀλλὰ τὰ ἐξ αἰμομιξίας, ἐκ μοιχείας καὶ ἐξ ἀθεμίτων γάμων γεννηθέντα δὲν ἔχουν οὔτε πατέρα οὔτε νόμιμον μητέρα, καὶ ἡ Νεαρ 89 τοῦ Ἰουστιν. Κεφ. 12. δὲν δίδει εἰς αὐτὰ οὔτε δικαίωμα διατροφῆς ἐκ τῆς περιουσίας τῶν γονέων αὐτῶν. (2) Ἡ διάταξις τῆς Νεαρᾶς ταύτης ἔχει κύριον σκοπὸν νὰ ἀπαγορεύσῃ πᾶσαν νόμιμον ἐξομοίωσιν τῶν φυσικῶν τέκνων μὲ τὰ τέκνα ταῦτα, μὴ χορηγοῦσα εἰς αὐτὰ, τὰ νόμιμα δικαιώματα διατροφῆς καὶ κληρονομίας τῶν φυσικῶν τέκνων. Δὲν δυνάμεθα ὁμῶς νὰ ἐρμηνεύσωμεν αὐτὴν εἰς τρόπον ὥστε νὰ θεωρήσωμεν συγχωρημένον εἰς τοὺς γονεῖς, καὶ μάλιστα εἰς τὴν μητέρα τὸ νὰ ἀποποιηθῇ τὴν τροφὴν τοῦ βρέφους, διότι διὰ τῆς στερήσεως αὐτῆς ἀποθνήσκει τὸ βρέφος, (3) καὶ ἀδύνατον ὁ νόμος νὰ συγχωρήσῃ καὶ διατάξῃ τὴν βρεφοκτονίαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

(1) In potestate nostra sunt liberi nostri, quos ex justis nuptiis procreavimus. Inst. de patr. potes. Ἀρμεν. περ ἰλύσεως ὑπεξουσ. §. 1.

(2) Ἀρμεν. περι κεχυλ. Γαμ. §. 41.

(3) Necare videtur et qui alimonia denegat L. 4, de agnosc et alend Lib. ec D.

Δὲν καταδικάζουν οἱ νόμοι τὰ βρέφη ταῦτα εἰς τὸν θάνατον· εἶναι ὅμοια μὲ τοὺς ἄλλους πολίτας χωρὶς κανὲν εἶδος ἀτιμίας ἢ πολιτικῆς ἀνικανότητος· δὲν ὑπάρχουν Δημόσια Καταστήματα διὰ νὰ δέχωνται αὐτὰ ἅμα γεννηθῶσι· δὲν δύνανται οἱ γονεῖς νὰ ἐγκαταλείψωσιν αὐτὰ ἢ νὰ ἀμελήσωσι τὰ πρὸς ὑπαρξίν αὐτῶν ἀναγκαῖα, διότι τοιαύτη ἀμέλεια καὶ ἐγκατάλειψις τιμωρεῖται ἀπὸ τὸν Ποιν. Νόμον (ἄρθρον 306) Χρεωστοῦν ἄρα νὰ χρηγήσουν εἰς αὐτὰ, τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τὴν φυσικὴν τῶν ὑπαρξίν καὶ νὰ μὴν ἐγκαταλείψωσιν αὐτὰ ἀβοήθητα, ἕως ὅτου διὰ τὴν νεαράν αὐτῶν ἡλικίαν δὲν δύνανται νὰ βοηθήσωσιν ἑαυτοὺς, διότι ὅταν ὁ νόμος τιμωρῇ τὴν παράλειψιν τῆς βοηθείας ταύτης, ὑποχρεοῖ ἀδιστακτως εἰς τὴν χορήγησιν αὐτῆς.

Ἀλλ' ὅταν παύσῃ ἡ ὑποχρέωσις τῆς περιθάλψεως ταύτης, ἢ ὅταν οἱ ἀθεμίτως παράξαντες τὰ εἰρημένα τέκνα, ὑποκύψαντες εἰς ποινικὰς ἀνακρίσεις καὶ κατηγορίας διὰ τὴν ἀθέμιτον πράξιν των φυλακισθῶσι, καὶ τὰ τέκνα ταῦτα μείνωσι στερημένα πάσης περιθάλψεως καὶ προστασίας, εἶναι βέβαια δίκαιον νὰ ἐξομοιωθῶσι μὲ τὰ ἔκθετα τέκνα, διότι δὲν διαφέρουν εἰς τὴν κρίσιν τῆς κοινωνίας, τὰ τέκνα τῶν ὁποίων ἀγνοεῖται ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ, ἀπὸ τὰ τέκνα τῶν ὁποίων οἱ νόμοι δὲν ἀναγνωρίζουν οὔτε πατέρα οὔτε μητέρα, καὶ οὕτω νὰ ὑπάγωνται ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ περίθαλψιν τῆς ἐπιτετραμμένης τὴν προστασίαν τῶν ἐκθέτων τέκνων Ἀρχῆς. (I) Οὕτω δὲν εἶναι ἀνάγκη ἐπιτρόπου τῶν τέκνων τού-

(1) Τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι κατ' ἐμὲ προτιμότερον παρὰ τὸ ὑποχρεοῦν τοὺς γονεῖς τοιούτων τέκνων εἰς τὴν διατροφὴν αὐτῶν· ὅταν συγχωρηθῇ ἡ διατροφή, πρέπει νὰ συγχωρηθῇ καὶ ἡ συνοίκησις τῶν διατρεφόμενων μὲ τὸν διατρέφοντα. Σκανδαλώδης συνοίκησις, ἥτις δύναται νὰ ματαιώσῃ τὰς νομί-

των, καθὼς καὶ τῶν ἐκθέτων. Ἀλλ' ἂν δὲν χορηγηθῇ εἰς αὐτὰ ἢ πρὸς τὰ ἐκθετα προστασία τῆς Ἀρχῆς, ἀνάγκη νὰ δοθῇ ἐπίτροπος εἰς αὐτὰ, διότι δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, οὔτε εἰς τὴν ἐφορίαν τῆς Ἀρχῆς.

Γ'. Παύσαντα τοῦ νὰ ὑπόκηνται εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν.

Παύουν νὰ ὑπόκηνται εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν τὰ τέκνα,
1.) Διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἔχοντος τὴν ἐξουσίαν ταύτην. 2.) Διὰ τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, ἢ κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Ῥωμαϊκῶν νόμων, διὰ τῆς μεγίστης καὶ μεσαίας ἐλαττώσεως τῆς προσωπικῆς καταστάσεως τοῦ αὐτεξουσίου πατρὸς ἢ τοῦ ὑπεξουσίου υἱοῦ (1). 3.) Διὰ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ τέκνου

μους ἀπαγορεύσεις δωρεῶν τῶν γονέων πρὸς τὰ τοιαῦτα τέκνα κλ. Τί σημαίνει τὸ ἐπιδεικτικὸν ἐπιχείρημα τοῦ, ὅτι οἱ γονεῖς χρεωστοῦν κατὰ τοὺς φυσικοὺς νόμους διατροφὴν πρὸς τὰ τοιαῦτα τέκνα καὶ αὐτὰ ἔχουν φυσικὸν δικαίωμα διὰ τὴν διατροφὴν ταύτην; Πῶς δύνανται νὰ ἰσχύουν εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν τοιαῦτα χαρακτηριζόμενα φυσικὰ δικαιώματα, ὅταν οἱ πολιτικοὶ νόμοι ἀπαγορεύουν καὶ τιμωροῦν ὡς ἐπιζημίους εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ θεωροῦν ὡς φυσικῶς ἀνυπάρχτους τοὺς δεσμοὺς ἐκ τῶν ὁποίων παράγονται; χρεωστεῖται περίθαλψις εἰς τὰ τέκνα ταῦτα· οἱ ἀθεμίτως παράξαντες αὐτὰ εἶναι δίκαιον νὰ ὑποβάλλωνται εἰς πρόστιμον πληρωταῖον ἅπαξ ἢ κατ' ἔτη τινὰ διὰ τὴν ἀθέμιτον πρᾶξιν τῶν, τὸ ὅποιον νὰ χρησιμεύῃ διὰ τὰ ἐξοδα τῆς ἀνατροφῆς τιοῦτων τέκνων. Ἀλλέως δὲν δύναμαι νὰ συμβιδάσω λογικῶς τὸ νὰ μὴν ἦναι τὰ εἰρημένα τέκνα μήτε νόμιμα μήτε φυσικὰ κατὰ τοὺς νόμους, καὶ νὰ διατρέφωνται ἀπὸ τοὺς μὴ νομίμους καὶ μὴ φυσικοὺς κατὰ τοὺς νόμους γονεῖς των· Νὰ μὴ δύνανται νὰ λάβωσι δωρεὰς καὶ κληρονομίαν ἀπὸ τοὺς γονεῖς, ἀλλὰ νὰ διατρέφωνται καὶ νὰ συγκατοικῶσι με αὐτούς.

(3) Inst. quib. mod. jus potest. Solvit ἴδε καὶ Ἀρμεν. περὶ λύσεως ὑπεξουσιότητος. Tollitur patria potestas morte, cum naturali, tum civili i. e. capitis diminutione maxima vel media. Muhlenbruch. Doctr. Pandect Lib. IV. cap. II. § 559.

ἐπὶ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν. 4.) Διὰ τῆς νομίμου στερήσεως τῶν πατρικῶν δικαιωμάτων.

I) Ὁ φυσικὸς θάνατος διαλύων ὅλας τὰς προσωπικὰς σχέσεις τοῦ ἀποθανόντος πρὸς τοὺς ζῶντας, διαλύει ἀναγκαίως καὶ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν. Λέγομεν δὲ, ὅτι ἡ πατρικὴ ἐξουσία παύει διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἔχοντος αὐτήν, καὶ ὄχι διὰ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς, διότι κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς νόμους δὲν ἔχει πάντοτε τὴν ἐξουσίαν ταύτην ὁ πατήρ, ἀλλ' ὁ ἐκ πατρὸς πάππος ἢ δίπαππος εἰάν ζῇ. Μεταβαίνει δὲ ἡ ἐξουσία αὕτη ἀπὸ τὸν ἀνώτερον ἐκ πατρὸς ἀνιόντα εἰς τὸν ἐπόμενον αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τέλους εἰς τὸν πατέρα, ὅταν οἱ πρὸ αὐτοῦ ἀποθάνωσιν, ἢ δὲν χαίρωσι ζῶντες τὸ δικαίωμα τῆς πατρικῆς ἐξουσίας. Διὰ ν' ἀποφύγωμεν τὰς περὶ τούτου συνεχεῖς ἐπαναλήψεις, παρατηροῦμεν εἰς τοῦτο μόνον τὸ μέρος, ὅτι κατὰ τοὺς P. N. παύουν τὰ τέκνα νὰ ὑπόκηνται εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἔχοντος αὐτήν, ἢ δι' ἄλλας τὰς ὁποίας θέλομεν ἀναφέρει αἰτίας τῆς ἀφαιρέσεως τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, ὅταν δὲν ὑπάρχη ἄλλος μετὰ τὸν στερηθέντα τὴν ἐξουσίαν ταύτην, νόμιμος διάδοχος αὐτῆς. Μόνη ἡ ἀπελευθέρωσις τοῦ ἐγγόνου ἀπὸ τὸν πάππον, ἀπῆλλαττε διὰ παντὸς τὸν ἐγγονον ἀπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν καθὼς παρατηροῦμεν διὰ τῶν ἐπομένων.

Μήτε ἡ Ὀθωμανικὴ τυραννία ἐφρόντισε νὰ κανονίσῃ τῶν ῥαγιαδῶν αὐτῆς τὰ πατρικὰ δικαιώματα, τὰς συγγενικὰς σχέσεις, καὶ τὴν συγγενικὴν κοινωνίαν, μήτε οἱ Ἕλληνες ἐπύρστρεξαν ποτὲ εἰς τὰ κιτάπια καὶ εἰς τοὺς Μεχκεμέδες πρὸς ἀπόλαυσιν πατρικῶν δικαιωμάτων. Δὲν ὑπῆρχαν πολιτικὰ δικαιώματα διὰ τὸν Ἕλληνα, δὲν ὑπῆρχεν ἐπομένως οὔτε κανονισμένον δικαίωμα πατρικῆς ἐξουσίας· ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, καὶ ἡ διαδοθεῖσα δι' αὐτῆς ἠθικὴ ἐθεμελίωσε

τὰ χρέη καὶ δικαιώματα τῶν πατέρων καὶ τέκνων, καὶ ἡ πατρικὴ ἐξουσία, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ, Τίμα τὸν πατέρα σου κλ. ἐπεριορίσθη, νομίζω, εἰς μόνον τὸν πατέρα. Διὰ τοῦτο εἰς ὅσους τόπους ἀποδειχθῇ, ὅτι ὁ πάππος δὲν ἔχει ἐπὶ τῶν ἐγγόνων πατρικὴν ἐξουσίαν κατὰ τὰ ἐπιτόπια ἔθιμα, τὰ ἑποῖα ὑπερισχύουν, ὡς εἴπομεν, τῶν ἐν τῷ Ἀρμενοπ. Νόμων, ἡ πατρικὴ ἐξουσία ὑπάρχει εἰς μόνον τὸν πατέρα, καὶ οἱ περὶ τῆς ἐξουσίας τῶν πάππων ῥωμαῖκοὶ Νόμοι, δὲν ἔχουν πλέον ἰσχύν.

2) Διέκρινον οἱ P. N. τοὺς ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ πολιτείᾳ κατοίκους, εἰς ἐλευθέρους καὶ δούλους, εἰς πολίτας καὶ ξένους, εἰς πατέρας οἰκογενείας ἢ οἰκογενειάρχας, καὶ υἱοὺς οἰκογενείας ἢ ὑποκειμένους εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν. Κατὰ τὴν τριπλὴν ταύτην διάκρισιν τῆς πολιτικῆς καταστάσεως εἶχον καὶ τρεῖς ἐλαττώσεις αὐτῆς (1). ὠνόμαζον δὲ μεγίστην ἐλάττωσιν καταστάσεως (*maximam capitis diminutionem*) τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου, κατὰ συνέπειαν τῆς ὁποίας, ὁ ἐλεύθερος πολίτης Ῥωμαῖος, ἐθεωρεῖτο ὡς δούλος καὶ ξένος. Μεσαίαν ἐλάττωσιν καταστάσεως (*mediam capitis diminutionem*) τὴν ἀπώλειαν τῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου, κατὰ συνέπειαν τῆς ὁποίας ὁ πολίτης Ῥωμαῖος, ἐθεωρεῖτο ὡς ξένος. Ἐλαχίστην ἐλάττωσιν καταστάσεως (*minimam capitis diminutionem*)

(1) Ὁ Θεόφιλος τὰς ὀνομάζει ἐναλλαγὰς καταστάσεως κατὰ τὴν εἰς τὸν Νομ. 1. de cap. minut. ἐξήγησιν τῆς φράσεως *Capitis minutio est status permutatio*. ἀλλ' ἐπειδὴ *Capitis diminutio* ἦτο πάντοτε ἢ ἀπὸ καλητέραν εἰς χειροτέραν πολιτικὴν κατάστασιν μεταβάσις, ἐπροτίμησα νὰ ὀνσμάσω αὐτὴν ἐλάττωσιν πολιτικῆς καταστάσεως κατὰ τὴν γραμματικὴν σημασίαν τῆς λέξεως *diminutionis*.

τὴν ἀπώλειαν τῆς αὐτεξουσιότητος τοῦ οἰκογενειάρχου, κατὰ συνέπειαν τῆς ὁποίας ὁ πατὴρ οἰκογενείας, ἐγένετο ὑπεξούσιος υἱὸς οἰκογενείας. Καὶ ἐπειδὴ ἡ μὲν δουλεία ἐξωμοιοῦτο μὲ τὸν φυσικὸν θάνατον, (1) οἱ δὲ ξένοι δὲν ἔχαιραν τὰ δικαιώματα τῶν Ρωμαίων πολιτῶν καὶ ἐπομένως τὸ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, διελύετο ἀναγκαίως ἡ πατρικὴ ἐξουσία διὰ τῆς μεγίστης καὶ μεσαίας ἐλαττώσεως τῆς καταστάσεως· ἃς ἀναφέρωμεν ἐν συντόμῳ κατὰ ποίας περιπτώσεις συνέβαινον αἱ ἐλαττώσεις αὗται κατὰ τοὺς Ρωμαϊκοὺς Νόμους.

Ὁ παλαιὸς νόμος Πόρκιας διέταξε πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸ νὰ μὴ μαστίζεται, καὶ νὰ μὴ τιμωρῇται μὲ κεφαλικὴν ποινὴν κἀνεὶς τῶν Ρωμαίων πολιτῶν. Ὅταν λοιπὸν ὁ Ρωμαῖος κατεδικάζετο δι' ἀθέμιτον πράξιν εἰς τοιαύτην ποινὴν, ἐθεωρεῖτο ὡς δοῦλος τῆς ποινῆς (*servus poenae*) πρὸ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς, διὰ νὰ φαίνεται οὕτω ὅτι τιμωρεῖται δοῦλος καὶ ὄχι ἐλεύθερος Ρωμαῖος. Κεφαλικαὶ δὲ ποιναὶ ἦσαν ἡ τοῦ θανάτου, ἡ τῶν διὰ βίου ἔργων εἰς τὰ μεταλεῖα μὲ δεσμὰ ἢ χωρὶς δεσμῶν, καὶ ἡ τῆς παραδόσεως τοῦ καταδίκου εἰς ἀνθρωποφάγα θηρία. Ἡ αἰσχροκέρδεια ἄοκνος τῆς ἀπάτης καὶ τοῦ δόλου ἐργάτις, ἀνέδειξεν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ρώμην ἐλευθέρους Ρωμαίους οἵτινες συνεννοοῦντο μὲ ἄλλους, ἀπαταιῶνας, διὰ νὰ πωληθῶσιν ἀπ' αὐτοῦς ὡς δοῦλοι καὶ νὰ λάβωσι μέρος τοῦ τιμήματος τῆς ἀγορᾶς των· ἀπεδεικνύοντο δὲ μετὰ ταῦτα ὅτι ἦσαν ἐλεύθεροι, καὶ ἡ πώλησις καὶ ἀγορὰ αὐτῶν ἦτον ἄκυρος. Διὰ νὰ ἐμποδίσωσιν οἱ νόμοι τὴν αἰσχουργεῖαν ταύτην, διέταξαν τὸ νὰ γίνε-

(1) *Servitutem mortalitati fere comparamus. D. 209. de Reg. jur. D.*

ται ἀληθῶς δοῦλος, ὅστις εἰκοσαετῆς Ρωμαῖος ἐπωλεῖτο ὡς τοιοῦτος, δι' αἰσχρὰ κέρδη.

Ὁ ἐν πολέμῳ αἰχμαλωτισθεὶς παρὰ τοῦ ἐχθροῦ Ρωμαῖος, ἐθεωρεῖτο ὡς δοῦλος καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς αἰχμαλωσίας του· ἀλλ' ἐπιστρέφων εἰς τὴν πατρίδα του ἀπελάμβανε τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ δικαιώματα κατὰ τοὺς περὶ ἐπιστροφῆς τῶν αἰχμαλώτων νόμους (*jure postliminii*). Ἐμμενον διὰ τοῦτο τὰ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας του δικαιώματα ἐκκρεμῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς αἰχμαλωσίας του, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ δὲν ἐλάμβανον ἐπίτροπον ὡς ἐλεύθερα ἀπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν. (I)

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ἠκύρωσε διὰ τῆς Νεαρᾶς 22 Κεφαλ. 8. 9. τὴν ἐκ τῆς καταδίκης εἰς κεφαλικὴν ποινὴν δουλείαν· ὁ αὐτοκράτωρ Λέων κατήργησε διὰ τῶν Νεαρῶν 33, 36, 40, (ἐκ δ. τοῦ Bech) τὰ οὐσιωδέστερα ἀποτελέσματα τῆς δουλείας τοῦ αἰχμαλώτου, καὶ διὰ τῆς Νεαρᾶς 59, ἠκύρωσε τοὺς Νόμους κατὰ τοὺς ὑποίους οἱ δι' αἰσχροκέρδειαν συναινέσαντες νὰ πωληθῶσιν ὡς δοῦλοι ἐλεύθεροι Ρωμαῖοι ἐγίνοντο ἀληθῶς δοῦλοι.

Ἀλλ' οἱ περὶ τούτων Ρωμαῖκοὶ νόμοι, δὲν εἶναι τὴν σήμερον ἐφαρμοσταῖοι· ἄλλη πολιτεία ἄλλη Κυβέρνησις, νέον ποινικὸν σύστημα, καὶ νέοι νόμοι περὶ τοῦ πολιτικοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀπωλείας τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων.

Τὸ ἄρθ. 7 τοῦ ποινικοῦ νόμου προσδιορίζει τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πολιτικοῦ θανάτου συνιστάμενα ἐν γένει, εἰς τὴν διάλυσιν πάσης προσωπικῆς νομίμου σχέσεως, εἰς τὴν

(1) L. 1. §. 4. de Tut D. Ἀρμεν. περὶ ἐπίτροπ. §. 12.

στέρησιν παντὸς προσωπικοῦ δικαιώματος τοῦ πολίτου (1) εἰς τὴν γενικὴν ἀνικανότητα πρὸς πᾶν συνάλλαγμα, καὶ πᾶσαν πράξιν τῶν πολιτικῶν νόμων. (2) Ὁ πολιτικὸς θάνατος διαλύει ἐπομένως τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν. Εἶναι δὲ συνέπεια τῆς εἰς θάνατον, καὶ τῆς εἰς διὰ βίου δεσμὰ καταδίκης· διότι τὸ ἄρθρ. 5 ποιν. νόμ. ἐπιτάττει διὰ τὴν εἰς θάνατον καταδίκην τὰς αὐτὰς ἀνικανότητας, τὰς ὁποίας ἐπιτάττει τὸ ἄρθρον 7 διὰ τὴν καταδίκην εἰς τὰ διὰ βίου δεσμὰ.

Δὲν εἶναι ἀνωφελὴς ἡ παρατήρησις, τοῦ ὅτι ὁ καταδικασθεὶς εἰς θάνατον εἶναι νεκρὸς πολιτικῶς, διότι εἶναι δυνατόν νὰ δραπετεύσῃ ἀπὸ τὴν φυλακὴν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς του, ἢ νὰ παραγραφθῇ ἡ ποινὴ του, ἢ ν' ἀπολαύσῃ χάριν τῆς ποινῆς, χωρὶς ἀποκατάστασιν εἰς τὰ πολιτικὰ δικαιώματά του, ἢ νὰ κάμῃ πράξεις τῶν πολιτικῶν νόμων μετὰ τὴν καταδίκην του, καὶ πρὸ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς.

Οἱ εἰς θάνατον ἢ διὰ βίου δεσμὰ καταδικασθέντες Ἕλληνες εἰς ξένην Ἐπικράτειαν, ἂν διασωθέντες ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, δὲν θεωροῦνται ὡς πολιτικῶς νεκροὶ, διότι κανεῖς νόμος καὶ κανμία ἐθνικὴ συνθήκη δὲν συγχωρεῖ τὸ νὰ ἐκτελῶνται εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ ἀποφάσεις ξένων ποινικῶν Δικαστηρίων.

Οἱ καταδικασθέντες, στρατιωτικοὶ ἀπὸ Στρατοδικεῖα εἰς τὰς ῥηθείσας ποινὰς, δὲν θεωροῦνται ὡς νεκροὶ πολιτικῶς

(1) Τοῦ πολίτου· διότι διατηρεῖ τὰ πρὸς φυσικὴν ὑπαρξίν του δικαιώματα τροφῆς, καὶ προστασίας τῆς ζωῆς του, τὰ ὅποια λέγονται καὶ ὡς φυσικὰ δικαιώματα,

(2) Διατηρεῖ δικαιώματα τινὰ χορηγούμενα ἀπὸ τοὺς ποινικοὺς νόμους ὡς τὸ δικαίωμα τῆς ἀμύνης. κλ.

κατὰ τὸν Νομ. 11. de testam. milit. (1) τὸν ὁποῖον ὁ Delvincourt λέγει, ὅτι ἰσχύει εἰς τὴν Γαλλίαν. (2) Ἀλλὰ κατὰ τοῦτο νομίζομεν ἀναγκαίαν τὴν ἀκόλουθον διάκρισιν· ἢ οἱ στρατιωτικοὶ κατεδικάσθησαν διὰ πράξεις τιμωρουμένας καὶ ἀπὸ τὸν κοινὸν ποινικὸν νόμον μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἢ τῶν διὰ βίου δεσμῶν, ἢ κατεδικάσθησαν διὰ εἰδικὰς στρατιωτικὰς ἀθεμίτους πράξεις τιμωρουμένας διὰ τῶν ποινῶν τούτων κατὰ μόνους τοὺς στρατιωτικοὺς νόμους· Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἡ καταδίκη πρέπει νὰ συνεπάγῃ τὸν πολιτικὸν θάνατον τῶν Ἑλλήνων στρατιωτικῶν, διότι οἱ περὶ τῆς ἀπολαύσεως καὶ ἀπωλείας τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ποινικοὶ νόμοι, εἶναι γενεκοὶ δι' ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς Ἕλληνας, καθὼς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ ἄρθ. 14 τοῦ περὶ Ἑλλ. Ἰθαγ. Νόμ. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἡ ποινὴ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλα παρὰ τὰ διατεταγμένα ἀποτελέσματα διὰ τοῦ εἰδικοῦ περὶ αὐτῆς νόμου.

Ἡ διὰ βίου καὶ ἡ πρόσκαιρος στέρησις τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων συνέπεια τῆς εἰς ἐγκληματικὰς ποινὰς καταδίκης, ἢ δι' ἀποφάσεως τῶν Ποινικῶν Δικαστηρίων καταγινοσκωμένη διὰ τινὰ πλημμελήματα κατὰ τὰ ἄρθα 23 24 ποιν. Νόμ. δὲν ἐπιφέρει τὴν διάλυσιν τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, τὴν ὁποίαν εἵπομεν, ὅτι ἐπιφέρει ὁ πολιτικὸς θάνατος· ἀφαιρεῖ ὅμως τὰ τέκνα ἀπὸ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐπιτρο-

(1) Ex militari delicto capite damnati testamentum facere licet super bonis duntaxat castrenibus. L. 11. de Testam. milit. D.

(2) Delvin. Cours du Cod. civ. Liv 1. Tit. 2. Sect. 1. in not. observez que la mort civile n'est point encourue à raison de condamnations pour delits militaires quelles qu'elles soient. L. 11 ff. de Testam. militis laquelle est suivie chez nous.

πὴν τοῦ πατρός. Δύναται ὁ πατήρ νὰ λάβῃ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν τῶν τέκνων τοῦ ἂν τὸ συγγενικὸν συμβούλιον γνωμοδοτήσῃ τοῦτο, ἀλλὰ καθόσον διαρκεῖ ἡ ποινὴ τοῦ, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν ἐπιμέλειαν ἐπὶ τῶν τέκνων τοῦ, καὶ ὁ ἴδιος εἶναι εἰς κατάστασιν νομίμου ἀπαγορεύσεως.

Διατὶ ὁ στερηθεὶς τὰ πολιτικὰ δικαιώματα κατὰ τὰ ῥηθέντα ἄρθρα τοῦ ποιν. Νόμ. θεωρεῖται ἀνίκανος πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν ἐν γένει καὶ ὅμως δὲν κατασταίνεται ἀνίκανος τοῦ νὰ ἔχῃ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν κατὰ πολὺ μεγαλητέραν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας; Ἡ μόνη εὐλογος αἰτία εἶναι νομίζομεν, ἡ ἀκόλουθος. Ἄν ὁ ποινικὸς νόμος περιελάμβανεν εἰς τὴν στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, καὶ τὴν στέρησιν τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, ἦτον ἀναγκαίως ἐπόμενον νὰ διατάξῃ καὶ τὴν διάλυσιν τοῦ ὑπάρχοντος γάμου, καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν νέου γάμου, διότι ἀπαγορεύων τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν δὲν ἐδύνατο νὰ συγχωρήσῃ τὸ νομιμώτερον μέσον τῆς ἀποκτήσεως αὐτῆς. Δὲν ἔκρινε λοιπὸν ἀναγκαῖον ὁ Νομοθέτης νὰ προσθέσῃ τὰς ποινικὰς ταύτας ἀπαγορεύσεις εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς ἀθεμίτους πράξεις διὰ τὰς ὁποίας διέταξε τὴν διὰ βίου ἢ τὴν πρόσκαιρον στέρησιν ὀρισμένων πολιτικῶν δικαιωμάτων, ἀλλὰ μόνον εἰς τὰς τιμωρουμένας μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἢ τῶν διὰ βίου δεσμῶν. Θέλομεν ὅμως παρατηρήσει, ὅτι τινὲς τῶν ἀθεμίτων πράξεων ἐκτελούμεναι ἀπὸ τοὺς γονεῖς ἐπιφέρουν τὴν διάλυσιν τῆς πατρικῆς ἐξουσίας των, ἢ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ὑπεξουσίου τέκνου, θεωρούμεναι εὐλόγως ἀπὸ τὸν Νομοθέτην, ὡς ἀποδείξεις τῆς ἐλλείψεως τῆς πατρικῆς στοργῆς καὶ ἐπιμελείας.

3. Ἡ ἀπελευθέρωσις (emancipatio) ἐξάγει τὰ τέκνα ἀπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν (1) Ἐκτελεῖτο κατὰ διαφόρους

(1) Κατὰ τοὺς Ρ. Ν. ἂν ὁ ἐκ πατρὸς πάππος ἔχων τὴν πατρικὴν ἐπὶ

τρόπους, τοὺς ὁποίους οἱ ἀρχαῖοι νόμοι, ὁ αὐτοκράτωρ Ἀναστάσιος καὶ ὁ Ἰουστινιανὸς διέταξαν. Ἐκ τούτων διεκρίθη ἡ ἀπελευθέρωσις εἰς νόμιμον (*legitimam*) Ἀναστασιακὴν (*anastasianam*) καὶ Ἰουστινιανικὴν (*justinianeam*). Περιττὸν νὰ ἐκθέσωμεν τὰς διαφόρους καὶ ἐκπαλαι ἀχρήστους διατυπώσεις τῆς ἀπελευθερώσεως: Κατὰ τὴν ἐν τῷ Ἀρμενοπ. Νεαρὰν τοῦ Λέοντος (I) ἡ ἀπελευθέρωσις ἐκτελεῖται ἢ διὰ τῆς ῥητῆς δηλώσεως τοῦ πατρὸς ἐνώπιον δικαστοῦ (2) περὶ τοῦ ὅτι ἀπαλάττει τὸ τέκνον του ἀπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, ἢ διὰ σιωπηρᾶς συναινέσεώς του εἰς τὸ νὰ διάγῃ τὸ τέκνον του ὡς αὐτεξούσιον.

Οἱ P. N. δὲν προσδιορίζουσιν ῥητῶς κατὰ ποίαν ἡλικίαν δύναται ν' ἀπελευθερωθῇ τὸ τέκνον, ἀλλ' ἀπαιτοῦν τὸ νὰ συναινῇ εἰς τὴν ἀπελευθέρωσίν του· (3) ὁ Ἀρμενόπουλος εἰς τὸν §. 7 περὶ λύσεως ὑπεξουσιότητος, λέγει ὅτι ἡ ἐλευθέρωσις τοῦ τέκνου εἶναι ἰσχυρὰ, « καὶν ἢ γαμικῆς ἡλικίας ἔξω. » Τὸ κεί-

τῶν ἐγγόνων ἐξουσίαν ἀπελευθερώνει τὸν ἐγγονον, ὁ ἀπελευθερωθεὶς ἐγγονος ἔμενε διὰ παντὸς αὐτεξούσιος, καὶ δὲν ὑπέκυπτε πλέον εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν. Ἀλλ' οὔτε ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν ἐγγόνων δύναται νὰ γείνη ἀπὸ τὸν πάππον, οὔτε ἡ εἰρημένη διάταξις τῶν P. N. ἰσχύει, ὅπου τὰ ἔθιμα δίδουσιν τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν εἰς μόνον τὸν πατέρα.

(1) Νεαρ. Λεον. 25. (ἐκδ. Bech) Ἀρμεν. περὶ λύσεως ὑπεξουσιότη. §. 7. L. 1 de patr. potest καὶ L. 2 de emancip lib. Cod.

(2) Ἡ λύσις αὕτη, ὡς πρᾶξις μὴ ἀμφισβητουμένης δικαιοδοσίας, δύναται νὰ γίνῃ τὴν σήμερον ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, ἕως ὅτου ἄλλοι νόμοι προσδιορίσωσι τῆς ἀπελευθερώσεως τοὺς τύπους.

(3) L. 5. de emancip. liberor. Cod. Νεαρ. Ἰουστιν. 89. Κεφ. 11. Κατὰ τὴν ἐν τῷ Ἀρμενοπ. Νεαρὰν τοῦ Αὐτοκράτορος Λέοντος δὲν ἀπαιτεῖται ἡ συναινέσις τοῦ τέκνου.

μενον τῆς διατάξεως τοῦ Λέοντος ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ Ἀρμενόπουλος τὸν παράγραφον τοῦτον δὲν λέγει « γαμικῆς ἡλικίας » ἀλλὰ γαμικῆς ὁμιλίας. » ἤγουν καὶ ἂν τὸ τέκνον δὲν ἦναι ἔγγαμον. Τὴν παρατήρησιν ταύτην ἔκαμεν ὁ αὐτοκρατωρ Λέων, ἢ διότι εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ ὁ γάμος τοῦ τέκνου ἔφερε τὴν ἀπελευθέρωσιν του, ἢ διότι ἐθεώρουν τινὲς, ὅτι ὁ γάμος μόνον ἡλευθέρονε σιωπηλῶς τὸ τέκνον ἀπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν καθὼς παρατηροῦν τινὲς τῶν σχολιαστῶν. (glossatores) Ἀλλ' ἀπ' ἀρχαιότερους P. N. ὑποβάλλοντας τὸ ἀπελευθερωθὲν τέκνον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσις ἀνήθων τέκνων ἦτο συγχωρημένη, διότι μόνοι οἱ ἀνήθοι καθὼς εἵπομεν ὑπέκειντο εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἀπὸ δὲ τὸν Νομ. 5. Cod de emancip. ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ πατὴρ ἠδύνατο νὰ ἀπελευθερώσῃ καὶ τὸ ἑπταετὲς τέκνον του.

Ἄν ὅμως ἡ ἐλευθέρωσις δὲν ἐξετελέσθῃ διὰ ῥητῆς δηλώσεως, καὶ πρόκειται νὰ ἀποφασισθῇ ὡς σιωπηρῶς ἐκτελεσθεῖσα ἀρμόζει εἰς τὰ Δικαστήρια νὰ ἐκτιμῇσουν τὰ σημεῖα τῆς συναινέσεως τοῦ πατρὸς εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ υἱοῦ, καὶ νὰ διακρίνωσιν ἂν ὁ υἱὸς ἐκουσίως διῆγεν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἢ ἠναγκάζετο εἰς τοῦτο ὡς ἀποβεβλημένος ἀπὸ τὸν πατέρα. Εἰς τὴν περὶ τούτου κρίσιν πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἡλικία τοῦ τέκνου, διὰ νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ δύναμις τῆς θελήσεώς του, καὶ νὰ γίνῃ γνωστὸν ἂν ὑπῆρξεν ἀπελευθέρωσις, ἢ ἔκθεσις καὶ ἐγκατάλειψις τοῦ τέκνου ἐκ μέρους τοῦ πατρὸς.

Ὅπου ὑπάρχει διαρκὴς ἀνθρώπινος κοινωνία, εἶναι φυσικῶς ἀναγκαῖον νὰ ὑπάρξῃ πατρικὴ ἐξουσία, καὶ ἀπελευθέρωσις ἀπ' αὐτήν. Ἄν δὲν ὑπάρχουν γραπτοὶ περὶ τούτων νόμοι, ὑπάρχουν βεβαίως ἔθιμα. Εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ πατρικὴ ἐξουσία δὲν διετηρήθη ὅποια ἦτο κατὰ τοὺς P. N. καὶ ἡ ἀπε-

λευθέρωσις ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν ταύτην δὲν ἐξετελέσθη κατὰ συνειθισμένους, καὶ νομίμους διατυπώσεις: Ἐπληροφορήθη ὅτι εἰς πολλοὺς τόπους τῆς Ἑλλάδος τὰ τέκνα ἐλευθεροῦνται ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατρὸς, ὅταν συνάψωσι γάμον, ἢ ὅταν μετέρχωνται ἐπάγγελμα πρὸς ἴδιον αὐτῶν ὄφελος, ἢ ὅταν φθάσωσιν ἡλικίαν τινά. Ὑπῆρξεν εἰς ὀλίγους τόπους καὶ ἡ συνήθεια τοῦ ν' ἀποβάλλῃ ὁ πατήρ τὸ τέκνον του διὰ μεγάλας δυσαρесκείας κατ' αὐτοῦ. Τὰ περὶ τῆς ἐλευθερώσεως τῶν τέκνων ἀπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἔθιμα ἰσχύουν ἕως τῆς ἐκδόσεως νέων νόμων, ἀλλὰ καθ' ὅσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τοὺς Ποιν. Νόμ. κατὰ τῆς ἐκθέσεως, ἐγκαταλείψεως καὶ παραμελήσεως τῶν τέκνων.

Ἐκτὸς τῆς προεκτεθείσης ἀπελευθερώσεως τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν ἐκουσίαν διότι ἐκτελεῖται συναινέσει τοῦ πατρὸς, ὑπάρχει καὶ ἄλλη ἀπελευθέρωσις γινομένη αὐτοδικαίως κατὰ ῥητὰς διατάξεις τῶν νόμων, ἢ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν νόμιμον καὶ ἀναγκαστικὴν, διότι ἐκτελεῖται παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ πατρὸς.

Ἡ Νεαρά 81. τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀπηλευθέρωνε τὰ τέκνα διὰ τοῦ διορισμοῦ των εἰς τινα δημόσια ὑπουργήματα· ἀλλ' ἡ Νεαρά αὕτη δὲν ἰσχύει τὴν σήμερον, διότι καὶ αἱ προστατευόμεναι δι' αὐτῆς δημόσιαι ὑπηρεσίαι δὲν ὑπάρχουν, καὶ νέοι νόμοι κανονίζουσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἀμοιβὰς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων: ἡ Νεαρά (Ἰουστίν.) 12. Κεφ. Β'. ἀπηλευθέρωνε τὰ τέκνα, τὰ ὁποῖα εἶχεν ὁ πατήρ ἀπὸ πρῶτον γάμον, ἂν ἐξετέλῃ δεύτερον ἀθέμιτον καὶ αἰμομίκτην γάμον.

Ἀπὸ τὸν Νόμον 5. Si a parente quis manum. D, ἐξάγεται ὅτι ὁ πατήρ δύναται νὰ καταδικασθῇ εἰς τὸ ν' ἀπελευθερώσῃ τὸ τέκνον πρὸς τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθῃ σκλη-

ρότητας. (1) ἀλλ' ἰδοὺ ἐκθέτομεν τὰς πράξεις διὰ τὰς ὁποίας οἱ νόμοι διαλύουν τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν τῶν γονέων, ἢ ἀφαιροῦν τὰ ὑπεξούσια τέκνα ἀπὸ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν.

4) Οἱ Ποινικοὶ Νόμοι τῆς Ἑλλάδος διαλύουν τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν τοῦ πατρὸς, ἐπὶ τοῦ τέκνου, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐξετέλεσαν ἀσέλγειαν, ἢ τοῦ ὁποίου ἐζήτησαν νὰ μεταβάλῃ τὴν οἰκογενειακὴν τάξιν πρὸς ζημίαν του, ἢ τὸ ὁποῖον παρεχώρησαν εἰς ἀγνώστους ἢ ὑπόπτους ἀνθρώπους, (ἄρθρ. 277, 281. Ποιν. Νομ.) ἀφαιροῦσι δὲ ἀπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν γονέων, τὸ τέκνον τὸ ὁποῖον ἔβλαψαν δυνάμει τῆς σωφρονιστικῆς ἐξουσίας των κατὰ τὸ σῶμα (ἄρθρ. 314 Ποιν. Νομ.)

Ἄν ὁ πατὴρ συνήργησε καθ' ὅποιονδῆποτε τρόπον, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοιούτων πράξεων, στερεῖται καὶ διὰ τοῦτο τὰ πατρικὰ αὐτοῦ δικαιώματα, διότι ἡ στέρησις αὐτῶν δὲν διατάσσεται ἀπὸ τοὺς νόμους ὡς συνέπεια τοῦ εἴδους ἢ τοῦ ποσοῦ τῆς ποινῆς, τὸ ὁποῖον διαφέρει ὡς πρὸς τοὺς αὐτουργοὺς καὶ συνεργοὺς, ἀλλ' ὡς προσθήκη ποινῆς τοῦ εἴδους τῶν πράξεων, τὸ ὁποῖον δὲν διαφέρει ὡς πρὸς τοὺς αὐτουργοὺς καὶ συνεργοὺς, διότι καὶ οὗτοι καὶ ἐκεῖνοι ἠθέλησαν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς αὐτῆς πράξεως.

Ἄς μᾶς συγχωρηθῇ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι καθὼς ὁ Ποινικὸς Νόμος διαλύει τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν τοῦ πατρὸς ἐπὶ τοῦ τέκνου, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἀποπλάνησιν συνήργησε, διὰ τὸν αὐτὸν καὶ μεγαλῆτερον λόγον ἔπρεπε νὰ τὴν ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸν πατέρα, ἐπὶ τῆς θυγατρὸς τὴν ὁποίαν προήγαγεν εἰς

(1) Divus Trajanus filium, quem pater male contra pietatem afficiebat coegit emancipare L. 5. si a parent quis manum. D.

ἀσέλγειαν· Καὶ καθὼς διαλύει τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐπὶ τοῦ τέκνου, τὸ ὁποῖον παρέδωκεν εἰς ἀγνώστους καὶ ὑπόπτους ἀνθρώπους, διὰ τὸν αὐτὸν καὶ μεγαλήτερον λόγον ἔπρεπε νὰ τὴν ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸν πατέρα ἐπὶ τοῦ τέκνου τὸ ὁποῖον ἐγκατέλειψε καὶ ἐξέθεσεν. Ἐπεφύλαξεν ἴσως ὁ Νομοθέτης νὰ διατάξῃ διὰ τῶν πολιτικῶν νόμων τὴν διάλυσιν τῆς πατρικῆς ἐξουσίας διὰ τὰς πράξεις ταύτας, τόσον ὁμοίας μὲ τὰς πράξεις διὰ τὰς ὁποίας ῥητῶς διέταξεν αὐτὴν διὰ τῶν Ποινικῶν;

Εἶναι καὶ ἄλλαι ἀθέμιτοι πράξεις, διὰ τὰς ὁποίας νομίζομεν, ὅτι ὁ πατὴρ πρέπει νὰ χάνῃ τὴν ἐπὶ τῶν τέκνων πατρικὴν ἐξουσίαν. Αἱ πράξεις αὗται εἶναι, ἡ συμβουλή ἡ παραγγελία, ἡ παρακίνησις, ἡ βία, ἡ ἀπειλὴ τοῦ πατρὸς πρὸς τὸ ἀνήλικον τέκνον διὰ νὰ ἐκτελέσῃ κακούργημα τι ἢ πλημμέλημα. Περιττὸν νὰ ἀποδείξωμεν πόσον τῆς κοινωνίας καὶ τῶν ἀνηλίκων τέκνων τὸ συμφέρον ἀπαιτεῖ τὴν διάλυσιν τῆς πατρικῆς ἐξουσίας διὰ τοιαύτας πράξεις. Ὁ Ρ. Ν. ὅστις κατεδίκασε τὸν πατέρα ν' ἀπελευθερώσῃ τὸ τέκνον του, ἂν μετεχειρίσθῃ σκληρότητας πρὸς αὐτὸ, ἐφαρμόζεται βέβαια ἐξ ἀναλογίας εἰς τὰς ῥηθείσας περιπτώσεις, διότι δὲν εἶναι ἄλλη τόσον σκληρὰ καὶ ἀπάνθρωπος πράξις τοῦ πατρὸς, ὅσον τὸ νὰ συμβουλεύσῃ ἢ νὰ βιάσῃ τὸ τέκνον του εἰς παραβάσεις τῶν Ποινικῶν Νόμων τοῦ Βασιλείου, καὶ οὕτως νὰ ἐκθέσῃ αὐτὸ εἰς ποινικὰς καταδιώξεις καὶ τιμωρίας.

Ἐφαρμόζοντες τοὺς Ρ. Ν. δι' ὅσας περιπτώσεις δὲν κανονίζουν οἱ ἐν τῇ ἐξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου, οἱ νέοι νόμοι τῆς Ἑλλάδος, ἢ τὰ ἔθιμα, καὶ καθ' ὅσον δὲν ἀντίκεινται εἰς αὐτοὺς τοὺς νόμους, καὶ εἰς τὴν συστηθεῖσαν κοινὴν εὐταξίαν, (*ordre publique*) εὐρίσκομεν νόμους κατὰ τοὺς ὁποίους διαλύεται ἡ πατρικὴ ἐξουσία διὰ τὰς πράξεις τῶν γονέων διὰ τὰς ὁποίας εἵπομεν, ὅτι ὁ Ποιν. Νόμ. δὲν δια-

τάττει ῥητῶς τὴν διάλυσιν αὐτῆς. Καὶ διὰ μὲν τὴν ἐκθεσιν καὶ ἐγκατάλειψιν τοῦ τέκνου, ὁ πατὴρ χάνει τὴν ἐπὶ τοῦ ἐκτεθέντος παρ' αὐτοῦ τέκνου του πατρικὴν ἐξουσίαν, κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὁποίους ἀνεφέραμεν εἰς τὸν παράγραφον περὶ τῶν ἐκθέτων τέκνων. Διὰ δὲ τὴν τῆς θυγατρὸς προαγωγὴν εἰς ἀσέλγειαν ἀφαιρεῖ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν καὶ τὰ πατρικὰ δικαιώματα ὁ Νόμος 12 de episcop. audient. καὶ ὁ Νόμος 6 de spectac. et Scenic. Cod. Διὰ τὴν παραμέλησιν τῆς προσηκούσης βοηθείας πρὸς διάσωσιν τῶν τέκνων ἀπο ἀσθένειαν ἢ ἀπὸ τινος κίνδυνου ζωῆς, (1) ὁ πατὴρ χάνει τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν κατὰ τὸν Νόμ. 2. qui sine manumiss. ec. D κατὰ τὸν ὁποῖον οἱ πολῖται Ρωμαῖοι ὑπεχρεοῦντο νὰ ἀπελευθερώσωσιν ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν των τοὺς δούλους πρὸς τοὺς ὁποίους ἐγίνοντο ἔνοχοι τοιαύτης παραμέλησεως. Τὸν νόμον τοῦτον χρεωστοῦμεν νὰ ἐφαρμόσωμεν καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάλυσιν τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, ὅχι μόνον διὰ τὴν μεγίστην ὁμοιότητα τῆς ἐπὶ τῶν δούλων, καὶ τῆς ἐπὶ τῶν τέκνων ἐξουσίας τῶν Ρωμαίων, ἀλλὰ διὰ τὸν αὐτὸν καὶ μεγαλύτερον λόγον παρὰ τὸν ὁποῖον παρεκίνησε τὴν Νομοθέτην εἰς τὸ νὰ διατάξῃ τὴν διάλυσιν τῆς ἐπὶ τῶν δούλων ἐξουσίας. Διότι ἂν οἱ P. N. προστατεύοντες τὸν φυσικὸν ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον παραδίδουν, δοῦλον ὄντα, ὡς κτῆνος εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ δεσπότη, διαλύουν τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, καὶ ἀπελευθερώνουν τὸν δοῦλον διὰ τὴν ὁποίαν εἵπομεν παραμέλησιν τοῦ δεσπότη, πολὺ περισσότερον θέλουν βέβαια ν' ἀπελευθερώσουν τὸν ὑπεξούσιον υἱὸν, ἀλλ' ἐλεύθερον πο-

(1) Κατὰ τὴν Νεαράν τοῦ Ιουστίν. 115 ὁ υἱὸς ἠδύνατο ν' ἀποκληρώσῃ τὸν πατέρα ἔνοχον τοιούτων πράξεων.

λίτην ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν ἀναξίου πατρὸς, ἐνόχου τῆς αὐτῆς παραμελήσεως.

Πόσον τὸ πνεῦμα τῶν νέων νόμων τῆς Ἑλλάδος συμφωνεῖ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ρηθέντων P. N., ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ ἄρθρ. 636, 637, Ποιν. Νόμ. τὰ ὅποια τιμωροῦν τὸν πατέρα διὰ τὴν παραμέλησιν τῆς προσηκούσης ἐφορίας τῶν τέκνων του, καὶ διατάττουν τὴν χρῆσιν τῶν ἀναγκαίων μέτρων πρὸς ἀσφάλειαν καὶ περίθαλψιν τῶν ἀμεληθέντων τέκνων. Τοιοῦτον μέτρον εἶναι καὶ ἡ ἀφαίρεσις τοῦ τέκνου ἀπὸ τὴν πατρικὴν ἐπιστασίαν, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 314. Ποιν. Νόμ. Ἄλλ' ἡ ἀφαίρεσις αὕτη εἶναι ἀστυνομικὸν μέτρον ἀορίστου διαρκείας, τὸ ὅποϊον δὲν ἐπιφέρει καθὼς ἡ ἀπελευθέρωσις τὴν διάλυσιν τῆς πατρικῆς ἐξουσίας ἂν δὲν ἀποφασισθῇ ταυτοχρόνως καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις τοῦ τέκνου.

Τὰ ἐλεύθερα ἀπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἀνήλικα τέκνα ὑποβάλλονται εἰς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας, ἂν δὲν ἀπαλαχθῶσι τούτων, καθὼς ἀναφέρομεν εἰς τὸ ἐπόμενον Κεφαλ. § I. Τὰ δὲ ἀφαιρούμενα κατὰ τοὺς Ποιν. Νόμους ἀπὸ μόνην τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ πατρὸς παραδίδονται εἰς ἐπιμελητάς διοριζομένους ἀπὸ τὰ ἀρμόδια Δικαστήρια (ἄρθρ. 314 Ποιν. Νόμ.) τοὺς ὑποίους πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἀτελεῖς ἐπιτρόπους, ὅταν φροντίζωσι περὶ μόνης τῆς ἀνατροφῆς τῶν παίδων, διότι μὴ ἔχοντες ἐξ ἰδιαιτέρων νόμων προσδιοριζόμενα καθήκοντα, χρεωστοῦν νὰ ὁδηγῶνται κατὰ τοὺς περὶ τῶν τακτικῶν ἐπιτρόπων νόμους, τοὺς ὁποίους δυνάμεθα κυρίως νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐξ ἀναλογίας καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ καθήκοντα αὐτῶν.

Ἡ μανία, ἡ παραφροσύνη, καὶ ἡ βλακεία τοῦ πατρὸς, δὲν φέρουν διάλυσιν τῆς ἐπὶ τῶν τέκνων ἐξουσίας του καθ' ὅσον

ἀφορᾷ τὰς ἐκ ταύτης ἀπολαύσεις· (1) ἀλλ' ἐπειδὴ φέρουν ἀνικανότητα πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας, καὶ ὁ δὲ αὐτὰ δικαστικῶς ἀπηγορευμένος πατὴρ δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐκ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας ἐπιτροπείαν τῶν τέκνων του, πρέπει νὰ δίδεται εἰς τὰ τέκνα τῶν δικαστικῶς ἀπηγορευμένων διὰ τοιαῦτα ἐλαττώματα, προσωρινὸς ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν, ἂν ἔχουν ἀνάγκην αὐτῶν, καθὼς δίδεται εἰς τοὺς ἔχοντας νόμιμον ἐπίτροπον πάσχοντα τὰς ἀσθενείας ταύτας.
Ἰδ. Μερ. Β'. Κεφ. Β'. §. Ι.

§. 3.

Πολῖται Ἑλλήνας.

Ἰδίως πολιτικοὶ νόμοι λέγονται οἱ κανονίζοντες τὰ ἰδιωτικὰ συμφέροντα καὶ δικαιώματα τῶν πολιτῶν περὶ τῶν ὁποίων προνοοῦσιν. Οἱ ἄλλοδαποὶ, ἐκτὸς ὀλίγων περιπτώσεων, δὲν διοικοῦνται κατὰ τοὺς πολιτικούς νόμους τῆς πολιτείας εἰς τὴν ὑποίαν δὲν ἀνήκουν, καὶ μάλιστα καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς πρὸς ἀπόλαυσιν δικαιωμάτων καὶ τὰς πρὸς τὰς νομίμους πράξεις προσωπικὰς ἰκανότητας καὶ ἀνικανότητας, ἢ κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Νομικῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσωπικὴν κατάστασιν. (status personale) Οἱ πολιτικοὶ λοιπὸν νόμοι τῆς Ἑλλάδος ὑποβάλλοντες εἰς τὴν ἐπιτροπείαν τὸν μὴ ὑποκείμενον εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἄνηγον, ἐφαρμόζονται ἐπὶ μόνων τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' ὅχι ἐπὶ ξένων, τῶν ὁ-

(1) L. 20. de Stat. homin. L. 8. de his qui sui vel al. jur. D. adeo autem retinet jus potestatis pater furiosus, ut et acquiritur illi commodum ejus quod filius acquisivit.

ποιῶν πιθανὸν οἱ πολιτικοὶ νόμοι νὰ μὴ συμφωνῶσι με-
τοὺς Ἑλληνικοὺς κατὰ τοῦτο.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπιτροπὴ εἶναι εὐεργεσία τοῦ πολιτικοῦ νό-
μου πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἐκτελουμένη διὰ τῆς προσωπικῆς
τῶν πολιτῶν ὑπηρεσίας, καὶ νόμιμον μέσον τῆς ἀνατροφῆς
τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς περιουσίας αὐτῶν,
δὲν δύναται νὰ δοθῇ ἐπὶ ἀλλοδαπῶν, διότι οἱ πολιτικοὶ
νόμοι δὲν ἐπρονόησαν περὶ τῆς ἀνατροφῆς καὶ περὶ τῶν συμ-
φερόντων αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἰσχύουν ἐν γένει, καὶ
διότι καμμία Ἐπικράτεια δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κανονίσῃ
τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ξένων, καὶ διότι οἱ
πολίται μὴ ὄντες ὑπόχρεοι νὰ προσφέρωσι προσωπικὰς ὑπη-
ρεσίας εἰς ξένην Ἐπικράτειαν, δὲν δύνανται νὰ ὑποχρεωθῶσι
νομίμως εἰς τὸ νὰ λάβωσι τὴν ἐπιτροπείαν ἀλλοδαπῶν. Ἐ-
ξαίρεσις τοῦ κανόνος τούτου δύναται νὰ γίνῃ διὰ συνθηκῶν
τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι οἱ P. N. εἰκάζουν, ὅτι
καθεὶς ἔχει τὴν προσωπικὴν κατάστασιν τὴν ὁποίαν παρου-
σιάζεται ἔχων εἰς τὴν κοινωνίαν, ἕως ὅτου ἀποδειχθῇ τὸ
ἐναντίον.

Διὰ τοῦτο ἂν ᾖναι ἀμφίβολος ἡ ἐθνικότης τινὸς ἀνθρώπου,
πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἂν θεωρῆται κοινῶς ὡς Ἕλληνα, καὶ
ἀπαιτῆται ὡς ξένος, ἢ θεωρῆται ὡς ξένος καὶ ἀπαιτῆται
ὡς Ἕλληνα· καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν διορίζεται
ἐπίτροπος, διότι καὶ οἱ διαφερόμενοι περὶ τῆς προσωπικῆς
αὐτῶν καταστάσεως λαμβάνουν ἐπιτρόπους κατὰ τὸν νόμον·
(I) εἰς δὲ τὴν δευτέραν δὲν δύναται νὰ διωρισθῇ ἐπίτροπος

(1) Et qui de statu suo litigat tutorem dari posse Pomponius scri-
bit, et verum est; ut ita demum teneat datio si liber est; L.
17. de tutor, et Curat datis. D.

ἕως οὗτοῦ ἀποφασισθῇ ὅτι ὁ λεγόμενος ξένος εἶναι ἀληθῶς Ἕλληνα.

Οἱ Πρέσβεις καὶ Πρόξενοι χρεώσονται νὰ φροντίσωσι περὶ τῆς ἐπιτροπῆς ἢ ἄλλης διαταττομένης ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς Κυβερνήσεως τῶν προστασίας τῶν ἀνηλίκων αὐτῆς ὑπηκόων. Τὰ χρέη ὅμως τῆς φιλανθρωπίας εἶναι χρέη ὅλων τῶν ἀνθρώπων πρὸς ὅλους τοὺς ὁμοίους των. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου πᾶς ξένος εὐρισκόμενος εἰς τὴν Ἐπικράτειαν κατὰ θέλησιν τῆς Κυβερνήσεως, ἔχει δίκαιον νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν προστασίαν αὐτοῦ καὶ τῆς ιδιοκτησίας του. Χρεωστεῖται διὰ τοῦτο προστασία εἰς τοὺς ξένους ὀρφανοὺς παῖδας, ἂν εὐρίσκωνται μάλιστα εἰς τόπους ὅπου δὲν ὑπάρχει Πρόξενος τῆς Κυβερνήσεως των· ἀλλ' ἡ προστασία αὕτη, ἂν δὲν προσδιωρίζωσιν οἱ νόμοι ῥητῶς καὶ εἰδικῶς εἰς τί συνίσταται, περιορίζεται εἰς τὴν διαφύλαξιν τῶν πραγμάτων, τὴν ὁποίαν ὁ Εἰρηνοδίκης ἢ ὁ Δήμαρχος χρεωθεῖ νὰ κάμῃ διὰ τῆς σφραγίσεως αὐτῶν ἢ διὰ τοῦ διορισμοῦ φυλάκων κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, καὶ εἰς τὰς περὶ τούτου εἰδοποιήσεις πρὸς τὰς ἀρμοδίας ἀρχάς.

Αἱ ἐκ τῆς φιλοξενίας καὶ φιλανθρωπίας περιθάλψεις τῶν δυστυχῶν τέκνων, εἶναι τῆς ἀρμοδιότητος τῶν Διοικητικῶν Ἀρχῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

*Τίνες ὑπάγονται εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν γενικῶν
κηδεμόνων.*

Δι' ὁποίους λόγους οἱ ἀλλοδαποὶ, καὶ οἱ ὑποκαίμενοι εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἰθαγενεῖς, δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν

ἐπιμέλειαν τῶν ἐπιτρόπων, διὰ τοὺς αὐτοὺς δὲν ὑπάγονται καὶ εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν κηδεμόνων· (1) ἀλλ' εἶναι περιπτώσεις διὰ τὰς ὁποίας δίδονται κηδεμόνες καὶ εἰς τὰ ὑπεξούσια τέκνα καθὼς παρατηροῦμεν εἰς τὸ Κεφ. ΙΑ.

Κύριον ἔργον τῶν κηδεμόνων εἶναι ἡ διοίκησις καὶ διαχείρησις τῆς περιουσίας καὶ τῶν συμφερόντων. Ὑπάγονται ἐπομένως εἰς τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν, οἱ λογιζόμενοι ἀνίκανοι δι' ἀπειρίαν, φυσικὴν ἀδυναμίαν, ἢ λογικὴν ἀσθένειαν, εἰς τὸ νὰ διοικήσωσι τὰ συμφέροντά των.

Οὗτοι εἶναι 1. οἱ ἔφηβοι ἀνήλικες. 2. οἱ βλάκες, παράφρονες, μαινόμενοι, καὶ ἄσωτοι. 3. οἱ κωφοὶ καὶ ἄλαλοι. 4. οἱ πάσχοντες ἀσθένειαν διαρκῇ καὶ ἐμποδίζουσαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς διοικήσεως τῶν ὑποθέσεών των 5. οἱ κνηρορούμενοι. 6. οἱ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ οἱ ἄφαντοι.

§. 1.

Ἐφηβοι ἀνήλικες.

Ἀνήλικες ἦσαν κατὰ τοὺς Ρ. Ν. οἱ μὴ συμπληρώσαντες τὴν ἡλικίαν εἴκοσι πέντε ἐτῶν. Ἀφοῦ ὁ περὶ τῆς ἐνηλικιότητος νέος νόμος τῆς Ἑλλάδος (2) ἐπροσδιώρισεν ὡς ἐντελὴ τὴν ἡλικίαν εἰκοσιενὸς ἔτους, κατηργήθησαν οἱ Ρ. Ν., καὶ τὰ ἐπιτόπια ἔθιμα περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐνηλικιότητος, καὶ ἐπομένως ἀνήλικες εἶναι εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ νεώτεροι τῆς ἡλικίας εἰκοσιενὸς ἔτους· ἐξ αὐτῶν οἱ μὲν ἄνηβοι ὑποβάλ-

(1) Δὲν ὑπάρχουν οἱ αὐτοὶ λόγοι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς κηδεμόνας πρὸς διατήρησιν καὶ προστασίαν τῆς περιουσίας καὶ τῶν κτημάτων.

(2) Νομ. τῶν 15 (27) Ὀκτωβ. 1836.

λονται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ὡς προείπομεν, οἱ δ' ἔφηβοι εἰς τὴν κηδεμονίαν.

Δὲν ὑπέβαλλον κατ' ἀρχὰς οἱ P. N. τὸν ἔφηβον εἰς τὴν ἐπιμέλειαν ἄλλου, διότι τὸν ἐθεώρησαν ἱκανὸν νὰ διοικῇ τὰ συμφέροντά του. Ὁ νόμος Λετόριος ἐσυγχώρησε πρῶτος τὸ νὰ δίδεται κηδεμὼν (curator) εἰς τοὺς ἔφήβους ἀνήλικας, ἂν ἐζήτουν αὐτὸν διὰ τὴν λογικὴν ἀδυναμίαν των. Ἀλλ' ὁ Μάρκος Ἀντωνῖνος διὰ ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς νέους ἀπ' ὀνειδιστικᾶς τῆς ἰδίας αὐτῶν ἀνικανότητος ὁμολογίας, ἀπῆλλαξεν αὐτοὺς τοῦ ν' ἀναφέρωσι διὰ ποῖον λόγον ζητοῦσι τοὺς κηδεμόνας, διατάξας νὰ δίδωνται χωρὶς ἔρευναν τῆς αἰτίας τοῦ διορισμοῦ των (1) Sine causae cognitionis.

Κατὰ τὸν §. 2. instit de Curation· δὲν ὑπεχρεοῦντο οἱ ἀνήλικες νὰ λάβωσιν ἄκοντες κηδεμόνας, παρὰ διὰ μόνον τὰς δίκας· *inviti adolescentes curatores non accipiunt, praeter in litem*· καὶ κατὰ τὸν Νόμ. 2. §. 4. *qui pet. tut. et curat. D.* οἱ ἀνήλικες ἐζήτουν τοὺς κηδεμόνας αὐτῶν, αὐτοπροσώπως, ἂν ᾤσαν παρόντες, καὶ δι' ἀντιπροσώπου, ἂν ᾤσαν ἀπόντες.

Ὁ Εἰνέκκιος εἰς τὰ Στοιχ. τοῦ Πολιτ. Δικ. (*elem jur. civ. tit. de Curation*) παρατηρεῖ ὀρθῶς ὅτι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Μάρκου, οἱ ἀνήλικες ἐτέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ζητῶσι κηδεμόνας, διότι χωρὶς τούτων δὲν ἠδύναντο ν' ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ τὴν ἐπιτροπείαν (2) καὶ νὰ διοι-

(1) Pothier in pand. lib. XXVI. tit. V. Art. III, ἀναφέρων τὸν Ἰούλιον Καπιτωλῖνον εἰς τὸν βίον τοῦ Μάρκου.

(2) *Officium tutorum curatoribus constitutis finem accipit: ideoque ec L. 33. §. 1. de administ. et peric. tut. καὶ L. 28 §. 3. ibid. D.*

κῶσι τὰς ὑποθέσεις των, μ' ὅλον ὅτι ἐφαίνοντο ἱκανοὶ πρὸς τοῦτο. (1)

Παρατηροῦμεν πρὸς τούτοις, ὅτι ἂν οἱ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἄνηβοι, ὑπερβάντες τὴν ἡλικίαν τῆς ἡβῆς δὲν ἐζήτουν κηδεμόνας αὐθόρμητοι ἢ κατὰ προτροπὴν τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν, ἔδιδεν ὁ νόμος εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσωσι τοὺς κηδεμόνας (2) διὰ νὰ παραδώσουν τοὺς λογαριασμούς των, καθὼς ἔδιδε τὸ δικαίωμα τοῦτο, καὶ εἰς τοὺς ἔχοντας δίκην τινὰ μετὰ τῶν ἀνηλίκων· (3) Ἡδύνατο πρὸς τούτοις καὶ ἡ μήτηρ νὰ ζητήσῃ κηδεμόνα τῶν ἀνηλίκων τέκνων της (4) ἐπὶ ἰδίᾳ της εὐθύνης.

Αἱ διατάξεις αὗται τῶν P. N. εἶναι ἄχρηστοι τὴν σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ περιτταὶ αἱ περὶ αὐτῶν συζητήσεις, διότι τὸ ἄρθρον 646 Πολιτ. Δικον. ἐπροσδιώρισε τοὺς ἔχοντας τὸ δικαίωμα νὰ ζητῶσιν ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας· (ἴδε Κεφ. ΙΑ.)

Ἐχουν οἱ P. N. πλῆθος ἐξαιρέσεων καὶ διακρίσεων συνισταμένων πολλάκις εἰς τὴν διαφορὰν τῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ διετήρησαν καθ' ὅλας σχεδὸν τὰς διατάξεις αὐτῶν, ἐπιστημονικὴν καὶ λογικὴν συνέπειαν τῶν νομικῶν ἀρχῶν. Ἐδιδον εἰς τοὺς ἐφήβους ἀνήλικας τὸ δικαίωμα τοῦ διαθέτειν, ὑπέθετον αὐτοὺς γνωρίζοντας τοὺς Ποινικοὺς Νόμους τῆς πατρίδος των, διακρίνοντας τὸ νόμιμον ἀπὸ τὸ παράνομον,

(1) Hodie in hanc usque aetatem adolescentes curatorum auxilio reguntur; nec ante rei suae administratio eis committi debet quamvis bene rem suam gerentibus. L. 1. §. 3. de minor 25 annis. D.

(2) L. 7. qui pet. tut. et. curat. Cod.

(3) L. 1. ibid.

(4) L. 2. §. 5. qui pet. tut et curat. D.

τὸ καλὸν ἀπὸ τὸ κακὸν, καθὼς τὴν σήμερον τοὺς ὑποθέτει ὁ Ποινικὸς Νόμος τῆς Ἑλλάδος καταλογίζων εἰς αὐτοὺς καθὼς εἰς τοὺς ἐντελεῖς ἄνδρας τὰς ἀξιοποίνους πράξεις των. (1) Ὅποιαν ἀρμονίαν ἔχει ὁ νόμος ἂν ὑποβάλλῃ ἀφ' ἑτέρου τοὺς ἐφήβους ἀνήλικας εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ διεύθυνσιν τῶν ἐπιτρόπων καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἠθικὴν διαγωγὴν των; Ἄλλο, τὸ νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς διὰ τὴν ἀπειρίαν των καλὸν σύμβουλον καὶ διαχειριστὴν τῆς περιουσίας, ὅπουτος εἶναι ὁ κηδεμὼν, καὶ ἄλλο, τὸ νὰ θέσῃ αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐπιτρόπου, κύριον ἔργον τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ διεύθυνσις τῆς ἠθικῆς διαγωγῆς καὶ ὁ σωφρονισμὸς τῶν παίδων. Πῶς νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ὁ ἐφήβος ἔχει ἀνάγκην νὰ διευθύνεται καὶ νὰ σωφρονίζεται μὲ ἐν ῥάπισμα τοῦ ἐπιτρόπου, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτ' εἶναι ἱκανὸς νὰ κάμῃ διαθήκην, νὰ γίνῃ πατὴρ οἰκογενείας διὰ τοῦ γάμου, καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ μεγαλύτερα κακουργήματα μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἀνδρικῆς λαγικῆς; Αἱ σκέψεις αὗται παριστάνουν τὴν ἀνάγκην τῆς ἀρμονίας τῶν ἀρχῶν τῆς Δικαιοσύνης κατὰ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καὶ τῆς διακρίσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἐφήβων, ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῶν ἀνήβων δυνάμεως τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων. Πιθανὸν εἰς τινὰς τύπους τῆς Ἑλλάδος νὰ δίδεται ἐπίτροπος εἰς τοὺς ἐφήβους, καθὼς εἰς τοὺς ἀνήβους ἀνήλικας κατὰ τὰ ἐπιτόπια ἔθιμα, τὰ ὅποια ὑπερισχύουν τῶν P. N. ὡς προεῖπομεν.

Ἡδύναντο οἱ ἀνήλικες οἱ μὲν ἄρρενες μετὰ τὴν ἡλικίαν 20 ἐτῶν, αἱ δὲ θήλειαι μετὰ τὴν τῶν 18, νὰ ζητήσωσιν ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ διαχειρίζωνται

(1) Ἀρθ. 85. Ποιν. Νόμ.

τὴν περιουσίαν των, καὶ ἐλάμβαναν αὐτήν, ἀφοῦ ἀπεδεικνύοντο ἐνώπιον τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν χρηστοίθεις καὶ τίμιοι. (1) Ἡ ἄδεια αὕτη τῆς διαχειρήσεως ὀνομάζεται συγγνώμη ἡλικίας (venia ætatis) καὶ ἐπαραχωρεῖτο κατ' ἀρχὰς ἀπὸ τὸν Βασιλέα, καὶ κατὰ τὴν Νεαράν 28. τοῦ Λέοντος παρὰ τῶν ἀρχόντων καὶ Δικαστῶν ἐκάστου τόπου. (2) Διὰ τοῦ μέσου τούτου τὸ ὅποῖον δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ ἐντελής ἀπελευθέρωσις τῶν ἀνηλίκων, ἀπηλλάττοντο οἱ ἀνήλικες τῆς ἀνάγκης κηδεμόνων διὰ τὴν διοίκησιν τῶν ἑαυτῶν πραγμάτων, τὴν ὁποίαν ὁμῶς δὲν εἶχον ὥστε νὰ ἐκποιῶσι κατ' ἀρέσκειαν τὰ ἀκίνητα κτήματα. (3)

Πολλὰ τοιαῦτα ἄδεια ἐδόθησαν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ τοῦ Βασιλέως, κατὰ τοὺς περὶ τούτων ἐν τῷ Ἀρμενοπ. Νόμοις. (4).

§. 2.

Βλάκες, παράφρονες, μαινόμενοι καὶ ἄσωτοι.

Διὰ τῆς Δωδεκαδέλτου διετάχθη νὰ δίδωνται κηδεμόνες εἰς τοὺς ἐνήλικας, ἄσώτους ἢ πάσχοντας μανίαν καὶ παραφροσύνην. (5) Οἱ τοιαῦτα πάθη ἔχοντες ἀνήλικες, δὲν ὑπεβάλλοντο διὰ ταῦτα, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀτέλειαν τῆς ἡλικίας των εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἢ κηδεμονίαν. (6)

(1) L. 2. de his qui veniam aet. ec. Cod.

(2) Νεαρ. Λεοντ. 28 εἰς τὸ τέλος.

(3) L. 3. de his qui veniam aet. ec. Cod.

(4) Ἀρμεν. §. 18. 19. περὶ ἀνηλ. καὶ ἀφηλ.

(5) Inst. §. 3. de curation, L. 1. de Curat furios. ec. Cod.

(6) Ei qui aetas curae vel tutelae subijcit non esse necesse quasi dementi quaere curatorem cum magis aetati quam dementia tantis per sit consulendum. L. 3. §. 1. de tut D.

Οἱ Ρ. Ν. δὲν ἐπροσδιώρισαν τὰ διάφορα εἶδη τῶν νοητικῶν ἀσθενειῶν τὰ ὅποια κατασταίνουν ἀνίκανον τὸ λογικόν τοῦ ἀνθρώπου· ἀναφέρουν μόνον τὴν μανίαν (*furorem*) καὶ τὴν παραφροσύνην (*dementiam*). Διέταξαν ὅμως νὰ δίδεται κηδεμῶν εἰς τοὺς βλάκας (1) καὶ εἰς πάντα ἀνίκανον νὰ διοικήσῃ τὰς ὑποθέσεις του, (2) ἐμπιστευθέντες εἰς τὸν Δικαστὴν τὴν περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ διορισμοῦ κηδεμόνος κρίσιν καὶ ἀπόφασιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μανία διεκρίθη κοινῶς εἰς συνεχῇ καὶ διαλείπουσαν, καὶ ἐγεννήθη ἀμφιβολία ἂν οἱ πάσχοντες διαλείπουσαν μανίαν ἔπρεπε νὰ διατελῶσιν ὑπὸ κηδεμόνας, καὶ κατὰ τὰ διαστήματα τῆς ἐντελοῦς τῶν φρενῶν ὑγείας, ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς διέταξε διὰ τοῦ Νομ. 6. de curat. furios ec. Cod., νὰ διατελῶσι καὶ οὗτοι διηνεκῶς ὑπὸ κηδεμόνας, ἀλλὰ νὰ ἐνεργῶσι χωρὶς τὴν σύμπραξιν αὐτῶν κατὰ τὰ διαστήματα τῆς ἐντελοῦς τῶν φρενῶν ὑγείας. Θέλομεν εἰδεῖ εἰς τὰ περὶ τῆς διοικήσεως τῶν κηδεμόνων Κεφάλαια, ἂν ἰσχύῃ τὴν σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ τελευταία διάταξις τοῦ νόμου τούτου.

Ὁ Πραίτωρ ἀπηγόρευεν (3) εἰς τοὺς ἀσώτους νὰ διαχειρίζονται καὶ νὰ διαθέτουν τὴν περιουσίαν των, καὶ ὑπέβαλλεν αὐτοὺς εἰς τὴν κηδεμονίαν ἄλλου· ὠνομάσθησαν ἐκ τούτου, ἀπηγορευμένοι, ὅλοι, εἰς τοὺς ὁποίους δίδεται κηδεμῶν, κατὰ συνέπειαν δικαστικῆς ἢ νομικῆς ἀπαγορεύσεως

(1) *Fatuo fatua*· quum istis quoque personis curator detur L. 2. de postul. D.

(2) L. 2. de Curat. fur. D.

(3) Ἰδού ὁ τύπος τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ Πραίτορος *Quando tua bona paterna avitaque nequitia tua disperdis, liberosque tuos ad egestatem perducis, ob eam rem tibi ea re comercioque interdico.*

τοῦ νὰ διαχειρίζωνται τὴν περιουσίαν των. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 658 Πολιτ. Δικον. ἡ ἀπαγόρευσις γίνεται δικαστικῶς διὰ βλακείαν, παραφροσύνην, καὶ μανίαν. Δίδεται κηδεμὼν διὰ τὴν ἀσωτείαν καθὼς διὰ τὰς ῥηθείσας ἀσθενείας, ἀλλ' οἱ ἀσωτοὶ δὲν ὀνομάζονται ἀπηγορευμένοι, καὶ ὀρθῶς διὰ τὴν ὁποίαν παρατηροῦμεν εἰς τὸ Κεφ. Η'. §. 3. διαφορὰν τῶν ἀσώτων ἀπὸ τοὺς μαινομένους. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 25 Ποιν. Νόμ. οἱ εἰς εἰρκτὴν καὶ πρόσκαιρα δεσμὰ καταδικασθέντες εἶναι δυνάμει τοῦ νόμου κατὰ συνέπειαν τῆς καταδίκης αὐτῶν, εἰς νόμιμον ἀπαγόρευσιν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ποινῆς των.

Ἀπόκειται εἰς τοὺς Πρέσβεις καὶ Προξένους νὰ λάβωσι τὴν προσήκουσαν πρόνοιαν πρὸς περίθαλψιν τῶν πασχόντων τὰς εἰρημένας ἀσθενείας ὑπηκόων τῆς Κυβερνήσεώς των. Ἀλλ' ἡ περίθαλψις τῶν διὰ τοὺς μαινομένους φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων χρεωστεῖται εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους χωρὶς διάκρισιν τοῦ ἔθνους των. Ἡ Διοικητικὴ Ἀστυνομία χρεωστεῖ νὰ λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα διὰ τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν, ἐμποδίζουσα νὰ περιπλανᾶται εἰς τὰς ὁδοὺς ὁποιοῦδήποτε ἔθνους μαινόμενος ἢ παράφρων, δυνάμενος νὰ φέρῃ ζημίαν εἰς ἀνθρώπους, εἰς πράγματα, ἢ εἰς ἑαυτόν. Ἡ περιουσία τοιοῦτου ξένου ἀσφαλίζεται σφραγίζομένη ἀπὸ τὸν Εἰρηνοδίκην ἢ ἀπὸ τὸν Δήμαρχον, καὶ εἰδοποιοῦνται αἱ ἀρμόδιαι ἀρχαί, ἢ οἱ συγγενεῖς τοῦ πάσχοντος, καθὼς εἵπομεν περὶ τῶν ἀνήβων ὀρφανῶν ξένων.

Ἡ νόμιμος ἀπαγόρευσις τῶν εἰς εἰρκτὴν ἢ πρόσκαιρα δεσμὰ καταδικασθέντων, λαμβάνει χώραν καὶ ἐπὶ τῶν καταδικασθέντων εἰς τοιαύτας ποινὰς ἀλλοδαπῶν, ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ Ποινικοῦ Νόμου εἰς τὸν ὁποῖον ὑπόκεινται ὅλοι οἱ ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἐκτὸς τῶν ἐχόντων δικαίωμα ἐτεροδικίας. Κη-

δεμῶν πρὸς διοίκησιν τῶν συμφερόντων τῶν οὕτως ἀπληγο-
 ρευμένων ἁλλοδαπῶν διορίζεται ἀπὸ τὸ Πολιτικὸν Δικαστή-
 ριον ἂν ἦναι ἀνάγκη, τὸ ὁποῖον δὲν ἐνεργεῖ εἰς τὴν περίστα-
 σιν ταύτην τὴν Πολιτικὴν Δικαιοδοσίαν τοῦ ἐπὶ ἀκόντων νὰ
 ὑποκύψωσιν εἰς αὐτὴν ξένων, ἀλλ' ἐκτελεῖ τὴν ποινικὴν
 ἀπόφασιν κατὰ τοῦ ἁλλοδαποῦ, διότι συνέπεια αὐτῆς εἶναι
 ἡ ἀπαγόρευσις, καὶ ὁ δι' αὐτὴν διορισμὸς κηδεμόνος, καθὼς
 ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 672 Πολιτ. Δικον.

§. 3.

Κωφοὶ, ἄλαλοι, καὶ κωφάλαλοι.

Οἱ κωφοὶ οἱ ἄλαλοι, καὶ οἱ κωφάλαλοι ἀνήλικες, ὑπο-
 βάλλονται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἢ εἰς τὴν κηδεμονίαν διὰ
 τὴν ἀτέλειαν τῆς ἡλικίας των, (1) ἀλλ' ὑποβάλλονται καὶ
 ἐνήλικες ὄντες εἰς τὴν κηδεμονίαν (2) ὡς μὴ δυνάμενοι νὰ
 διοικήσωσι τὰς ὑποθέσεις των.

Εἶναι εἰς τοὺς περισσοτέρους τόπους τῆς Εὐρώπης Κατα-
 στήματα ἐκπαιδευτικὰ τῶν κωφαλάλων. Ἀλλ' ἡ ἐκπαίδευσις
 αὐτῶν δὲν ἐδυνήθη νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν
 ἀνθρώπων ὡς ἐντελεῖς ἀνθρώπους. Συνεννοοῦνται μὲ τοὺς
 γνωρίζοντας τὴν μέθοδον τῆς συνεννοήσεως μετ' αὐτῶν ἀλλὰ
 δὲν δύνανται νὰ συνεννοηθῶσι μὲ ὅλους τοὺς ὁμοίους των, νὰ
 κάμωσι συναλλάγματα κτλ.

(1) L. 6. in princ: et §. 3. de Tut. D.

(2) Inst. de Curation. §. 4. L. 2. de Curat furios. cc. D.

§. 4.

Διαρκῶς ἀσθενεῖς, ἐμποδιζόμενοι ἀπὸ τὴν διοίκησιν
τῶν ὑποθέσεών των.

Οἱ τοιοῦτοι λέγουν οἱ εἰς τὴν σημείωσιν (2) τοῦ προηγου-
μένου παραγράφου νόμοι, λαμβάνουν κηδεμόνας διὰ τὴν
ἀσθενειάν των. Ἡ ἔκφρασις τῶν νόμων τούτων εἶναι πολλὰ
γενική. Δι' ὅποιον εἶδος ἀσθενείας καὶ δι' ὅποιον εἶδος ἐμπο-
δίου τοῦ πάσχοντος πρέπει νὰ δίδεται κηδεμών; Ὑπάρχουν
ἀληθῶς ἀσθενεῖαι διαρκεῖς καὶ χρονικαί, ἐμποδίζουσαι τινὰ,
νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς οἰκίας του, νὰ περιπατήσῃ, νὰ γράψῃ, ἢ νὰ
ἐκτελέσῃ ἄλλην πρᾶξιν ἀναγκαίαν διὰ τὴν διοίκησιν τῶν
ἀτομικῶν ὑποθέσεων· ἀπαιτεῖται λοιπὸν νὰ ἐμποδίζεται ὁ
πάσχων ἀπὸ μίαν ἢ περισσοτέρας τῶν πράξεων τούτων,
καὶ ὁποίας; Ὁ Νόμος 12. §. fin. de Curat. furios. ec. D.
ὁδηγεῖ ἀσφαλέστατα εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀσθενειῶν διὰ
τὰς ὁποίας δύναται νὰ δοθῇ κηδεμών, διότι λέγει, εἰς τὸν
τυφλὸν δὲν δύναται νὰ δοθῇ κηδεμών, ἐπειδὴ δύναται νὰ
διορίσῃ ἐπίτροπόν του· πᾶσα λοιπὸν ἀσθένεια, ἥτις δὲν ἐμ-
ποδίζει τὸν πάσχοντα νὰ διορίσῃ ἐπίτροπόν του, δὲν εἶναι
νόμιμος αἰτία διορισμοῦ κηδεμόνος.

Ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀσθε-
νείας, διὰ τὰς ὁποίας ῥητῶς διατάττουσιν οἱ νόμοι νὰ δί-
δεται κηδεμών, διότι ἐνῶ ὑπάρχουσι ῥηταὶ περὶ τούτων
διατάξεις τῶν νόμων, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ δι' αὐτὰς
ἐξ ἀναλογίας ὁ ῥηθεὶς Νόμος 12. de curat. furios. D.

Ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν πρὸς τούτοις, ὅτι αἱ νοη-
τικαὶ ἀσθενεῖαι, αἵτινες ἐπιφέρουν ἀμφίβολον κατάστασιν τῆς
ὑγείας τῶν φρενῶν, ἀλλὰ δὲν ἐμποδίζουν ἐντελῶς τὸν πά-

σχοντα ἀπὸ τὸ νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ συλλογίζεται, δὲν εἶναι αἷτια διορισμοῦ κηδεμόνων, ἀλλ' ἀντιληπτῶν κατὰ τὸ ἀρθρ. 665 Πολιτ. Δικον.

§. 5.

Κυοφορούμενοι.

Οἱ κυοφορούμενοι, ἢ τὰ ἐν γαστρὶ βρέφη, θεωροῦνται ὡς γεννηθέντες ὡςάκις πρόκειται περὶ κληρονομικῶν αὐτῶν συμφερόντων, καὶ λαμβάνουν τὴν κατοχὴν τῶν κτημάτων, τῶν ὁποίων θέλουν εἶσθαι μετὰ τὴν γέννησίν των κληρονόμοι ἐκ διαθήκης ἢ ἐξ ἀδιαθέτου. (1) Ἡ κατοχὴ αὕτη παραχωρεῖται ὅταν τὰ ἐν γαστρὶ μέλλουν νὰ κληρονομήσουν τὸν ἀποθάνοντα πατέρα ἢ πάππον, ἢ ἄλλον συγγενῆ, καὶ (κατ' ἐξαίρεσιν) ὅταν μέλλουν νὰ κληρονομήσουν μὴ συγγενῆ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐδιορίσθησαν κληρονόμοι, ἂν ἡ μήτηρ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐξ ἄλλης περιουσίας τὰ τῆς διατροφῆς ἑξοδα. (2)

Ὅσακις παραχωρηθεῖ ἡ κατοχὴ αὕτη (3) εἰς τὸ ἐν γαστρὶ βρέφος (τὸ ὁποῖον δὲν θέλει εἶσθαι ὑπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν μετὰ τὴν γέννησίν του) ἢ ἑγγυος μήτηρ, ζητεῖ κηδεμόνα τοῦ ἐν γαστρὶ, καὶ τῶν κτημάτων αὐτοῦ. (4) Σπανίως ἐδιορίζετο

(1) L. 1. §. 2. et L. 7. de vent. in posses. mitt. D.

(2) Οἱ προσημειωθέντες νόμοι καὶ L. 6. ibid.

(3) Ἡ κατοχὴ αὕτη παραχωρεῖται μὲ μεγάλης εὐκολίας καθὼς φαίνεται εἰς τὸν Τίτ. de ventre in posséss. mitt. καὶ εἰς τὸν Τίτ. de Carbon edict. d. ἀπαιτεῖται διὰ τὴν παραχώρησιν τῆς κατοχῆς ταύτης τὸ νὰ ᾔτῃ ἡ μήτηρ ἑγγυος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θανάτου τοῦ κληρονομητέου προσώπου, καὶ νὰ ᾔτῃ ἑγγυος ὅταν ζητῇ τὴν κατοχὴν.

(4) Quoties autem ventrem in possessionem mittitur, solet mulier curatorem ventri petere, solet et bonis. Sed si quidem tantum ventri curator datus sit, creditoribus permittendum in custodia bonorum esse. L. 1. §. 17. de vent. in posséss. mitt. D.

κηδεμών τοῦ ἐν γαστρὶ μόνου, καὶ παρεχωρεῖτο εἰς τοὺς δανειστάς τοῦ ἀποθανόντος, ἢ περὶ τῶν κτημάτων φροντίς. (1)

Ἡ Πολιτικὴ δικονομία διὰ τοῦ ἀρθ. 647 ἀπαιτεῖ τὸν διορισμὸν κηδεμόνος τοῦ ἐν γαστρὶ, χωρὶς νὰ προσδιωρίζη τὰς περιπτώσεις τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ, τὰς ὁποίας ὑποθέτει κανονιζομένας ἀπὸ τοὺς πολιτικούς νόμους. Ὁ Ἀρμενόπουλος δὲν περιέχει τίποτε περὶ τούτων, καὶ κατὰ τὸν ἐν τῇ Ἐξαδίβλῳ αὐτοῦ Αὐτοκρατορικὸν Νόμον. Βιβλ. Α. Τιτ. Α. §. 28 πρέπει νὰ προστρέξωμεν εἰς τοὺς περὶ αὐτῶν P. N. (τοὺς ὁποίους ἐξεθέσαμεν,) ἐφαρμόζοντες αὐτοὺς ὡς μὴ ἀντικειμένους εἰς τοὺς ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ καὶ τοὺς νέους νόμους τῆς Ἑλλάδος, ἢ εἰς τὰ ἐπιτόπια ἔθιμα, ἂν ὑπάρχωσι περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

§. 6.

Ἄφαντοι.

(Ἰδ. Κεφ. Ι. Μέρ. Γ.)

Ἡ λέξις ἄφαντος, φαίνεται εἰς τὴν Ποινικὴν Δικονομίαν, ὡς σημαίνουσα τὸν πρὸ χρόνον ἀπόντα, τοῦ ὁποίου ἀγνοεῖται ἡ διαμονὴ καὶ ἡ ζωὴ ἢ ὁ θάνατος (2). Μὲ φαίνεται προτιμότερα ἡ λέξις αὕτη ἀπὸ τὴν λέξιν, ἀπόντα, τὴν ὁποίαν ἀπαντῶμεν ὡς ἔχουσιν τὴν αὐτὴν σημασίαν εἰς τὴν Πολιτικὴν Δικονομίαν, καὶ τὴν ὁποίαν μετεχειρίσθη ἴσως ὁ Νομοθέτης διὰ νὰ ἐξηγήσῃ ἀσφαλέστερον τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς Γαλλικῆς λέξεως absent, τὴν ὁποίαν ὅμως οἱ μεταφρασταὶ τοῦ

(1) Ἄλλοι παρὰ τοὺς κηδεμόνας τῶν κυοφορουμένων, εἶναι οἱ τῆς γαστρὸς λεγόμενοι φύλακες, custodes ventri. οἵτινες δὲν δύνανται νὰ περιληφθῶσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων.

(2) Ἀρθ. 467 Ποιν. Δίκον.

Γαλλικοῦ Πολιτικοῦ Κώδικος ἐξήγησαν μὲ τὴν λέξιν ἀφαν-
τον.

Δὲν ὑπάρχουν P. N. εἰδικοὶ περὶ τῆς κηδεμονίας τῶν ἀφάν-
των. ἐφαρμόζονται ὁμῶς κατὰ μέγα μέρος ἐξ ἀναλογίας οἱ
τοὺς ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἀφορῶντες καὶ ἄλλοι τινὲς διεσπαρμένοι
εἰς ὀλίγους Τίτλους.

Ἡ Πολιτικὴ καὶ ἡ Ποινικὴ Δικονομία ὑποθέτουν τὴν ὑπαρ-
ξιν νόμων περὶ τῶν ἀφάντων (1) καὶ ἐπομένως εἶναι βεβαία
ἡ περὶ τούτων νομοθεσία· ἀλλ' ἕως ὅτου δημοσιευθεῖ, τὰ
Ἑλληνικὰ Δικαστήρια δὲν ἐμποροῦν νὰ ὁδηγηθῶσιν εἰς τὰς
ἀπαιτήσεις κατὰ τῶν ἀφάντων, καὶ εἰς τὴν ἐξασφάλησιν τῶν
δικαιωμάτων αὐτῶν, παρὰ κατὰ τοὺς ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ ἢ
ἄλλους συμβιβάζομένους μὲ αὐτοὺς P. N. τοὺς ὑποίους δύ-
νανται νὰ ἐφαρμόσουν ἐξ ἀναλογίας, ἢ κατὰ τὰ ἐπιτόπια ἔθι-
μα (2) καθὼς ἐγένετο καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν πρὸ τῆς ἐκδόσεως
τοῦ Πολιτ. Κώδικος αὐτῆς, διὰ τοῦ ὁποίου λέγει ὁ Κύριος
Demante δι' ἐνὸς ἄρθρου περὶ τῶν ἀφάντων, καταχωρημένου
εἰς τὴν Encyclopedie de droit, εἰς τὴν λέξιν absent,
ἐδόθησαν κατὰ πρῶτον οἱ περὶ τῶν ἀφάντων νόμοι ἐτοιμα-
σμένοι κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὴν Νομολογίαν καὶ ἀπὸ τὰ
ἔθιμα.

(1) Ἀρθ. 588, 650, Πολιτ. Δικον. καὶ ἄρθ. 467 Ποιν. Δικ.

(2) Ὑποθέτω ὅτι εἰς τὰς Ναυτικὰς Νήσους πρέπει νὰ ὑπάρχουν ἔθιμα τινὰ
περὶ τῶν ἀφάντων, διότι πολλάκις συνέβη βέβαια τὸ νὰ ἐλλείψωσι κάτοικοι
αὐτῶν διὰ πολλοὺς χρόνους, ἢ ὡς αἰχμαλῶται τῶν Ἀλγερίων ἢ ἄλλως πως
χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ εἰδήσις περὶ τῆς ζωῆς ἢ τοῦ θανάτου αὐτῶν. Ἰσως ὑπάρ-
χουν καὶ εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα ὅθεν ἀνεχώρουν ἄνθρωποι πολλοὶ ἐκτὸς
τοῦ τόπου των, ἢ διὰ ν' ἀπαφύγουν τὴν καταδίωξιν τῶν Τούρκων ἢ διὰ κερ-
δοσκοπίαν.

Κατὰ τοὺς Ρ. Ν. δίδεται κηδεμῶν διὰ τὴν διοίκησιν καὶ ἐξασφάλησιν τῆς περιουσίας τῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ ὅχι ἐπίτροπος τῶν τέκνων αὐτῶν· (1) δύναται ἐξ ἀναλογίας νὰ δοθῇ κηδεμῶν πρὸς διοίκησιν τῶν συμφερόντων τῶν ἀφάντων ὅπου τὰ ἔθιμα δὲν κανονίζουσιν ἄλλως περὶ αὐτῶν.

Κατὰ τὰ ἄρθ. 466· 467 Ποιν. Δικον. οἱ κατ' ἐρήμην καταδικασθέντες διὰ κακούργημα, ἂν δὲν κάμωσιν ἀνακοπὴν τῆς καταδικαζούσης αὐτοὺς ἀποφάσεως ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της, θεωροῦνται ὡς ἄφαντοι, καὶ ἡ περιουσία αὐτῶν διαχειρίζεται ὡς περιουσία ἀφάντων. Πρέπει ἄρα νὰ διορισθῇ κηδεμῶν διὰ τὴν διαχείρησιν αὐτῆς.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν. Σ'.

Τίνες ὑποβάλλονται εἰς ἀντιλήπτορας.

Ἡ Πολιτικὴ Δικονομία (ἄρθ. 665) δίδει εἰς τὸ Δικαστήριον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ κρίνῃ, ἂν ἡ κατάστασις τῶν φρενῶν τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ ἀπαγόρευσις ᾗναι διαφορουμένη, μ' ὅλον ὅτι δὲν ὑπάρχει νοητικὴ ἀσθένεια ἀναγκάζουσα εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν, καὶ οὕτω νὰ διορίσῃ ἀντιλήπτορα αὐτοῦ. Ὅλοι ἄρα οἱ παρὰ τοῦ Δικαστηρίου ἀποφασισθέντες ὡς ἔχοντες διαφορουμένην τὴν τῶν φρενῶν κατάστασιν, λαμβάνουν ἀντιλήπτορας.

Αἱ διανοητικαὶ ἀσθένειαι δὲν εἰκάζονται ἀπὸ τὸ εἶδος τῶν φρονημάτων καὶ δοξασιῶν, ἀλλ' ἀποδεικνύονται διὰ τῶν πράξεων τοῦ πάσχοντος. Ὁ Νόμος δίδει τὸν ἀντιλήπτορα δι' ἀσφαλῆ καὶ φρόνιμον διαχείρησιν τῆς περιουσίας, ἀνάγκη

(1) L. 6. §. 4. de Tut. D. Ἀρμεν. §. 12. περὶ Ἐπιτρόπ. καὶ Κουρατ.

λοιπὸν νὰ ὑπάρχῃ εὖλογος καὶ ἀποδεδειγμένος κίνδυνος κακῆς καὶ ἀφρόνου διαχειρήσεως, διὰ νὰ δοθῇ ἀντιλήπτωρ. (1)

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπαρξίν νοητικῶν ἀσθενειῶν, ὑποιοῦ-
δήποτε βαθμοῦ, αἱ γνωμοδοτήσεις τῶν ἱατρῶν εἶναι βεβαίως
ἀναγκαῖαι καὶ ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὰ Δικαστήρια. (ἄρθ. 278,
298, 256, §. 2. Πολιτ. Δικον,)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

*Περὶ τοῦ διορισμοῦ τῶν Ἐπιτρόπων Κηδεμόνων
καὶ Ἀντιληπτῶρων.*

Ὁ διορισμὸς τῶν ἐπιτρόπων κηδεμόνων καὶ ἀντιληπτῶρων
γίνεται διὰ διαθήκης, ἢ αὐτοδικαίως διὰ τοῦ νόμου, ἢ δι'
ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου. Πραγματευόμεθα περὶ αὐτῶν
διὰ τῶν ἐπομένων Κεφαλαίων.

Μετὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς διορίζονται

(1) Ἐπειδὴ τὸ ἄρθ. 665 Πολιτ. Δικον. εἶναι ὅμοιον μὲ τὸ 499 τοῦ Πολ.
Γαλ. Κώδ. ἀναφέρομεν ἀποφάσεις τινὰς τῶν ἀνωτέρων Δικαστηρίων τῆς
Γαλλίας περὶ τῶν περιπτώσεων διορισμοῦ ἀντιλήπτορος.

Α'. Τῶν 10 prairial an 13 cour d' appel d' Angers (εἰς τὸν Si-
rey recueil des arrêts. Tom. 6. Part. 2. page 396) διὰ τῆς ὁποίας
ἀπεφασίσθη ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ δοθῇ ἀντιλήπτωρ εἰς τὸν καλῶς διοικοῦντα
τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἱερέα, ἐπὶ τῇ προφάσει τῶν ἀνοήτων θρησκευτικῶν δο-
ξασιῶν του.

Β'. Τῶν 21 fructidor an 10. Cour de Cassation (εἰς τὸν Sirey.
Tom. 2. Part. 1. pag. 1.) διὰ τῆς ὁποίας ἀπεφασίσθη ὅτι εἰς γέροντα ἀδυ-
νάτου νοῦς ἀπατηθέντα ἀπὸ γυναῖκα, ἠδύνατο νὰ διορισθῇ δικαστικὸς ἀν-
τιλήπτωρ.

Γ'. Τῶν 4 Μαΐου 1834 Cour d' Appel de Riom (εἰς τὸν Sirey.
Tom 26. Part. 2. pag. 118) διὰ τῆς ὁποίας ἀπεφασίσθη, ὅτι καλῶς δι-
δεται δικαστικὸς ἀντιλήπτωρ εἰς ὑπέργηρον γυναῖκα (87 ἐτῶν) εὐαπάτητον
καὶ καταχρωμένην εἰς τὸ νὰ κάμνῃ πράξεις πασιδῆλως ἀνωφελεῖς δι' αὐτήν.

οἱ γενικοὶ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, ἠθέλαμεν ἐκθέσει τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς δίδονται οἱ εἰδικοὶ καὶ προσωρινοί, ἂν ὅλαι σχεδὸν αἱ περιπτώσεις αὗται δὲν ἐγεννῶντο μετὰ τὸν διορισμὸν τῶν γενικῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων. Καταλληλότερον ἐκρίναμεν νὰ πραγματευθῶμεν περὶ τούτων εἰς τὸ Κεφ. Περὶ τῶν δικαστικῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, εἰς τὴν τάξιν τῶν ὑποίων ἀνάγονται οἱ περισσότεροι τῶν προσωρινῶν καὶ εἰδικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

*Περὶ τῶν ἐκ Διαθήκης ἐπιτρόπων κηδεμόνων
καὶ ἀντιληπτῶν.*

§. I.

*Τίτες εἶναι ἐκ διαθήκης ἐπίτροποι κηδεμόνες
καὶ ἀντιλήπτορες.*

Ἀρχαιότατος νόμος τῆς Δωδεκαδέλτου ἔδιδεν εἰς τὸν πολίτην Ρωμαῖον τὸ δικαίωμα νὰ διαθέτῃ περὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ὑπεξουσίων τέκνων του καθὼς περὶ τῶν πραγμάτων αὐτοῦ. (I) Ἄν τὸ δικαίωμα τοῦτο παρεχωρήθῃ τότε ὡς δικαίωμα δεσποτείας τοῦ πατρὸς ἐπὶ τῶν τέκνων, ἐθεωρήθη ὁμῶς σοφῶς ἕως τὴν σήμερον καὶ εἰς πᾶσαν καλῶς ὀργανισμένην πολιτείαν, ὡς ἀναγκαῖα καὶ ὠφέλιμος παραχώρησις τοῦ νόμου, εἰς τὸ νὰ φροντίζωσιν οἱ γονεῖς περὶ τοῦ ἐπιτρόπου τῶν τέκνων, ὡς δυνάμενοι νὰ ἐκλέξωσι τὸν καταλληλότερον καὶ συμφερότερον δι' αὐτά.

(1) L. 1. de Testam. Tut. D. uti legassit super pecunia, tutelave suae rei, ita jus esto. Ulp. Frag. Tit. xi. §. 14.

Ἡ διὰ τῆς διαθήκης ἐπιτροποδοσία εἶναι ἐν τῶν νομίμων δικαιωμάτων τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, τὸ ὅποῖον μεταχειρίζεται ζῶν ὁ πατήρ, διὰ τὴν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐπιμέλειαν τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῶν συμφερόντων τῶν ὑπεξουσίων τέκνων του, τὰ ὅποια θέλουν εἶσθαι ἐλεύθερα ἀπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν μετὰ τὸν θάνατόν του. (1) Διὰ τοῦτο ὁ πάππος μ' ὅλον ὅτι εἶχε τὴν πατρικὴν ἐπὶ τῶν ἐγγόνων ἐξουσίαν κατὰ τοὺς P. N. δὲν ἠδύνατο νὰ διορίσῃ ἐπίτροπον αὐτῶν διὰ διαθήκης, ἂν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ᾗθελον εἶσθαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατρός των. (2)

Ἡδύνατο ὁ πατήρ νὰ διορίσῃ ἐπίτροπον διὰ τῆς διαθήκης καὶ τῶν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ γεννηθησομένων τέκνων του. (3) δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ διορίσῃ κατ' αὐστηρὸν δίκαιον οὐδενὸς τέκνου κηδεμόνα. (4)

Σκοποὶ εὐεργεσίας πρὸς τοὺς ἀνήλικας, ἔφερον τροποποιήσεις τῶν περὶ τοῦ ρηθέντος δικαιώματος νόμων. Ἐσυγχωρήθη εἰς τὸν πατέρα νὰ διορίσῃ ἐπίτροπον καὶ κηδεμόνα διὰ διαθήκης καὶ εἰς τὰ αὐτεξούσια τέκνα του, (5) καὶ εἰς τὴν μητέρα, (6) καὶ εἰς πάντα μὴ συγγενῇ τῶν παίδων, ἂν ἐδιόριζαν αὐτὰ κληρονόμους διὰ τῆς διαθήκης. (7) Ἐσυγχωρήθη πρὸς τούτοις πρὸς εὐεργεσίαν τῶν φυσικῶν τέκνων, νὰ διορίζῃ

(1) L. 73. §. 1; de Reg. jur. D. Ἀρμ. περὶ ἐπιτρ. καὶ Κουρατ. §. 3.

(2) L. 1. §. 2. de Testam. Tut. D.

(3) Ins. §. 4. de Tut. L. 1. §. 1, de Testam. Tut. D.

(4) Inst. de Curation. §. 1.

(5) Inst. ibid. L. 1. §. 6. de Confirm. tut. D.

(6) L. 2. §. 1. de confir. tut. D. L. 4. de Testam, Tut. D. et Cod. ἴδε περὶ τοῦ ἐν τῷ Κώδικι Νόμου τὴν εἰς τὴν σελ. 57 Σημ.

(7) L. 1. §. 4. de Confirm. tu. D.

ἐπίτροπον αὐτῶν ὁ φυσικὸς πατήρ των, ὅταν ἐδιόριζεν αὐτὰ κληρονόμους, ἢ ἐδίδεν εἰς αὐτὰ ἐν μέρος τῆς περιουσίας του, κατὰ τὰς περὶ τούτου διατάξεις τῶν νόμων. (1) Ἀλλ' οἱ οὕτω διορισθέντες, ἦτο νομίμως ἀναγκαῖον νὰ ἐπικυρωθῶσιν ἀπὸ τὸν Πραίτορα, ὡς ἐπομένως ἐκθέτομεν.

Ἐκ διαθήκης ἐπίτροπος ἦτο κυρίως ὁ διορισθεὶς διὰ τακτικῆς διαθήκης ἢ διὰ Κωδικέλλων ἐπικυρωμένων διὰ διαθήκης. Ἐσυγχώρησαν ὅμως οἱ νόμοι τὸ νὰ ἐπικυροῦται καὶ ὁ δοθεὶς δι' ἀτελοῦς διαθήκης, δι' ἀνεπικυρώτων Κωδικέλλων ἢ δι' ἐπιστολῶν. (2)

Ἐπεκύρωνε λοιπὸν ὁ ἀρμόδιος Ἄρχων πάντοτε μὲν τοὺς διορισθέντας διὰ διαθήκης κηδεμόνας, τοὺς δὲ ἐπιτρόπους, ὅταν ἐδιόριζοντο ἐπὶ τέκνων μὴ ὑποκειμένων εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν τῶν διαθέτων, ἢ διὰ Κωδικέλλων ἀνεπικυρώτων, ἢ δι' ἐπιστολῶν. Ἀλλ' ὅταν ἐπρόκητο νὰ ἐπικυρώσῃ ἐπίτροπον ἢ κηδεμόνα παρανόμως διορισθέντα παρὰ τοῦ πατρὸς, δὲν ἔκαμνεν ἐρεῦνας περὶ τοῦ διορισθέντος ἐπιτρόπου (*confirmabat sine inquisitione*) διὰ τὴν εἰκασίαν τοῦ νόμου ὑπὲρ τῆς καλῆς ἐκλογῆς τοῦ πατρὸς. (3) ἔχρεώσται ὅμως νὰ προσέξῃ περισσότερον εἰς τὴν ὠφελειαν τῶν ὀρφανῶν, παρ' εἰς τὸν Κωδικέλλον καὶ τὴν διαθήκην, καὶ νὰ ἐξακριβώσῃ ἂν τὰ ὁποῖα ἐγνώρισεν ἠθικὰ ἐλαττώματα, ἢ τὸ μὴ ἀξιοχρεὸν τοῦ διορισθέντος ἐπιτρόπου, ἦσαν γνωστὰ καὶ εἰς τὸν διορίσαντα διαθέτην προτοῦ διορίσῃ αὐτὸν, ἢ συνέβησαν μετὰ τὸν διορισμὸν του, διὰ νὰ κρίνῃ ἂν ἔπρεπε νὰ τὸν ἐπικυρώσῃ.

(1) L. 4. de Confirm. Tut. D. καὶ Νεαρ. Ἰουστιν. 89. Κεφ. 18.

(2) L. 2. de Confirm. Tut. C.

(3) L. 1. §. 2. de Confirm. Tut. D.

ὡς ψηφισθέντα ἀπὸ τὸν διαθέτην ἐπίτροπον· (1) Ὅταν δὲ ἐπρόκητο νὰ ἐπικυρώσῃ τοὺς παρ' ἄλλων προσώπων διορισθέντας ἐπιτρόπους ἢ κηδεμόνας, ἐχρεώσται νὰ κάμῃ ἐρεύνας περὶ τῶν διορισθέντων, πρὸ τῆς ἐπικυρώσεως αὐτῶν· (Confirmabat ex inquisitione.) (2)

Ὁ νόμος 3. §. 1. de Testament. tut. D. λέγει ῥητῶς ὅτι ἐκ διαθήκης ἐπίτροποι εἶναι μόνον οἱ νομίμως διὰ διαθήκης διορισθέντες. Ὁ δὲ Νομ. 1. de Confirm. tut. vel curat. ἀπαριθμῶν ὀνομάζει παρανόμους τοὺς ὑποκειμένους εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἀρχῆς διορισμῶς ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων· οἱ ἐπικυρωτέοι λοιπὸν ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσι νομίμως ἐκ διαθήκης ἐπίτροποι.

Ὁ Νομ. 1. de Confirm tut vel curat εἰς τὸ προοίμιον διακρίνει τοὺς ἐπικυρωτέους ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας, ἀπὸ τοὺς ἐκ διαθήκης, διότι δὲν τοὺς ὀνομάζει ἐκ διαθήκης, ἀλλὰ δυναμένους νὰ βεβαιωθῶσιν ἐπιτρόπους κλ. Ἰπάρχει ἀληθῶς τοιαύτη διαφορὰ τῶν ἐκ διαθήκης καὶ τῶν ἐπικυρωτέων ἐπιτρόπων, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ τοὺς θεωρήσωμεν τοῦ αὐτοῦ εἶδους. Οἱ ἐκ διαθήκης ἐπίτροποι, λαμβάνουν τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἐπιτρόπου ἐκ τῆς ἰσχύος τῆς διαθήκης, (3) Οἱ ἐπικυρωτέοι ἀπὸ τῆς ἐπικυρώσεως αὐτοῦς ἀποφάσεως τοῦ Ἄρχοντος. (4) Ἄν ὑπῆρχεν ἐκ διαθήκης ἐπίτροπος, δὲν ἠδύνατο νὰ διορισθῇ δικαστικὸς ἐπὶ ἀκυρότητι

(1) L. 8. 9. 10. de Confirm. Tut. D. utilitatem pupillorum Praetor sequetur, non scriptura Testamenti vel Codicillorum. (L. 10).

(2) L. 1. 2. de Confirm. Tut. D.

(3) Ἰδὲ §. 3.

(4) L. 13. §. 12 de excusat. tutor. D. Muhlenbruch. Doctr. Pandect. §. 586.

τοῦ διορισμοῦ· (1) ἂν ὅμως ὑπῆρχεν ἐπικυρωτέος, ἡδύνατο νομίμως νὰ διορισθῇ δικαστικὸς (2) διότι δὲν ἐθεωρεῖτο ὅτι ὑπῆρχεν ἄλλος. Οἱ ἐπικυρωτέοι λοιπὸν ἐπίτροποι δὲν ἦσαν ἀκριβῶς θεωρούμενοι οὔτε ἐκ διαθήκης, οὔτε δικαστικοί, διότι ἐπεκυροῦντο μὲν, ἀλλὰ δὲν ἐκλέγοντο ἀπὸ τοὺς Ἄρχοντας ὡς οἱ δικαστικοί. (3)

Κατὰ τὴν ἰσχύουσαν Πολιτικὴν Δικονομίαν ὑπάρχουν τρία εἶδη ἐπιτρόπων, κηδεμόνων καὶ ἀντιληπτῶρων· 1^{ον} τῶν ἐκ διαθήκης· 2^{ον} τῶν νομίμων, καὶ 3^{ον} τῶν Δικαστικῶν. Ἡ περὶ τῶν ἐπικυρωτέων ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων Ῥωμαϊκὴ νομοθεσία καταργεῖται, διότι τὰ Δικαστήρια ἂν δὲν ὑπάρχη ἐπίτροπος κηδεμῶν ἢ ἀντιλήπτωρ νόμιμος ἢ ἐκ διαθήκης, διορίζουν τὸν ἀναγκαιοῦντα ἐπίτροπον ἢ κηδεμόνα κατὰ τοὺς νομίμους τύπους, ἀλλὰ δὲν ἐπικυρώνουν παρὰ νόμῳ δοθέντας διὰ διαθήκης ἐπιτρόπους ἢ κηδεμόνας. Ὑπάρχουν δὲ κατὰ τὸ ἀρθ. 646 Πολιτ. Δικον. κηδεμόνες καὶ ἀντιλήπτορες ἐκ διαθήκης χωρὶς ἀνάγκην δικαστικῆς ἐπικυρώσεως, διότι τότε μόνον διορίζονται δικαστικοί ὅταν δὲν ὑπάρχη ἢ εἶναι ἀνάγκη νὰ παύσουν οἱ νόμιμοι ἢ ἐκ διαθήκης κηδεμόνες καὶ ἀντιλήπτορες. Τίνες ὅμως ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν κηδεμόνας καὶ ἀντιλήπτορας διὰ διαθήκης, προσδιορίζουν ἕως

(1) Ἴδε Κεφ. ΙΑ. §. 1.

(2) L. 3. de Confirm. tut. C.

(3) Ὁ Ποτιέρος in Pandect. Tit. de Confirm. tut. N. X. θεωρεῖ ὡς δικαστικοὺς τοὺς ἐπικυρωτέους ἐπιτρόπους μετὰ τὴν ἐπικύρωσίν των· ὁ Mühlenbruch doctr. Pandect. §. 582. λέγει ὅτι δύνανται νὰ ἐξομοιωθῶσι μᾶλλον μὲ τοὺς ἐκ διαθήκης ὅταν δυνάμει τοῦ νόμου ἦναι ἀνάγκαστικὴ ἡ ἐγκρίσις των. Ὁ Νομ. 3. de Confirm. Tut. C. ἀνατρέπει πᾶσαν ἐδέαν περὶ ἀφεύκτου ἐγκρίσεως τῶν ἐπιτρόπων τούτων.

τῆς ἐκδόσεως ἄλλων περὶ τούτου νόμων, οἱ ἐν τῷ Ἀρμενοπ. Αὐτοκρατορικοὶ νόμοι καὶ τὰ ἐπιτόπια ἔθιμα.

Κατὰ τοὺς ἐν τῷ Ἀρμεν. νόμους, ὁ μὲν πατὴρ δύναται νὰ διορίσῃ ἐπίτροπον τῶν γνησίων τέκνων του κληρονόμων ἢ ἀποκλήρων, ἡ δὲ μήτηρ μόνον τῶν κληρονόμων αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ νῦν τῶν γονέων δὲν δύναται νὰ διορίσῃ κηδεμόνα, κατὰ τὸν §. 29 περὶ ἐπιτρ. Κουρατ. Ἀρμεν.

Ἄν ὅμως δὲν γίνεται κατὰ τὰ ἔθιμα ἢ κατὰ τοὺς P. N. διάκρισις τῶν ἐπιτρόπων ἀπὸ τοὺς κηδεμόνας, ἂν οἱ ἀνήλικες διαμένουν ἕως τῆς ἐνηλικιότητος αὐτῶν ὑπὸ ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ἐπιμελητὴν, ἐπίτροπον, κηδεμόνα, ἢ ἄλλως κατὰ τὰ ἔθιμα ὀνομαζόμενον, τὸν ὅποιον ἔχουν δικαίωμα νὰ διορίσουν οἱ γονεῖς τῶν τέκνων, εἶναι φανερόν, ὅτι δὲν ἰσχύει ὁ εἰρημένος νόμος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς κηδεμόνας τῶν ἀνηλίκων.

Ἐκτὸς τούτου, ὅλοι οἱ ἐκ διαθήκης κηδεμόνες καὶ ἀντιλήπτορες, συγχωροῦνται καὶ διατηροῦνται κατὰ τὸ ἄρθ. 646 Πολιτ. Δικον. τὸ ὅπεϊον ἀκυρώνει ἀλαλήτως τοὺς ἐναντίους ἀρχαιοτέρους νόμους.

Δὲν φαίνεται εἰς κανέν μέρους τοῦ Ἀρμενοπούλου ὅτι ὁ πατὴρ νόθων τέκνων δύναται νὰ διορίσῃ ἐπίτροπον ἢ κηδεμόνα αὐτῶν. (I) Δὲν ὑποθέτομεν ὑπαρξιν ἐθίμων περὶ τούτου εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ποτὲ ἴσως δὲν ἐγνωρίσθησαν νόθα τέκνα. Ἀλλ' ἡ μήτηρ τοιούτων τέκνων ἔχει τὰ δικαιώματα νομίμου μητρὸς.

Ἡ μήτηρ δύναται νὰ διορίσῃ ἐπίτροπον τῶν τέκνων της

(1) Τὰ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας τῶν νομίμων πατέρων δικαιώματα, δὲν δύνανται νὰ δοθῶσιν ἐξ ἀναλογίας, χωρὶς ῥητὴν τοῦ νόμου διάταξιν εἰς τοὺς φυσικοὺς πατέρας, στερημένους νομίμως τῆς ἐξουσίας ταύτης.

ἂν ἀφήσῃ κληρονομίαν εἰς αὐτὰ, (I) καὶ ζῶντος τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ἀλλ' εἵπομεν ὅτι ἐπίτροπος δὲν δίδεται εἰς ὑπεξούσια τέκνα, καὶ ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶναι ἀπαραβίαστος. Διὰ τοῦτο ὁ κατὰ διαθήκην τῆς μητρὸς ἐπίτροπος τέκνων ὑπεξουσίων

(1) Ὁ Νομ. 4. de Testam. tut. C. λέγει ὅτι ἡ μήτηρ δὲν δύναται νὰ διορίσῃ ἐπιτρόπους τῶν τέκνων τῆς διὰ διαθήκης, ἂν δὲν καταστήσῃ αὐτὰ κληρονόμους: καὶ ὅταν δὲν καταστήσῃ αὐτὰ, εἶναι συνήθεια νὰ ἐπικυροῦται ὁ κατὰ τὴν τελευταίαν θέλησιν τῆς ἀπεθνούσης διορισθεὶς ἐπίτροπος: *mater testamento filiis tutores dare non potest nisi eos heredes instituerit; quando autem heredes eos non instituerit solet ex voluntate defunctae datus tutor a praesidibus confirmari.* Ὁ Κουϊάτιος παρετήρησε πρῶτος ὅτι πρέπει ν'ἀφαιρεθῇ ὁ ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ ἀρνητικὸς non, ἐσυμφώνησεν ὁ Ποτιέρος in Pandect. καὶ ὁ Muhlenbruch in doct. Pandect. §. 582. σημ. (8) λέγων: *Cæterum, tollendam esse negationem, e. L. 4. C. de Test. tut. id. jam. ex iis quæ in hujus loci principio leguntur verbis nemo non inteliget.*

Ἄς μᾶς τυγχωρηθῇ νὰ ἐκφράσωμεν σκέψεις τινὰς διὰ τὰς ὁποίας τὸ διὰ τοῦ ἀρνητικοῦ non γινόμενον νόημα τῆς δευτέρας περιόδου δὲν μᾶς φαίνεται ἀσυμβίβαστον μὲ τὸ τῆς πρώτης.

Ὁ παρὰ τῆς μητρὸς διοριζόμενος ἐπίτροπος θεωρεῖται ὡς διδόμενος μᾶλλον ἐπὶ τῶν δοθέντων παρ' αὐτῆς πρὸς τὰ τέκνα πραγμά των, παρ' ἐπὶ τῶν προσώπων τῶν τέκνων (L. 4. de Testam. Tut D) ὅσάκις ἄρα ἡ μήτηρ ἀφήσῃ περιουσίαν εἰς τὰ τέκνα τῆς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διορίσῃ ἐπίτροπον αὐτῶν. Διὰ τοῦτο ὁ Ἀρμενόπουλος §. 3. περὶ ἐπιτροπ. δὲν λέγει ὅτι ἡ μήτηρ δύναται νὰ διορίσῃ ἐπίτροπον ὅταν καταστήσῃ κληρονόμους τὰ τέκνα τῆς, ἀλλ' ὅταν ἀφήσῃ κληρονομίαν εἰς αὐτά. Ἀλλ' ἡ μήτηρ δύναται ν'ἀφήσῃ τὴν κληρονομίαν εἰς τὰ τέκνα καὶ χωρὶς διαθήκης, δύναται ἄρα νὰ διορίσῃ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἐπιτρόπους τῶν τέκνων, χωρὶς νὰ καταστήσῃ αὐτὰ κληρονόμους, ἤγουν χωρὶς νὰ κάμῃ διαθήκην διὰ μόνης τῆς ὁποίας γίνεται ἡ ἐνστασις τῶν κληρονόμων, ἀλλὰ Κωδίκελλον ἢ ἄλλο ἔγγραφον τελευταίας θελήσεως. Διὰ τοῦτο ἴσως καὶ ὁ ῥηθεὶς Νόμος τοῦ Κώδικος δὲν λέγει εἰς τὴν δευτέραν περίοδον, *solet ex testamento datus tutor ec,* ἀλ-

τοῦ ζῶντος πατρὸς των, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς διορισθεὶς δι' ὅταν τὰ τέκνα ἀπελευθερωθῶσιν ἀπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν καὶ ἔχουν ἀνάγκην ἐπιτρόπου· ἡ αἵρεσις αὕτη ὑπάρχει ἐκ τῆς δυνάμεως τῶν πραγμάτων εἰς τὸν διορισμὸν τοῦτον *vi ipsa conditio insit*, διότι κανεὶς νόμος δὲν συγχωρεῖ τὴν βιαίαν ἀφαίρεσιν τοῦ τέκνου ἀπὸ τὴν γενικὴν ἐπιμέλειαν καὶ κηδεμονίαν τοῦ πατρὸς πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς θελήσεως τινὸς διαθέτου. Συγχωροῦν ὅμως οἱ νόμοι νὰ δίδωνται κληρονομίαι καὶ δωρεαὶ εἰς τὰ τέκνα ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τοῦ νὰ μὴν ἔχῃ ὁ πατὴρ τὴν ἐπικαρπίαν αὐτῶν, καὶ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν δὲν ἔχει οὔτε τὴν κηδεμονίαν. (1) Ἄν λοιπὸν ἡ μήτηρ δώσῃ κληρονομίαν εἰς τὰ τέκνα ὑπὸ τοιαύτην αἵρεσιν, καὶ ταυτοχρόνως διορίσῃ ἐπίτροπον τῶν τέκνων, ἀναλαμβάνει ὁ ἐπίτροπος τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρικῆς μόνον περιουσίας αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν ἐνεργεῖ ὡς γενικὸς ἐπίτροπός των, ἐκτὸς ἂν ὁ πατὴρ συγκατανεύσῃ εἰς τοῦτο, καὶ ἀπελευθερώσῃ σιωπηρῶς τὰ τέκνα ἀπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν του. (2)

Testamentum ex eo appellatur, quod testatio mentis est. « Ἡ διαθήκη ὠνομάσθη οὕτως, ἐκ τοῦ ὅτι εἶναι δήλωσις ἢ μαρτυρία τῆς ἰδίας θελήσεως » ὑπὸ τὴν γενικὴν ταύτην σημασίαν ἐκλαμβάνεται ἡ λέξις διαθήκη εἰς τὸ ψηφ. τῶν ΙΙ Φευρ. 1830. διότι καμμία διάκρισις δὲν γίνεται εἰς αὐτὰ

λ' ex voluntatæ defunctæ, διότι μὲ τὴν φράσιν ταύτην θέλει νὰ ἐξηγήσῃ, καθὼς ἀπαντῶμεν -ῖς ἄλλους νόμους, πᾶν ἔγγραφον τελευταίας θελήσεως διὰ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ γίνῃ νομίμως ἡ ἐνστασις κληρονόμου.

(1) Νεαρ. Ιούστιν. ΙΙ7. Κεφ. α.

(2) Οὗτος ὁ τρόπος τῆς σιωπηρᾶς ἀπελευθερώσεως ἐξάγεται ἐκ τοῦ Ν. 1. de patr. potest. C.

τῆς διαθήκης ἀπὸ τοῦ Κωδικέλλου: Ἄν ὁ Νομοθέτης ᾔθελε νὰ δώσῃ νόμιμον ἰσχὺν εἰς ἔγγραφα ἀποδεικτικὰ τῶν τελευταίων θελήσεων, φέροντα ὀλιγωτέρους τύπους παρὰ τοὺς ἀπαιτούμενους διὰ τὸ κῦρος τῶν διαθηκῶν, καθὼς εἶναι οἱ Κωδικέλλοι, ᾔθελε βεβαίως διακρίνει καὶ κανονίσει τοὺς περὶ αὐτῶν τύπους εἰς τὸ ῥηθὲν ψήφισμα διὰ τοῦ ὁποίου ᾔθέλησε νὰ κανονίσῃ τὰ περὶ διαθηκῶν ἐν γένει. Μὲ τὴν λέξιν λοιπὸν διαθήκην ἐννοοῦμεν τὴν σήμερον πᾶν ἔγγραφον ἀποδεικτικὸν τῶν τελευταίων θελήσεων τοῦ διαθέτου συντεταγμένον κατὰ τοὺς περὶ διαθηκῶν τύπους, καὶ τὴν προφορικὴν διαθήκην, καὶ ἐκ διαθήκης ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας κατὰ τὸ ἄρθ. 646 Πολιτ. Δικον. τοὺς δι' αὐτῶν διοριζομένους: Ἐκλείπει ἐπομένως ἡ τὴν ὁποίαν προείπομεν διαφορὰ τῶν διὰ Κωδικέλλων καὶ διὰ διαθήκης διοριζομένων ἐπιτρόπων.

Καὶ ἐπειδὴ κἀνὲν ἔγγραφον δὲν θεωρεῖται καὶ δὲν ὀνομάζεται διαθήκη ἂν δὲν συνετάχθῃ κατὰ τοὺς νομίμους τῶν διαφορῶν διαθηκῶν τύπους, οἱ δι' ἐπιστολῶν καὶ ἄλλων ἔγγράφων διοριζόμενοι ἐπίτροποι, κηδεμόνες καὶ ἀντιλήπτορες δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐκ διαθήκης διορισθέντες κατὰ τὸ ἄρθ. 646 Πολιτ. Δικον.

§. 2.

*Κανόνες ἐρμηνείας τῶν ἐν διαθήκῃ διορισμῶν
ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων.*

Ἐπροννόησαν οἱ Ρ. Ν. πῶς πρέπει νὰ ἐρμηνεύωνται αἱ φράσεις τῶν διορισμῶν τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ἂν φέρωσιν ἀμφιβολίας περὶ τῆς ἀληθοῦς θελήσεως τοῦ διαθέτου. Οἱ περὶ τούτου κανόνες εἶναι νόμιμα τεκμήρια (praesumptiones juris) τῆς ἐννοίας τινῶν φράσεων, καὶ τῆς θελήσεως

τοῦ μεταχειρισθέντος αὐτὰς διαθέτου, Δὲν ὑπάρχουν ὁμῶς εἰς τὴν Ἐξάβιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου, κ' ἐπομένως δὲν ἀναφέρονται αὐτὰ ὡς θετικούς νόμους τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ὡς ἐπισημονικὴν θεωρίαν, δυναμένην νὰ ὁδηγήσῃ τὴν κρίσιν τοῦ νομικοῦ εἰς τὰς ἀποδείξεις τῶν θελήσεων τοῦ διαθέτου περὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν τέκνων του, μ' ὅλον ὅτι ἡ ἰσχὺς τῶν ἀποδείξεων τούτων ἐξήρτηται εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ ἀρθ. 256 Πολιτ. Δικον. ἀπὸ τὴν ἐνδόμυχον πεποίθησιν καὶ συνείδησιν τῶν Δικαστῶν.

Κανὼν Α. Ἄν ὁ διαθέτης ἔλεγε δίδω τὸν . . . Ἐπίτροπον εἰς τὸν υἱὸν καὶ εἰς τοὺς υἱούς μου (filiis meis) ἐννοεῖτο ὅτι ἔδιδεν αὐτὸν καὶ εἰς τὰς θυγατέρας ἂν ἦχε.

Τοῦτο ἐννοεῖτο κατὰ τὸν Νόμ. 16 de Testam tut. D. διότι διὰ τῆς λέξεως filiorum ἐννοοῦντο υἱοὶ καὶ θυγατέρες. Ἡ λέξις τέκνα, παιδία, ἔχει τὴν σημασίαν ταύτην εἰς τὴν γλῶσσαν μας, ὥστε δὲν δίδεται ἀφορμὴ ἀμφιβολίας, ὅτι ὁ διαθέτης διορίζει ἐπίτροπον εἰς τοὺς υἱούς καὶ θυγατέρας, ἂν εἴπῃ ὅτι διορίζει αὐτὸν εἰς τὰ τέκνα του. Ἀλλ' ἂν εἴπῃ εἰς τοὺς υἱούς; ἴδ' - Καν. Δ.^{ον}

Καν Β.^{ος} Ἄν ὁ διαθέτης διορίσας ἐπίτροπον γενικὸν τῶν υἱῶν του, ἀπεδείκνυετο ὅτι δὲν εἶχε κατὰ νοῦν νὰ διορίσῃ αὐτὸν εἰς τινὰ τῶν υἱῶν του, διότι δὲν τὸν ἐγνώριζεν ὡς υἱόν, ἢ ἐπίστευεν αὐτὸν ἀποθανόντα διὰ ψευδεῖς εἰδήσεις, καὶ μ' ὅλον ὅτι διὰ τῆς λέξεως υἱῶν (filiorum) ἐννοοῦντο ὅλοι οἱ υἱοὶ τοῦ διαθέτου, δὲν ἐθεωρεῖτο μ' ὅλον τοῦτο ὁ διορισθεὶς ἐπίτροπος, ὡς ὁθεὶς καὶ εἰς τὸν ἄγνωστον, ἢ τὸν νομιζόμενον ἀποθανόντα υἱόν. (I)

(1) L. 16. §. 3. de Testam. Tut. D.

Καν. Γ.^{ος} Ἄν ὁ διαθέτης ἐδιόριζεν ἐπίτροπον τῶν υἱῶν του, ἐννοεῖτο ὅτι ἐδιόριζεν αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς αἰχμαλώτους καὶ εἰς τοὺς μήπω γεννηθέντας υἱούς του, ἂν δὲν ἀπεδεικνύετο τὸ ἐναντίον. (1)

Καν. Δ.^{ος} Ἄν ὁ διαθέτης ἐδιόριζεν ἐπίτροπον εἰς τὸν υἱόν του, ἐνῷ εἶχε πολλοὺς υἱούς, ἐννοεῖτο ὅτι ἐδιόριζεν αὐτὸν εἰς ὅλους. (2)

§. 3.

Ἀπαιτούμενα διὰ τὸ κῦρος τῶν ἐν διαθήκῃ διορισμῶν ἐπιτρόπων κηδεμόνων καὶ ἀντιληπτῶρων.

Ἀπαιτοῦνται διὰ τὸ νόμιμον κῦρος τῶν ἐν διαθήκῃ διορισμῶν ἐπιτρόπων κηδεμόνων καὶ ἀντιληπτῶρων, ἐκτὸς τῆς νομίμου ἰσχύος τῆς διαθήκης κατὰ τοὺς τύπους τῆς συντάξεώς της. 1.^{ον} ἡ ἀποδοχὴ τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ ὀριζομένων κληρονομιῶν 2.^{ον} ἡ νόμιμος ἱκανότης τοῦ διαθέτου πρὸς ἐπιτροποδοσίαν 3.^{ον} ἡ διατήρησις τῶν περὶ τοῦ τρόπου τοῦ διορισμοῦ τῶν ῥηθέντων ἐπιμελητῶν νόμων, 4.^{ον} ἡ νόμιμος αὐτῶν ἱκανότης πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν κλ.

Ἡ διαθήκη δὲν ἔχει καμμίαν ἰσχὺν ἐὰν κάnevεῖς τῶν ἐν αὐτῇ διοριζομένων κληρονόμων δὲν δεχθῇ τὴν κληρονομίαν· ἀλλ' ἂν εἷς μόνον δεχθῇ αὐτὴν, ἰσχύουν οἱ ἐν τῇ διαθήκῃ διορισμοὶ τῶν ἐπιτρόπων, κ' ἐπομένως οἱ τῶν κηδεμόνων καὶ ἀντιληπτῶρων. (3)

Οἱ μὴ ἔχοντες τὸ δικαίωμα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ διαθέ-

(1) L. 16. §. 2. καὶ L. 5. de Test. tut. d.

(2) ead. §. 1.

(3) L. 9. de Testam. Tut. D.

τειν διὰ νοητικὰς ἀσθενείας, ἢ νόμιμον ἀνικανότητα δὲν δύ-
νανται νὰ διορίσωσιν οὔτ' ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας διὰ
διαθήκης. οὗτοι εἶναι οἱ ἀπηγορευμένοι, οἱ ἄσωτοι καὶ οἱ πο-
λιτικῶς ἀποθανόντες. (1)

Ἄν οἱ διὰ παραφροσύνην, ἢ μανίαν, ἢ βλακείαν ἀπηγο-
ρευμένοι ἔκαμον τὴν διαθήκην αὐτῶν πρὸ τῆς ἀπαγορεύσεώς
των, ἢ μετ' αὐτὴν ἐν υἱγειᾷ καταστάσει φρενῶν, ἢ διαθήκη
αὐτῶν εἶναι ἰσχυρὰ, καὶ ἐπομένως ὁ ἐν αὐτῇ διορισμὸς ἐπι-
τρόπου κλ. (2)

Ἰσχύει καὶ ἡ τοῦ ἄσώτου διαθήκη ἂν ἔγινε πρὸ τῆς ἀπα-
γορεύσεώς του κατὰ τοὺς P. N. (3) Ὁ ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ
νόμος ἀπαγορεύει ὀριστικῶς εἰς τὸν ἄσωτον τὸ νὰ κάμῃ δια-
θήκην. Ἡ Νεαρά 39 τοῦ Λέοντος ἔθεσε τὸν ἐπόμενον κανόνα
περὶ τοῦ κύρους τῶν πράξεων τοῦ ἄσώτου. « Ἄ μὲν κρίσις
ἐσφαλμένη καὶ τὸν ἄσωτον χαρακτηρίζουσα λέγει, μήτε ἀπο-
» δοχῆς μήτε κυρώσεως ἀξιούσθωσαν, ἀ δὲ πρὸς τὸ λυσιτελεῖς
« ὁρᾷ μηδαμῶς ἀναπόδεικτα τυγχάνειν μηδ' ἀθετεῖσθαι. »
Δικαιότατον φρονῶ τὸν κανόνα τοῦτον, διότι ἡ ἄσωτεία συ-
νίσταται εἰς τὴν ἐκουσίαν καταφρόνησιν τῆς φρονίμου οἰκο-
νομίας, ἀλλ' ὅχι εἰς διανοητικὴν κυρίως ἀσθένειαν· ἃς ἀμφι-
βάλλῃ ὁ νόμος περὶ τῆς εὐθύτητος τῶν πράξεων τοῦ ἄσώτου,
ἀλλ' ἃς μὴ καταστήσῃ αὐτὰς ἀνεξετάστως ἀκύρους δι' ἐλάτ-
τωμα μὴ φέρον φυσικὴν τοῦ λογικοῦ ἀσθένειαν.

Οἱ ἐκ γεννήσεως κωφοὶ καὶ ἄλαλοι, δὲν ἠδύναντο νὰ κά-

(1) Οἱ ἄλλοδαποὶ διαθέτουν περὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν τέκνων των κατὰ
τούς νόμους τῆς πατρίδος των.

(2) L. 17, 18. qui Testam. fac. poss. D. L. 9. eod. Tit. C. inst.
quib. non est. permiss. fac. test. §, 1.

(3) inst. Loc. cit. §. 2.

μωσι διαθήκην κατὰ τοὺς P. N. Ἀλλ' ἂν οἱ γνωρίζοντες γράμματα ἐστεροῦντο τὴν αἴσθησιν τῆς ἀκοῆς, ἢ τὴν δύναμιν τῆς λαλιᾶς ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν ἠδύναντο νὰ κάμωσι διαθήκην κατὰ τινὰς τύπους. (1) Τὸ περὶ διαθηκῶν ψήφισμα διατάττει ὁποίου εἶδους διαθήκας δύνανται νὰ κάμωσιν οἱ τυφλοὶ, οἱ κωφοὶ καὶ οἱ ἄλαλοι, καὶ οἱ διὰ τριούτων διαθηκῶν γινόμενοι παρ' αὐτῶν διορισμοὶ ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων εἶν' ἐπομένως ἰσχυροί.

Οἱ στερηθέντες τὰ πατρικὰ δικαιώματα κατὰ συνέπειαν τῶν ὁποίων εἴπομεν ἀθεμίτων πράξεων, δὲν δύνανται νὰ διορίσουν ἐπιτρόπους, κηδεμόνας ἢ ἀντιλήπτορας τῶν τέκνων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστερήθησαν τὰ δικαιώματα ταῦτα, ἐν τῶν ὁποίων εἶναι καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν ἐπίτροπον.

Οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, φρονίμως δύνανται νὰ δισπιστῶσι καὶ τοὺς ἐκ διαθήκης φαυλοβίων γονέων διορισμοὺς, καὶ νὰ πληροφορῶνται περὶ τῆς ἱκανότητος καὶ τοῦ ἀξιοχρέου αὐτῶν, διὰ νὰ κάμωσιν ἂν ᾗναι ἀνάγκη προτάσεις τῆς παύσεώς των.

Μόνοι οἱ ἐκ διαθήκης ἐπίτροποι δύνανται νὰ δοθοῦν ὑπὸ αἵρεσιν, ἢ διὰ νὰ ἐνεργήσουν μετὰ τινὰ καιρὸν καὶ διὰ τινὰ καιρὸν. (2) πρέπει ὅμως νὰ δοθοῦν ἐν γένει διὰ τὴν προσωπικὴν τῶν παίδων ἐπιμέλειαν καὶ διὰ τὴν διαχείρησιν ὅλων ἐν γένει τῶν συμφερόντων αὐτῶν, διότι διορισμὸς ἐπιτρόπου διὰ τὴν διοίκησιν τῶν ὑποθέσεων, ἢ διὰ τὴν προσωπικὴν μόνον ἐπιμέλειαν εἶναι ἄκυρος κατὰ τὸν νόμον. (3) ὁ κανὼν

(1) L. 10. qui testam. fac. poss. C.

(2) L. 8. §. 2. de Testam Tut. D.

(3) L. 12. ibid. Ἀρμεν. περὶ ἐπιτρ. κλ. §. 8. ἐπεκυροῦντο ἀπὸ τοὺς Ἄρχοντας καὶ οἱ παρὰ τὸν κανόνα τοῦτον διορισθέντες ἐπίτροποι. L. 1. de Confirm. tut. D.

οὗτος δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς κηδεμόνας, (ὅπου γίνεται διάκρισις τῶν κηδεμόνων καὶ ἐπιτρόπων κατὰ τοὺς P. N.) τοὺς ὁποίους οἱ νόμοι συγχωροῦν νὰ διορίζωνται καὶ διὰ τινὰς μόνον ὑποθέσεις. Ἀλλ' ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἐκ διαθήκης γενικὸς κηδεμὼν ἢ ἀντιλήπτωρ τῶν ὑποκειμένων εἰς τοὺς ἐπιμελητὰς τούτους προσώπων, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ διορισθῇ νόμιμος ἢ δικαστικός· (ἄρθ. 646 Πολιτ. Δικον.) Ἐξαιρέσεις τοῦ ρηθέντος κανόνος γίνεται καὶ εἰς τοὺς ἐπιτρόπους, ὅταν ὁ διαθέτης ἔχων κτήματα εἰς μεμακρυσμένας ἐπαρχίας διορίσῃ ἄλλον ἐπίτροπον τῶν κτημάτων τούτων, καὶ ἄλλον τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς διαμονῆς του τέκνων καὶ κτημάτων. (1)

Ὁ ἐπίτροπος πρέπει νὰ προσδιορίζεται μὲ τρόπον ἀποχρῶντα διὰ νὰ τὸν κάμῃ γνωστὸν, διότι διορισμὸς ἀδήλου ἐπιτρόπου εἶναι ἄκυρος κατὰ τοὺς νόμους· (2) ὁ κανὼν οὗτος ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τοὺς διορισμοὺς κηδεμόνων καὶ ἀντιληπτῶρων.

Κατὰ τὸ συγκλητικὸν θέσπισμα, Λιβονιανὸν λεγόμενον, *Senatusconsultum Libonianum* δὲν ἴσχυον αἱ ἐν τῇ διαθήκῃ διατάξεις ὑπὲρ τοῦ συντάκτου αὐτῆς, καὶ ἐπομένως ὁ ἐν αὐτῇ διορισμὸς του εἰς τὴν ἐπιτροπὴν. Ἀλλ' ἐσυγχώρει ὁ νόμος τὸ νὰ ἐπικυροῦται ἀπὸ τὸν δικαστὴν ὁ διορισθεὶς ἂν ἀπεδείκνυετο κατάλληλος καὶ ἱκανὸς διὰ τὴν ἐπιτροπείαν. (3) Κατὰ τὸ ἄρθ. 16 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος ὁ συντάκτης τῆς διαθήκης Συμβολαιογράφος δὲν δύναται νὰ διορισθῇ

(1) L. 15. de Testam. Tut. καὶ L. 21. §. 4 de Excusat. tut. D.

(2) Tutor incertus testamento dari non potest. L. 20. καὶ L. 30. de Testam. tut. Ἀρμεν. περὶ ἐπιτρ. §. 25.

(3) L. 18. §. 1 de Leg. Cornel. de fals. D.

ἐπίτροπος δι' αὐτῆς, καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν δύναται ὁ Διοικητικὸς ὑπάλληλος, ὁ πλοίαρχος, ἢ ὁ γραμματεὺς τοῦ πλοιάρχου, ὁ Ταγματάρχης, ἢ οἱ φροντισταὶ, καθ' ἃς περιπτώσεις συντάττουν διαθήκας κατὰ τὸ ῥηθὲν ψήφισμα.

Εἰς τὸ Β.^{ον} μέρος ἐκθέτομεν τὰς ἀνικανότητας καὶ τὰ κωλύματα, διὰ τὰ ὅποια εἶναι παράνομος ὁ διορισμὸς τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς μητρὸς καὶ τῆς Μάμμης.

Ἀνίκανοι αἱ γυναῖκες, κατὰ τοὺς πολιτικοὺς νόμους, πρὸς πᾶσαν προσωπικὴν πολιτικὴν ὑπηρεσίαν, εἶναι ἀνίκανοι καὶ πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας. Ἐξηρέθη ἡ μήτηρ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐσυγχωρήθη ἡ ἐπιτροπὴ τῶν τέκνων της, κατὰ μὲν τοὺς ἐν τῷ Κώδικι νόμους, ὅταν δὲν ὑπῆρχον, ἢ ὅταν ἀπηλλοττῶντο ἢ ἀπεβάλλωντο οἱ ἐκ διαθήκης καὶ νόμιμοι ἐπίτροποι, (1) κατὰ δὲ τὴν 118 Νεαράν τοῦ Ἰουστίν. κατὰ προτίμησιν τῶν νομίμων, ἀλλ' ὅχι τῶν ἐκ διαθήκης ἐπιτρόπων. Τὸ αὐτὸ δικαίωμα καὶ ἡ αὐτὴ προτίμησις ἐδόθη καὶ εἰς τὴν Μάμμην.

Δὲν ὑποχρεοῦνται ἡ μήτηρ καὶ ἡ Μάμμη νὰ λάβουν τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην. Ἀπαιτεῖται ἐκ τοῦ ἐναντίου, νὰ ζητήσουν ἂν θέλουν αὐτήν, καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτῆς, νὰ ὑποσχεθοῦν ὅτι δὲν θέλουν ὑπανδρευθεῖ πλέον, καὶ νὰ παραιτηθοῦν ἀπὸ τὰς βοηθείας τοῦ Βελλεϊανείου Δόγματος πρὸς τὰς γυναῖκας. (2)

(1) L. 1 quand. mul. tutel. C.

(2) L. 2 quand. mul. tut. C. καὶ 94 Νεαρ. Ἰουστίν. ἔπρεπε δὲ νὰ ὀρκισθοῦν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ Κώδικος, κατὰ δὲ τὴν Νεαράν νὰ ὑποσχεθοῦν μόνον ὅτι δὲν θέλουν ὑπανδρευθεῖ.

Οἱ ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ νόμοι δὲν διατάττουσι ῥητῶς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν διατυπώσεων τούτων, καὶ συγχωροῦν εἰς τὴν μητέρα καὶ μάμμην τὴν ἐπιτροπὴν τῶν τέκνων καὶ ἐγγόνων κατὰ προτίμησιν τῶν νομίμων ἐπιτρόπων. (1) Πρέπει νὰ θεωρήσωμεν συγκεχωρημένην εἰς αὐτάς καὶ τὴν κηδεμονίαν καὶ ἀντίληψιν τῶν τέκνων; Ναί· διότι ὁ νόμος συγχωρεῖ εἰς αὐτάς τὴν ἐπιτροπὴν, μεγαλητέραν οὖσαν παρὰ τὴν κηδεμονίαν καὶ ἀντίληψιν. (2)

Ὁ ἐπὶ Τουρκοκρατίας τῶν γυναικῶν περιορισμὸς, καὶ ἡ ἀπομάκρυνσίς των ἀπὸ τὰς ὑποθέσεις εἰς τοὺς περισσοτέρους τύπους τῆς Ἑλλάδος, δίδουν εὐλογον ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ, ἂν ἡ μήτηρ καὶ ἡ μάμμη ἐλάβανον τὴν ἐπιτροπὴν τῶν τέκνων των, κατὰ τὰ ἔθιμα. Ἄν ὅμως ἀνεδέχωντο αὐτήν, δὲν εἶναι βέβαια πιθανὸν ὅτι ἔκαμνον αἵτησιν αὐτῆς, καὶ ὑπόσχεσιν τοῦ νὰ μὴν ὑπανδρευθῶσι πλέον, ἢ παραίτησιν τῶν προνομίων τῶν γυναικῶν, καθὼς ἀπῆτουν οἱ P. N. πῶς νὰ ὑπάρξουν τοιαῦται διατυπώσεις ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Μεχκεμέδων;

Τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐπιτόπια ἔθιμα, πρέπει νὰ ἐξετάζωνται, καὶ ἀποδεικνυόμενα νὰ ἐφαρμόζωνται, πρὸς διατήρησιν μάλιστα τῶν κατ' αὐτὰ ἀποκτηθέντων δικαιωμάτων καὶ τελειωθεισῶν ὑποθέσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

*Περὶ τῶν νομίμων ἐπιτρόπων κηδεμόνων
καὶ ἀντιληπτῶν.*

Ἡ ἐκ τῆς συγγενείας φυσικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἀγάπη,

(1) Ἀρμεν. περὶ ἐπιτρ. §. 19.

(2) L. 13. de Legib. L. 21. 110. de Reg. jur. D. Ἀρμεν. περὶ Νομ. §. 28.

δύναται εὐλόγως νὰ θεωρηθῇ αἷτιον προθύμων καὶ εἰλικρινῶν βοηθημάτων· Ἐπὶ τῇ εἰκασίᾳ τῆς ἀγάπης ταύτης κατεσκευάσθη ἐπὶ τέλους τὸ σύστημα τῶν κατὰ τοὺς P. N. νομίμων κληρονομιῶν, καὶ ἐπὶ τῇ αὐτῇ εἰκασίᾳ διετάχθησαν αἱ νόμιμοι ἐπιτροπαὶ καὶ κηδεμονίαι. Ἀλλ' ἕως τῆς ἐκδόσεως τῆς 118 Νεαρᾶς τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, νόμιμοι συγγενεῖς ἐθεωροῦντο μόνοι οἱ ἐξ ἀρρένογονίας, οἵτινες ἦσαν καὶ νόμιμοι κληρονόμοι, καὶ νόμιμοι ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες. Διὰ τῆς Νεαρᾶς ταύτης, κατηργήθησαν αἱ διαφοραὶ τῶν ἐξ ἀρρένογονίας καὶ θηλυγονίας συγγενῶν, καὶ κατεστάθησαν ὅλοι ἐν γένει οἱ συγγενεῖς, κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς συγγενείας, νόμιμοι κληρονόμοι τοῦ ἀδιαθέτως ἀποθανόντος συγγενοῦς, καὶ ἱκανοὶ πρὸς τὴν νόμιμον ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν τῶν τέκνων του.

Ὁ νομικὸς κανὼν, ὅπως ἡ κληρονομία ἐκεῖ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐκτὸς γυναικὸς, (1) ἐφαρμόζεται εἰς τὰς νομίμους ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας. Αἷτιον τοῦ νόμου τοῦτο, εἶναι ἡ εἰκασία τοῦ ὅτι οἱ ἐλπίζοντες τὴν κληρονομίαν συγγενεῖς, θέλουν εἶσθαι καλλήτεροι ἐπιμεληταὶ τῶν πραγμάτων αὐτῆς· (2) ὅστις λοιπὸν ἐκ τῶν συγγενῶν τοῦ ἀνήλικος ἤθελεν εἶσθαι μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὁ νόμιμος κληρονόμος, οὗτος εἶναι ὁ νόμιμος ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν, ἐν περιπτώσει κηδεμονίας αὐτοῦ, ἂν δὲν ᾖ γυνή· ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁ Σόλων διέταξεν εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας, «τῶν ὀρφανῶν κληρονομήσων ἐπίτροπος μὴ ἔστω.» (3) Ἡ ἑλλειψὶς πειρασμῶν πρὸς αἰσχρο-

(1) L. 73. de reg. jur. D. Ἀρμεν. περὶ ἐπιτρ. §. 18.

(2) inst. de legit. patr. tut. L. 1. de legit. tut. D.

(3) Pardul. Pratejo jurisprud. vetus. in leg. Sol.

κέρδειαν τῶν ἐπιτρόπων, ἔφερεν ἴσως περισσοτέραν ἀσφάλειαν τῶν ὀρφανῶν.

Ὅλον τὸ σύστημα τῶν νομίμων ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, στηρίζεται εἰς τὸν ῥηθέντα κανόνα, συμβιβάζομενον μὲ τοὺς περὶ τῆς ἱκανότητος τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων νόμους.

Ἡ νόμιμος ἐπιτροπὴ καὶ κηδεμονία λαμβάνει χώραν, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἐκ διαθήκης ἐπίτροπος καὶ κηδεμών, καὶ δὲν εἶναι ἐλπιζόμενον ὅτι θέλει ὑπάρξῃ τοιοῦτος. (1) Διὰ τοῦτο, ἂν ὁ ἐκ διαθήκης ἐπίτροπος διορισθεὶς ὑπὸ αἵρεσιν μέλλῃ ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐπιτροπὴν μετὰ τινά καιρὸν, ἂν κωλύεται ἀπ' αὐτὴν ἢ ἦναι ἀπὼν, δὲν λαμβάνουν χώραν ἀντ' αὐτοῦ οἱ νόμιμοι, ἀλλ' οἱ δικαστικοὶ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες. (2) Ἐννοοῦμεν δὲ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπίτροπος ἐκ διαθήκης, καὶ ὅταν ὁ δι' αὐτῆς διορισμὸς ἐπιτρόπου, ἦναι ἄκυρος· διότι καθὼς ἀδιάθετος λέγεται καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς κληρονομίας, ὅστις δὲν ἔκαμε διαθήκην, καὶ ὅστις ἔκαμε διαθήκην ἀκυρωθεῖσαν, (3) οὕτως ἀδιάθετος λέγεται καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν τέκνων του, ὅστις δὲν ἐδιόρισεν ἐπίτροπον διὰ διαθήκης, καὶ ὅστις ἔκαμεν ἄκυρον κατὰ τοὺς νόμους διορισμὸν ἐπιτρόπου. (4) Ἄκυρον ὁμῶς ἀπολύτως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ θεωρῇται νομίμως ὅτι ὑπῆρξεν ἐπίτροπος ἐκ διαθήκης, διότι ἂν ὁ διορισμὸς ἰσχύῃ κατὰ τοὺς νόμους, ἢ ἂν ἀνίσχυρος ὢν ἐπικυρωθῇ ἀπὸ τὸν δικαστὴν, ὁ

(1) Sciendum est enim, quamdiu testamentaria tutela speratur, legitimam cessare. L. 11 de Testam. tut. D.

(2) Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ προσημ. Ν.

(3) inst. de hered. quae ab intest.

(4) L. 6. de Testam. tut. D.

δὲ διορισθεὶς ἐπίτροπος, ἀπαλλάχθῃ, ἀποβλήθῃ, ἢ κηρυχθῇ κεκωλυμένος ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῆς ἐπιτροπῆς, διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, δὲν λαμβάνουν χώραν οἱ νόμιμοι ἐπίτροποι, διότι ὁ ἐκ διαθήκης διορισμὸς ἐπιτρόπου ὑπάρχει, μ' ὅλον ὅτι ὁ διορισθεὶς ἐπίτροπος ἀπηλλάχθη ἢ ἀπεβλήθη ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῆς ἐπιτροπῆς, (1) ἢ, διότι αἱ περιστάσεις τῆς ἀπαλλαγῆς καὶ ἀποβολῆς ἀπὸ αὐτὴν, μὴ δυνάμεναι νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομίαν, ἂν ὑπάρχωσιν εἰς διορισθέντα κληρονόμον, δὲν δύνανται νὰ δώσωσι χώραν καὶ εἰς τὴν νόμιμον ἐπιτροπὴν· ἀλλ' ἂν ὁ ἐκ διαθήκης ἐπίτροπος ἀποθάνῃ φυσικῶς ἢ πολιτικῶς, λαμβάνουν χώραν οἱ νόμιμοι ἐπίτροποι, διότι δὲν ὑπάρχει πλέον ὁ ἐκ διαθήκης ἐπίτροπος, καὶ διότι τοιαῦται περιστάσεις ἂν συνέβαινον εἰς τὸν ἐκ διαθήκης κληρονόμον, ἤθελον δώσει χώραν εἰς τὴν νόμιμον κληρονομίαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐπάγεται καὶ ἡ νόμιμος ἐπιτροπή. Θεωρεῖται ὅμως καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, ὅτι ὑπάρχει ὁ ἐκ διαθήκης ἐπίτροπος, καὶ ὅταν ζῇ εἷς μόνος ἐκ πολλῶν ἐκ διαθήκης ἐπιτρόπων. (2)

Ἀφοῦ λάβῃ χώραν ἡ νόμιμος ἐπιτροπή, δὲν ἀνατρέπεται πλέον διὰ τῆς ἐκ διαθήκης ἐπιτροποδοσίας, διότι εἰς τὸν ἔχοντα ἐπίτροπον, δὲν δίδεται ἄλλος ἐπίτροπος, (3) καὶ διότι τὰ νομίμως γεγονότα καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς διορισμοὺς ἐπιτρόπων, διατηροῦνται καθὼς ἐξάγεται ἀπὸ τὸν Νόμ. 3. de confirm. tut. C.

Οἱ συγγενεῖς εἰς τοὺς ὁποίους οἱ P. N. ἐπιβάλλουσι τὴν νόμιμον ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, εἶναι ἢ ἀνιόντες ἢ ἐκ

(1) L. 11. §. 1. 2. de Testam. tut. D.

(2) L. 11. §. 4. de Testam. tut. D.

(3) L. 37. de excusat. tut. D.

πλαγίου· Οί υιοὶ δύνανται νὰ διορισθοῦν ἀπὸ τὸν δικαστὴν κηδεμόνες τῶν ἐχόντων ἀνάγκην κηδεμονίας γονέων των, ἀλλὰ δὲν εἶναι νόμιμοι κηδεμόνες. (1)

Ὁ πατὴρ ἢ ὁ πάππος εἶναι νόμιμος ἐπίτροπος καὶ κηδεμόν, τῶν ὁποίων χειραφετήσῃ ἀνηλίκων τέκνων του. (2)

Οἱ P. N. ὀνομάζουσι τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην (*legitimam parentum tutelam*) τὴν ὁποίαν διέταζαν κατὰ μίμησιν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν δεσποτῶν ἐπὶ τῶν ἀπελευθερωθέντων παρ' αὐτῶν δούλων· *legitimam patronorum tutelam*. (3) Ἄν ὁ πατὴρ ἀποθάνῃ χωρὶς ν' ἀφήσῃ ἐπίτροπον τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν του τέκνου, ὁ ἀδελφὸς τοῦ τέκνου τούτου διαδέχεται τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐπιτροπὴν, (4) τὴν ὁποίαν οἱ P. N. ὀνομάζουσι *fiduciariam tutelam*, τεθαρρόνημένην ἐπιτροπὴν κατὰ τὸν Θεόφιλον· ὁ ἀδελφὸς πρὸς τούτοις εἶναι πάντοτε νόμιμος ἐπίτροπος καὶ κηδεμόν τῶν ὑποκειμένων εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν ἀδελφῶν του. (5)

Ἐκ τῶν ἐκ πλαγίου συγγενῶν ὁ πλησιέστερος εἶναι νόμιμος ἐπίτροπος, καὶ ἂν ᾖ πολλοὶ κατὰ τὸν αὐτὸν βαθμὸν πλησίοι συγγενεῖς, ἀναλαμβάνουν ὅλοι τὴν ἐπιτροπὴν. Χρεωστοῦν ὅμως κατὰ τὴν 118 Νεαράν τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ ἄλλους πρὸ αὐτῆς νόμους νὰ ἐκλέξουν ἓνα ἐξ αὐτῶν διὰ τὴν

(1) L. 1. §. 1. L. 4. de Curat. furios. καὶ L. 12, §. 1. de tut. et Curat. dat. D. εἰς τοὺς κηδεστὰς affines, δὲν δίδονται αἱ νόμιμοι ἐπιτροπαί, διότι δὲν δίδονται καὶ νόμιμοι κληρονομίαι· *affinitatis jure nulla successio permittitur*. L. 7. Commun. de Success. C.

(2) L. 3. §. 10. de legit. tut. D.

(3) Inst. de legit. parent. tut.

(4) L. 4. de legit. tut. D.

(5) L. 4. de legit. tutel. C.

διοίκησιν τῆς ἐπιτροπῆς· (1) ἀλλ' οἱ ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ νόμοι δὲν ἐπιβάλλουν εἰς αὐτοὺς τὸ χρέος τοῦτο. Τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην τῶν ἐκ πλαγίου συγγενῶν ὠνόμαζον οἱ P. N. legitimam adgnatorum tutelam, διότι ὡς προείπομεν ἐδίδετο εἰς μόνους τοὺς ἐξ ἀρρενογονίας συγγενεῖς. Παρατηρήσαμεν, ὅτι ἐδόθη αὕτη καὶ εἰς τοὺς ἐκ θηλυγονίας·

Ἄν ὁ πλησιέστερος ἐκ πλαγίου συγγενῆς ᾗναι γυνή, ἡ νόμιμος ἐπιτροπὴ μεταβαίνει εἰς τὸν μετ' αὐτὴν πλησιέστερον συγγενῇ· (2) ἡ αὐτὴ μετάβασις τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης γίνεται, καὶ ὅταν ὁ πλησιέστερος συγγενῆς ἀποθάνῃ φυσικῶς ἢ πολιτικῶς· (3) ἂν ὁμῶς ἀπαλλαχθῇ ἢ ἀποβληθῇ ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῆς ἐπιτροπῆς, δι' αἷτια μὴ στεροῦντα τὸ τῆς νομίμου κληρονομίας δικαίωμα, δὲν μεταβαίνει ἡ νόμιμος ἐπιτροπὴ εἰς τὸν μετ' αὐτὸν πλησιέστερον, διότι καὶ ἡ ἐλπίς τῆς κληρονομίας δὲν μεταβαίνει εἰς αὐτόν. (4) Εἰς τὰ αὐτὰ πρόσωπα δίδονται αἱ νόμιμοι κηδεμονίαι καὶ ἀντιλήψεις.

Πιθανὸν νὰ ὑπάρχουν καὶ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου

(1) L. 9. de legit. tut. L. 3. §. 6. de administ. et peric. tut. D. Νεαρ. Ἰουστιν. 118. Κεφ. Ε΄.

(2) L. 1. §. 1. de legit. tut. D.

(3) L. 3. §. 9. ibid. κατὰ τοὺς ἀρχαίους νόμους ἡ ἐλαχίστη ἐλάττωσις τῆς καταστάσεως ἐστεροῦσε τὸ πρὸς τὰς νομίμους ἐπιτροπὰς δικαίωμα. Ἰδ. Μερ. β'. Κεφ. β'. §. 1.

(4) L. 3. §. 8. de legit. tut. D. πρὸς ἔννοιαν τοῦ νόμου τούτου ἀναφέρομεν, ὅτι οἱ νόμιμοι ἐπίτροποι ἠδύναντο νὰ παραχωρήσουν τὴν ἐπιτροπὴν εἰς ἄλλον, ὅστις ὠνομάζετο cessicus tutor. ἀλλ' ἡ παραχώρησις αὕτη δὲν ἀπέκδυε τὸν νόμιμον ἐπίτροπον ἀπὸ τὴν νόμιμον ἐπιτροπὴν, τὴν ὁποίαν ἀνελάμβανε μετὰ τὸν θάνατον ἢ τὴν ἐλάττωσιν τῆς καταστάσεως τοῦ ἐπιτρόπου, πρὸς τὸν ὅποιον παρεχώρησεν αὐτήν. Ulp. frag. Tit. xi. §. 6. 7. Ἡ δὲ ἀπαλλαγὴ καὶ ἡ ἀποβολὴ τοῦ νομίμου ἐπιτρόπου δὲν ἐθεωρεῖτο ὡς παραχώρησις τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἄλλον συγγενῇ.

ἔθιμα εἰς τινας τόπους τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὑποῖα ἀποδεικνυόμενα ἐφαρμόζονται κατὰ προτίμησιν τῶν ἐν τῷ Ἀρμενοπ. Αὐτοκρατορικῶν νόμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ.

*Περὶ τῶν δικαστικῶν ἐπιτρόπων κηδεμόνων
καὶ ἀντιληπτῶν.*

§. Α.

*Ἀπὸ ποίας Ἀρχᾶς, καὶ κατὰ ποίας περιπτώσεις,
διορίζονται δικαστικοὶ ἐπίτροποι κηδεμόνες
καὶ ἀντιλήπτορες.*

Ὁ Νόμος Ἀτίλιος καὶ ὁ Νόμος Ἰούλιος Τίτιος, διέταξαν ὁ πρῶτος διὰ τὴν Ῥώμην, καὶ ὁ δεύτερος διὰ τὰς ἐπαρχίας, νὰ διορίζωνται ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἀπὸ τὰς ἀρμοδίας Ἀρχᾶς, ὅταν δὲν ὑπῆρχον ἐκ διαθήκης ἢ νόμιμοι· (1) ὠνομάσθησαν ἐκ τούτου Ἀτιλιανοὶ, οἱ ἀπὸ τὰς ἐν τῇ Ῥώμῃ Ἀρχᾶς διοριζόμενοι ἐπίτροποι τῶν ἀνήθων, καὶ Ἰουλιοτιτιανοὶ οἱ ἀπὸ τὰς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις. Εἰς τὸν Πανδέκτην ὀνομάζονται διδόμενοι ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, (2) οἱ παρὰ τῶν Ἀρχῶν διοριζόμενοι, καὶ ἐκ τούτου λέγεται, δοτέα ἐπιτροπὴ (tutela dativa) ἢ παρὰ τῶν Ἀρχῶν ἐπιβαλλομένη.

Ἀπὸ τὰς αὐτὰς Ἀρχᾶς ἐδιορίζοντο οἱ ἐπίτροποι καὶ οἱ κηδεμόνες· (3) Εἶχον δὲ ἀρμοδιότητα ἐπιτροποδοσίας, εἰς μὲν τὴν Ῥώμην, ὁ Πραίτωρ μετὰ τοῦ Συμβουλίου τῶν περισσο-

(1) Instit. Lib. 1. Tit. xx. καὶ Θεοφ. Βιβ. Α, Τίτ. Κ'.

(2) Lib. xxvi. Tit. v. D.

(3) Instit. de Curation. §. 1.

τέρων Δημάρχων, εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας, ὁ Ἄρχων (Praeses) κατὰ τοὺς νόμους Ἀτίλιον καὶ Ἰούλιον Τίτιον. (1)

Πρὸς τούτοις οἱ Ἀνθύπατοι, οἱ διέποντες τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν, ὁ Ἐπαρχος τῆς Αἰγύπτου, (2) αἱ Δημοτικαὶ Ἀρχαὶ (3) καὶ κατὰ τοὺς ἐν τῷ Κώδῃκι νόμους, ὁ Ἐκδικος τῆς πόλεως, ἢ ὁ Στρατηγὸς μετὰ τοῦ ἐπισκόπου, καὶ ἄλλων δημοσίων προσώπων, ὅταν ἡ περιουσία τῶν νέων δὲν ὑπερέβαινε πεντακόσια χρυσά, (4) καὶ οἱ Ἄρχοντες τῶν πόλεων μετὰ τῶν ἐπισκόπων καὶ τριῶν προκρίτων, ὅταν ἐπρόκητο νὰ διορίσωσι κηδεμόνα διὰ μανίαν ἢ παραφροσύνην. (5) Καρμμία τῶν Ἀρχῶν τούτων δὲν ἠδύνατο νὰ διορίσῃ ἐπίτροπον, τὸν μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς, ἢ ἐπὶ τῶν ἐκτὸς τῆς δικαιοδοσίας τῆς τέκνων καὶ κτημάτων. (6) Καὶ ἂν ἡ περιουσία τῶν νέων ἦτο μοιρασμένη εἰς διαφόρων Ἀρχόντων δικαιοδοσίας, ἐχρεώσται καθεὶς αὐτῶν, νὰ διορίσῃ τὸν ἐπίτροπον τοῦ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ μέρους. (7) ἂν δὲ ὁ Ἄρχων δὲν εὔρισκεν ἐκ τῶν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ προσώπων, ἱκανὸν διὰ τὴν ἐπιτροπὴν, ἠδύνατο νὰ ἐκλέξῃ ἐκ τῶν πλησιεστέρων τόπων, καὶ νὰ ἐκτελέσῃ διὰ τοῦ Ἀρχοντος αὐτῶν τὸν διορισμὸν τοῦ. (8)

(1) Instit. Lib. 1. Tit. xx.

(2) L. 1. de Tutor. et. Curat. datis. D.

(3) L. 4. 19. ibid.

(4) L. 30. de Episcop. audient. Cod. ἴδ. καὶ Θεοφ. περὶ Ἀτιλιανοῦ ἐπιτρ.

(5) L. 27. de Episcop. audient. καὶ L. 7. §. 5. de Curat. furios. Cod.

(6) L. 1. §. 2. de tutor. et Curat. datis. D. καὶ L. 1. ubi petant int. Cod.

(7) L. 27. de Tutor. et. Curat. datis. D.

(8) L. 5. qui dare tut. Cod. L. 24. de Tutor. et Curat. datis καὶ L. 1. §. 10. de Magistrat. Conven. D.

Ἐχρεώσται πᾶσα Ἀρχὴ ἐπὶ εὐθύνη ἀποζημιώσεων, νὰ διορίσῃ τὸν ἀναγκαιοῦντα ἐπίτροπον ἢ κηδεμόνα, ἅμα εἰδοποιεῖτο περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ διορισμοῦ τοιούτων ἐπιμελητῶν· (1) Ἡ μήτηρ νομίμων καὶ φυσικῶν τέκνων, καὶ ἡ μάμμη, ἂν δὲν ἐζήτουν τὴν ἐπὶ τοῦ ἀνήδου τέκνου καὶ ἐγγόνου ἐπιτροπὴν, ἔχρεώσθουν νὰ ζητήσουν ἐπίτροπον αὐτοῦ, ἐπὶ ποινῇ στερήσεως τῶν νομίμων δικαιωμάτων αὐτῶν ἐπὶ τῆς κληρονομίας του· (2) Οἱ ἀπελευθερωθέντες δοῦλοι, ἔχρεώσθουν νὰ ζητήσωσιν ἐπίτροπον τῶν ἀνήδων τέκνων τοῦ Πατρωνός των, καὶ ἐτιμωροῦντο διὰ τὴν παράλειψιν τῆς αἰτήσεως ταύτης, καθὼς ἀναφέρει ὁ Νομ. 2. §. 1. qui pet. tut. ec. D.

Οἱ συγγενεῖς ὁποιοῦδήποτε βαθμοῦ, οἱ πατρικοὶ φίλοι καὶ οἱ ἐπιμεληταὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν ἀνήδων, εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσουν ἐπίτροπον αὐτῶν· ἀλλ' οἱ ἔχοντες συμφέροντα μετὰ τῶν ἀνήδων, τότε μόνον εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὅταν ἀπεποιῶντο νὰ ἐνεργήσουν αὐτὸ, τὰ εἰρημένα πρόσωπα· (3)

Εἰς τὸ Κεφ. Ε. §. 1. ἀνεφέραμεν τίνες ἠδύναντο νὰ ζητήσουν κηδεμόνας τῶν ἐφήδων ἀνηλίκων.

Οἱ Δικαστικοὶ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες λαμβάνουν χώραν ὅταν δὲν ὑπάρχουν ἐκ διαθήκης ἢ νόμιμοι, καὶ ὅταν οὗτοι ἀπαλλαχθῶσιν ἢ ἀποβληθῶσιν ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῆς ἐπι-

(1) L. 1. §. 6. de Magist. Conven. D.

(2) L. 2. §. 1. 2. qui pet. tut. ec. L. 2. §. 28. ad. SC. Tertull. D. καὶ L. 1. qui pet. tut. Cod. Ἀρμενοπ. §. 32 περὶ γυναικῶν. Κατὰ τὸν Ἀρμενοπ. μόνη ἡ μήτηρ, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ μάμμη ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν ταύτην· ἴδ. εἰς τὸ Κεφ. Θ. τοὺς λόγους περὶ τῆς πιθανῆς ὑπάρξεως ἐθίμων καταργούντων τὰν ὑποχρέωσιν τῆς ἐκ τῆς μητρὸς αἰτήσεως ἐπιτρόπων.

(3) L. 2. qui pet. tut. D.

τροπῆς καὶ κηδεμονίας διὰ τοὺς ὁποίους ἐκθέτομεν εἰς τὸ Β.^{ον} μέρος λόγους, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ δὲν μεταβαίνει εἰς ἄλλους ἐκ διαθήκης ἢ νομίμους ἐπιτρόπους, καθ' ἃς ἐξεθέσαμεν εἰς τὰ προηγούμενα κεφάλαια περιπτώσεις. (1)

Προσωρινοὶ δικαστικοὶ ἐπίτροποι διορίζονται, ὅσάκις ὁ ἐκ διαθήκης ἢ ὁ νόμιμος ἐπίτροπος δὲν δύναται διὰ νόμιμα αἷτια ν' ἀναλάβῃ τὴν διοίκησιν τῆς παρὰ τῆς διαθήκης ἢ παρὰ τοῦ νόμου διδομένης εἰς αὐτὸν ἐπιτροπῆς, (2) καὶ ὅταν δὲν ᾔηται βέβαιον ὅτι θέλει ἀναλάβει αὐτήν. οὕτως διορίζεται προσωρινὸς δικαστικὸς ἐπίτροπος τῶν ἀνήκων ὀρφανῶν, ἕως ὅτου γείνη ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἐκ διαθήκης κληρονομίας, καὶ λάβει ἰσχὺν ὁ ἐν αὐτῇ διορισμὸς τοῦ ἐπιτρόπου αὐτῶν. (3) ἕως ὅτου ἐκπληρωθεῖ ἡ αἵρεσις ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐδιορίσθη ὁ ἐκ διαθήκης ἐπίτροπος, ἢ ὁ χρόνος κατὰ τὸν ὁποῖον χρεωστεῖ κατὰ τὴν διαθήκην ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐπιτροπὴν. (4) ἕως ὅτου ὁ ἐκ διαθήκης ἢ ὁ νόμιμος ἐπίτροπος, ἂν ᾔηται ἀνέλιξ, ἢ πάσχει μανίαν ἢ παραφροσύνην ἢ ἄλλην νόσον κωλύουσαν ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, γείνη ἐνήλιξ, ἢ ἰαθῇ. (5) ἕως ὅτου ἀποφα-

(1) Tutorem habenti tutor non datur. L. 37. de Testam, int. D. ὁ κανὼν οὗτος ἐξάγεται ἀπὸ τοὺς ἐν τῷ Ἀρμεν. Αὐτοκρ. Νομ. εἰς τὸ περὶ ἐπιτρ. καὶ Κουρατ. §. 12. 13. Ἐφαρμόζεται δὲ καθότι ἐπὶ τῶν ἐπιμελουμένων παρ' ἐπιτρόπου πραγμάτων δὲν διορίζεται ἄλλος ἐπίτροπος, ἀλλ' ἐπὶ ἄλλων διορίζεται· habenti ergo tutorem tutor non datur, Sed aliarum rerum non earundem datur. L. 21. §. 4. de excusat. tut. D.

(2) Ὁ κανὼν οὗτος ἀναφέρεται εἰς τὸν Θεοφ. περὶ Ἀτιλιαν. ἐπιτρ.

(3) L. 10. de Testam. tut. D.

(4) L. 11. ibid.

(5) L. 10. §. 3. de Testam int. L. 17. de tutel. Complura senatus consulta facta sunt ut in locum furiosi et muti et surdi tutoris alii tutores dentur· καὶ L. 10. §. 7. de Excusat. D. εἰς τὴν Λατινικὴν μετάφρασιν τοῦ νόμου τούτου συγγραφέντος εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀπὸ

σισθῇ ἢ περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς, ἢ τῆς ἀνικανότητος τοῦ ἐκ διαθήκης ἢ τοῦ νομίμου ἐπιτρόπου πρότασις, καὶ ἡ περὶ τοῦ κύρους τοῦ ἐν διαθήκῃ διορισμοῦ τοῦ ἐπιτρόπου. Ἐσυγχώρουν ὅμως οἱ P. N. καθ' ἣν περίπτωσηιν ἐφιλονεικεῖτο τὸ γνήσιον τῆς διαθήκης, νὰ ἐπικυροῦται προσωρινῶς ἀπὸ τὸν ἄρχοντα ὁ ἐν αὐτῇ διοριζόμενος ἐπίτροπος· (1) ἐδίδετο πρὸς τούτοις προσωρινὸς ἐπίτροπος, καὶ ἕως ὅτου ἀποφασισθῇ ἡ περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς ἢ τῆς ἀνικανότητος τοῦ διορισθέντος δικαστικοῦ ἐπιτρόπου πρότασις. (2)

Ἄν οἱ ἐκ διαθήκης οἱ νόμιμοι καὶ οἱ δικαστικοὶ ἐπίτροποι μὴ κωλυόμενοι ἀπὸ νόμιμα αἴτια ν' ἀναλάβωσι τὴν ἐπιτροπὴν, ἐμποδίζονται νὰ ἐκτελέσωσι τὰ ἔργα των διὰ προσωρινὴν ἀσθένειαν ἢ ἀπουσίαν, διορίζονται προσωρινοὶ ἀντ' αὐτῶν κηδεμόνες, ἀλλ' ὅχι προσωρινοὶ ἐπίτροποι· διότι ἀφοῦ ὁ διορισθεὶς ἐπίτροπος ἀναλάβῃ νομίμως τὴν ἐπιτροπὴν, καὶ ἕως ὅτου δὲν παύσῃ ἢ δὲν ἀποβληθῇ διὰ νομίμους λόγους ἀπ' αὐτὴν, δὲν δύναται νὰ διορισθῇ ἄλλος ἐπίτροπος ἀντ' αὐτοῦ. ὁ κανὼν οὗτος ἐφαρμόζεται καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις προσωρινῶν κωλυμάτων τῶν ὑπαρχόντων ἐπιτρόπων· (3)

τὸν Μοδεστίνον, φαίνεται ὅτι δίδεται ἀντὶ τοῦ ἀνήλικος νομίμου ἐπιτρόπου κηδεμῶν, Curator, καὶ ὅχι ἐπίτροπος, διότι μετεφράσθη ἡ λέξις κηδεμῶν, μὲ τὴν λέξιν curatorem, ἐπὶ ᾧ ὡς εἶπομεν (Κεφ. Α.) εἰς τοὺς P. N. κηδεμῶν καὶ ἐπίτροπος, εἶναι λέξεις ταυτόσημοι πολλάκις. Ὁ Κουϊάτιος παρατηρεῖ διὰ τοῦτο, ὅτι ἀντὶ τοῦ curatorem, πρέπει νὰ ἀναγινώσκειται tutorem.

(1) Ἐπιχείρ. ἐκ τοῦ Νόμ. 11. de test. tut. L. 2. de. tut. datis. L. 27, de confirm. tut. D.

(2) L. 2. de tut. datis. D.

(3) L. 15. de tutor. et curat. datis D. καὶ L. 10. §. 8. de excusat. tutor. D. Ὁ κανὼν οὗτος δὲν ἐφαρμόζεται ὅπου δὲν γίνεται ἡ κατὰ τοὺς P. N. διάκρισις τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων· δὲν εὕρισκω πρὸς

Ἄλλ' οἱ δίκαστικοὶ κηδεμόνες διορίζονται καὶ εἰς τοὺς ἔχοντας ἐπίτροπον ἢ κηδεμόνα, (1) ἢ πρὸς ἀσφάλειαν τῶν συμφερόντων τῶν ἀνηλίκων, ἢ πρὸς καλητέραν διοίκησιν αὐτῶν. Διὰ ταῦτα προστίθεται κηδεμὼν εἰς τὸν ἔχοντα ἐπίτροπον νόμιμον, ἢ ἐκ διαθήκης, μὴ ἐντελῶς ἱκανὸν διὰ τὴν ἐπιτροπὴν, ἀλλὰ μὴ ἀποβλητέον κατὰ τοὺς νόμους· (2) διορίζεται εἰδικὸς κηδεμὼν διὰ τὴν διοίκησιν τῶν προσαυξηθέντων εἰς τὴν περιουσίαν τῶν παίδων· (3) διορίζεται κηδεμὼν, καὶ ὅταν ὁ ὑπάρχων ἐπίτροπος δὲν ἐξαρκῇ διὰ τὸ γῆρας του, ἢ δι' ἀσθένειαν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς περιουσίας· (4) διορίζεται κηδεμὼν εἰδικὸς, ὅταν οἱ ἀνήλικες ἔχουν δίκην μετὰ τοῦ ἐπιτρόπου των, ἢ μετ' ἄλλων προσώπων, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἐπίτροπος δὲν δύναται κατὰ τοὺς νόμους νὰ ἐνεργήσῃ ὡς τοιοῦτος, καὶ ὅταν πρόκηται νὰ κάμουν θεμιτὸν τι συνάλλαγμα μετ' αὐτοῦ. (5)

Προσωρινὸς καὶ εἰδικὸς ἐπίτροπος ἐδιορίζετο, ὅταν ὁ ἄνηβος ἔχων πλέον τῶν ἐπτὰ ἐτῶν, ἤθελε νὰ κάμῃ νόμιμον

τούτοις εὐλογον αἰτίαν τοῦ κανόνος τούτου· διατί ἂν ᾖναι ἀνάγκη προσωρινοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς ἀνατροφῆς τῶν παίδων νὰ μὴ δίδεται ἐπίτροπος προσωρινός, ἐνῶ ὁ ὑπάρχων ἐπίτροπος δὲν δύναται νὰ ἐπιμεληθῇ περὶ αὐτῆς; καὶ ἂν ὁ διδόμενος προσωρινὸς κηδεμὼν, χρεωστεῖ νὰ ἐπιμεληθῇ περὶ ταύτης ποία πλέον διαφορὰ μεταξὺ προσωρινοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος;

(1) *Curatorem habenti quominus alius curator detur, regula juris non est impedimento*. L. 20. §. 1. de tutor. et. Curat. datis. D.

(2) L. 3. §. 4. 5. de administ. et peric. Tut. καὶ L. 9. de Suspect. Tut. D.

(3) L. 9. §. 8. 9. de administ. et peric. tut. D. καὶ L. 5. in quib. Casibus tutorem hab. tutor. dari potest. Cod.

(4) L. 13. de Tut. D.

(5) L. 3. §. 2. de Tut. D. ἴδε εἰς τὸ μέρος Γ'. Κεφ. περὶ τῶν ἀπηγορευμένων εἰς τοὺς ἐπιτρόπους πράξεων.

τινὰ πράξιν ἐκτελεστέαν κατὰ τοὺς P. N. αὐτοπροσώπως διὰ τῶν λεγομένων κατ' αὐτοὺς ἐπισήμων διατυπώσεων, καθὼς ἦτον ἡ ἀποδοχὴ τῆς κληρονομίας, ἡ χειραφέτησις (emancipatio) καὶ ἄλλαι πράξεις. (1)

Ἐπειδὴ ὅσάκις ὁ ἄνηβος ἔμελλε νὰ ἐκτελέσῃ πράξεις ἀπαιτούσας νόμιμον ἐπισημότητα, εἶχεν ἀνάγκην τῆς ἀδείας ἐπιτρόπου, (2) ἡ κατὰ τοῦτο διάκρισις τῆς δυνάμεως τοῦ ἐπιτρόπου ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ κηδεμόνος ἐξέλειψεν, ἀφ' οὗτο ὁ Ἰουστινιανὸς κατήργησε τοῦ ἀρχαίου Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, τὰς διατυπώσεις, καὶ τὰς προφορὰς λέξεων τινῶν διὰ τῶν ὁποίων ἐτελεῖτο ἡ ἐπισημότης τῶν νομίμων πράξεων. (3)

Διὰ τῶν νόμων τοῦ Κώδικος διὰ τῶν ὁποίων ἐντελῶς κανονίζονται τὰ περὶ ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, καὶ προνοοῦνται ἰδίως αἱ περιστάσεις καθ' ἃς δίδονται ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες εἰς τὸν ἔχοντα ἐπίτροπον, δὲν γίνεται ἡ εἰρημένη διάκρισις· δίδεται μάλιστα εἰς τοὺς ἀνήβους κηδεμῶν διὰ τὰς μετὰ τῶν ἐπιτρόπων τῶν δίκας, ἐνῷ ἐδίδετο κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους νόμους ἐπίτροπος, διὰ τὴν νόμιμον ἐπισημότητα τῶν δικῶν. (4)

(1) L. 9. de Tut. et Curat. datis. D. Muhlenberuh. in doctr. pandect. §. 592.

(2) Curatorem etiam impuberi dari posse, sed ad ea quae sollemnitate juris desiderant explicanda tutore auctore opus esse. L. 19. de auct. et consens. tut. ec. D.

(3) Juris formulae, nuncupatione Syllabarum insidiantes cunctorum actibus, radicibus amputentur. L. 1. de formul. et impetrat. act. sublati. Cod.

(4) Tit. in quibus casibus tutorem vel curator. habenti tut. vel curat. dari potest. καὶ Tit. de in litem dando tut. vel curat. Cod. Ulp. fragm. Tit. 11. § 24. ὁ διὰ τὰς δίκας διδόμενος ἐπίτροπος, ὠνομάζετο Πραιτωρικὸς Ἐπίτροπος· quia a praetore Urbis dari consuevit.

Τὴν σήμερον ὀνομάζομεν δικαστικούς τοὺς ἀπὸ τὸ Δικαστήριον διοριζομένους ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας. Ὁ Εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ Εἰρηνοδίκης, ἔχουν τὸ δικαίωμα καὶ τὸ χρέος νὰ διορίσουν ὅταν ᾖ ἀνάγκη προσωρινὸν ἐπίτροπον ἢ κηδεμόνα, ἀλλὰ χρεωστοῦν νὰ προσκαλέσουν τὸν ἐκ διαθήκης ἢ τὸν νόμιμον ἐπίτροπον ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐπιτροπὴν, ἢ νὰ φροντίσῃ περὶ τοῦ διορισμοῦ δικαστικοῦ ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Εἰσαγγελεὺς χρεωστεῖ νὰ ζητήσῃ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος τὸν διορισμὸν τοῦτον, δύναται νὰ προσδιορίσῃ διὰ τῆς προσκλήσεώς του πρὸς τὸν ἐκ διαθήκης ἢ νόμιμον ἐπίτροπον προθεσμίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας νὰ ζητήσῃ τὸν δικαστικὸν ἐπίτροπον, ἢ νὰ ἐκφράσῃ ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν ἐπιτροπὴν ἢ τὴν κηδεμονίαν, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης, τὰ εἰς αὐτὸν ἀποκείμενα.

Κατὰ τὸ ἄρθ. 646 Πολιτ. Δικον. διορίζονται δικαστικοὶ ἐπίτροποι κηδεμόνες καὶ ἀντιλήπτορες, ὅταν δὲν ὑπάρχουν, δικαστικοὶ ἢ νόμιμοι, καὶ οἱ ὑπάρχοντες βραδύνουν, ἢ ἐντελῶς ἀποποιῶνται ν' ἀναλάβουν τὰ ἔργα των.

Οἱ Πολιτικοὶ νόμοι κανονίζουν κατὰ ποίας περιπτώσεις οἱ ἐκ διαθήκης καὶ νόμιμοι ἐπίτροποι θεωροῦνται ὡς μὴ ὑπάρχοντες ἢ βραδύνοντες, ἢ ὡς ἀποποιούμενοι τὴν ὑπηρεσίαν των. (I) Δὲν ἀναφέρουν οἱ ἐν τῷ Ἀρμενοπ. Αὐτοκρατορικοὶ νόμοι ὅλας τὰς ὁποίας ἐξεθέσαμεν περιστάσεις τοῦ διορισμοῦ δικαστικῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, ἀλλὰ περιλαμβάνουν

ὁ Εἰνίκιος Antiquit. Roman. Tit. de Auct. tut. παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὸν Νόμ. 24. de Testam. Tut. τοῦ Πανδέκτου, ἀντεκατεστάθη ἀπὸ τὸν Τριβονιανὸν ἡ λέξις Curatorem ἀντὶ Tutorem.

(1) ἴδε τὸ περὶ ἀποβολῆς τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων Κεφ. καὶ τὸ προηγ. περὶ τῶν ἐκ Διαθ. καὶ Νομίμ. ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων.

αὐτὰς ἀλαλήτως, καὶ δι' ὁμοίων διατάξεων καθὼς προεστη-
μειώσαμεν εἰς τὰ διάφορα σχόλια.

§. 2.

*Κατὰ ποίας διατυπώσεις διορίζονται οἱ δικαστικοὶ
ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες τῶν ἀνηλίκων καὶ
τῶν ἀπηγορευμένων κατὰ τοὺς
ποινικοὺς νόμους.*

Κατὰ τὸ ἄρθ. 646 Πολιτ. Δικον. δύνανται νὰ ζητήσωσι
τὸν διορισμὸν ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος, οἱ συγγενεῖς, οἱ δα-
νεισταὶ, καὶ ἄλλοι ἔχοντες συμφέροντα μετὰ τῶν ὑποβλητέων
εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἢ κηδεμονίαν, καὶ πρὸς τούτοις ὁ ἀρμόδιος
Εἰσαγγελεὺς τῶν Πρωτοδικῶν. Καθεὶς ὅμως δύναται νὰ εἰ-
δοποιήσῃ τὸν Εἰσαγγελέα περὶ τῆς ἀνάγκης διορισμοῦ ἐπι-
τρόπου ἢ κηδεμόνος, διότι ὁ Εἰσαγγελεὺς ἐνεργῶν ἐξ' ἐπαγ-
γέλματος περὶ αὐτοῦ, δέχεται τοιαύτας εἰδοποιήσεις, καθὼς
καὶ περὶ τῶν Ποινικῶν ὑποθέσεων.

Ἡ αἵτησις τοῦ διορισμοῦ γίνεται δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὸν
Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν. Πρὸ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης δύνα-
ται νὰ συγκαλεσθῇ ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Εἰρηνοδίκην (κατ' αἵ-
τησιν τῶν ἐχόντων δικαίωμα αἰτήσεως ἐπιτρόπου, καὶ ἐξ'
ἐπαγγέλματος παρὰ τοῦ Εἰρηνοδίκου,) Συγγενικὸν Συμβού-
λιον, διὰ νὰ γνωμοδοτήσῃ περὶ τοῦ διοριστέου ἐπιτρόπου ἢ
κηδεμόνος, καὶ νὰ ἐπισυναφθῇ εἰς τὴν ἀναφορὰν ἢ περὶ τούτου
γνωμοδότησις τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου. Ἄν δὲν ἐπισυναφθῇ
ἡ γνωμοδότησις αὕτη, τὸ Δικαστήριον χρεωστεῖ νὰ διατάξῃ
τὴν συγκάλεισιν τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, καὶ νὰ λάβῃ τὴν
γνωμοδότησιν αὐτοῦ, ὥσάκτις πρὶν νὰ διορισθῇ ἐπίτροπος

ἢ κηδεμῶν, ἀνηλίκων, ἢ κυοφορουμένων· (άρθ. 647 Πολ. Δικον.) ὅσάκις ὅμως ζητῆται νὰ διορίσῃ κηδεμόνα ἄλλων προσώπων, δύναται μὲν νὰ λάβῃ τὴν γνωμοδότησιν ταύτην ἂν τὴν ἐγκρίνῃ ἀναγκαίαν, ἀλλὰ δύναται καὶ χωρὶς ταύτης νὰ διορίσῃ τὸν κηδεμόνα. (άρθ. 647 672 Πολιτ. Δικον.)

Εἶναι περιπτώσεις καθ' ἃς δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ Συγγενικὸν Συμβούλιον, περὶ τῶν ὁποίων δὲν προνοοῦσιν οἱ νόμοι. Τοῦτο συμβαίνει ὅσάκις τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου μέλη, δὲν ὑπάρχουν κατὰ τοὺς νόμους, ἢ δὲν ὑπάρχουν πραγματικῶς. Κατὰ τοὺς νόμους δὲν ὑπάρχουν οὔτε συγγενεῖς οὔτε πατρικοὶ φίλοι ἐπομένως, τῶν ἐκ μοιχείας καὶ ἐξ αἰμομιξίας τέκνων· πραγματικῶς δὲ, δύναται νὰ συμβῇ τὸ νὰ μὴν ὑπάρχουν συγγενεῖς καὶ πατρικοὶ φίλοι τόσοι, ὅσοι ἀπαιτοῦνται ἀναγκαίως διὰ τὴν σύνθεσιν τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου. Εἰς τοιαύτας βέβαια περιπτώσεις, ἀφοῦ προσηκόντως βεβαιωθῶσι, τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ διορίσῃ ἐπίτροπον καὶ κηδεμόνα τῶν ἀνηλίκων καὶ κυοφορουμένων, χωρὶς τὴν γνωμοδότησιν Συγγενικοῦ Συμβουλίου.

Τὸ Συγγενικὸν Συμβούλιον συγκαλεῖται ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Εἰρηνοδίκην. Ὅταν πρόκηται νὰ γνωμοδοτήσῃ περὶ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος τῶν προσώπων καὶ κτημάτων τῶν ἀνηλίκων ἢ ἄλλων ὑποκειμένων εἰς τὴν κηδεμονίαν, εἶναι ἀρμόδιος ὁ Εἰρηνοδίκης τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς αὐτῶν· ὅταν δὲ περὶ ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος κτημάτων μόνον, ὁ τῆς θέσεως αὐτῶν, κατὰ τὰς γενικὰς περὶ ἀρμοδιότητος ἀρχάς.

Τὸ Συγγενικὸν Συμβούλιον σύγκειται ἀπὸ τὸν συγκαλοῦντα αὐτὸ Εἰρηνοδίκην, καὶ τέσσαρας ἕως ὀκτὼ συγγενεῖς τῶν ὁποίων μέλλει νὰ ἐκλεχθῇ ὁ ἐπίτροπος ἢ ὁ κηδεμών· (άρθ.

650 Πολιτ. Δικον.) Ἄν δὲν εὐρίσκωνται συγγενεῖς, παραλαμβάνονται ἀντ' αὐτῶν φίλοι. (1)

Μέλη τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου δὲν δύνανται νὰ ᾔναι 1.^{ον} ἀνήλικες καὶ γυναῖκες, ἐξαιρουμένων τῶν γονέων καὶ λοιπῶν ἀνιόντων. 2.^{ον} οἱ ἀπηγορευμένοι. 3.^{ον} οἱ ἀποκλειόμενοι ἀπὸ τὴν ἐπιτροπείαν κατὰ τοὺς νόμους, ἢ οἱ ἀποβληθέντες ἀπὸ τινὰ ἐπιτροπὴν ἢ κηδεμονίαν. 4.^{ον} ὅλοι οἱ ἔχοντες λογαριασμοὺς ἢ διαφορὰν τινὰ, μετὰ τῶν ὁποίων μέλλει νὰ ἐκλεχθῇ ὁ ἐπίτροπος. ἀρθ. 651 Πολιτ. Δικον. (ἴδε τὰ περὶ ἀνικανότητος καὶ κωλυμάτων πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν Μερ. Β'.)

Ὁ Εἰρηνοδίκης καλεῖ δι' ἐγγράφων προσκλήσεων τὰ μέλη τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, νὰ παρουσιασθῶσιν αὐτοπροσώπως, ἢ δι' εἰδικοῦ πληρεξουσίου των, ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων, καὶ ὀλιγωτέρων ὡσάκις εἶναι δυνατόν, εἰς τὸν τόπον ἢ τὴν οἰκίαν ὅπου ἐγκρίνει νὰ γίνῃ ἡ συνέλευσις τοῦ Συμβουλίου. Ἀλλ' ἂν δὲν προσδιορίσῃ τὸν τόπον τοῦτον, ἡ Συνέλευσις γίνεται κατὰ τὸν νόμον εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Εἰρηνοδίκου. ἀρθ. 652 Πολιτ. Δικον.

Ἄν οἱ προσκληθέντες δὲν ἐμφανισθῶσιν αὐτοπροσώπως ἢ δι' εἰδικοῦ πληρεξουσίου, καταδικάζονται ἀπὸ τὸν Εἰρηνοδίκην εἰς πρόστιμον πέντε ἕως τριάκοντα δραχμῶν· ἀλλ' ἀπαλλάττονται τοῦ προστίμου ἀπὸ τὸν αὐτὸν Εἰρηνοδίκην, ἂν ἀποδείξωσι νόμιμα κωλύματα τῆς ἐγκαίρου ἐμφανίσεώς των, ὡς ἀσθένειαν καὶ τὰ παρόμοια. ἀρθ. 653 Πολιτ. Δικον.

(1) Φίλους ἐννοοῦμεν τοὺς συνδεδεμένους μὲ τὸν πατέρα τῆς οἰκογενείας δι' ἐντίμου οἰκειότητος, καὶ ὅχι τοὺς ἀδύνατον καὶ μικρὰν ἔχοντας σχέσιν καὶ γνωριμίαν.

Amicos appellare debemus, non levi notitia conjunctos; Sed quibus fuerint jura cum patrefamilias honestis familiaritatis quaesita rationibus. L. 223. § 1 de Verb. Signif. D.

Διὰ νὰ ἔχη νόμιμον κῦρος ἡ διάσκεψις τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τεσσάρων τοῦλάχιστον μελῶν αὐτοῦ, καὶ ἡ τοῦ ἀρμοδίου Εἰρηνοδίκου. ἀρθ. 654. Πολιτ. Δικον.

Ὁ Εἰρηνοδίκης συντάττει ἑκθεσιν τῆς διασκέψεως τοῦ Συμβουλίου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὅσα ἔγιναν καὶ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ βεβαιωθῶσι διὰ τὴν ἀπόδειξιν τῆς νομίμου συγκροτήσεως τοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς διασκέψεως αὐτοῦ. Ἄν ὅλα τὰ μέλη δὲν συμφωνήσουν, γράφεται εἰς τὴν ἑκθεσιν ἡ ἰδία ἐκάστου γνώμη.

Πᾶν μέλος τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ προσβάλλῃ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν τὴν συγκρότησιν καὶ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου, διὰ παραβιάσεις οὐσιωδῶν τύπων καὶ νόμων, ἢ νὰ ἐναντιωθῇ εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ ἐκλεχθέντος ἀπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος.

Ἡ ἐναντίωσις αὕτη δύναται νὰ γίνῃ διότι ὁ ἐκλεχθεὶς εἶναι ἀνίκανος πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, ἢ κωλυόμενος ἀπ' αὐτάς, δι' ὅσα ἀναφέρουμεν εἰς τὸ Β'. Μέρος.

Τύποι οὐσιώδεις τῆς Συγκροτήσεως καὶ διασκέψεως τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου εἶναι 1.^{ον} οἱ περὶ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδίκου, 2.^{ον} οἱ περὶ τῆς συνθέσεως τοῦ Συμβουλίου. 3.^{ον} οἱ περὶ τῆς διασκέψεως αὐτοῦ.

Αἱ διατάξεις τῶν ἀρθ. 24: 491 Πολιτ. Δικον. περὶ τῆς παρατάσεως τῆς ἀρμοδιότητος τῶν Δικαστῶν ἐν γένει, καὶ τῶν Εἰρηνοδικῶν ἰδίως, δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδίκου πρὸς συγκάλεσιν τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, διὰ τοὺς ἀκολουθοῦς λόγους.

Διότι οἱ ζητοῦντες τὴν Συγκρότησιν τοῦ Συμβουλίου, καὶ οἱ προσκαλούμενοι δι' αὐτὴν, δὲν ἐνεργοῦν δικαστικῶς δι' ἰδίαν αὐτῶν ὑπόθεσιν, ἢ ὡς πληρεξούσιοι ἐκείνων περὶ τῶν ἐπιτρό-

πῶν τῶν ὁποίων μέλλουν νὰ γνωμοδοτήσωσι, καὶ ἐπομένως δὲν ἔχουν τὴν νόμιμον ἱκανότητα τοῦ νὰ παρατείνωσι τὴν ἀρμοδιότητα ἀναρμόδιου Δικαστοῦ. Διότι κατὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ Συμβουλίου, ὁ Εἰρηνοδίκης ἐκπληροῖ χρέη δικαιοδοσίας ἐπὶ μὴ ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων, εἰς τὰς ὁποίας δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ περὶ τῆς παρατάσεως τῆς ἀρμοδιότητος τῶν Εἰρηνοδικῶν ἀρθ. 491 τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται εἰς τὸ περὶ τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Εἰρηνοδίκου ἐπὶ ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων Κεφάλαιον, καὶ δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰ περὶ τῆς Δικαιοδοσίας αὐτοῦ ἐπὶ μὴ ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐξ' ἀναλογίας εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ταύτην, οὕσαν ἐντελῶς, ἄλλην καὶ διάφορον παρὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων. Διότι ὁ ἀρμόδιος διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ Συμβουλίου Εἰρηνοδίκης, διασκεπτόμενος καὶ ψηφοφορῶν ὡς μέλος αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον, ἀπολαμβάνει παρ' αὐτοῦ, δικαίωμα ὅμοιον μὲ τὸ δικαίωμα τῶν συγγενῶν, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτὸν διὰ τῆς συναινέσεως κάθενός, καὶ δὲν δύναται νὰ δοθῇ εἰς ἄλλον Εἰρηνοδικὴν παρ' εἰς τὸν ὁποῖον τὸ δίδει ὁ νόμος. Εἶναι ἄκυρος διὰ ταῦτα ἢ παρὰ τοῦ ἀναρμόδιου Εἰρηνοδίκου συγκρότησις Συγγενικοῦ Συμβουλίου, καὶ ἡ διάσκεψις αὐτοῦ. Ἄν ὅμως κατὰ δικαστικὴν καὶ μείναςαν τελεσιδίκον ἀπόφασιν Δικαστηρίου Πρωτοδικῶν ἢ Ἐφετῶν, ἐγινεν ἀπὸ ἀναρμόδιον Εἰρηνοδικὴν ἢ συγκρότησις τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, δὲν δύναται πλέον, ὑπὸ τὸ κῦρος τελεσιδίκου ἀποφάσεως, νὰ προσβληθῇ ὡς ἄκυρος, διὰ τὸ μὴ ἀρμόδιον τοῦ Εἰρηνοδίκου.

Ἀπαιτεῖται διὰ τὴν νόμιμον σύνθεσιν τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, νὰ μὴν ᾔναι περισσότερα τῶν ὀκτὼ μελῶν, ἢ ὀλίγότερα τῶν τεσσάρων ἐκτὸς τοῦ Εἰρηνοδίκου (ἀρθ. 650

654 Πολιτ. Δικον.) ἂν ᾖναι περισσότερα, ἢ σύνθεσις εἶναι παράνομος δι' ὑπέρβασιν τῆς νομίμου ἐξουσίας, καὶ ἂν ὀλιγώτερα δι' ἐλάττωσιν αὐτῆς. Δύναται ἐπομένως νὰ προσκληθῇ ἡ διάσκεψις τοῦ συγκροτηθέντος κατὰ τοὺς παρανόμους τούτους τρόπους, Συγγενικοῦ Συμβουλίου.

Εἶναι παράνομος ἡ σύνθεσις τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου ἂν γίνῃ διὰ μεμακρυσμένων συγγενῶν καὶ φίλων, ἐνῶ ὑπάρχουν ἐντὸς τοῦ ἀποστήματος τεσσάρων σχοίνων, πλησιέστεροι συγγενεῖς ἔχοντες τὴν νόμιμον ικανότητα μελῶν Συγγενικοῦ Συμβουλίου, καὶ μὴ κωλυόμενοι κατὰ τὸν νόμον ἀπὸ τοῦ νὰ λάβουν μέρος εἰς τὸ συγκροτούμενον Συμβούλιον· διότι οἱ ἀπώτεροι συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι, τότε μόνον ἔχουν νόμιμον δικαίωμα νὰ λάβουν μέρος εἰς τὸ Συγγενικὸν Συμβούλιον, ὅταν δὲν εὐρίσκωνται οἱ ἀπαιτούμενοι καὶ οἱ ἱκανοὶ διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ Συμβουλίου πλησιέστεροι συγγενεῖς.

Ἡ Πολιτ. Δικον. δὲν συγχωρεῖ εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην ν' ἀναβάλλῃ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ τὴν συγκρότησιν καὶ διάσκεψιν τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, διὰ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς αὐτὸ οἱ ἀπόντες ἢ ἀσθενοῦντες ἐκ τῶν πλησίων συγγενῶν. Ἀλλ' ἂν διὰ προσωρινὰς ἀσθενείας καὶ ἀπουσίας τῶν συγγενῶν, κατασταίνεται ἀδύνατος ἡ συγκρότησις τοῦ Συμβουλίου, ἡ ἀναβολὴ τῆς συγκροτήσεως αὐτοῦ, λαμβάνει χώραν ἐκ τῆς ἀνάγκης τῶν περιστάσεων.

Παράνομος εἶναι ἡ σύνθεσις τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου ἂν εἷς μόνος παρασταθῇ ὡς πληρεξούσιος ὅλων ἢ πολλῶν προσκληθέντων συγγενῶν καὶ φίλων, διότι κατὰ τὸ γράμμα τῶν ἀρθ. 653: 654 Πολιτ. Δικον. ἕκαστος τούτων δύναται νὰ παρευρεθῇ δι' εἰδικοῦ πληρεξουσίου του εἰς τὸ Συμβούλιον, ἀλλ' ὅχι ὅλοι ἢ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν δι' ἐνὸς μόνου πληρεξουσίου· ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ὠρισμένον ἀριθμὸν μελῶν τοῦ Συγγε-

νικοῦ Συμβουλίου διὰ τὸ κῦρος τῆς διασκέψεως αὐτοῦ, καὶ ὁ νόμος παραβιάζεται ἂν εἰς μόνος ἀντιπροσωπεύῃ πολλοὺς, ἐνῷ δὲν δύναται νὰ σκεφθῇ καὶ ν' ἀποφασίσῃ παρὰ ὡς εἰς μόνος. (I)

Κατὰ τὴν διάσκεψιν τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, ὁ Εἰρηνοδίκης πρέπει νὰ διασκεφθῇ καὶ νὰ γνωμοδοτήσῃ ὡς μέλος τοῦ Συμβουλίου τούτου, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἀρθ. 654 Πολιτ. Δικον. ἂν περιορισθῇ εἰς τὸ νὰ προεδρεύσῃ μόνον τὸ Συμβούλιον, καὶ νὰ συντάξῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς διασκέψεως, ἢ διάσκεψις εἶναι παράνομος, διότι ὁ Εἰρηνοδίκης δὲν ἐξεπλήρωσε τὸ ἐπιβαλλόμενον εἰς αὐτὸν καθῆκον τῆς γνωμοδοτήσεως.

Αἱ ἐκτεθεῖσαι παρανομίαι, ἀποτελοῦν παραβιάσεις τῶν ἀφεύκτων καὶ οὐσιαστικῶν νόμων τῆς συγκροτήσεως καὶ διασκέψεως τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, κ' ἐπιφέρουν ἀκυρότητα τῆς γνωμοδοτήσεως αὐτοῦ.

§. 3.

Κατὰ ποίας διατυπώσεις διορίζονται οἱ τῶν ἀσώτων καὶ τῶν δικαστικῶς ἀπηγορευμένων κηδεμόνες, καὶ οἱ ἀντιλήπτορες.

(Ἀρθ. 658 — 671. Πολιτ. Δικον.)

Τὴν ἀπαγόρευσιν δύνανται νὰ ζητήσωσιν οἱ συγγενεῖς τοῦ ἀπαγορευτέου, ὁ σύζυγος αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀρμόδιος Εἰσαγγελεὺς, ἀλλ' ὅχι οἱ δανεισταὶ καὶ οἱ ἔχοντες σχέσεις ιδιωτικῶν

(1) Nam difficile est, ut unus homo duorum vicem sustineat: L. 2. de pactis D.

συμφερόντων. Δύνανται ὁμῶς καὶ οὗτοι νὰ εἰδοποιήσωσι πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα τὴν ὑπαρξίν τῶν νομίμων αἰτιῶν τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ χρεώστου αὐτῶν.

Πρὸ τῆς αἰτήσεως τῆς ἀπαγορεύσεως, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ συγκροτηθῇ Συγγενικὸν Συμβούλιον κατ' αἵτησιν τῶν εἰρημένων προσώπων, διὰ νὰ γνωμοδοτήσῃ ἂν ἡ ἀπαγόρευσις ᾖ ἀναγκαῖα.

Τὸ Συμβούλιον συγκαλεῖται, σύγκειται καὶ διασκέπτεται καθὼς προείπομεν. Συγχωρεῖ δὲ ὁ νόμος τὸ νὰ παρευρεθῇ εἰς αὐτὸ καὶ ὁ αἰτῶν τὴν ἀπαγόρευσιν, ἀλλὰ χωρὶς δικαίωμα ψηφοφορίας.

Ἡ αἵτησις τῆς ἀπαγορεύσεως γίνεται μετὰ ταῦτα δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπισυνάπτεται ἡ γνωμοδότησις τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀπαγορεύσεως. Ἡ ἀναφορὰ πρέπει νὰ περιέχῃ ἀκριβῶς τὰ περιστατικά, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται ἡ μανία, βλακεία καὶ παραφροσύνη. Κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως διαδικασίας, τὸ Δικαστήριον δύναται πρὸς συντήρησιν τῆς περιουσίας τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ ἀπαγόρευσις, νὰ διορίσῃ προσωρινὸν διαχειριστὴν, ὅστις φροντίζει καὶ περὶ τῶν ἀναγκαίων εἰς τὸν ἀπαγορευτέον αὐτόν.

Τὸ Δικαστήριον διχτάττει τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀπαγορευτέου, καὶ τὴν διὰ μαρτύρων καὶ ἄλλων νομίμων μέσων ἀπόδειξιν τῶν πράξεων καὶ περιστάσεων, ἀπὸ τὰς ὁποίας δύναται νὰ βεβαιωθῇ ἡ νόμιμος τῆς ἀπαγορεύσεως αἰτία. Προσδιορίζει δὲ τὸν τόπον ὅπου, καὶ τὸν χρόνον καθ' ὃν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἀποδεικτικὴ αὕτη διαδικασία. Ἡ γνωμοδότησις ἰατρῶν εἶναι ἄφευκτος πρὸς ἀπόδειξιν τῶν διανοητικῶν ἀσθενειῶν, (Κεφ. 5'.) ἀλλὰ καὶ οἱ δικασταὶ χρεωστοῦν διὰ νὰ ἐκπληρώσουν πᾶν ὅτι ἀπαιτεῖ ἡ φρόνησις τῆς διαχειρίσεως τῆς

δικαιοσύνης, νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὰς ἐξετάσεις καὶ ἐρωτήσεις τοῦ ἀπαγορευτέου, καὶ ἂν φυλάττεται εἰς Φιλανθρωπικὸν Κατάστημα· ἢ φρόνησις νουνεχοῦς καὶ ἐμπείρου ἀνδρός, δὲν εἶναι βέβαια ἐπισφαλῆς δύνάμεις πρὸς διάγνωσιν τῆς παραφροσύνης. Ἡ μεγαλητέρα βεβαιότης περὶ τῆς ἀληθείας τῆς φυσικῆς καταστάσεως καὶ τῶν πράξεων τοῦ φρενοβλαβοῦς, καὶ περὶ τῆς σοφῆς, καὶ ἐπανειλημμένης ἱατρικῆς ἐξετάσεώς του, πρέπει νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὰ ἐνδόμυχα εὐσυνειδήτου δικαστοῦ, μέλλοντος νὰ ἀποφασίσῃ τὴν δι' ἀπαγορεύσεως ἔξωσιν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν κοινωνίαν.

Ἡ ἀποδεικτικὴ αὕτη διαδικασία γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν διαδίκων καὶ τοῦ Εἰσαγγελέως· ὁ ἀπαγορευτέος θεωρεῖται ὡς διάδικος.

Μετὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην, τὸ Δικαστήριον ἀποφασίζει ἂν ὑπάρχῃ περίπτωσις ἀπαγορεύσεως, καὶ ἂν ἐγκρίνῃ αὐτήν, ὑποβάλλει τὸν ἀπαγορευθέντα εἰς κηδεμόνα· ἂν δ' εὕρῃ ὅτι δὲν ὑπάρχῃ περίπτωσις ἀπαγορεύσεως ἀλλὰ διορισμοῦ ἀντιλήπτορος, ὑποβάλλει τὸν πάσχοντα εἰς ἀντιλήπτορα.

Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως διορίζει τὸ Δικαστήριον τὸν κηδεμόνα, ἢ ἀντιλήπτορα· διορίζεται δὲ ἂν ὑπάρχῃ ὁ ἐκ διαθήκης ἢ ὁ νόμιμος κηδεμὼν καὶ ἀντιλήπτωρ, καὶ καθ' ὅς περιπτώσεις εἴπομεν ὅτι λαμβάνει χώραν ὁ δικαστικὸς ἐπίτροπος κηδεμὼν καὶ ἀντιλήπτωρ, διορίζεται τοιοῦτος. (I)

Τὸ Δικαστήριον δὲν ὑποχρεοῦται, ἀλλὰ δύναται νὰ λάβῃ

(1) Κατὰ τοὺς ἐν τῷ Πανδέκτῃ νόμους ἂν ὁ πατὴρ ἐδιώριζε κηδεμόνα τοῦ υἱοῦ του ὡς ἀπαγορευτέου δι' ἀσωτείαν, καὶ προτοῦ γίνῃ ἡ δὲ ἀποφάσεως ἀπαγορεύσεώς του, ὁ Ἄρχων ἐπεκύρωνε τὸν δοθέντα κηδεμόνα χωρὶς ἐρευνᾶν περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀσωτείας. L. 16. de Curat. furios. D.

τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου περὶ τοῦ διοριστέου δικαστικοῦ κηδεμόνος ἢ ἀντιλήπτορος.

Ἡ περὶ τῆς ἀπαγορεύσεως καὶ περὶ τοῦ ἀντιλήπτορος ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν· ἀφοῦ δὲ κατασταθῇ τελεσίδικος, καὶ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, τοιχοκολλᾶται εἰς τὸ Συμβολαιογραφεῖον, καὶ εἰς τὸ Ἀκροατήριον τοῦ Δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου διαμένει ὁ ἀπαγορευθεὶς ἢ ὁ λαβὼν ἀντιλήπτορα, καὶ δημοσιεύεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῶν δικαστικῶν κοινοποιήσεων.

Κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν ἀποδεικνύεται ἡ ἀσωτεία, καὶ διορίζεται κηδεμὼν τοῦ ἀσώτου.

§. 4.

*Ἀπαιτούμενα διὰ τὸ κῦρος τοῦ ἐν τῇ ἀποφάσει διορισμοῦ
τῶν δικαστικῶν ἐπιτρόπων κηδεμόνων
καὶ ἀντιληπτῶν.*

Δὲν ἡδύνατο ὁ Ἄρχων κατὰ τοὺς P. N. νὰ διορίσῃ ἐπιτροπον ὑπὸ αἵρεσιν, διὰ τινὰ καιρὸν, ἢ διὰ τινὰ μόνον ἀντικείμενα ἐπιμελείας. (1)

Καὶ καθ' ὅς περιπτώσεις εἴπομεν ὅτι ἐδιορίζοντο προσωρινοὶ ἐπίτροποι, δὲν ἡδύνατο νὰ ἐκφράσῃ ἡ ἀπόφασις τοῦ διορισμοῦ ὅτι γίνεται πρόσκαιρος, διότι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὅλων τῶν νομίμων πράξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἦτον ὁ διορισμὸς ἐπιτρόπου, καὶ ἂν ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεώς των ἤθελον λάβει ἰσχὺν, μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τινὸς αἰρέσεως, μετὰ τὴν παρέλευσιν τινὸς χρόνου, ἢ διὰ τινὰ μόνον χρόνον, δὲν ἐσυγχωρεῖτο ἀπὸ τοὺς νόμους ῥητὴ περὶ τούτου ἐκφρασις. (2)

(1) L. 6. § 1 de Tut. D.

(2) L. 77. de Reg. jur. D. expressa nocent non expressa non nocet L. 195. ib.

Τὴν σήμερον θεωροῦμεν ὡς ἰσχύουσιν τὴν ἀρχὴν ταύτην καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς διορισμοὺς τῶν γενικῶν καὶ διαρκῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, διότι οἱ ῥητοὶ νόμοι, οἱ προσδιορίζοντες τὰ ἔργα τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, καὶ ἀπαιτοῦντες νὰ μὴ μένωσι στερημένοι οἱ ἔχοντες ἀνάγκην αὐτῶν, παραβιάζονται προφανῶς, ὅταν γίνῃ διορισμὸς ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος δι' ὀλιγώτερον παρὰ τὸν νόμιμον χρόνον τῆς διαρκείας τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας, καὶ δι' ὀλιγώτερα ἢ περισσότερα τῶν νομίμων αὐτῆς ἀντικειμένων. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς διορισμοὺς τῶν προσκαίρων ἐπιτρόπων, ἐπειδὴ οὗτοι διαμένουν κατὰ τὸν νόμον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, καθ' ὅλην τὴν νόμιμον αὐτῆς διάρκειαν, ἂν οἱ ἐπίτροποι ἀντὶ τῶν ὁποίων ἐδιορίσθησαν δὲν δυνηθῶσι ν' ἀναλάβωσι νομίμως τὴν ἐπιτροπὴν, (1) καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἄγνωστον ἂν, καὶ πότε δυνηθῶσι νὰ λάβωσιν αὐτὴν, τὰ Δικαστήρια δὲν δύνανται ἐπομένως νὰ διορίσωσιν αὐτοὺς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας διὰ ῥητὸν χρόνον. Εἶναι δικαστικὸς πλεονασμὸς, ἂν ἡ ἀπόφασις ἀναφέρῃ εἰς τοὺς διορισμοὺς προσκαίρων ἐπιτρόπων, ὅτι διορίζονται ἕως τῆς ἐλλείψεως τῶν νομίμων κωλυμάτων τοῦ ἐκ διαθήκης νομίμου ἢ δικαστικοῦ ἐπιτρόπου, ἀλλὰ δὲν εἶναι νομικὸν σφάλμα.

Οἱ διὰ τὴν διοίκησιν τῶν κτημάτων μόνον διοριζόμενοι ἐπίτροποι, διορίζονται νομίμως ὡς εἰδικοὶ ἐπιμεληταὶ τῆς διοικήσεως αὐτῶν.

Εἰδικοὶ κηδεμόνες διορίζονται ῥητῶς διὰ τὰς δίκας μόνον, ἢ δι' ἄλλας προσδιορισμένας ἐπιμελείας ὡς προείπομεν.

Δύνανται νὰ διορισθῶσιν ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, εἴτε

(1) L. 12. de Tutel. D.

ἀπόντες, εἴτε παρόντες, καὶ ἐπὶ ἀπόντων, καὶ ἐπὶ παρόντων, ἐν τῷ Δικαστηρίῳ. (I)

Ὅσα εἴπομεν περὶ τοῦ διορισμοῦ τῶν ἐπιτρόπων ἐφαρμόζονται ἐξ ἀναλογίας καὶ εἰς τοὺς διορισμοὺς τῶν ἀντιληπτῶν, μὴ ὑπαρχόντων ἄλλων περὶ αὐτῶν νόμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

*Περὶ πλειόνων ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων,
καὶ περὶ τῶν ἐπιτίμων.*

Ἐμποροῦν νὰ ὑπάρξουν πλείονες ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες νόμιμοι, ἐκ διαθήκης ἢ δικαστικοί, ἐπὶ τῆς αὐτῆς περιουσίας καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν προσώπων, ταυτοχρόνως καλούμενοι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν. (2) Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν οἱ P. N. ἀπαιτοῦν ν' ἀνατίθεται ἡ διοίκησις τῆς ἐπιτροπῆς, εἰς ἓνα ἢ περισσότερους ἂν ᾦναι ἀναγκαῖοι, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς παρέχοντας περισσότερας ἐγγυήσεις ἐκ τῶν ἡθῶν καὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν, διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς διαχειριστέας (3) περιουσίας.

Ὁ διαθέτης ἠδύνατο διορίζων πλείονας ἐπιτρόπους νὰ προσδιορίσῃ διὰ τῆς διαθήκης τὸν διαχειριστὴν ἐπίτροπον, καὶ εἰς αὐτὸν μόνον ἀνῆκε τότε ἡ διαχείρησις τῆς ἐπιτροπῆς ἂν ὁ Πραίτωρ ἐνέκρινεν αὐτὸν ἀξιόχρεον καὶ ἔχοντα τὰς ἀπαιτούμενας ικανότητας πρὸς τοῦτο. (4) Ἄλλως ἐπροσκάλει τοὺς

(1) L. 5. 6. de Tut. et Curat. datis. D. ἀρθ. 648. Πολιτ. Δικον. ἐξ αὐτῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρου τούτου φαίνεται ὅτι ἐκ τυπογραφικοῦ λάθους ἐλλείπει ὁ ἀρνητικὸς δὲν, πρὸ τῶν λέξεων, « ᾦναι παρών. »

(2) Προεῖπομεν ὅτι δὲν δίδεται ἐπίτροπος ἐπὶ ὀρισμένων ἀντικειμένων οὔτε εἰς τὸν ἔχοντα ἐπίτροπον.

(3) L. 3. § 6. de Administ. et peric. tut. D.

(4) L. 3. § 1. 3. de administ. et peric. tut. D.

ἐκ διαθήκης ἢ νομίμους συνεπιτρόπους εἰς συμβούλιον, διὰ νὰ ἐκλέξωσιν ἓνα ἢ πλείονας ἐξ αὐτῶν ὡς διαχειριστὰς τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἂν οἱ προσκληθέντες δὲν συνείρχωντο, τοὺς ἐδιόριζεν ἐξ ἐπαγγέλματος ὁ Πραίτωρ. (1)

Ὅταν πολλοὶ τῶν συνεπιτρόπων ἤθελον νὰ διοικήσωσι τὴν ἐπιτροπὴν, ἐπροτιμοῦντο οἱ προσφέροντες περισσοτέρας ἐγγυήσεις, ἂν ἤχον τὴν ἀπαιτουμένην χρηστοθήειαν καὶ τὴν νόμιμον ἱκανότητα πρὸς τὸ ἐπιτροπεύειν, τὰς ὁποίας πρὸ πάντων ἀπαιτεῖτο νὰ ἔχη ὁ διοριστέος ἐπίτροπος. (2)

Κατὰ τοὺς ἐν τῷ Πανδέκτῃ νόμους ἐσυγχωρεῖτο εἰς τοὺς πλείονας ἐπιτρόπους νὰ διοικήσωσιν ὅλοι τὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἂν ἤθελον (3) ἀλλὰ κατὰ τὴν 118 Νεαράν τοῦ Ἰουστινιανοῦ Κεφ. εἰ. ἀπαιτεῖται ὀριστικῶς νὰ ἐκλέγουν οἱ πλείονες ἐπίτροποι ἓνα ἢ περισσοτέρους ἐξ αὐτῶν, ἂν ἦναι ἀναγκαῖοι, διὰ τὴν διοίκησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ διοικητοῦ ἐπιτρόπου, οἱ ἄλλοι τῶν συνεπιτρόπων διέμενον ὡς ἐπίτιμοι ἐπίτροποι *honorarij* ἔχοντες (4) χρέη τινὰ καὶ εὐθύνας, ὡς θέλομεν ἐκθέσει εἰς τὸ Γ'. Μέρος.

Δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν Ἀρμενόπουλον καμμία τῶν διατάξεων τούτων, ἀλλὰ δὲν ἀντιβαίνει εἰς τοὺς ἰσχύοντας νόμους τὸ νὰ ἀναθέσωσιν οἱ συνεπίτροποι εἰς ἓνα ἢ περισσοτέρους ἐξ αὐτῶν τὴν διοίκησιν τῆς ἐπιτροπῆς, συμμεριζόμενοι τὰς εὐθύνας αὐτῶν.

(1) L. 3. § 7. de administ. et peric. tut. D.

(2) L. 17. 18. de Testam. tut. D.

(3) L. 3. § 8. de administ. et peric. tut. D.

(4) L. 3. § 2. de administ. et peric. tut. D.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Πότε θεωροῦνται ὡς διορισθέντες, οἱ ἐπίτροποι κηδεμόνες καὶ ἀντιλήπτορες, καὶ πότε ὡς ὑπόχρεοι νὰ ἐνεργήσουν ὡς τοιοῦτοι.

Ἀνάγκη νὰ διακρίνωμεν τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἐπίτροποι θεωροῦνται ὡς ὑπάρχοντες καὶ διορισθέντες, ἀπὸ τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν χρεωστοῦν νὰ ἐνεργήσουν ὡς τοιοῦτοι. (1) Ὑπάρχουν, οἱ μὲν ἐκ διαθήκης ἐπίτροποι ἂν ἐδιορίσθησαν ἀπλῶς, μετὰ τὴν παρὰ τινος τῶν κληρονόμων ἀποδοχὴν τῆς ἐκ τῆς διαθήκης κληρονομίας, ἂν δὲ ἐδιορίσθησαν ὑπότινα αἵρεσιν, ἅμα μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς αἵρέσεως. (2) Οἱ δὲ νόμιμοι, ὅταν δίδεται ἡ περίστασις τῆς νομίμου ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ὁποίαν καλοῦνται, καὶ οἱ δικαστικοὶ, μετὰ τὸν παρὰ τοῦ Ἄρχοντος διορισμὸν των. (3) Ὑποχρεοῦνται δὲ νὰ ἐνεργήσουν ὡς τοιοῦτοι, ἀφ' οὗ καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον, ἢ διὰ τῆς δικαστικῆς τοῦ διορισμοῦ των κοινοποιήσεως, γνωρίσουν ὅτι εἶναι ἐπίτροποι ἢ κηδεμόνες. (4) Εἰς τοὺς ἀπόντας διορισθέντας ἐπιτρόπους ἢ κηδεμόνας, ἐκοινοποιοῦν οἱ Ἄρχοντες τὸν διορισμὸν των ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν. (5)

(2) Ἡ διάκρισις αὕτη ἐξάγεται ἀπ' αὐτὰς τὰς λέξεις τοῦ νόμου 17 de administ. tut. D. καὶ ἀπὸ ἄλλας διατάξεις τῶν P. N.

(3) L. 9. de Testam tut. L. 31. de excusat. tut. D. οἱ ἐπικυρωτέοι ἐπίτροποι ἐθεωροῦντο ὡς διορισθέντες μετὰ τὴν παρὰ τοῦ Ἄρχοντος ἐπικύρωσιν των. L. 39. § 2. 9. L. 40. L. 58. § 2. de administ tut. D.

(3) L. 5. de Legit. tut. L. 7. § 1. de Confirm. tut. L. 31 in princip de administ. et peric. tut D.

(4) L. 1. §. 1. L. 5. § 10. L. 17. de administ. et. peric. tut. D.

(5) L. 29. de tut. et Curat. datis D.

Κατὰ τὴν Πολιτικὴν Δικονομίαν, οἱ δικαστικοὶ ἐπίτροποι κηδεμόνες καὶ ἀντιλήπτορες, ἂν δὲν ᾖναι παρόντες εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ διορισμοῦ των, εἰδοποιοῦνται παρὰ παντὸς διαδίκου, ἢ τοῦ Εἰσαγγελέως, διαδίκου ὄντος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς διορισμοὺς τῶν εἰρημένων ἐπιμελητῶν·
(I) Δύνανται νὰ προσκληθοῦν παρὰ τοῦ Εἰσαγγελέως, καὶ οἱ ἐκ διαθήκης καὶ οἱ νόμιμοι ἐπίτροποι ν' ἀναλάβουν τὴν ἐπιτροπὴν ἢ κηδεμονίαν.

(1) Ἄρθρ. 648, 649 Πολιτ. Δικον.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΩΛΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΑΣ ΚΗΔΕΜΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ
ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΤΗΣ ΕΚ ΤΟΥΤΩΝ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

*Παραγωγή, ονομαστική διάκρισις, καὶ νομικὴ διαφορὰ,
τῶν κωλυμάτων ἀνικανοτήτων καὶ ἀπαλλαγῶν πρὸς
τὰς ἐπιτροπὰς κηδεμονίας καὶ ἀντιλήψεις.*

Διὰ τὴν ἐπιτύχην ὁ νομικὸς καὶ κοινωνικὸς σκοπὸς τῶν ἐπι-
τροπῶν καὶ κηδεμονιῶν, εἶναι ἀφεύκτως ἀναγκαῖον, νὰ διο-
ρίζωνται εἰς τὰς ὑπηρεσίας ταύτας, οἱ ἔχοντες τὰς ἀναγκαίαις
πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν των ἱκανότητας καὶ ιδιότητας, καὶ οἱ
ἀνεπιρέαστοι ἀπὸ πᾶσαν αἰτίαν καταχρήσεως· Διὰ τὴν τηρηθῆ-
ναι περὶ τοὺς φόρους κοινωνικὴ δικαιοσύνη, ἀπαιτεῖται νὰ
μὴν ἐπιβάλλωνται τὰ βάρη τοιούτων ὑπηρεσιῶν, ὑπὲρ τὰς
ἀνάγκας τῆς πολιτικῆς κοινωνίας. Ὁ πολιτικὸς τῆς κοι-
νωνίας ὀργανισμὸς, ἐπιφέρει τὸ κώλυμα τινῶν δημοσίων
ὑπαλλήλων ἀπὸ τὰς ῥηθείσας ὑπηρεσίας ὡς ἀσυμβιβά-
στους μὲ τὰ δημόσια ἔργα των, καὶ αἱ ὠφέλειαι τῆς
κοινωνίας, ὑπαγορεύουν τὴν ἀπὸ τοιαύτας ὑπηρεσίας ἄφεςιν
τινῶν τεχνιτῶν καὶ ἐπιστημόνων.

Ἐκ τούτων παράγονται τὰ κώλύματα καὶ αἱ ἀνικανότη-
τες πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας, καὶ οἱ λόγοι τῆς ἐκ
τούτων ἀπαλλαγῆς.

Ὄνομάζομεν ἀνικανότητας, τὰς ἐκ τῶν πράξεων, ἐκ τῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν ἐλαττωμάτων, καὶ ἐκ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως τοῦ ἀνθρώπου, αἰτίας τῆς ἀποκλείσεως ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας· Κωλύματα, τὰς διὰ τινος ὑπηρεσίας, ἐξωτερικὰς σχέσεις καὶ περιστάσεις, αἰτίας τῆς ἀποκλείσεως ταύτης· λόγους ἀπαλλαγῆς, τὰ αἴτια διὰ τὰ ὅποια ἐγκρίνουν οἱ νόμοι, ν' ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὰ βάρη τοιούτων ὑπηρεσιῶν, τὸν μὴ κωλυόμενον καὶ ἱκανὸν πρὸς ταύτας. Ἡ σημασία τῶν λέξεων, καὶ τὰ δι' αὐτῶν ἐξηγούμενα πράγματα, δικαιολογοῦν τὴν διάκρισιν ταύτην.

ἔχουν οἱ P. N. ῥητὰς διατάξεις περὶ τῶν μὴ δυναμένων νὰ διορισθοῦν ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, καὶ περὶ τῶν δυναμένων ν' ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν μετὰ τὸν διορισμὸν των· αἱ διατάξεις αὗται εἶναι διεσπαρμέναι εἰς διαφόρους τῶν περὶ ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων τίτλων τοῦ πανδέκτου καὶ Κώδηκος, καὶ εἰς τινὰς Νεαράς, αἱ δὲ πλείοτεραι εἰς τοὺς Τίτλους *de excusationibus tutorum et curat.* τοῦ Πανδέκτου Κώδηκος καὶ Ἰνστιτούτων καὶ εἰς τὸν Τίτλον *qui tutores dare possunt ec.* τοῦ Κώδηκος.

Τινὲς τῶν συγγραψάντων περὶ τῶν P. N. κατὰ τὴν νομοθετικὴν αὐτῶν τάξιν, περιέλαβον εἰς τὸν Τίτλον *de excusationibus* (περὶ ἀπαλλαγῶν) καὶ τὰς περὶ τῶν κωλυμάτων καὶ ἀνικανότητων διατάξεις, διότι εἰς τοὺς περὶ τῶν ἀπαλλαγῶν τίτλους τῶν P. N. δὲν περιέχονται μόνον οἱ τῆς ἀπαλλαγῆς λόγοι, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἀνικανότητος πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν. Τοῦτο ἔκαμε τὸν Εἰνέκκιον νὰ εἴπῃ (*elem. jur. civ. de excusat. tut.*) ὅτι ἡ Λατινικὴ λέξις *excusatio* κατὰ νομικὴν ἔννοιαν, δὲν σημαίνει μόνον λόγον ἀπαλλαγῆς, ἀλλὰ καὶ αἰτίαν ἀποκλείσεως ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Θεόφιλος καὶ ἄλλοι Ἰρρικοὶ νομικοὶ, μετεχειρίσθησαν τὴν

Λατινικὴν ταύτην λέξιν, διότι δὲν ἤσαν ταυτόσημον Ἑλληνικὴν· ὠνομάζουσι δὲ, ὁ Εἰνέκκιος καὶ ἄλλοι τινὲς συγγραφεῖς τὰς ἀνικανότητας καὶ τὰ κωλύματα πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, ἀναγκαίας ἀπαλλαγὰς *excusationes necessariae*.

Παρατηροῦμεν ὅτι οἱ περισσότεροι τῶν εἰς τὸν Τίτλον τοῦ Πανδέκτου *de excusationibus tutor. ec. νόμων*, ἐλήφθησαν ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν περὶ τούτων σύγγραμμα τοῦ Μοδεστίνου, ὅστις τὸ ἐπέγραψε κατὰ τὰς ἰδίας του λέξεις, « παραίτησιν ἐπιτροπῆς καὶ κουρατορίας· » Εἰς ὅλους τοὺς νόμους τούτους, ὁ Μοδεστῖνος μεταχειρίζεται τὰς λέξεις, ἀπαλλαγὴν, ἄφεςιν, παραίτησιν, ἀναπαυσιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κουρατορίας, καὶ ἂν αἱ λέξεις αὗται δὲν ἔχον τὴν σημασίαν τῆς Λατινικῆς λέξεως *excusationis*, δὲν ἠδύνατο νὰ τὰς μεταχειρισθῇ ὁ Μοδεστῖνος. Ὅτι δὲ ἡ λέξις *excusatio* δὲν σημαίνει νόμιμον κώλυμα, ἢ ἀνικανότητα πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τὴν 118 Νεαράν τοῦ Ἰουστιν. Κεφ. ε. διακρίνουσαν τοὺς κωλυομένους ἀπὸ τοὺς ἐξκουσατευομένους (ἀπαλαττομένους) ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, (1) καὶ ἀπὸ τὸν νόμον 13 §. 11. 12. *de excusat. tut. et curat. D.* κατὰ τὸν ὁποῖον οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ διορισθῶσιν ἐπίτροποι κατὰ τοὺς νόμους, δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ προτείνουν λόγους ἀπαλλαγῆς. Ἄλλοι λοιπὸν οἱ μὴ διοριστέοι, ὡς κωλυόμενοι ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, καὶ ἄλλοι οἱ δυνάμενοι ν' ἀπαλλαχθῶσιν ἀπ' αὐτὴν, μετὰ τὸν διορισμὸν των. Διακρίνονται δὲ οὗτοι καὶ ἐκεῖνοι διὰ τῶν ἐκφράσεων τῶν νόμων, καὶ παρὰ τοῦ Μοδεστίνου αὐτοῦ. (2)

(1) Ὑπὸ μηδενὸς νόμου κωλύονται τὴν ἐπιτροπὴν ὑπελθεῖν, μηδὲ ἐξκουσατζίονι ἀρμολογούσῃ αὐτοῖς κέχρηται.

(2) Λεκτέον τοίνυν πρῶτον τίνας οὐ δεῖ χαιροτονεῖσθαι L. 1. §. 3. *de excusat. tut. D.* ἐν μέρει τῶν περὶ τούτων λεχθέντων παρὰ τοῦ Μοδεστίνου,

Εἶναι ἀληθές ὅτι τινές λόγοι κωλυμάτων καὶ ἀνικανότη-
των πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, ἀναφέρονται καὶ ὡς λόγοι ἀπαλ-
λαγῆς, ὡς θέλομεν ἐκθέσει. Ἀλλὰ τοῦτο (νομίζομεν), ἐπειδὴ
οἱ νόμοι παραδέχονται τὸ νὰ προτείνωνται οὗτοι καὶ παρὰ
τοῦ διορισθέντος ἐπιτρόπου διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν του, ἢ διότι
ἐκ τῆς φύσεώς των δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ γνωρισθῶσιν ἄλλως,
ἢ διότι ἐτέθησαν, ὅχι μόνον ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τῶν ὑπο-
κειμένων εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς
τὸ συμφέρον τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, ἐνῶ αἱ ἐκ τῶν
ιδίων πράξεων, καὶ ἐκ τῆς αἰσχυρᾶς διαγωγῆς προερχόμεναι
ἀνικανότητες πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, δὲν δύνανται νὰ προτα-
θῶσιν ἀπὸ τοὺς ἔχοντας αὐτάς, διότι κἀνεὶς ἐκ τῶν ἀτίμων
καὶ αἰσχυρῶν πράξεών του δὲν δύναται ν' ἀπολαύσῃ ὠφελείας
καὶ ἀπαλλαγᾶς ἀπὸ δημόσια βάρη, καὶ κἀνεὶς δὲν δύναται
νὰ προτείνῃ ὅτι δὲν εἶναι ἱκανὸς πολίτης. (I)

Τὰ κωλύματα καὶ αἱ ἀνικανότητες πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς
καὶ κηδεμονίας, ἀποκλείουν ἐντελῶς ἀπὸ τὰς ὑπηρεσίας ταύ-
τας· οἱ λόγοι τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπαλλάττουν μόνον τὸν ἔχοντα
αὐτοὺς, ἂν προταθῶσι παρ' αὐτοῦ ἐντὸς τῆς νομίμου πρὸς
τοῦτο προθεσμίας. Οἱ κωλυόμενοι καὶ οἱ ἀνίκανοι, δὲν δύνανται

ἔθεσαν οἱ συντάκται τοῦ Πανδέκτου, εἰς τὸν Τίτλ. de tut. et curator. datis
D. (L. 21.) εἰς τὸν ὁποῖον περιέχονται πολλαὶ διατάξεις περὶ τῶν κωλυο-
μένων ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας· ὁ Muhlenbruch in doctr.
Pandect. διακρίνει τοὺς κωλυομένους καὶ ἀνικάνους πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν εἰς
ἰδιαίτερον παράγραφον (578) ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν. Causae non suscipien-
dae tutelae eae quidem, quae ab illo munere arcent.

(1) Si in metallum datus in integrum restitutus sit, perinde ac
si nec damnatus fuisset, ad munera vel honores vocatur, nec
opponet fortunam et casus tristiores suos, ad hoc solum, ne
patriae idoneus civis esse videatur L. 3. § 2 de Decurion D.

νὰ διορισθοῦν ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, δύνανται δὲ οἱ ἔχοντες λόγους ἀπαλλαγῆς, διότι ἀπόκειται εἰς αὐτοὺς τὸ νὰ ζητήσουν τὴν ἀπαλλαγὴν των, ἢ νὰ παραιτηθῶσι τούτου.

Τινὰ τῶν κωλυμάτων καὶ τινες τῶν ἀνικανοτήτων, ἂν ὑπάρχωσιν εἰς τοὺς ἐκ διαθήκης καὶ νομίμους ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας, δὲν ἀποκλείουν αὐτοὺς διὰ πάντοτε ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, ἀλλὰ προσωρινῶς καὶ καθ' ὅσον διαρκοῦν· Εἰς τοιαύτας περιστάσεις, δὲν θεωρεῖται κατὰ τοὺς νόμους, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐκ διαθήκης ἢ νόμιμος ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν, ἀλλ' ὅτι κωλύεται προσωρινῶς. Θέλομεν παρατηρήσει ἐκθέτοντες τοὺς λόγους τῶν κωλυμάτων καὶ ἀνικανοτήτων, τίνες ἐπιφέρουν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο.

Εἶναι πρὸς τούτοις, τινές λόγοι ἀνικανότητος καὶ κωλυμάτων, ἐφαρμοζόμενοι εἰς τοὺς διορισμοὺς τῶν δικαστικῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ἀλλ' ὅχι εἰς τοὺς ἐκ διαθήκης καὶ εἰς τινας νομίμους ἐπιτρόπους· θέλομεν παρατηρήσει τὰς διαφορὰς ταύτας, εἰς τὴν περὶ τῶν λόγων τούτων ἰδιαιτέραν ἐκθεσιν.

Ἀτελέστατα εἶναι τὰ ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ περὶ τῶν κωλυμάτων ἀνικανοτήτων καὶ ἀπαλλαγῶν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν· ἐκθέτοντες τὰς περὶ τούτων διατάξεις τῶν P. N. θέλομεν παρατηρήσει τίνες δὲν δύνανται νὰ ἰσχύσωσι.

Ἐπειδὴ ἡ ὑπηρεσία τῶν ἀντιληπτύρων εἶναι κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς, ὁμοία μὲ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν κηδεμόνων, ὥστε δύναται εὐλόγως νὰ θεωρηθῇ ὡς εἰδικὴ κηδεμονία, φρονοῦμεν ὅτι αἱ αὐταὶ ἀνικανότητες, τα αὐτὰ κωλύματα, καὶ αἱ ἴδιαι ἀπαλλαγαί, λαμβάνουν χώραν καὶ διὰ τοὺς ἀντιλήπτορας, ὅταν δύνανται νομίμως νὰ ὑπάρξωσι καὶ δι' αὐτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

*Περὶ τῶν ἀνικάνων πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν
κηδεμονίαν καὶ ἀντίληψιν.*

§. I.

Ἐκ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως.

Ὅσοι δὲν ἔχαιρον τὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν Ῥωμαίων, δὲν ἠδύναντο νὰ διορισθῶσιν ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες· ἐκ τούτου οἱ ξένοι καὶ οἱ στερηθέντες τὰ πολιτικὰ αὐτῶν δικαιώματα διὰ τῆς μεγίστης καὶ μεσαίας ἐλαττώσεως τῆς καταστάσεως, ἤγουν διὰ τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, ἦσαν ἀνίκανοι πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν. (1)

Ἡ ἐλαχίστη ἐλάττωσις καταστάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέπιπτεν ὁ αὐτεξούσιος διὰ τῆς υἰοθετήσεως αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἐξῆγεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν φυσικὴν καὶ νόμιμον οἰκογένειάν του, ἐπέφερε κατὰ τοὺς ἀρχαίους νόμους τὴν στέρησιν τοῦ δικαιώματός του πρὸς τὰς νομίμους ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας, ἐπὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του ταύτης· (2) ἀλλ' ἐξέλειψε τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο τῆς υἰοθετήσεως, ἀφοῦ ὁ Νομ. 10 de adopt. Cod. διέταξεν ὅτι ὁ υἰοθετηθεὶς ἀπὸ τινος τῶν μὴ ἀνιόντων συγγενῶν, δὲν ἐξάγεται διὰ τῆς υἰοθετήσεως ἀπὸ τὴν φυσικὴν οἰκογένειάν του, καὶ ἀφοῦ ἡ τοῦ Ἰουστιν. Νεαρά 118. κατήργησε τὴν ἀρχαίαν διάκρισιν τῆς νομίμου καὶ τῆς ἐξ αἵματος συγγενείας, καὶ ἔδωκε τὸ δικαίωμα τῆς νομίμου κληρονομίας, εἰς ὅλους ἐν γένει τοὺς φυσικοὺς καὶ νομίμους συγγενεῖς. (3)

(1) L. 7. qui dare tut. ee. Cod.

(2) L. 5. §. 5. Ce legit. tutor. D.

(3) Muhlenbruch. Doctr. pandect. §. 587. εἰς τὴν σημείωσιν 4.

Ἄν ὁ Ῥωμαῖος υἰοθετῇτο ἀπὸ ξένον, ἦτον ἀνάγκη νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ ἔγγραφα τῆς υἰοθεσίας, ὅτι δὲν ἀλλάσσει πατρίδα, (*non mutatur patria*) καὶ οὕτως νὰ διητηρήσῃ τὴν πρὸς ἀπόλαυσιν τιμῶν καὶ πολιτικῶν λειτουργημάτων ἱκανότητα. (1)

Τὴν σήμερον οἱ ξένοι δὲν ἔχουν τὴν πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας ἱκανότητα, διότι αὗται εἶναι δικαιώματα ἴδια τοῦ πολίτου Ἕλληнос, καὶ προσωπικαὶ ὑπηρεσίαι, τὰς ὁποίας ἡ ἐπικράτεια δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τοὺς ξένους, ἢ νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτούς· Μέρ. Α. Κεφ. Γ'. §. 3.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ περὶ Ἕλληνας ἰθαγεν. νόμου, ἀφοῦ ὁ ἀλλοδαπὸς παραδώσει τὴν περὶ τῆς πολιτογραφήσεως αὐτοῦ αἴτησιν πρὸς τὴν ἀρμοδίαν Ἀρχήν, ἀπολαμβάνει τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου Ἕλληнос· ἀλλὰ δὲν δύναται νομίζομεν πρὸ τῆς πολιτογραφήσεώς του νὰ ἐνεργήσῃ τὰς ὑπηρεσίας καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ ἐντελοῦς Ἕλληнос, καθὼς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐνόρκου, τοῦ μάρτυρος συμβολαίου, (2) καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους τὴν τοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος.

Κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον, ὁ Ἕλληνας δὲν στερεῖται τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν διὰ τῆς υἰοθετήσεώς του παρ' ἀλλοδαποῦ· στερεῖται ὅμως αὐτὴν, ἡ Ἕλληνις νυμφευθεῖσα μὲ ἀλλοδαπόν· ὥστε ἡ χήρα καὶ ἡ μήτηρ φυσικῶν τέκνων, κατασταίνεται

(2) L. 7. de adopt. Cod.

(3) Ἄρθρ. 45. ἀριθ. 4. ἄρθρ. 179. Ὅργαν. Δικαστ. Ὅταν ῥητοὶ νόμοι δίδουν δικαιώματα καὶ ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἡμεδαπὸν, ἢ εἰς τὸν πολίτην, δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι δίδουν αὐτὰς καὶ εἰς τὸν ζητήσαντα τὴν πολιτογράφησιν ξένον, τὸν ὁποῖον δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἡμεδαπὸν καὶ συμπολίτην προτοῦ καταταχθῇ διὰ τῆς πολιτογραφήσεως μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας· ἄλλως, πολιτογράφησις καὶ αἴτησις πολιτογραφήσεως, θέλει εἶσθαι τὸ αὐτὸ, καὶ τοῦτο ἄτοπον.

διὰ τριούτου γάμου ἀνίκανος πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν τέκνων της.

Οἱ πολιτικῶς νεκροὶ, καὶ οἱ στερηθέντες τὰ πολιτικὰ τῶν δικαιώματα κατὰ συνέπειαν τῆς εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν καταδίκης τῶν, στεροῦνται διὰ βίου τὴν πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας ἱκανότητα. Εἰς τοὺς τελευταίους, παραχωρεῖται ἡ τῶν τέκνων αὐτῶν ἐπιτροπὴ καὶ κηδεμονία, ἂν γνωμοδοτήσῃ ὑπὲρ τούτου τὸ συγγενικὸν συμβούλιον· παραπέμπομεν εἰς τὸ Μέρ. Α. Κεφ. Γ'. § 2. περὶ τῶν θεωρουμένων νεκρῶν πολιτικῶς, καὶ περὶ τῶν στερηθέντων τὰ πολιτικὰ αὐτῶν δικαιώματα.

Ἡ πρόσκαιρος ἀποστέρησις τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἐπιφέρει τὴν αὐτὴν ἀνικανότητα καθ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ δυνάμει τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως (ἀρθ. 22, 23 ἐδαφ. τελευτ. Ποιν. Νόμ.)

Αἱ ἀνικανότητες αὗται εἶναι κοιναὶ δι' ὅλους ἐν γένει τοὺς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας, διότι προέρχονται ἀπὸ ἔλλειψιν τῆς νομίμου πρὸς τὸ ἐπιτροπεύειν δυνάμεως· οἱ ἐκ διαθήκης διορισμοὶ ἐπιτρόπων οὕτως ἀνικάνων εἶναι ἐντελῶς ἄκυροι, καὶ καθὼς ἂν ὁ ἐκ διαθήκης ἐπίτροπος κατασταθῇ νεκρὸς πολιτικῶς, λαμβάνει χώραν ἡ νόμιμος ἐπιτροπὴ, οὕτως λαμβάνει χώραν, καὶ ἂν ὁ διορισθεὶς διὰ διαθήκης ᾖ νεκρὸς πολιτικῶς (1).

Εἰς τὸ Μέρ. Α. Κεφ. Θ'. ἐξεθέσαμεν ὅτι μόνη ἡ μήτηρ καὶ ἡ μάμμη δύναται νὰ ᾖ ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν τοῦ τέκνου καὶ τοῦ ἐγγόνου, ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ τρόπους τοὺς

(1) Cæterum si nullus (testamentarius tutor) supersit vel in civitate sit, legitima tutela succedit L. 11. § 4. de testam. tut. D.

ὁποίους οἱ νόμοι προσδιορίζουν, καὶ τοὺς ὁποίους ἀνεφέραμεν· ἀλλ' ἂν ἡ χήρα μήτηρ καὶ ἡ μάμμη συνάψῃ δεύτερον γάμον κατασταίνεται ἀνίκανος πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν. (1) Ὁ δεύτερος σύζυγός της δύναται ὅμως νὰ διορισθῇ ἐπίτροπος καὶ κηδεμῶν τῶν ἐκ τοῦ πρώτου γάμου τέκνων της. (2) Ἐκτὸς τῆς ῥηθείσης ἐξαιρέσεως, αἱ γυναῖκες εἶναι ἀνίκανοι δι' ὅλας ἐν γένει τὰς ἐπιτροπὰς κηδεμονίας καὶ ἀντιλήψεις, καὶ ὁ διορισμὸς αὐτῶν εἰς τοιαύτας ὑπηρεσίας ἐντελῶς ἄκυρος.

Δὲν δύνανται νὰ διορισθῶσιν ἀνήλικες, δικαστικοὶ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες· ἂν δὲ ἐδιωρίσθησαν διὰ διαθήκης, ἢ ᾗναι νόμιμοι, δὲν δύνανται νὰ λάβουν τὴν διαχείρησιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἀνηλικιότητος αὐτῶν, ἀλλὰ θεωροῦνται ὡς ὑπάρχοντες, καὶ προσωρινῶς κωλυόμενοι ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν· διορίζονται διὰ τοῦτο προσωρινοὶ ἀντ' αὐτῶν ἐπίτροποι ἢ κηδεμόνες ἕως τῆς ἐνηλικιότητος αὐτῶν (3).

Ἐνήλικες εἶναι τὴν σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ συμπληρώσαντες τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας των· οὗτοι ἔχουν ἐπομένως τὴν ἐκ τῆς ἡλικίας πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας ἰκανότητα· διότι ἂν ὁ Ἀρμενόπουλος (§ 33. περὶ ἐπιτρ. καὶ κουρατ.) λέγῃ « πάντας τοὺς ἐπιτρόπους μείζονας εἶναι τῶν 25 ἐτῶν » καθὼς λέγει ὁ νόμος 5 de legit. tutor.

(1) Νεαρ. 94. Κεφ. Β'. Ἀρμεν. § 50. περὶ ἐπιτρ. καὶ Κουρατ.

(2) Ἐξάγεται ἐκ τοῦ Νόμ. 32. de adopt. D. καὶ τοῦ νόμ. 3. de contrar. judic. Tutel. Cod. ὁ Ποτιέρος εἰς τὸν Πανδέκτην Lib. XXVII Tit. II. art. 1. ὑπὸ τὸν νόμον 1. Cod. ubi pupil. ec. ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Τίτου Λιβίου (lib. 39. N. 9) ὁ ὀρφανὸς ἀνήλιξ P. Ebutius ἐνεπιστεύθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς μητρὸς καὶ τοῦ πατριοῦ του· ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει νόμος περὶ τούτου.

(3) L. 10. § 8 de excusat. tut. D.

Cod. πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου τούτου, δὲν εἶναι τὸ νὰ προσδιορίσῃ εἰδικὴν ἡλικίαν, ὡς νόμιμον προσὸν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐπιτρόπου, καθὼς οἱ P. N. προσδιορίζουν διὰ τινὰς ὑπηρεσίας καὶ πράξεις, καὶ οἱ νέοι νόμοι τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν π. χ. τοῦ δικαστοῦ, τοῦ Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας κλ. ἀλλὰ ν' ἀπαγορεύσῃ τὸ νὰ ἐπιτροπεύουν οἱ ἀνήλικες, καθὼς ἐξάγεται ἀπὸ αὐτὸν τὸν νόμον, στηριζόμενον εἰς τὸ ὅτι, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἱκανοὶ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, οἱ ἔχοντες ἀνάγκην αὐτῶν, καὶ δὲν παρέχουν ἀσφαλείας τῶν συμφερόντων τῶν ὀρφανῶν, οἱ μὴ ἔχοντες τὴν ἐλευθερίαν διαχείρησιν τῶν ἰδίων αὐτῶν συμφερόντων, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ὑποχρεώσουν τὰ ἀκίνητα κτήματά των δι' ὑποθήκης, χωρὶς ῥητὴν ἄδειαν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας. (1) οὗτοι δὲ εἶναι οἱ ἀνήλικες.

Οἱ ἀπολαυόντες πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 21 ἔτους τῆς ἡλικίας των, τὴν τῆς ἡλικίας συγνώμην (*veniam ætatis*) δὲν δύνανται νὰ διορισθῶσιν ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, διότι δὲν ἔχουν τὸ ὁποῖον ὁ προρηθεὶς νόμος τοῦ Κώδικος ἀπαιτεῖ εἰς ὅλους τοὺς διοριστέους ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας δικαίωμα τοῦ ὑποχρεῶναι δι' ὑποθήκης τὰ ἀκίνητα αὐτῶν κτήματα, χωρὶς δικαστικῆς ἀποφάσεως. (2)

Ἡ ἀνήλιξ μήτηρ δὲν δύναται νὰ ἐπιτροπεύσῃ τὰ τέκνα

(1) Cui enim ferendum est, eundem esse tutorem, et sub tutela constitui, et iterum eundem esse curatorem et sub cura agere? haec certe et nōmimum et rerum fœda confusio est; discretis itaque omnibus, vel dativi vel legitimi fiant tutores vel curatores, hi, qui talis ætatis sunt, cui suarum rerum administratio committitur, quorumque res possunt plenissimo pure hypothecarum teneri. L. 5. de legit. tut. Cod.

(2) L. 3. de his qui veniam aet. Cod.

της, διότι ὅχι μόνον ὁ προρηθεὶς νόμος τοῦ Κώδικος περιλαμβάνει ὅλους τοὺς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας χωρὶς ἐξαίρεσιν κανενὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ Νόμ. 2 Κωδ. quando mulier tut: offic. κλ. εἰς τὸν § 3 (1) λέγει ῥητῶς, ὅτι ἡ μήτηρ πρέπει νὰ ᾔναι ἐνήλιξ διὰ νὰ λάβῃ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν τέκνων της, καὶ ὁ νόμος οὗτος δὲν μετεβλήθη κατὰ τοῦτο διὰ τῆς Νεαρᾶς 118, διὰ τῆς ὁποίας διετάχθη τὸ νὰ προτιμᾶται ἡ μήτηρ ἀπὸ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς, εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν τέκνων της.

Ἡ ἀνήλιξ μήτηρ ἔχει τὴν ἱκανότητα τοῦ νὰ ᾔναι μέλος συγγενικοῦ Συμβουλίου συγκροτουμένου διὰ συμφέροντα τῶν τέκνων της, (ἀρθ. 651. Πολ. Δικον.) ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν ἔχει καὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ ἐπιτροπεύειν, διότι κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους, δὲν ὑπάρχει ἡ κατὰ τοὺς Γαλλικοὺς νόμους ἀρχή, ὅτι οἱ ἱκανοὶ διὰ τὰ συγγενικά Συμβούλια εἶναι καὶ διὰ τὰς ἐπιτροπὰς.

Οἱ παράφρονες καὶ μαινόμενοι, εἶναι ἀνίκανοι πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας κατὰ ῥητὴν διάταξιν τῶν νόμων· (2) ἀλλ' ἂν διωρίσθησαν ἐκ διαθήκης καὶ ἂν ᾔναι νόμιμοι, θεωροῦνται ὡς κωλυόμενοι καθ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀσθένειά των, καὶ διορίζονται ἄλλοι ἀντ' αὐτῶν ἐπίτροποι. (Μέρ. Α. Κεφ. ΙΑ. § 1).

Ἐκ τοῦ ὁποίου προαναφέραμεν νόμου 5. de legit. tut. Cod. συνάγομεν τὴν γενικὴν ἀρχὴν, ὅτι ἱκανοὶ πρὸς τὰς

(1) Mulier si ætate major est, tunc demum tutelæ petendæ ec.

(2) L. 17. de tut. D. ἡ κατὰ τινα ἀσθένειαν προσωρινὴ μανία καὶ ὅλαι αἱ πρόσκαιροι διανοητικαὶ ἢ σωματικαὶ ἀσθένειαι δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν λόγοι ἀνικανότητος πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας, διότι δὲν θεωροῦνται οὔτε ὡς λόγοι ἀπαλλαγῆς ἀπ' αὐτὰς κατὰ τὸν Νόμ. 10 § 7. de excusat. tut. D.

ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας εἶναι μόνοι οἱ μὴ ὑποκείμενοι εἰς αὐτὰς καὶ δυνάμενοι νὰ ὑποχρεώσουν χωρὶς δικαστικῆς ἀποφάσεως, τὰ ἀκίνητα κτήματά των· δὲν εἶναι ἱκανοὶ, ἐπομένως οἱ βλάκες, οἱ ἄσωτοι, καὶ οἱ ὑπὸ ἀντιλήπτορας διατελοῦντες.

§ 2.

Ἐκ φυσικῶν ἀσθενειῶν.

Οἱ παντελῶς καὶ διαρκῶς στερημένοι τῆς ἀκοῆς καὶ λαλιᾶς, εἶναι ἀνίκανοι πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας κατὰ ῥητὰς διατάξεις τῶν νόμων (1).

Τὸ Δικαστήριον δύναται πρὸς τούτοις νὰ κρίνῃ κατὰ τὰς εἰδικὰς περιστάσεις· ἂν ἄλλη διαρκὲς ἀσθένεια φέρῃ φυσικὴν τοῦ πάσχοντος ἀνικανότητα πρὸς τὸ ἐπιπροπεύειν, καὶ νὰ μὴ διορίσῃ αὐτὸν ἐπίτροπον ἢ κηδεμόνα (2).

§. 3.

Ἐκ τιῶν ἀθεμίτων πράξεων.

Δὲν ὁμιλοῦμεν περὶ τῶν ἀθεμίτων πράξεων, τῶν ὁποίων ἡ τιμωρία ἐπιφέρει τὴν στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, καὶ ἐπομένως τὴν πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας

(1) L. 1. § 2. 3. de tut. L. 10 § 1. L. 11. de Legit. tut. D. minus autem audiens potest.

(2) L. 45. § 4. de excusat. tut. D. ne impossibile injungatur tutelæ munus, quod obiri a liberto non possit, nisi cum incomodo pupilli et adversus utilitatem ejus· δύναται τὴν σήμερον ὁ νόμος νὰ προσδιορίσῃ πολλὰς τῶν ἀσθενειῶν τούτων, καθὼς τὴν παντελῆ στέρησιν τῆς ὁράσεως, τῶν ποδῶν, καὶ ἄλλας ἀσθενείας μολυντικὰς, ἢ αἰσχρὰς καὶ ἀηδεῖς.

ἀνικανότητα, (ἴδ. §. 1.) ἀλλὰ περὶ ἐκείνων, αἵτινες ἐπιφέρουν ἰδίως τὴν ἀνικανότητα ταύτην.

Κατὰ τὸ ἄρθ. 277. Ποιν. Νομ. κατασταίνεται ἀνίκανος πρὸς πᾶσαν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, ὁ καταδικασθεὶς δι' ἀποπλάνησιν πρὸς ἀσέλγειαν τοῦ ὄντος ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του, ἐπιτροπὴν, ἐπιμέλειαν, παιδαγωγίαν, θρησκευτικὴν ἢ ἄλλην διδασκαλίαν. (1)

Ἄν κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, οἱ γονεῖς στεροῦνται τῶν πατρικῶν δικαιωμάτων ἐπὶ μόνου τοῦ ὁποίου κατεχράσθησαν τέκνου, δὲν ἔχουν ὅμως τὴν πρὸς τ' ἄλλα τέκνα ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, διότι κατασταίνονται ἀνίκανοι πάσης τοιαύτης ἐπιμελείας χωρὶς ἐξαίρεσιν. Ὅταν ὁ Ποινικὸς Νόμος ὁμιλῇ περὶ τῆς ἱκανότητος πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας, περιλαμβάνει εἰς αὐτὰς καὶ τὴν τῶν πατέρων ἐπὶ τῶν τέκνων, διότι ὅταν δὲν ἠθέλησε νὰ περιλάβῃ αὐτὴν τὴν ἐξήρесе ῥητῶς, εἰς τὸ ἄρθρον 21. ἀριθ. 6. Ποιν. Νομ.

§. 4.

Ἐκ τῆς κακοηθείας.

Χρηστὰ ἦθῃ καὶ καλὴν διαγωγὴν, ἀπαιτοῦσιν οἱ νόμοι ὡς ἄφευκτα προσόντα τῶν διοριστέων ἐπιτρόπων. (2) ὅποια εἶναι τὰ χρηστὰ ἦθῃ; οἱ νόμοι δὲν δίδουν ὁρισμὸν, καὶ οἱ Δικασταὶ ἀποφασίζουσιν περὶ τούτων.

Ἰδέαι πλασθείσης τινὸς ἠθικῆς, ἡ γνώμη ἀφ' ἐτέρου ὅτι καθεὶς εἶναι χρηστοῦθῃς ἂν δὲν προβάλλῃ τὴν παρὰ τῶν νόμων ὑπερασπιζομένην ἠθικὴν, δύνανται νὰ φέρουν ἐπίσης ἐσφαλμένας κρίσεις. ἔχει ὁ ἄνθρωπος ἀδυναμίας τινὰς, διὰ

(1) ἴδ. Ἀρθρ. 275. Ποιν. Νομ.

(2) 21. §. 5. de tutor. et Curat. datis. D.

τάς ὁποίας δὲν δύναται νὰ φθάσῃ πάντοτε καὶ διηνεκῶς, τὸ φανταστικὸν πρωτότυπον τῆς ἀκριβοῦς ἠθικῆς διαγωγῆς. Πολλάκις ἀπαιτεῖται ἡ θυσία μικροτέρου καθήκοντος, πρὸς χάριν τοῦ μεγαλητέρου, καὶ πολλάκις ἡ ἀπειρία καὶ ἡ ἀνίκητος ὁρμὴ τῆς νεανικῆς ἡλικίας, παρακινεῖ εἰς τινὰ εἶδη πράξεων κατακεκριμένων ἀπὸ τὴν ἠθικὴν, εἰς τὰ ὅποια δὲν πέπτει ἡ νουνεχὴς καὶ ἀνδρική ἡλικία. Ποῖος φρόνιμος ἀνὴρ δὲν ἔχει νὰ διηγηθῇ καὶ τινὰς πράξεις ἀφρόνους; Οἱ νόμοι τῆς διοικήσεως τῶν ἀνθρώπων, δὲν δύνανται ν' ἀπαιτήτωσι μηδὲν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῆς ἀνθρωπίνου δυνάμεως, καὶ ἡ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων δικαιοσύνη ἀποτυγχάνει, ἂν δὲν ἐνεργῇ διὰ τῶν μοχλῶν τῆς δυνάμεως ταύτης.

Ἡ ἠθικὴ διαγράφει τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνθρώπου, εἰς πᾶσαν κατὰστασιν τοῦ βίου του, εἰς πᾶσαν σχέσιν αὐτοῦ, εἰς πᾶντα βαθμὸν καὶ ἐπάγγελμα. Καθήκοντα πρὸς τὸ Θεῖον, πρὸς τὴν κοινωνίαν, πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, πρὸς τὴν πατρίδα, πρὸς τὸν πλησίον, πρὸς τοὺς γονεῖς, πρὸς ἑαυτὸν κλ. ἡ παραβίασις τῶν καθηκόντων τούτων, ἀποτελεῖ κακοήθειαν· ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ γενικὴ κακοήθεια, ἥγουν παραβίασις ὅλων ἐν γένει τῶν ἠθικῶν καθηκόντων· ὅποια ἄρα ἐκ τῶν κακῶν ἡθῶν φέρουν ἀνικανότητα πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας; ἐκεῖνα πρέπει ἀναγκασίως νὰ εἴπωμεν, τὰ ὅποια ἀντιβαίνουν εἰς τὰ ἔργα καὶ εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας· ὁ καθ' ἑξὶν μέθυρος, καὶ ἀόκνως φιλήδονος, ὁποίαν ἐπιμέλειαν δύναται νὰ μεταχειρισθῇ πρὸς τὰ συμφέροντα καὶ τὴν ἠθικὴν ἀνατροφὴν τῶν ἀνηλίκων;

Αἱ πράξεις ἀποδεικνύουσι τοὺς ἠθικοὺς τρόπους· Ἀλλὰ καὶ ἡ ἠθικὴ καταλογίζει μόνον τὰς ἐκουσίας πράξεις, καὶ παρέχει συγγνώμας εἰς τὰς ἀξιεπαίνους καὶ ἀναγκαίας αἰτίας

ἀπηγορευμένων τινῶν πράξεων· τίς ἀποκλείει τὴν μητέρα ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν τέκνων τῆς, διότι ἔκλεψεν ἓνα ἄρτον δι' ἀνάγκην τῆς τροφῆς των; Δὲν περιορίζεται ὁμῶς ἡ ἠθικὴ, καθὼς οἱ νόμοι εἰς τὰ ὅρια τῆς ἐπικρατείας· εἶναι παγκύσμιος· ὅπου ἂν γίνουιν, (χωρὶς τοπικὴν ἀνάγκην) αἱ παραβιάσεις τῶν κοινόνων αὐτῆς, ἐπιφέρουν τὰ στίγματα τῆς κακοηθείας· ὁ ψευδομάρτυς εἰς τὴν Τουρκίαν, δὲν χαίρει τὸ ἀξιόπιστον εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Οἱ Ποινικοὶ καὶ Πολιτικοὶ νόμοι, παρέχουν βοηθήματα εἰς τὴν περὶ τῶν ἠθῶν κρίσιν· προσβολαὶ τῆς αἰδοῦς, ἀπαγωγαί, βιασμοί, ἀποπλανήσεις εἰς ἀσέλγειαν, παρὰ φύσιν ἀσέλγεια, τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν ἀσελγείας ἀτίμου πόρου ἐπιτηδεύματα, χαρακτηρίζονται ἀπὸ τοὺς Ποινικοὺς νόμους ὡς πράξεις προσβάλλουσαι ἰδίως τὰ ἦθη.

Οἱ νόμοι οὗτοι, ὠνομάζουιν ἰδίως προσβολὰς τῶν ἠθῶν τὰς παραβιάσεις τῆς περὶ τὰς σχέσεις τῶν δύο φύλων παραδεδειγμένης εὐταξίας, διότι ἐκτιμῶσιν αὐτὰς κατὰ τὴν ὁποίαν φέρουν γενικὴν εἰς τὴν κοινωνίαν ζημίαν. Ἀλλ' ὅταν πρόκηται περὶ τῶν ἠθῶν ἐν γένει, δὲν ἐκτιμῶνται αἱ πράξεις κατὰ τὸν λόγον τῆς νομικῆς τιμωρίας των, ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶδος τῶν ἠθικῶν κατηκόντων· ὁ ἀπαταιῶν, ὁ ψευδομάρτυς, ὁ φονεὺς, ὁ κλέπτης, εἶναι κακοήθεις κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ἠθικῆς, ἐνῶ κατὰ τοὺς Ποινικοὺς νόμους δὲν τιμωροῦνται διὰ τὴν προσβολὴν τῶν ἠθῶν, ἀλλὰ δι' ἄλλου εἴδους ζημίας.

Οἱ Πολιτικοὶ P. N. μετεχειρίσθησαν τὸν ἠθικὸν ἐξευτελισμὸν, ἤγουν τὴν καταδίκην εἰς τὴν ἀτιμίαν, ὡς ποινὴν ἀξιόμέμπτων τινῶν πράξεων τῶν ἰδιωτικῶν συμφερόντων, καὶ τινῶν ἐπαγγελμάτων· (I) Ἀλλ' οἱ κατὰ τοὺς νόμους τούτους

(1) De his qui not. infam. Tit. 2. Lib. 3. D.

ἄτιμοι, δὲν ἦσαν ἀνίκαντοι ὡς τοιοῦτοι πρὸς τὰ πολιτικὰ λειτουργήματα, καὶ ἐπομένως πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας· (1) ἂν ὅμως αἱ πράξεις, διὰ τὰς ὁποίας ἐκηρύχθη τις ἄτιμος, ἀπεδείκνυον ἠθικοὺς τρόπους ἀσυμβιβάστους μὲ τὴν ἀπαιτουμένην εἰς τὸν ἐπίτροπον τιμιότητα καὶ χρηστοθήθειαν, ὁ Ἄρχων ἠδύνατο νὰ τὸν θεωρήσῃ ἀνίκαντον πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν διὰ κακοθήθειαν. (2) Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ γείνη τὴν σήμερον, ὅτε μάλιστα δὲν ὑπάρχουν πράξεις ἐπιφέρουσαι ἀτιμίαν δυνάμει τοῦ νόμου. Ἡ παραβίασις τῆς παρακαταθήκης, ἡ ἀπάτη εἰς τὰ ἰδιωτικὰ συναλλάγματα, ἡ χρεωκοπία, ἡ ἀμέλεια, ἡ δολιότης κατὰ τινὰ ἐπιτροπὴν, καὶ τὰ παρόμοια, εἶναι πράξεις κακῆς ἠθικῆς διαγωγῆς, ἀποκλείουσιν τὸν ἔνοχον αὐτῶν ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας.

Αἱ θρησκευτικαὶ καὶ ἠθικαὶ δοξασίαι πρέπει νὰ ἐξετάζωνται ὡς ἀναγκαῖα προσόντα τῶν διοριστέων ἐπιτρόπων; Οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ὅλοι οἱ μὴ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ κατεδιώχθησαν αὐστηρῶς παρὰ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, ἀπεκλείσθησαν ἀπὸ τὰς δημοσίας θέσεις καὶ τιμᾶς, καὶ ἀπηγορεύθη εἰς αὐτοὺς ἐπὶ ποινῇ, τὸ νὰ ἔχουν δοῦλον Χριστιανόν· (3) Δὲν ἠδύνατο ἄρα νὰ διορισθῶσιν ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες Χριστιανῶν. Τὴν σήμερον, αἱ ἀνεχόμεναι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως θρησκείαι δὲν ἐπιφέρουν οὐδεμίαν ἀνικανότητα πρὸς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας, καὶ ἐπομένως πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς. Ἀλλὰ νομίζομεν ἴδιον τῆς δικαστικῆς φρονήσεως, νὰ διαφύγῃ πᾶσαν

(2) L. nn. de infam. Cod. καὶ L. 1. §. 6. de postul. D.

(3) Suspectum tutorem eum putamus qui moribus talis est ut suspectus sit. L. 8. de susp. tut. D.

(1) L. 19. de jud. et coelic. L. un. ne christian. Mancip. ec. Cod. κατὰ τὸν ἀρχαιότερον νόμον 15. §. 6. de excusat. tut. D. δὲν ἀπεκλείοντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς.

ἐνδεχομένην πρόσαψιν συνεργείας τῶν Δικαστηρίων, εἰς τὸν προσηλυτισμὸν θρησκείας τινὸς, καὶ πιστεύομεν ὅτι ὁσάκις τὰ Δικαστήρια διορίσουν ἐπίτροπον θέλουν ἐκλέξει ὁμόθρησκον τῶν ἀνηλίκων.

Καὶ ἡ ἐνέργεια θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν φρονημάτων καταστρεπτικῶν τῆς χρηστοτηθείας καὶ τῆς πολιτικῆς τάξεως, φέρει βεβαίως ἀνικανότητα πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, κύριον ἔργον τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἠθικὴ μόρφωσις τῶν ἀνήδων. Πρέπει ἄρα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ φωτεινὴ καὶ ὀξυδερκὴς δικαιοσύνη, δὲν θέλει εἶσθαι δούλη ζοφερῶν προλήψεων εἰς τὰς περὶ τούτων κρίσεις της;

Ἐπειδὴ ὁ νόμος ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν Δικαστήν, τὴν περὶ τῶν ἠθῶν τῶν ἐπιτρόπων κρίσιν, κἀνεὶς δὲν εἶναι ἀνίκανος πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας ὡς κακοήθης, προτοῦ ἀποφασισθῇ ἀνίκανος διὰ τοιαύτην αἰτίαν· ἀλλὰ τὸ πολυτιμώτερον ἀγαθὸν τοῦ κοινωνικοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὑπόληψις, δὲν πρέπει νὰ προσβάλλεται διὰ δικαστικῶν ἀποφάσεων, ὁσάκις δὲν ὑπάρχει ἀνυπέρβλητος πρὸς τοῦτο ἀνάγκη· ὑπάρχουν ἄλλα αἵτια ἀποβολῆς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν; δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ διαταχθῇ αὕτη διὰ κακοήθειαν (1). Οἱ P. N. διὰ νὰ προφυλάξουν τὴν ὑπόληψιν τῶν συγγενῶν καὶ νομίμων ἐπιτρόπων, διατάττουν νὰ μὴν ἀποβάλλωνται ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν ὅταν δύνανται νὰ ἀποβληθῶσιν, ἀλλὰ νὰ προστίθενται κηδεμόνες τῆς διαχειριζομένης παρ' αὐτῶν περιουσίας, δι' ἀσφάλειαν καὶ καλητέραν διαχείρησιν αὐτῆς (2). Ὁ Γενικὸς ὁμῶς

(1) Ἐνῷ δὲν ἔχωμεν ἀτιμωτικὰς ποινὰς, δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν εὐκόλους τὰς ἀτιμωτικὰς πολιτικὰς καταδίκας· κατὰ τοὺς P. N. ἡ ἐκ τοῦ δόλου ἀγωγὴ ὡς προσβάλλουσα τὴν ἠθικὴν ὑπόληψιν, ἐσυγχωρεῖτο ἐν ἐλλείψει πάσης ἄλλης.

(2) L. 9. de suspect. Tut. D. ἴδ. κεφ. ΙΑ. §. 1.

κανὼν εἶναι, ὅτι ὁ Ἄρχων χρεωστεῖ ν' ἀποβάλλῃ ὅποιονδήποτε ἐπίτροπον κρίνει ἀσύμφορον διὰ τὴν διαχείρησιν τῆς ἐπιτροπῆς, (1) καὶ ἐπομένως τοὺς ἐκ διαθήκης καὶ νομίμους ἐπιτρόπους, ὅταν κρίνῃ αὐτοὺς ἀνικάνους διὰ τὰ αἰσχροῦ ἥθη των Διορίζονται δὲ, ἀντὶ τῶν ἀποβληθέντων δικαστικοὶ ἐπίτροποι. Κεφ. Η. § 1Α.

§ 5.

Δὲ ἀποφάσεως ἀποβληθέντες ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν.

Ὅλοι οἱ ἀποβληθέντες ἀπὸ τινὰ ἐπιτροπὴν ἢ κηδεμονίαν, εἶναι ἀνίκανοι κατὰ τὸ ἄρθ. 651 Πολιτ. Δικον. νὰ προσκληθοῦν καὶ γνωμοδοτήσουν ὡς μέλη συγγενικοῦ συμβουλίου. Κατὰ μεγαλήτερον λόγον εἶναι ἀνίκανοι πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς ἢ κηδεμονίας· διότι ὁ νόμος θεωρῶν αὐτοὺς ἀνικάνους εἰς τὴν ἀπλὴν γνωμοδότησιν περὶ τοῦ διοριστέου ἐπιτρόπου, δὲν δύναται νὰ τοὺς θεωρήσῃ ικανοὺς, εἰς τὸ νὰ γείνουν οἱ ἴδιοι δικαστικοὶ ἐπίτροποι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν κωλυμάτων πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς κηδεμονίας καὶ ἀντιλήψεις.

Ἐκ τούτων δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν, τὰ Γενικά, τὰ ὅποια ἀποκλείουν ἀπὸ πᾶσαν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, ἀπὸ τὰ ἴδια, τὰ ὅποια ἀποκλείουν ἀπὸ τινὰ μόνον ἐπιτροπὴν.

(1) Generaliter si qua justa causa Praetorem moverit cur non debeat in ea tutela versari, rejicere eum debet L. 3. §. 12. de Suspect. tut. D.

§. Ι.

Κωλύματα Γενικά

Ι: Ὑπηρεσία στρατιωτική. Ὅλοι οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὸν ἐν ἐνεργείᾳ στρατὸν κωλύονται ἐκ τῆς ὑπηρεσίας των ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας. Τὸ κώλυμα τοῦτο ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τοὺς ἐκ διαθήκης καὶ νομίμους ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας. (1)

Ἡ ἀνάγκη τῆς ἀφοσιώσεως καὶ ἐτοιμότητος τῶν στρατιωτικῶν εἰς τὰ ἔργα τῆς ὑπηρεσίας των, καὶ αἱ αἰφνίδιοι καὶ συνεχεῖς ἀλλαγαὶ τῶν τόπων τῆς διαμονῆς των, δικαιολογοῦν τὸ κώλυμα τοῦτο.

2. Ἐκκλησιαστική: Διὰ τοῦ Νομ. 51. de Episcop. et cleric. C. οἱ ἐν ἐκκλησιαστικῇ ὑπηρεσίᾳ κληρικοὶ, εἶχον τὸ προνόμιον τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας. Ἀλλὰ διὰ τῆς 123 Νεαρ. τοῦ Ἰουστιν. Κεφ. Ε. ἀπεκλείσθησαν ἀπὸ ταύτας οἱ Ἐπίσκοποι καὶ μοναχοὶ, καὶ ἐσυγχωρήθη εἰς τοὺς Πρεσβυτέρους καὶ Διακόνους μόνη ἡ νόμιμος ἐπὶ τῶν συγγενῶν των ἐπιτροπὴ, ἂν ᾗθελον ν' ἀναλάβουν αὐτήν. Ἐχρεώσθουν δὲ καὶ οὗτοι νὰ φανερώσουν ἐγγράφως τὴν περὶ τούτου θέλησίν των πρὸς τὸν ἀρμόδιον δικαστὴν, ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀφ' ἧς ἔλαβον κατὰ τὸν νόμον τὸ δικαίωμα πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἢ τὴν κηδεμονίαν. Ὁ Ἀρμενόπ. περὶ ἐπιτρ. §. 22. περιέχει τὴν διάταξιν τῆς Νεαρᾶς ταύτης, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ κώλυμα τῶν Ἐπισκόπων καὶ Μοναχῶν, καὶ δὲν ἀναφέρει τὴν ὑπὲρ τῶν Πρεσβυτέρων καὶ Διακόνων ἐξαίρεσιν

(1) L. 4. qui dare tutor ec. C. Ἀρμεν. περὶ ἐπιτρ. §. 26. καὶ οἱ ἐν τῇ ναυτικῇ ἐνόπλῳ δυνάμει ὑπηρετοῦντες, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἐξ ἀναλογίας τοῦ νόμου τούτου, ὡς ἐπίσης κωλυόμενοι.

αὐτῆς· Εἰς δὲ τὸν ἐπόμενον §. 23. ἀναφέρει τὴν διάταξιν τῆς λδ'. Νεαρ. τοῦ Λέοντος, κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ κληρικοὶ, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκουν καὶ οἱ Πρεσβύτεροι καὶ οἱ Διάκονοι, (1) κωλύονται ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας ὁποιοῦδήποτε προσώπου, καὶ δύνανται νὰ ἐπιτροπεύσωσι μόνον «τῶν ὑπὲρ ψυχῆς ὀφειλόντων δίδοσθαι» (2)

3. Διπλωματική. Δὲν ἠδύναντο οἱ Ἄρχοντες, ἐπὶ ποινῇ ἀποβολῆς ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν, νὰ διορίσωσιν ἐπιτρόπους τοὺς Πρέσβεις (3) καὶ ἐπομένως ὅλους τοὺς ἔχοντας Διπλωματικὴν ὑπηρεσίαν ἐκτὸς τῆς ἐπικρατείας· Ἀλλ' οἱ ἐκ διαθήκης καὶ νόμιμοι ἐπίτροποι δὲν ἐκωλύοντο ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης κατ' οὐδένα νόμον.

Δὲν ὑπάρχει καμμία περὶ τούτου διάταξις εἰς τὸν Ἀρμεν. καὶ αἱ ῥηθεῖσαι διατάξεις τῶν P. N. χορηγοῦσαι προνό-

(1) Τοὺς δὲ Πρεσβυτέρους καὶ Διακόνους καὶ ὑποδιακόνους καὶ Ἀναγνώστας, καὶ ψάλτας, οὓς πάντας κληρικοὺς καλοῦμεν, κλ. Νεαρ. Ἰουστ. 123. Κεφ. 19.

(2) Ἡ ἀναφερομένη ἀπὸ τὸν Ἀρμενόπ. λδ'. Νεαρὰ τοῦ Λέοντος εὐρίσκεται εἰς τὴν παρὰ τοῦ Beck ἔκδοσιν τοῦ Corpus Juris ὡς ξή. Νεαρὰ. Δι' αὐτῆς λέγει ὁ Αὐτοκράτωρ Λέων, ὅτι καταχρηστικῶς ὠνόμασαν ἐπιτρόπους, καὶ ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ διαθέται δι' ἐξαίρετον πρὸς αὐτοὺς ὑπόληψιν, ἐνεπιστεύοντο τελευταίας τινὰς περὶ τῆς περιουσίας των διατάξεις καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν (διοίκησιν) αὐτῶν. Αὐτὴν μόνην τὴν καταχρηστικῶς λεγομένην ἐπιτροπὴν συγχωρεῖ ὁ Λέων εἰς τοὺς κληρικοὺς. Δὲν λέγει ὁμοίως ἐπιτροπὴν ἐπὶ μόνων τῶν ὑπὲρ ψυχῆς διδομένων καθὼς λέγει ὁ Ἀρμενόπουλος, ὅστις φαίνεται δι' ἐπεξήγησιν τῆς Νεαρᾶς τοῦ Λέοντος, ἐπρόσθεσε τοῦτο κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ 6. Κεφ. τῆς 123. Νεαρ. τοῦ Ἰουστ. καὶ ἄλλων διατάξεων τῶν Νεαρ. καὶ τοῦ Κώδικος, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν συγχωρεῖται εἰς τοὺς κληρικοὺς καμμία διοίκησις ὑποθέσεων καὶ πραγμάτων, ἐκτὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῶν μὲ ταύτας ἐξομοιουμένων. Τὴν σήμερον ὑπάρχουν Διατάγματα περὶ τῆς διοικήσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων.

(3) L. 21. §. 4. 5. de tut. et Curat. dat. D.

ῥια καὶ ἀπαλλαγὰς εἰς τοὺς Διπλωματικούς ὑπάλληλους τῆς Ῥωμαϊκῆς Κυβερνήσεως, εἶναι ἐντελῶς Διοικητικάι, καὶ μὴ ἐφαρμοστέαι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου μόνος ὁ Βασιλεὺς διατάττει τὰς ἀμοιβὰς καὶ τὰ προνόμια τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων, καὶ νέοι νόμοι κανονίζουσι τὰ περὶ τούτων. Φρονοῦμεν δὲ, ὅτι αἱ ῥηθεῖσαι ὑπηρεσίαι, δίδουν λόγον ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, καθὼς παρατηροῦμεν εἰς τὸ ἐπόμενον Κεφ. §. 5.

§. 2.

Κωλύματα ἴδια.

Ἄ. Ἐχθρα. Οἱ μεγάλας ἔχοντες ἔχθρας πρὸς τοὺς γονεῖς, κωλύονται ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν τῶν τέκνων τῶν ἐχθρῶν των. (1)

Ὁ νόμος εἰκάζων ὅτι οἱ γονεῖς δὲν δύνανται νὰ διορίσουν τοὺς ἐχθρούς των ἐπιτρόπους τῶν τέκνων των, δὲν συγχωρεῖ εἰς τοὺς ἐκ διαθήκης ἐπιτρόπους νὰ προτείνουν οὔτε ὡς λόγον ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, τὴν μετὰ τοῦ διαθέτου πρὸ τῆς διαθήκης του συμβάσαν ἔχθραν των. (2) Τὰ Δικαστήρια ὅμως δύνανται διὰ τοιαύτην αἰτίαν νὰ παύσουν, καὶ ν' ἀποβάλλουν καὶ τὸν ἐκ διαθήκης καὶ πάντ' ἄλλον ἐπίτροπον. (3)

Ἡ ἔχθρα, ὡς ἐνδόμυχον αἶσθημα, εἰκάζεται ὅτι ὑπάρχει ὅταν ἀποδειχθῶσι τὰ αἴτια ἀπὸ τὰ ὁποῖα γεννᾶται κατὰ κοιγὴν καὶ συνήθη πείραν· ὁ νόμος θεωρεῖ ὡς τοιοῦτον αἷτιον τὸν κεφαλικὸν ἀγῶνα (4) ἡγουν τὰς ποινικὰς δίκας διὰ κα-

(1) L. 8. de confirm. tut. D.

(2) L. 6. §. 17. de excusat. tut. D.

(3) L. 3. §. 12 de Suspect tutor. D.

(4) L. 103. de Verb. Sign. L. 17. de excusat. tut. D.

ταδίκην εἰς τὸν θάνατον, ἢ ἄλλας ποινὰς ἐπιφερούσας κατὰ τοὺς P. N. τὴν ἀπώλειαν τῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου· ἀλλὰ δὲν περιορίζει· εἰς αὐτὴν μόνον τὴν αἰτίαν τῆς ἔχθρας· αὕτη δύναται νὰ γεννηθῇ ἀπὸ διαφόρους ἄλλας αἰτίας, κατὰ τὰς ὁποίας τὰ Δικαστήρια εἶναι ἀρμόδια νὰ θεωρήσουν καὶ ἀποφασίσουν ὅτι ὑπάρχει ἔχθρα.

Πρέπει δὲ νὰ ὑπάρχη ἡ ἔχθρα, διὰ νὰ θεωρηθῇ ὡς κώλυμα· δὲν ἀρκεῖ ἡ ποτὲ ὑπαρξίς της, διότι ὁ νόμος ἀποκλείει τὸν ἐχθρὸν, καὶ ὄχι τὸν ποτὲ ἐχθρευθέντα. Τὰ αἴτια τῆς ἔχθρας, ὁ χρόνος καθ' ὃν ἔγινεν, ἡ τῶν ἐχθρευθέντων πρὸς ἀλλήλους διαγωγὴ, ἡ ἡλικία αὐτῶν καὶ τὰ ἥθη, δύνανται νὰ χορηγήσουν τὰ δικαστικὰ τεκμήρια περὶ τῆς διαρκείας ἢ τῆς ἐκλείψεως τῆς ἔχθρας, ὅταν ὁ νόμος δὲν θέττῃ τὰ περὶ τούτων τεκμήρια. Δὲν γνωρίζομεν ἂν ὑπάρχη κατὰ τὴν φυσικὴν τάξιν ζῶον μνησικάκον ἐπὶ ζωῆς του, δύνανται ὁμῶς νὰ ὑπάρξουν κατὰ δυστυχίαν ἀνθρώπινα ἔθιμα ὑποχρεωτικῆς ἐκδικήσεως παραπεμπομένης ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, καθὼς μία Γαλλικὴ Νῆσος, καὶ εἰς μικρὸς τόπος τῆς Ἑλλάδος ἀποδεικνύουν.

2. Δίκαι καὶ σχέσεις συμφερόντων μετὰ τῶν ὀρφανῶν. Κατὰ τὸν Νόμον 20 de excusat. tut. D. ὁ ἀντιποιούμενος τὴν εἰς τὸν υἱὸν ἀνήκουσαν πατρικὴν κληρονομίαν δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἐπίτροπος αὐτοῦ· ἀλλὰ κατὰ τοὺς ἐν τῷ Κώδικι νόμους (1) καὶ αἱ τῆς κληρονομίας ἀπαιτήσεις καὶ ἄλλαι δίκαι, δὲν ἦσαν κωλύματα, ἀλλὰ λόγοι ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἐναγομένων. (2)

(1) Tit. de excusand. tutot. vel. curat.

(2) Ἐδίδετο εἰδικὸς κηδεμὼν εἰς τοὺς ὀρφανοὺς, διὰ τὰς μετὰ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων δίκας των.

Κατὰ τὴν 72 Νεαράν τοῦ Ἰουστίν. Κεφ. Α. οἱ ὑπεύθυνοι δι' ὅποιανδήποτε αἰτίαν πρὸς τοὺς νέους, καὶ οἱ ἔχοντες ἀπαιτήσεις κατ' αὐτῶν, ἀποκλείονται ἀπὸ τὴν ἐπὶ τούτων ἐπιτροπὴν· μήνη ἢ μήτηρ δὲν κωλύεται διὰ ταῦτα, ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν τέκνων τῆς, κατὰ τὸ Κεφ. Α. τῆς 94 Νεαρ. τοῦ Ἰουστίν.

Ὁ Ἀρμεν. (περὶ Ἐπιτρ. καὶ Κουρατ. §. 35.) περιέχει τὴν διάταξιν τῆς 72 Νεαράς, ἀλλ' ὅχι καὶ τὴν τῆς 94 ἐξαίρεσιν ὑπὲρ τῆς μητρός· ἐπειδὴ ὁμοῦς ἢ ἐν τῷ Ἀρμεν. διάταξις τῆς 72 Νεαράς ἀποκλείει ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν νέων, καὶ ὅχι ἀπὸ τὴν τῶν ἰδίων τέκνων, πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς μὴ ἀποκλειομένην τὴν μητέρα ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν τέκνων τῆς κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην, διὰ τῆς ὁποίας καθὼς λέγει ὁ ἴδιος Ἰουστινιανὸς εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Α. Κεφ. τῆς 94 Νεαράς δὲν ἐννόησε ν' ἀποκλείσῃ καὶ τὰς μητέρας ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν τέκνων τῶν.

Οἱ διωρισθέντες ἐπίτροποι ἂν ἔχουν τοιοῦτον κώλυμα πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, χρεωστοῦν νὰ τὸ δηλοποιήσουν εἰς τὴν ἀρμοδίαν Ἀρχὴν, ἐντὸς τοῦ πρὸς ἀπαλλαγὴν ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς χορηγουμένου χρόνου, καὶ προτεῦν ἀναλάβουν τὴν διοίκησιν τῆς ἐπιτροπῆς, διὰ ν' ἀπαλλαχθῶσιν ἀπ' αὐτήν· ἄλλως, ἀποβάλλονται τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ στεροῦνται παντὸς δικαιώματός των κατὰ τῶν προσώπων καὶ τῆς περιουσίας τῶν ὁποίων κωλύονται νὰ ᾔναι ἐπίτροποι. (Κεφ. Δ'. τῆς 72 Νεαράς.)

Διὰ νὰ ἐμποδίσῃ δὲ, τὴν ἐκ τοῦ λόγου τούτου εὐκολίαν πρὸς τὰς ἀπαλλαγὰς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, ἀπαιτεῖ ἡ αὐτὴ Νεαρά (Κεφ. Γ'.) νὰ ἀποδεικνύεται ἡ ὑπαρξίς τῶν δοσοληψιῶν ἢ ἄλλων αἰτίων τῶν ἀπαιτήσεων καὶ ὑποχρεώσεων, καὶ ἐν ἐλλείψει ἄλλων ἀποδείξεων νὰ ὀρκίζεται περὶ τῆς ὑπαρξεως αὐτῶν ὁ προτείνων αὐτὰς ἐπίτροπος.

Ἄν ὅμως μετὰ τὴν ἐναρξιν τῶν ἔργων τοῦ ἐπιτρόπου, γεννηθῶσι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ὑποκειμένων εἰς τὴν ἐπιτροπίαν του, μὴ ἀπηγορευμένοι ἀπὸ τῶν νόμων ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα ἀπαιτήσεων, δὲν παύει ὁ ὑπάρχων ἐπίτροπος ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, ἀλλὰ προστίθεται συγκληδεμὼν διὰ νὰ ἐπαγρυπνῇ καὶ φυλάττῃ τὰ συμφέροντα τῶν διατελούντων ὑπὸ τὸν ἐπίτροπον τοῦτον. (Κεφ. Β'. τῆς 72 Νεαρᾶς)

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 651 Πολιτ. Δικον. ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ ἔχοντες λογαριασμοὺς ἢ διαφορὰν τινὰ μετὰ τῶν ἀνηλίκων ἢ ἄλλων ἀνικάνων προσώπων δὲν δύνανται νὰ ᾔναι μέλη συγγενικοῦ Συμβουλίου, συγκροτουμένου δι' ἐκλογὴν ἐπιτρόπου, ἢ δι' ἄλλα συμφέροντα αὐτῶν, καὶ κατὰ μεγαλήτερον λόγον δὲν δύνανται νὰ διορισθῶν ἐπίτροποι αὐτῶν.

Οἱ κληροδόχοι καὶ συγκληρονόμοι κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ πατρὸς τῶν παίδων, φροναῖμεν ὅτι δὲν ἀποκλείονται ὡς τοιοῦτοι ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν αὐτῶν, διότι δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἔχοντες ἀπαιτήσεις κατὰ τῆς περιουσίας τῶν παίδων· ἀλλ' ἂν οἱ παῖδες ἀντιποιοῦμενοι ὅλην τὴν πατρικὴν περιουσίαν, ἀποποιηθῶσι τὴν πληρωμὴν τῶν κληροδοτημάτων, ἢ προσβάλλωσι τὴν ἰσχὺν τῆς διαθήκης, ἢ τὸ δικαίωμα τῶν συγκληρονόμων καὶ κληροδόχων, εἶναι φανερὴν ὅτι εἰς τοιαύτην περίπτωσιν αἱ ἀπαιτήσεις τῶν συγκληρονόμων καὶ κληροδόχων ἀποτείνονται κατὰ τῶν παίδων, καὶ πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς αἱ ἄλλαι κωλύουσαι ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν ἀπαιτήσεις.

Γ'. Ἀπαγορεύσεις τῶν γονέων. Ἐκτὸς τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ διορίζουν οἱ γονεῖς διὰ τῆς διαθήκης αὐτῶν ἐπιτρόπους τῶν τέκνων, ἔχουν καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ διατάττουν δι' αὐτῆς νὰ μὴ διορισθῇ τις ἐπίτροπος αὐτῶν· οἱ οὕτως ἀποκλειόμενοι παρὰ τινος τῶν γονέων ἀπὸ τὴν ἐπι-

τροπήν τῶν τέκνων, δὲν διορίζονται ἐπίτροποι αὐτῶν, καὶ ἂν κατὰ λάθος ἐδιορίσθησαν παύουν τῆς ἐπιτροπῆς. (1)

Αἱ διατάξεις αὗται δὲν περιέχονται εἰς τὸν Ἀρμενόπουλον· δύνανται κατ' αὐτὸν νὰ διορίσουν οἱ γονεῖς ἐπίτροπον τῶν τέκνων, ἀλλὰ δὲν δύνανται ν' ἀπαγορεύσουν τινὰ ἀπὸ τὴν ἐπιτροπήν αὐτῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ἔχουν οἱ γονεῖς τὸ δικαίωμα νὰ διαθέτουν περὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν τέκνων, κατὰ τοὺς P. N. φρονοῦμεν ὅτι δύνανται νὰ διατάξουν τὸ νὰ μὴ διορισθῇ τις ἐπίτροπος αὐτῶν, διότι καὶ τοῦτο, εἶναι διαθήκη περὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν τέκνων. Αἷτια μὴ δυνάμενα νὰ δημοσιευθῶσι διὰ λόγους γνωστοὺς εἰς τὸν διαθέτην ἐμποροῦν νὰ τὸν παρακινήσουν εἰς τοιαύτην διάταξιν.

Δ'. Πλάγιοι ἐνέργειαι πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιτροπῆς. Ὅστις ἐνεργεῖ πλαγίως καὶ δίδει χρήματα διὰ νὰ διορισθῇ εἰς τινὰ ἐπιτροπήν, ἀποκλείεται διὰ τοῦτο ἀπ' αὐτὴν κατὰ τοὺς P. N. (2)

Ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι κατὰ τὴν κοινὴν πεῖραν ἀποφεύγουν τὰ βάρη, ὁ νόμος εἰκάζει ὅτι ὁ ἐνεργῶν καὶ ἐξοδεύων διὰ νὰ λάβῃ ἐπιτροπήν τινὰ, δὲν ἐνεργεῖ διὰ νὰ βαρυνθῇ ἐξ αὐτῆς, ἀλλὰ διὰ σκοποὺς ἀθεμίτου ὠφελείας.

Δὲν περιέχεται εἰς τὸν Ἀρμενόπουλον καμμία διάταξις περὶ τοῦ κωλύματος τούτου ἀπὸ τὰς ἐπιτροπᾶς, ἀλλὰ τὰ Δικαστήρια δύνανται νὰ μὴ διορίσουν ἐπίτροπον τὸν ἔνοχον τῆς εἰρημένης πράξεως, ὡς μὴ κατάλληλον καὶ προσήκοντα διὰ τινὰ ἐπιτροπήν, διότι ἡ περὶ τούτου κρίσις, ἀνήκει νο-

(1) L. 21. §. 2. de tut. et. curat. datis D. L. un. Si Contra matris voluntat. tut. datus sit. Cod.

(2) L. 21. §. 6. de tut. et Curat. datis καὶ L. 3. §. 15. de Suspect. tut. D.

μίμως εἰς αὐτά, ἔχοντα τὴν δύναμιν τοῦ διορίζειν τοὺς ἐπιτρόπους. (1)

Ε. Ἐκ τοῦ γάμου. Ὁ μνηστήρ, ὁ σύζυγος, καὶ ὁ πενθερός δὲν δύναται νὰ διορισθῇ κηδεμὼν τῆς ἰδίας του μνηστῆς, τῆς συζύγου, ἢ τῆς νύμφης συζύγου τοῦ υἱοῦ του. (2) ἄλλ' ἐκ τοῦ γάμου ἔχουν οἱ ἄνδρες ἐν εἶδος νομίμου κηδεμονίας τῶν γυναικῶν των, συνισταμένης εἰς τὴν διαχείρησιν τῆς περιουσίας, εἰς τὴν δικαστικὴν ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων τῆς συζύγου, καὶ εἰς τὴν ἐφορίαν καὶ διεύθυνσιν (κατὰ τὰ νόμιμα δικαιώματα τοῦ ἀνδρός) τῆς διαγωγῆς, καὶ τῶν ὑποθέσεων αὐτῆς. ἴσως ὑπάρχουν ἔθιμα ἐναντία τοῦ ρηθέντος κωλύματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

*Περὶ τῶν λόγων τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν
κηδεμονίαν καὶ ἀντίληψιν.*

Δὲν ὑπάρχουν εἰς τὸν Ἀρμενόπουλον ρηταὶ περὶ τούτων διατάξεις· ὑποτίθεται ὅμως κατὰ τὸν §. 37. τοῦ περὶ ἐπιτρ. καὶ Κουρατ. Τίτλου του, ὅτι ὑπάρχουν λόγοι ἀπαλλαγῆς, διὰ τοὺς ὁποίους ἀπαλλάττονται οἱ ἐπίτροποι· ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀρμενόπουλος δὲν περιέλαβεν εἰς τὴν Ἐξάβιβλον τὰς περὶ τούτων διατάξεις τῶν P. N. διότι ἴσως δὲν ἔκρινεν αὐτὰς

(1) Κατὰ τὴν Πολιτ. Δικον. τὰ Δικαστήρια δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ διορίσουν ἐπίτροπον τὸν ἐκλεχθέντα παρὰ τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου.

(2) L. 1. §. fin. de excusat. tut. D. L. 2. qui dare tut. poss. καὶ L. 17. de excusat. tut. C. Κατὰ τὸ ἀρχαῖον Ῥωμαϊκὸν Δίκαιον τὸ ὁποῖον ἔπαυσε νὰ ἰσχύῃ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, αἱ γυναῖκες ὑπέκυπτον διὰ τοῦ γάμου εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀνδρός, ἢ τοῦ πενθεροῦ των.

προσηκούσας εἰς τὸ πρόχειρον Βιβλίον του, πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ἀναγκαίως ὅτι παραπέμπει περὶ τούτων εἰς τὴν ὁλόκληρον συλλογὴν τῶν Ρ. Ν. κατὰ τὸν §. 28. τοῦ Α. Τίτλ. Βιβλ. Α. καὶ καθ' ὅσα λέγει εἰς τὸ τέλος τῆς προθεωρίας του. Δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ εἰπῶμεν ὅτι κατ' αὐτὸν δὲν ὑπάρχουν ἀπαλλαγαὶ ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, διότι ἀναφέρονται καὶ ὑποτίθενται παρ' αὐτοῦ.

Οἱ λόγοι τῆς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν ἀπαλλαγῆς, γεννῶνται ἀπὸ τὴν ἐπιείκειαν (1) καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν φυσικὴν δικαιοσύνην, μὴ συγχωροῦσαν νὰ ἐπιβαρύνεται τις ἄκων μὲ ἀμίσθους καὶ φορτικὰς ὑπηρεσίας παρὰ τὴν δυνάμιν του, καὶ μὲ θυσίας τῶν ἰδίων του συμφερόντων· ἐπροσδιορίσθησαν δὲ ἀπὸ τοὺς νόμους διὰ νὰ μὴν ἐξήρτηνται ἐντελῶς ἀπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ.

Διὰ τῶν ἐπομένων παραγράφων ἐκθέτομεν τὰς περιστάσεις ἐκ τῶν ὁποίων γεννᾶται ἕκαστος νόμιμος λόγος ἀπαλλαγῆς, καὶ παρατηροῦμεν τίνες τῶν περιστάσεων τούτων δίδουν λόγον ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν διδομένην καὶ μὴ ἀναδεχθεῖσαν παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος ἐπιμέλειαν ἂν ὑπάρχωσι καθ' ἣν στιγμὴν δίδεται εἰς αὐτὸν ἡ ἐπιμέλεια, καὶ τίνες ἄλλαι ἀπαλλάττουν τὸν ἐπίτροπον καὶ κηδεμόνα καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔχει καὶ διαχειρίζεται ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, ἂν συμβῶσι κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαρκείας καὶ διαχειρήσεως αὐτῶν.

Θέλομεν παρατηρήσει πρὸς τούτοις, ὑποῖαι διατάξεις τῶν Ρ. Ν. περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων δὲν ἐφαρμόζονται τὴν σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα.

(1) Omnis excusatio sua aequitate nititur. L. 1. de Vacat. Muner. D.

§. 1.

Ἐκ τῆς παραλείψεως προτιμωτέρου ἐπιτρόπου.

Ἐκ τῶν τοῦ Παύλου Νομικῶν ἀποφθεγμάτων ἐξάγομεν ὅτι ὁ διορισθεὶς ἐπίτροπος, ἡδύνατο ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, προτείνων καὶ ἀποδεικνύων ὅτι ὑπάρχει ἄλλος πλησιέστερος παρ' αὐτὸν συγγενῆς τῶν ὀρφανῶν, καὶ πλεον ἀξιοχρεὸς κατὰ τὴν χρηματικὴν κατάστασιν. (1)

Κατὰ τὸν Νόμ. 1. de potior. ad mun. nomin. C. ἡδύνατο ὁ καλούμενος ν' ἀναλάβῃ ὁποιονδήποτε δημόσιον λειτούργημα, νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπὸ τοῦτο ἀπαλλαγὴν του, ἀποδεικνύων ὅτι ὑπάρχει ἄλλος προτιμώτερος ἀπ' αὐτὸν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ λειτουργήματος. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου εἰς τὰς ἀπαλλαγὰς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὅτι ὁ προτιμώτερος ἐπίτροπος, εἶναι ὁ κατὰ τὰ νομικὰ ἀποφθέγματα τοῦ Παύλου θεωρούμενος ὡς τριουῖτος.

§. 2.

Ἐκ τῆς ἡλικίας.

Ἡ ἡλικία ἐβδομήκοντα συμπληρωθέντων ἐτῶν ἀπαλλάττει ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, καθὼς ἀπὸ τὰ ἄλλα προσωπικὰ λειτουργήματα· ἀλλὰ τὸ ἐβδομηκοστὸν ἔτος πρέπει νὰ ᾔῃναι συμπληρωμένον ὅταν ἔγινεν ὁ διορισμὸς, διότι ἡ μετὰ τοῦτον συμπλήρωσις του δὲν δίδει λόγον ἀπαλλαγῆς. (2) Θεωρεῖται

(1) Paul. Sentent. Lib. ii. Tit. xxviii.

(2) L. 2. de excusat. tut. D.

δὲ συμπληρωθὲν τὴν ἐπιοῦσαν τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ ἐβδομηκοστοῦ ἔτους. (1)

Ἡ ἐκ τοῦ γήρατος ἀδυναμία καὶ αἱ ἀναγκαῖαι τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας ἐργασίαι καὶ διαχειρήσεις, δικαιολογοῦν τὴν ἀπαλλαγὴν ταύτην· ἴσως διὰ τὴν σπανιότητα τῆς μακροβιότητος, συγχωρηθῇ διὰ νεωτέρων νόμων εἰς τὴν ἡλικίαν ἐξήκοντα ἐτῶν, καθὼς ἐσυγχωρήθη εἰς αὐτὴν ἡ ἀπὸ τὰς δημοτικὰς ὑπηρεσίας ἀπαλλαγὴ κατὰ τὸν περὶ συστάσεως τῶν Δήμων Νόμον.

§. 3.

Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τέκνων.

Οἱ Ρ. Ν. πότε δι' ἀνάγκας τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων, καὶ ἄλλοτε δι' ἀπόκρουσιν τῶν ἐναντίων τοῦ γάμου ἠθῶν, παρεχώρησαν εἰς τοὺς γονεῖς ὠρισθέντος ἀριθμοῦ τέκνων, πρόνομιαν τινὰ, ἐν τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας ἀπαλλαγὴ, τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς μὲν τὴν Ῥώμην καὶ Κωνσταντινούπολιν ὁ πατὴρ τριῶν τέκνων, εἰς δὲ τὴν Ἰταλίαν ὁ τεσσάρων, καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐπαρχίας ὁ πέντε. (2)

Ἦτον ἀδιάφορον ἂν τὰ τέκνα ᾗσαν ὑπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἢ ἀπελεύθερα· ἀπαιτοῦντο δὲ νόμιμα καὶ φυσικά, (ὅχι υἱοθετηθέντα) (3) καὶ ζῶντα καθ' ἣν ἐποχὴν ἔγεινεν ὁ διορισμὸς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν· διότι ἂν ἀπέθνησκον πρὸ τοῦ διορισμοῦ, ἢ ἂν ἐγεννῶντο μετ' αὐτὸν δὲν ἔδιδον λόγον ἀπαλ-

(1) L. 1. qui aet. se excus. Cod.

(2) L. 1. qui numer, liberor. se excus. Cod. L. 45. §. 2. de excusat. tut. D. L. un. de privel. urbis Constant. Cod.

(3) L. 2. §. 3. de excusat. tut. D.

λαγῆς· (1) ἐθεωροῦντο δὲ ὡς πάντοτε ζῶντα τὰ ἀποθανόντα εἰς τὰς ὑπὲρ πατρίδος μάχας. (2) ἀλλὰ τὰ ἐν γαστρὶ τέκνα δὲν ἐλογίζοντο ὡς γεννηθέντα καὶ ὑπάρχοντα. (3)

Ὅχι μόνον τὰ ἴδια τέκνα, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ ἀρρένων υἱῶν ἔγγονοι, ὅταν δὲν ἔζη ὁ πατήρ των, ἔδιδον εἰς τὸν πάππον λόγον ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας· ὅλοι δὲ οἱ ἐξ ἐνὸς υἱοῦ ἔγγονοι, ἐμετροῦντο ὡς ἓν τέκνον, διότι ἐλογίζοντο ἀντὶ τοῦ πατρὸς των. (4)

Ὅποῖος ἀριθμὸς τέκνων δύναται νὰ χορηγήσῃ τὴν σήμερον τὴν ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς ἀπαλλαγὴν; Ἡ Ρώμη καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις δὲν εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου, καὶ τὸ διοικητικὸν σύστημα τῆς Ἑλλάδος δὲν εἰσῆξε προνόμια τῆς Πρωτευούσης, καὶ διαφορὰς δικαιωμάτων μεταξὺ τῶν κατοίκων αὐτῆς καὶ τῶν ἐπαρχιῶν· ὁ αὐτὸς τῶν τέκνων ἀριθμὸς πρέπει νὰ φέρῃ καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα τὴν ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς ἀπαλλαγὴν, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν αὐτὸν ἀκριβῶς, διότι οὔτε τὰς περὶ τούτου ἰσχυούσας ἐν τῇ Ρώμῃ καὶ Κωνσταντινουπόλει διατάξεις, οὔτε τὰς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Βασιλείου δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὴν σήμερον νομικῶς ἰσχυούσας. Προστρέχοντες ὅμως εἰς γενικωτέρας τῶν Ρ· Ν. διατάξεις, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐπειδὴ πέντε τέκνα δίδουν τὴν ἀπαλλαγὴν ἀφ' ὅλα τὰ προσωπικὰ λειτουργήματα, (5) ἐν τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἐπιτροπὴ καὶ κη-

(1) L. ead. §. 4. 8. ἂν τὰ τέκνα ἀπέθνησκον μετὰ τὸν διορισμὸν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, δὲν ἀνετρέπετο ὁ ἐκ τούτων λόγος τῆς ἀπαλλαγῆς.

(2) L. 18. de excusat. tut. D.

(3) L. 2. §. 6. de excusat. tut. D. ἀποδοκιμάζει δὲ ὁ νόμος τὴν διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τέκνων ἀπαλλαγὴν τοῦ πατρὸς ἀπὸ τὴν ἐπὶ τοῦ τέκνου τοῦ ἐπιτροπῆν.

(4) L. 2. §. 7. de excusat. tut. D. L. 2. qui numero liberor. C.

(5) L. 3. de vacat. et excusat. Muner. D. L. 5. de his qui numer.

δεμονία, πέντε τέκνων ἀριθμὸς ἀπαλλάττει καὶ ἀπ' αὐτὰς κατὰ τὸν κοινὸν νόμον, ὅστις ἴσχυε κατὰ τοῦτο εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ Ρ. Βασιλείου, καὶ ὅτι ἡ διὰ τρία καὶ τέσσαρα τέκνα ἀπαλλαγή, ἦτον ἐξαίρεσις τοῦ κοινοῦ δικαίου ὑπὲρ τῶν κατοίκων τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς νέας καὶ παλαιᾶς Ρώμης, ἡ ὁποία δὲν δύναται πλέον νὰ ἐφαρμοσθῇ ὡς τοιαύτη.

Δυνάμεθα ν' ἀριθμήσωμεν ὡς ζῶντας τοὺς ὑπὲρ πατρίδος εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα πεσόντας υἱούς; Οἱ πολεμήσαντες πρὸς ἀνέγερσιν τῆς Ἑλλάδος, ἐπολέμησαν διὰ ν' ἀποκτήσουν πατρίδα, καὶ ἀπήλαυσαν τοῦτο διὰ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς εἰρήνης· δὲν εἶχον πρὸ αὐτῆς ὀρισμένην πατρίδα καὶ ἐπικράτειαν ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐμάχοντο, καὶ πρὸ τῆς ὑπάρξεως τῆς ἐπικρατείας των, πῶς δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ὑπὲρ αὐτῆς πεσόντες; ἂν ζητήσωμεν διαφορὰς μεταξὺ τῶν πολεμούντων κατὰ τῶν ἐχθρῶν διὰ νὰ συστήσωσι τὴν πατρίδα, καὶ τῶν πολεμούντων ὑπὲρ τῆς ὑπαρχούσης καὶ συστημένης πατρίδος των, θέλομεν θέσει ἀναγκαίως τοὺς πρώτους εἰς τὸν ὑπερθετικὸν βαθμὸν, καὶ θεωρήσει αὐτοὺς ὡς αἰείποτε, καὶ ἐν δόξῃ ζῶντας· δύναται ὅμως νὰ θεωρηθῇ ἡ διὰ τὰ ἐν μάχῃ πεσόντα τέκνα ἀπαλλαγή τοῦ πατρὸς ὡς πρόνομιον προερχόμενον ἐκ τοῦ περὶ τῆς συστάσεως τῶν κοινῶν ἡθῶν καὶ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἐκδουλεύσεων συστήματος τῆς Ρωμαϊκῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὡς τοιοῦτον ἀπαράδεκτον εἰς τὴν Ἑλλάδα χωρὶς νέου νόμου, διότι ἡ Κυβέρνησις μόνη δύναται ν' ἀποφασίσῃ τὰς διὰ τινὰς ἐκδουλεύσεις ἀμοιβάς· τὸ

liber vel paupert. Cod. ὁ εἰς τὸν § 7 τοῦ περὶ λειτουργ. Τίτλ. τοῦ Ἀρμενοπούλου, ἀναφερόμενος Ρ. Ν. ἀφορᾷ τὴν ἀφ' ὅλα τὰ λειτουργήματα, εἴτε προσωπικῆς ὑπηρεσίας, εἴτε χρηματικῆς δαπάνης ἀπαλλαγὴν, καθὼς ἐξάγεται ἀπὸ τὸν Νόμ. 2. §. 4. de vacat. et excusat. Muner. D. καὶ ἀπὸ τὸν Νόμ. 4. §. 2. de jur. immunit. ibid.

προνόμιον τοῦτο νομίζομεν δικαιοτάτον, ὡς ἐν εἶδος ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τῆς πατρίδος, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐφονεύθη ὁ υἱός, πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ συμβιβάζομενον μὲ τὸ σύστημα τόσων πολλῶν ἀμοιβῶν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ἀγῶνος.

§. 4.

Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπιτροπῶν καὶ κηδεμονιῶν.

Ἡ σύγχρονος ἐπιμέλεια τριῶν ἐπιτροπῶν καὶ κηδεμονιῶν δίδει λόγον ἀπαλλαγῆς ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην ἐπιμέλειαν τοῦ αὐτοῦ εἶδους· (1) ὁ νόμος εἰνάζει ὅτι δὲν δύναται συνήθως ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐκπληρώσῃ περισσοτέρας.

Λογίζονται δὲ αἱ ἐπιτροπαὶ καὶ κηδεμονίαι κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν διακεκριμένων διαχειριζομένων περιουσιῶν, καὶ ὄχι κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπιτροπευομένων προσώπων· (2) ὥστε ὁ ἐπίτροπος τῶν ἀνήθων καὶ κηδεμῶν τῶν ἐφήβων ἀνηλίκων ἀδελφῶν, δὲν θεωρεῖται ὡς ἔχων δύο ἐπιμελείας, μίαν ἐπιτροπὴν καὶ μίαν κηδεμονίαν, ἀλλὰ μίαν μόνην, ἂν ἡ περιουσία τῶν ἀδελφῶν ᾖ ἀδιαίρετος, καὶ δὲν παρέχῃ ὑποχρεώσεις εἰς πλειοτέρας διακεκριμένας λογοδοσίας.

Δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, καὶ δὲν συναριθμεῖται εἰς τὰς τρεῖς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας ἡ ἐπίτιμος ἐπιτροπία, καὶ ἡ μὴ παρέχουσα ἐνασχολήσεις διαχειρήσεως μετρίας τοῦλάχισ-

(1) L. 2. §. 9. De excusat. tut. D. L. un. qui numer. tutel. Cod. ἀρκοῦσι τρεῖς ἐπιτροπαὶ, ἢ τρεῖς κηδεμονίαι, ἢ μία ἐπιτροπὴ καὶ δύο κηδεμονίαι, ἢ τ' ἀνάπαλιν.

(2) L. 3. L. 31. §. 4. de excusat. tut. D. non enim numerus pupillorum, sed difficultas rationum conficiendarum et reddendarum considerata est.

στον περιουσίας, καὶ ἡ μετὰ ἕξ μῆνας τελειώνουσα ἐπιτροπὴ ἢ κηδεμονία· (1) συναριθμεῖται δὲ καὶ ἡ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τοῦ ἀπελευθέρου τέκνου του ἐπιτροπὴ (2) ὡς χρήσιμος διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν· καὶ ἡ τὴν ὁποῖαν χρεωστεῖ τις ν' ἀναλάβῃ, καὶ ἂν δὲν ἀνέλαβεν εἰσέτι τὴν διαχείρησιν αὐτῆς. (3)

Τρεῖς ἐπιτροπαὶ ἢ κηδεμονίαι ἀρκοῦν λέγει ὁ νόμος εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν· (4) ὥστε ἂν ὁ πατήρ, καὶ οἱ ὑπεζούσιοι υἱοὶ του ἔχουν συνάμα τρεῖς ἐπιτροπὰς ἢ κηδεμονίας, δύναται ἕκαστος αὐτῶν ν' ἀπαλλοχθῇ ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην· δὲν συναριθμοῦνται ὅμως, αἱ παρὰ τῶν υἱῶν διαχειριζόμεναι ἐπιτροπαὶ ἄνευ τῆς συναινέσεως καὶ τῆς εὐθύνης τοῦ πατρὸς.

Ἄν ὁ ἔχων δύο ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας καλεσθῇ εἰς δύο ἄλλας ταυτοχρόνως, χρεωστεῖ νὰ λάβῃ τὴν πρῶτον δοθεῖσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἂν δὲν ᾔῃναι δυνατόν νὰ διακριθῇ ὁποῖα πρῶτον ἐδόθῃ, ἀποφασίζει τὸ διορίσαν Δικαστήριον, ὁποῖαν χρεωστεῖ ν' ἀναλάβῃ. Οἱ ἐκ διαθήκης ἐπίτροποι θεωροῦνται ὡς καλούμενοι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἅμα μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς κληρονομίας (Μέρ. Α'.) καὶ ἂν ἐδόθησαν ὑπὸ αἵρεσιν ἅμα μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς· (5)

Ἄς παρατηρήσωμεν ὅμως ὅτι καὶ μία μόνη ἐπιτροπὴ ἀντὶ πολλῶν παρέχουσα ἐνασχολήσεις διαχειρήσεως, ἀρκεῖ ν' ἀπαλλάξῃ ἀπὸ ἄλλην ἐπιτροπὴν ἢ κηδεμονίαν· (6) τὰ Δικα-

(1) L. 15. §. 9. 15. de excusat. tut. D. L. un. qui numero tuteler. C.

(2) L. 15. §. 16. de excusat. tut. D.

(3) L. 31. de excusat. tut. D.

(4) L. 4. §. 1. de excusat. tut. D. tria onera in domo una esse sufficit.

(5) L. 6. de excusat. tut. D.

(6) Ceterum putarem recte facturum praetorem, si etiam unam tutelam sufficere crediderit, si tam diffusa et negotiosa sit ut pro pluribus cedat. L. 31. §. 4. de excusat. tut. D.

στήρια δύνανται ἄρα ν' ἀπαλλάξουν ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην ἐπιτροπὴν, τὸν βεβαρυμένον μὲ μίαν ἢ δύο πολλῆς ἢ ἐπιπόνου διαχειρήσεως ἐπιτροπὰς ἢ κηδεμονίας.

§. 5.

Ἐκ τῆς ἀποστάσεως τῆς διαχειριστέας περιουσίας.

Ἡδύνατό τις νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀπὸ πᾶσαν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν τῶν ἐκτὸς τῆς ἐπαρχίας τῆς διαμονῆς τοῦ προσώπων καὶ κτημάτων (1) καὶ ἂν μέρος τῆς διαχειριστέας περιουσίας κείμενον ἐκτὸς τῆς ἐπαρχίας τῆς διαμονῆς τοῦ, ἀπῆχεν ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν μίλια (2) (*ultra centesimum lapidem*) ἡδύνατο ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ μόνην τὴν ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν.

Ὁ ὑπάρχων ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν, ἡδύνατο μεταφέρειν τὴν διαμονὴν τοῦ εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπιτροπὴν εἰς τὴν πρώτην διαμονὴν τοῦ, ἂν δι' αὐτοκρατορικῆς ἀντιγραφῆς (*ex rescripto imperatoris*) ἐσυγχωρεῖτο ῥητῶς εἰς αὐτὸν ν' ἀλλάξῃ τὴν ὁποίαν εἶχε διαμονὴν, καὶ μολονότι ἦτον ἐπίτροπος εἰς αὐτήν. (3)

Ἐνῶ δὲν ὑπάρχουν τὸν σήμερον αἱ ἐπαρχίαι τῆς Ρ. Αὐτοκρατορίας, καὶ αἱ τῆς νέας Ἑλλάδος δὲν ὁμοιάζουν κατὰ τὸ μέγεθος μὲ ἐκεῖνας. Ἐνῶ ἄλλαι ἦσαν αἱ ἀποστάσεις τῶν Ρ.

(1) L. 10. §. 4. L. 46. §. 2. de excusat. tut. D.

(2) L. 21. §. 2. L. 42. *ibid.* ἔπρεπε νὰ συνυπάρξῃ, ἡ ἐκτὸς τῆς ἐπαρχίας τῆς διαμονῆς τοῦ ἐπιτρόπου θέσις τῶν κτημάτων, καὶ ἡ τῶν ἑκατὸν μιλίων ἀπόστασις τῶν.

(3) L. 12. §. 1. de excusat. tut. D. δὲν ἡδύνατο κάνεῖς ν' ἀλλάξῃ τὸν τόπον τῆς διαμονῆς τοῦ, πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἐπιτετραμμένων εἰς αὐτὸν δημοσίων λειτουργημάτων. L. 34. ad. municip. et de incol. D.

Ἐπαρχιῶν καὶ ἄλλαι εἶναι τῶν τῆς Ἑλλάδος, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι οἱ ἐκτεθέντες νόμοι δὲν ἐφαρμόζονται τὴν σήμερον, διότι δὲν ὑπάρχουν τὰ πράγματα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίζοντο, καὶ περὶ τῶν ὁποίων διέταττον· *cessante ratione legis, cessat ipsa lex*. Παρατηροῦμεν ὅμως ὅτι διὰ νὰ ἐκπληροῦται κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ νόμου, ἡ ἐπιμέλεια τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, διὰ νὰ μὴν ἐπιβαρύνεται ἡ διαχειριζομένη παρ' αὐτῶν περιουσία μὲ ἔξοδα τῆς μεταβάσεώς των δι' ἀνάγκην τῆς διαχειρήσεως, καὶ διὰ νὰ μὴ γίνεται ὑπὲρ τὸ δέον ὀχληρὰ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ κηδεμονία, πρέπει νὰ συγχωρῇται ἡ ἀπὸ ταύτας ἀπαλλαγὴ διὰ τὴν ἀπόστασιν τῆς διαχειριστείας περιουσίας ἀπὸ τὴν διαμονὴν τοῦ ἐπιτρόπου, ὅταν τὸ Δικαστήριον κρίνῃ ὅτι ἐκ τῆς ἀποστάσεως ταύτης, δὲν εἶναι δυνατόν, νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ ἐπιτροπέυσις καὶ κηδεμονία ἀκριβῶς καὶ ὠφελίμως. (I)

Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους δύναται τις ν' ἀπαλλαχθῇ καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν διαχειρίζεται ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν εἰς τινα τόπον, διὰ τὴν εἰς ἄλλον μεταφορὰν τῆς διαμονῆς του

§. 6.

*Ἐκ τῆς ἀποδημήσεως καὶ ἀπουσίας
διὰ δημόσιον ὑπηρεσίαν.*

Ὅσοι ἀπεστέλονται, καὶ ἀπεδήμουν διὰ δημόσιον ὑπηρεσίαν,

(1) Ne impossibile injungatur tutelae munus, quae obiri a liberato non possit nisi cum incommodo pupilli et adversus utilitatem ejus. L. 45. §. 4. de excusat. tut. D. μ' ὅλον ὅτι αἱ λέξεις αὗται τοῦ νόμου ἀναφέρονται εἰς τὰ πρὸ τούτων περὶ τῶν ἀσθενειῶν τοῦ ἐπιτρόπου ῥηθέντα, ἐκφράζουν ὅμως γενικὴν νομικὴν ἀρχὴν, ἐφαρμοσταίαν εἰς πᾶσαν ὁμοίαν μὲ τὴν ὁποίαν προνοεῖ ὁ νόμος περίπτωσιν.

καὶ ὅσοι ἐσυνόδευον αὐτοὺς κατὰ τοὺς νόμους, ἀπηλλάττοντο καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀπουσίας των ἀπὸ πᾶσαν νέαν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν· ἀπηλλάττοντο καὶ ἀπὸ τὴν διαχείρησιν τῆς ἐποίας εἶχον πρὸ τοῦ διορισμοῦ των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἀνελάμβανον αὐτὴν, ἅμα ἐπέστρεφον μετὰ τὴν ὑπηρεσίαν των· (1) ἔχαιρον ὅμως καθ' ἓν ἔτος καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν των, τὴν ἀπὸ πᾶσαν νέαν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν ἀπαλλαγὴν· (2)

Τὰ προνόμια ταῦτα πρὸς τοὺς δημοσίους τούτους ὑπαλλήλους τῆς Ρ. Κυβερνήσεως, δὲν ἔχουν νόμιμον ἰσχὺν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ τοὺς ἐν τῷ τέλει τοῦ §. 1. τοῦ προηγουμένου Κεφ. λόγους· ἀλλ' ὁ διὰ δημοσίον ὑπηρεσίαν ἀποδημῶν δύναται ν' ἀπαλλαχθῇ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, καὶ κατὰ τὴν εἰς τὸν προηγούμενον παράγραφον γενικὴν ἀρχὴν, ὡς μὴ δυνάμενος διὰ τὴν ἐκ τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας τοῦ ἀπουσίαν, νὰ ἐπιμεληθῇ προσηκόντως τὰ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας.

§. 7.

Ἐκ τῶν σωματικῶν ἀσθενειῶν.

Οἱ τυφλοὶ, οἱ κωφοὶ καὶ οἱ ἄλαλοι, οἱ μαινόμενοι, παράφρονες, βλάκες, καὶ οἱ πάσχοντες ἀσθενείας διαρκεῖς ἐμποδίζούσας ἀπὸ τὴν τῶν ιδίων ὑποθέσεων φροντίδα, καὶ μολονότι ὡς προείπομεν κωλύονται ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας, δύνανται ὅμως νὰ ζητήσουν τὴν ἀπὸ ταύτας ἀπαλλαγὴν των, καὶ ἂν ἔτυχον νὰ ἔχουν αὐτὰς ἀφ' οὗ ἦσαν ἐντελῶς ὑγιεῖς· (3)

(1) L. 1. Si tut. vel curat. reip: caus. aberit. C. L. 10. §. 2. L. 41. §. 2. de excusat. tut. D.

(2) L. 10. §. 2. 3. de excusat. tut. D.

(3) L. 10. §. 8. L. 12. de excusat. tut. D. καὶ L. un. qui morbo se excus. C. (ἴδ. Κεφ. Β' §. 2.)

ἀλλὰ δύνανται ν' ἀναλάβουν αὐτὰς μὲ τὴν ἰσχὺν των. Αἱ κατὰ τύπους γνωμοδοτήσεις τῶν ἱατρῶν ἀποδεικνύουν τὴν ὑπαρξιν, τὸ εἶδος, καὶ τὴν πιθανὴν διάρκειαν, τῶν εἰρημένων ἀσθενειῶν.

§. 8.

Ἐκ τῆς ἔχθρας καὶ τῶν δικαστικῶν διενέξεων.

Ἡ ἔχθρα, αἱ δίκαι, καὶ αἱ σχέσεις ἰδιωτικῶν συμφερόντων τὰς ὁποίας καπετάξαμεν εἰς τὸ Κεφ. Γ'. §. 2. ὡς κωλύουσας ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας, προτείνονται καὶ ἀπὸ τὸν διορισθέντα ἐπίτροπον καὶ κηδεμόνα ὡς λόγοι ἀπαλλαγῆς του. Ἀλλ' οἱ ἐκ διαθήκης ἐπίτροποι δὲν ἀπαλλάττονται διὰ τὴν μετὰ τοῦ διαθέτου συμβάσαν ἔχθραν των, πρὸ τῆς ἐποχῆς τῆς διαθήκης διὰ τῆς ὁποίας διορίζονται, ἐκτὸς ἂν ὁ διορισμός των εἰς τὴν ἐπιτροπὴν φαίνεται ὅτι ἔγινε μὲ τὸν ἔχθρικὸν σκοπὸν τοῦ νὰ τοὺς ὑποβάλῃ εἰς εὐθύνας. (Κεφ. Γ'. §. 2. καὶ οἱ ὑποσημειωθέντες νόμοι.)

§ 9.

Ἐκ τῆς πενίας καὶ ἀμαθείας ἢ ἀπειρίας.

Ἡ μετ' ἀρετῆς καὶ χρηστοτηθείας πενία δὲν φέρει κώλυμα πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας, ἀλλὰ λόγον ἀπαλλαγῆς ἀπ' αὐτάς. (1) Ποῖον δίκαιον ὑποχρεοῖ εἰς ἀμίσθους καὶ ἐπιπόνους ὑπὲρ ἄλλου φροντίδας, τὸν ἔχοντα ἀνάγκην ὅλων τῶν στιγμῶν καὶ σκέψεων του διὰ τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του;

(1) *Mediocritas et rusticitas interdum excusationem praebent.*
L. 6. §. 19. de excusat. tut. D. καὶ §. 3. h. T. inst. ἴδε Μέρ. Γ'. Κεφ. Α'. § 1. περὶ τοῦ κωλύματος πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς ἐκ τῆς στερήσεως ἀκινήτων κτημάτων.

Οἱ ἀγροῖκοι, οἱ ἐντελῶς ἄπειροι τῆς διαχειρήσεως τῶν ὑποθέσεων, καὶ οἱ τῆς τελευταίας τάξεως ἄνθρωποι, ἀπαλλάττονται ἐνίοτε καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας· ἀλλ' οἱ ἀγράμματοι δὲν ἀπαλλάττονται ὡς τοιούτοι ἀν ἦναι ἱκανοὶ πρὸς τὰς διαχειρήσεις τῶν ὑποθέσεων.

§. 10.

Ἐκ τοῦ γάμου.

Ὁ μνηστήρ, ὁ σύζυγος καὶ ὁ πενθερὸς κωλύονται ἀπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μνηστῆς, τῆς συζύγου καὶ τῆς νύμφης· ἀν ὅμως ἐδιορίσθησαν εἰς αὐτὴν, δύνανται καὶ χρεωστοῦν νὰ ζητήσουν τὴν ἀπὸ ταύτην ἀπαλλαγὴν των, τὴν ὑποίαν ἀπολαμβάνουν κατὰ τοὺς νόμους, καὶ ἀν ἤρχησαν τὴν κηδεμονικὴν διαχείρησιν. (1)

§. 11.

Ἐκ τῶν προνομίων.

Ὁ ὑπηρετήσας εἴκοσι ἔτη εἰς τὰς στρατιωτικὰς λεγεῶνας, ἔχαιρε ἐφ' ὅρου ζωῆς του, τὴν ἀπὸ πᾶσαν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν ἀπαλλαγὴν· ὁ ὑπηρετήσας ὑπὲρ τὰ πέντε ἔτη ἔχαιρεν αὐτὴν καθ' ἓν ἔτος· ὁ ὑπὲρ τὰ ὀκτὼ, κατὰ δύο ἔτη, καὶ τρία, ὁ ὑπὲρ τὰ δώδεκα. Ἀλλ' ὁ ὑπηρετήσας εἰς τὰ Πραιτωρικὰ Τάγματα καὶ ὀλιγώτερα τῶν εἴκοσι ἐτῶν, ἔχαιρεν ἐφ' ὅρου ζωῆς του τὴν ῥηθεῖσαν ἀπαλλαγὴν, ἐνῶ ὁ εἴκοσι ὑπηρετήσας εἰς τὰς Νυκτοφυλακὰς ἔχαιρεν αὐτὴν καθ' ἓν μόνον ἔτος.

Εἰς τοὺς ἀφυπηρέσαντας τούτους στρατιωτικοὺς ἐχαρίζοντο αἱ ἀπαλλαγαὶ αὗται, ἀν ἔπαυσαν ἐντίμως ἀπὸ τὴν στρατιω-

(1) L. 4. L. 17. de excusat. tut. C. καὶ §. 19. h. T. inst,

τικὴν ὑπηρεσίαν· διότι οἱ ἀτίμως ἀπὸ αὐτὴν ἀποβληθέντες ἐθεωροῦντο ὡς μήποτε στρατιωτικῶς ὑπηρετήσαντες, καὶ δὲν μετεῖχον τῶν στρατιωτικῶν προνομίων καὶ δικαιωμάτων.

Ὑπεχρεοῦντο δὲ καὶ οἱ ῥηθέντες ἀπόμαχοι νὰ λάβωσι μίαν μόνην ἐπιτροπὴν τέκνων στρατιώτου συνυπηρετήσαντος με αὐτούς. (1)

Οἱ ἐν τῷ Συμβουλίῳ τοῦ Ἡγεμόνος Νομικοὶ, οἱ ἐπιτετραμμένοι ὑπηρεσίαν τινὰ παρ' αὐτοῦ, οἱ τῶν ιδίων του ὑποθέσεων ἐπιμεληταί, οἱ Διοικηταὶ καὶ Ἄρχοντες τῶν πόλεων, οἱ ἐν ἐντίμῳ βαθμῷ δημόσιοι ὑπάλληλοι, (*honorem gerentes*) οἱ Νυκτέπαρχοι, καὶ οἱ Εἰσπράκτορες τῶν φόρων, ἀπηλλάττοντο ἀπὸ πάσαν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν. (2)

Τὴν ἀπαλλαγὴν ταύτην ἔχαιρον καὶ οἱ ἐντὸς τοῦ δι' ἑκάστον τρόπον προσδιορισθέντος ἀριθμοῦ, σοφισταί, ῥήτορες, γραμματικοί, ἰατροί, φιλόσοφοι, οἱ ἐν τῇ Ῥώμῃ μόνον διδάσκαλοι τῶν νόμων, καὶ οἱ στεφθέντες ἀθληταί. (3)

Οἱ σιδηρουργοί, οἱ σιτομέτραι, οἱ ἄρτοποιοί, οἱ ναῦται, οἱ κάτοικοι στρατιωτικῶν ὠχυρώσεων πρὸς φύλαξιν αὐτῶν, καὶ οἱ Τρωαδίται, ἔχαιρον τὴν ῥηθεῖσαν ἀπαλλαγὴν. Ἀλλ' οἱ ναῦται, οἱ ἄρτοποιοὶ τῶν Κωμῶν καὶ χωρίων, καὶ οἱ Τρωαδίται, δὲν ἀπηλλάττοντο ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς, τῶν τέκνων τῶν ὁμοίων των. (4)

Ἀπηλλάττετο ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς καὶ εἷς μόνος ἐκ τῶν

(1) L. 8. de excusat. tut. D. L. 2. de excusat. veter. C.

(2) D. 31. L. 22. §. 1. L. 41. L. 9. §. 14. 19. L. 17. §. 4. 5. de excusat. tut. D. L. 10. h. T. Cod.

(3) L. 6. de excusat. tut. D.

(4) L. 44. §. 3. L. 17. §. 1. 2. 3. 7. L. 46. §. 1. de excusat. tut. D. καὶ L. 24. h. T. Cod.

ἀπελευθέρων δούλων παντὸς συγκλητικοῦ, ἂν ᾗτον ἐπιτετραμμένος τὰς ὑποθέσεις τοῦ Πάτρονός του. (1)

Καὶ οἱ εὐγενεῖς (ingenui) δὲν ὑπεχρεοῦντο νὰ δεχθοῦν τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν τῶν ἀπελευθέρων ἐκ τῆς δουλείας, (libertini) παρ' ὅταν ᾗτον παντελὴς ἔλλειψις ἀπελευθέρων, (2) καὶ οἱ συγκλητικοὶ ἀπηλλάττοντο ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν τῶν ιδιωτῶν. (3)

Οἱ ἐκτεθέντες P. N. δὲν ἐφαρμόζονται τὴν σήμερον ὡς ἐξαιρετικὰ προνόμια τῆς P. Κυβερνήσεως, πρὸς τὰ ὑπ' αὐτὴν ὑπάρχοντα σωματεῖα τῶν ὁμοτέχνων, πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἀξιωματικοὺς αὐτῆς, καὶ πρὸς τὰς διαφόρους καὶ διακεκριμένας τάξεις τῶν λαῶν τῆς.

§. 12.

Ἰδιαιτέρα ἐκ μόνῃς τῆς κηδεμονίας ἀπαλλαγή.

Οἱ ἐπίτροποι μετὰ τὸ νόμιμον τέλος τῆς ἐπιτροπίας των, δὲν ὑπεχρεοῦντο νὰ δεχθῶσι καὶ τὴν κηδεμονίαν τῶν ἐπιτροπευθέντων παρ' αὐτῶν προσώπων, καὶ ἐδύναντο ν' ἀπαλλάχθωσιν ἀπὸ αὐτήν. (4)

Δὲν ὑπάρχει καμμία περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς ταύτης διάταξις εἰς τὸν Ἀρμεν. τὴν σήμερον δύναται νὰ παραχωρηθῇ ἡ ἀπαλλαγή αὕτη; ἅντις δὲν ἀπαλλάττεται διὰ νομίμους λόγους ἀπὸ μίαν οἵανδ' ἢ ποτε κηδεμονίαν, διατί ν' ἀπαλλάττεται ἀπὸ τὴν κηδεμονίαν τῶν παρ' αὐτοῦ ἐπιτροπευθέντων; οὕτως διέταττεν ὁ P. N. ὅστις ἔπρεπε νὰ ἐφαρμόζεται χωρὶς καμμίαν τῆς ἐννοίας

(1) L. 13. de excusat. tut. Cod.

(2) L. 1. §. 4. de excusat. tut. καὶ L. 27. § 1. de tut. et. curat. datis. D.

(3) L. 15. § 2. 3. de excusat. tut. D.

(4) L. 20. de excusat. tut. D. καὶ § 18. h. T. inst.

καὶ τῆς ὠφελείας τοῦ ἔρευναν, ἀλλ' ὅστις τὴν σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν δύναται βέβαια νὰ ἐφαρμοσθῇ ὡς κανὼν φυσικῆς καὶ γενικῆς δικαιοσύνης, ἐνῶ δὲν παράγεται ἀπὸ κανένα λόγον τοῦ φυσικοῦ δικαίου καὶ ἀναγκαίου. (1) ἂν ὅμως ἐφαρμοσθῇ ὡς P. N. (§ 28. περὶ Νόμ. Ἀρμεν.) δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ παρανόμως ἐφαρμοσθεὶς, διότι δὲν ἀντιβαίνει εἰς τοὺς ἰσχύοντας νόμους. Ὅπου δὲν διακρίνονται κατὰ τὰ ἔθιμα οἱ ἐπίτροποι ἀπὸ τοὺς κηδεμόνας τῶν ἀνηλίκων, καὶ ὁ αὐτὸς ἐπιμελητὴς ἐξακολουθεῖ τὴν ἐπιμέλειαν ἕως τῆς ἐνηλικιότητος αὐτῶν, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ ῥωμαϊκὸς οὗτος νόμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Περὶ τῆς προτάσεως τῶν λόγων τῆς ἀπαλλαγῆς.

§. 1.

Οἱ μὴ ὑπόχρεοι νὰ ζητήσουν τὴν ἀπαλλαγὴν των.

Οἱ λόγοι τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν δύνανται νὰ προταθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας· κανεὶς ἄρα δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀπὸ τινος ἐπιτροπῆν προτοῦ νὰ διορισθῇ εἰς αὐτήν.

Ὅσοι παρανόμως ἐδιορίζοντο διὰ διαθήκης ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, ἂν δὲν ἐπεκυροῦντο ἀπὸ τὸν Ἄρχοντα, δὲν εἶχον ἀνάγκην νὰ ζητήσουν τὴν παραίτησίν των, διότι πρὸ τῆς ἐπικυρώσεώς των δὲν ἦσαν ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες. (2) Καὶ ὅσοι παρανόμως ἐδιορίζοντο ἀπὸ τὰς Ἀρχάς, δὲν ἦσαν ὑπόχρεοι νὰ ζητήσουν τὴν ἀπαλλαγὴν των, διότι ἡ πασιδῆλως

(1) Si quidem civilis deficit actio, sed natura aequum est. L. 1.

§ 1. Si is qui test. liber ec. D.

(2) L. 16. de excusat. tut. D.

ἐναντία τοῦ νόμου ἀπόφασις τοῦ διορισμοῦ τῶν, δὲν εἶχε τὴν νόμιμον τῶν δεδικασμένων ἰσχύν. (1)

Ὁ παρὰ τοὺς νόμους δοθείς ἐπίτροπος δὲν ἐθεωρεῖτο ὡς τοιοῦτος καὶ ὠνομάζετο ψευδεπίτροπος· *falsus tutor*. (2) ἠδύνατο χωρὶς νὰ προσβάλλῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ διορισμοῦ του νὰ μὴν ἀναλάβῃ τὴν ἐπιμέλειαν εἰς τὴν ὁποίαν παρανόμως ἐδιορίσθη, καὶ δὲν ἐγίνετο ὑπεύθυνος διὰ τοῦτο· ἀλλ' ἂν ἀνελάμβανε τὴν ἐπιμέλειαν ταύτην, ἐδύνατο μὲν νὰ ἐγκαταλείψῃ ἀορίστως αὐτὴν, ἐχρεώσται δὲ νὰ προειδοποιήσῃ τὰς ἀρμοδίας Ἀρχὰς διὰ νὰ διορίσουν ἄλλον ἐπίτροπον, καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐπιτροπέυσιν ἢ τὴν κηδεμονίαν ἕως τοῦ διορισμοῦ τοῦ τακτικοῦ ἐπιμελητοῦ. (3)

Τὴν σήμερον οἱ διὰ φανερά αἵτια, καὶ κατὰ ῥητοὺς νόμους κωλυόμενοι καὶ ἀνίκανοι πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας, δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ προτείνουν λόγους ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, εἰς τὴν ὁποίαν διορίζονται διὰ διαθήκης, ἢ ὡς ἐκ τῆς συγγενείας καλοῦνται παρὰ τοῦ νόμου, διότι αὐτοδικαίως ἀποκλείονται ἀπὸ τοιαύτας ἐπιμελείας ἢ ἀπὸ τὴν διαχείρησιν αὐτῶν· τοιοῦτοι εἶναι οἱ στερηθέντες τὰ πολιτικὰ δικαιώματα, οἱ στρατιωτικοί, αἱ γυναῖκες κλ. Καθεὶς ὅμως δύναται νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Εἰρηνοδίκην, ἢ τὸν Εἰσαγγελέα περὶ τῶν νομίμων ἀνικανοτήτων καὶ κωλυμάτων τῶν ἐκ

(1) L. 1. §. 2. quae Sentent. sine appellat. rescind. D. Οἱ γὰρ παρανόμως δοθέντες ἐπίτροποι τουτέστι ἢ ὑφ' ὧν μὴ ἐχρῆν, ἢ οὔται, οὓς οὐκ ἐχρῆν, ἢ οἷς μὴ ἐχρῆν, ἢ ὃν μὴ ἐχρῆν τρόπον, ἐὰν μήτε βεβαιωθῶσι, μήτε ἐφάψονται τοῦ χειρισμοῦ, εἰσὶν ἀνεύθυναι· οὐδὲ προσίπει τις αὐτοῖς, ὅτι τὰς προθεσμίας οὐκ ἐτήρησαν τῶν παραιτήσεων· οὐδὲ γὰρ ἔχρυσαι παραιτήσεως ἀνάγκην κλ. L. 13. § 2 de excusat. tut. D.

(2) L. 221. de V. S. D.

(3) L. 39. § 1, 2. L. 40. de administ. et peric. tut. D.

διαθήκης, καὶ τῶν ἐκ τῆς συγγενείας ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, διότι οἱ νόμοι ἐπιβάλλουν εἰς τοὺς δημοσίους τούτους ὑπαλλήλους τὴν περὶ τοῦ διορισμοῦ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων φροντίδα κλ.

Ἄλλ' οἱ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου δυνάμενοι νὰ ἀποκλεισθῶσιν ἀπὸ τινὰ ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, καθὼς οἱ κακοήθεις, ἐπειδὴ πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς παύσεως των δὲν ἀποκλείονται ἀπ' αὐτὴν αὐτοδικαίως, δύνανται νὰ προτείνουν πρὸ τῆς παύσεώς των ἂν ἔχουν λόγους ἀπαλλαγῆς.

Καὶ οἱ κωλυόμενοι διὰ λόγους τοὺς ὁποίους δύνανται, ἢ ὑποχρεοῦνται, νὰ προτείνουσιν ὡς λόγους ἀπαλλαγῆς, καὶ διὰ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ἀποφασίσῃ τὸ Δικαστήριον ἂν κωλύωνται ἢ ἀπαλλάττωνται, ἢ διότι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ βεβαιωθῇ ἡ ὑπαρξίς των, ἢ, διότι ἄλλοτε φέρουν, καὶ ἄλλοτε δὲν φέρουν τὴν ἀπαλλαγὴν ἢ τὸ κώλυμα κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν περιπτώσεων περὶ τῶν ὁποίων κρίνει τὸ Δικαστήριον, χρεωστοῦν νὰ προτείνουν τοὺς τοιούτους λόγους τοῦ κωλύματος καὶ ἀπαλλαγῆς των, καὶ δύνανται νὰ προσθέσουν εἰς αὐτοὺς καὶ ἄλλα ἂν ἔχουν δίκαια ἀπαλλαγῆς. Οὗτοι εἶναι οἱ διὰ τὰς δίκας, σχέσεις συμφερόντων, ἔχθρας, καὶ ἀσθενείας, κωλυόμενοι καὶ ἀπαλλαττόμενοι.

Τὴν σήμερον ὅμως αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις, τελεσίδικοι καταστᾶσαι ἐκτελοῦνται καὶ παράνομοι ἐὰν ᾖναι. Αὐτοδικαίως ἄκυραι ἀποφάσεις εἶναι μόναι αἱ εἰς τὸ ἄρθ. 759 Πολιτ. Δικον. ἀναφερόμεναι· ὥστε καὶ οἱ κωλυόμενοι καὶ οἱ ἀνίκανοι πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας, ἂν ἐδιορίσθησαν εἰς αὐτάς, διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, δύνανται καὶ χρεωστοῦν, ἂν θέλουν ν' ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ αὐτάς, νὰ προτείνουν τοὺς πρὸς τοῦτο λόγους των, διότι γίνονται ἐπίτροποι διὰ τῆς ἰσχύος τῆς ἀποφάσεως, μ' ὅλον ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ γίνουν κατὰ τὸν νόμον.

§. 2.

Δυνάμενοι γὰρ ζητήσουν τὴν ἀπαλλαγὴν των.

Πᾶς διορισθεὶς ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν δύναται νὰ προτείνῃ τοὺς ὁποίους ἔχει λόγους ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν· στερεῖται τοῦ δικαιώματος τούτου, ὁ ἐκ διαθήκης ἐπίτροπος, ἂν ὑπεσχέθῃ εἰς τὸν διαθέτην ὅτι θέλει ἀναλάβει τὴν ἐπιτροπὴν εἰς τὴν ὁποίαν διορίζεται παρ' αὐτοῦ, (1) καὶ πᾶς ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν ἀναλαβὼν ἐκουσίως τὴν διαχείρησιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας· (2) ἀλλ' ἂν ὁ ἔχων λόγους ἀπαλλαγῆς ἀπὸ πᾶσαν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν δὲν μεταχειρισθῇ αὐτοὺς πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀπὸ τινος τοιαύτης ἐπιμέλειαν, δὲν στερεῖται ἐκ τούτου τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ τοὺς προτείνῃ δι' ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀπὸ τινος ἄλλης. (3)

§. 3.

Παραγραφὴ τῆς πρὸς ἀπαλλαγὴν αἰτήσεως.

Ἐδίδον οἱ P. N. εἰς τὸν διορισθέντα ἐπίτροπον ἢ κηδεμόνα προθεσμίαν διὰ νὰ προτείνῃ τοὺς λόγους τῆς ἀπαλλαγῆς του, πεντήκοντα ἡμερῶν ἂν διέμενεν εἰς τὴν πόλιν ὅπου

(1) L. 15. § 1. de excusat. tut. L. 18. § 1. de Leg. Corn. de fals. D. ἐθεώρησαν τινὲς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην, ὡς κατὰ συνθήκην ἐπιτροπὴν. J. C. Heineccius. de tutela pactitia seu conventionali.

(2) L. 2. Si tut. vel curat. fals. allegat. ec. L. 22. de excusat. tut. C. καὶ L. 20. de administ. et peric. tut. C. L. 5. § 1. 2. h. T. D. ἴδε μίαν ἐξαίρεσιν εἰς τὸν § 3. τοῦ προηγουμένου Κεφ.

(3) Voluntaria tutelae munera, privilegiis non derogant. L. 13. de excusat. tut. C.

ἐδιωρίσθη ἢ ἐντὸς ἑκατὸν μυρίων ἀπ' αὐτὴν, καὶ ἂν εἰς ἀπώ-
τερον τρόπον, τριάκοντα καὶ τόσων ἄλλων ἡμερῶν προθεσμίαν,
ὅσων εἰκοσάδων μυρίων ἀπῆχεν ὁ τόπος τῆς διαμονῆς του
ἀπὸ τὸν τοῦ διορισμοῦ του· ἀλλὰ ποτὲ βραχυτέραν τῶν πεν-
τήκοντα καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην. (I) Ἦρχετο δὲ ἡ
προθεσμία αὕτη κατὰ τοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος, ἀφ' ἧς
ἡμέρας ἐγνώρισε τὸν διορισμὸν του εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἢ τὴν
κηδεμονίαν. (2)

Μήτε εἰς τὸν Ἀρμενόπουλον, μήτε εἰς τὴν Πολιτ. Δικον.
ὑπάρχει κἀμμία περὶ τοιαύτης προθεσμίας διάταξις. Δὲν δυ-
νάμεθα ὅμως νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδε-
μόνες δύνανται ἀορίστως νὰ προτείνουν τοὺς λόγους τῆς ἀπαλ-
λαγῆς των, διότι οἱ μὲν ἔχοντες ἀνάγκην ἐπιτρόπων καὶ κη-
δεμόνων δὲν δύνανται νὰ μένουν στερημένοι αὐτῶν, ἢ ὑπὸ
προσωρινοὺς πάντοτε ἐπιμελητὰς, (ἀρθ. 649 Πολιτ. Δικον.)
οἱ δὲ διορισθέντες ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, θεωροῦνται ὡς
ὑπάρχοντες ἐνόσω δὲν ἀπαλλαχθῶσιν ἢ δὲν ἀποβληθῶσιν
ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, καὶ δὲν συγχωρεῖται νὰ διορισθῶσιν
ἄλλοι ἀντ' αὐτῶν ὡς εἴπομεν εἰς τὸ Α'. Μέρος· ὥστε ἀντι-
βαίνει εἰς τὸν κύριον σκοπὸν τῶν περὶ ἐπιτρόπων καὶ κηδε-
μόνων νόμων, τὸ νὰ δύνανται οὗτοι νὰ προτείνουν ἀορίστως
τοὺς λόγους τῆς ἀπαλλαγῆς των.

Ἄλλ' ἐμπορεῖ τις νὰ στοχασθῇ ὅτι ἡ διὰ τὴν αἵτησιν τῆς
ἀπαλλαγῆς προθεσμία εἶναι διαδικαστικὴ, ὡς προσδιορίζουσα
τὸν χρόνον ἐντὸς τοῦ ὁποίου δύναται νὰ γίνη ἡ περὶ ταύτης
διαδικασία, καὶ ὅτι ὁ περὶ τῆς προθεσμίας ταύτης P. N.
δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰσχύων, διότι ὑπάρχει νέα ἐντε-

(1) L. 13. de excusat. tut. D.

(2) ead. L. § 9. καὶ L. 6. de excusat. tut. C.

λῆς περὶ τῶν διαδικασιῶν νομοθεσία ἥτις μόνη ἰσχύει· ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν Πολιτ. Δικον. δὲν δίδεται εἰς τοὺς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας καμμία διὰ τὴν αἵτησιν τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν προθεσμίας, χρεωστὸν νὰ κάμουν αὐτὴν ἄνευ ἀναβολῆς. (1) Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἀρμόζει εἰς τὰ Δικαστήρια νὰ ἀποφασίσουν κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν περιπτώσεων ἀνὺπῆρξεν ἀναβολὴ τοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος εἰς τὴν πρότασιν τῆς ἀπαλλαγῆς του, (2) καὶ πολλαὶ δίκαι θέλουν γίνεσθαι ἐκ τούτου, καὶ διάφοραι ἀποφάσεις δύνανται νὰ ἐκδοθῶσιν ἀπὸ τὰ διάφορα Δικαστήρια· Πρὸς τούτοις τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ἐπιτρόπων θέλει παραγράφεσθαι κατὰ τὴν κρίσιν τῶν Δικαστῶν, καὶ ἄνευ εἰδικοῦ νόμου παραγραφῆς.

Ἄς παρατηρήσωμεν ὅμως ὅτι αἱ πεντήκοντα ἡμέραι δὲν παρεχωροῦντο ὡς προθεσμία μόνον διαδικασίας, ἀλλ' ὡς χρονικὴ κυρίως παραγραφὴ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, διότι μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν ἡμερῶν τούτων, καὶ ἂν ἦχεν ὁ διορισθεὶς ἐπίτροπος λόγους ἀπαλλαγῆς, ἐστερεῖτο τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ μεταχειρισθῇ αὐτούς· ὥστε ἡ προθεσμία τῶν πεντήκοντα ἡμερῶν εἶναι παραγραφὴ τοῦ πολιτικοῦ δικαίου κατὰ τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ἐν ἐλλείψει ἄλλου περὶ αὐτῆς νόμου, διότι παραδεχόμεθα καὶ τοὺς περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ἐπιτρόπων P. N.

Ἡ προθεσμία αὕτη δὲν παραχωρεῖται κατ' οὐδέναν νόμον διὰ τὴν πρότασιν τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τινὰ διαχειριζομένην

(2) In omnibus obligationibus in quibus dies non ponitur, praesente die debetur. L. 14. de Reg. jur. D.

(1) Nihil peti potest ante id tempus quo pro rerum naturam persolvi possit. L. 186. ibid.

ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, καθ' ἃς περιπτώσεις συγχωρεῖται ἡ ἀπαλλαγή αὕτη.

§ 3.

Κατὰ ποίαν διαδικασίαν ζητεῖται ἡ ἀπαλλαγή.

Ἡ αἴτησις τῆς ἀπαλλαγῆς, ἐγίνετο κατὰ τοὺς P. N. κατὰ πρῶτον εἰς τὸν ἀρμόδιον Ἄρχοντα, καὶ ἂν ἡ ἀπόφασις αὐτοῦ, δὲν παρεδέχετο τὴν αἴτησιν ταύτην, ἠδύνατο νὰ ἐκκαλεσθῇ ἀπὸ τὸν ἡττηθέντα. (I) Τὴν σήμερον, ἐπειδὴ ἡ αἴτησις τῆς ἀπαλλαγῆς δὲν εἶναι δικαστικὴ κυρίως ἀγωγὴ, διότι δὲν ἀποτείνεται κατὰ τινος ἐναγομένου, πρέπει νὰ γίνεται δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὸν ἀρμόδιον Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν. (ἄρθ. 540 Πολιτ. Δικον.) Ἡ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν. (ἄρθ. 644. Πολιτ. Δικον.)

§. 4.

*Συνέπειαι τῆς αἰτήσεως τῆς ἀπαλλαγῆς
καὶ τῆς ἀποτυχίας αὐτῆς.*

Ὁ αἰτήσας τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐπίτροπος καὶ κηδεμῶν, δὲν ὑποχρεοῦται ἀπὸ τὸν νόμον ν' ἀναλάβῃ προσωρινῶς τὴν διαχείρησιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας ἀπὸ τὴν ὑποίαν ζητεῖ ν' ἀπαλλαχθῇ. (2) εἴπομεν ὅτι δίδονται ἄλλοι πρόσ-

(1) L. 1. § 1. quand. Appeland. L. 13. de excusat. tut. D. L. 18. h. T. C.

(2) Ἀναλαμβάνων τὴν διαχείρησιν στερεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπαλλαγῆς προηγουμ. § 2.

καιροὶ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, ἕως ὅτου ἀποφασισθῇ ἡ περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς αἵτησις τῶν διορισθέντων. (Μέρ. Α. Κεφ. ΙΑ. § Ι.)

Οἱ ἐκ διαθήκης ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἂν ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, ἢ ἂν ἀποποιηθῶσι τὴν διαχείρησιν αὐτῆς χωρὶς αἵτησιν ἀπαλλαγῆς, στεροῦνται τὰς πρὸς αὐτοὺς, καὶ τὰς χάριν αὐτῶν πρὸς τοὺς υἱοὺς των διαταττομένας παρὰ τοῦ διαθέτου κληροδοσίας δι' ἀμοιβὴν τῶν κόπων καὶ φροντίδων τῆς ἐπιτροπῆς ἢ τῆς κηδεμονίας· πᾶσα δὲ κληροδοσία τοῦ διαθέτου, πρὸς τὸν παρ' αὐτοῦ διοριζόμενον ἐπίτροπον ἢ κηδεμόνα, εἰκάζει ὁ νόμος ὅτι γίνεται διὰ τοιαύτην ἀμοιβὴν, ἂν ἐξ αὐτῆς τῆς διαθήκης, δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ἔχει ἄλλην αἰτίαν. (1)

Οἱ ἀποτυχόντες κατὰ τὴν αἵτησιν τῆς ἀπαλλαγῆς των, καὶ οἱ μεταχειρισθέντες πλαστοὺς καὶ ἀνυπάρκτους ἀπαλλαγῆς λόγους, θεωροῦνται ὡς μὴ προτείναντες κανένα λόγον ἀπαλλαγῆς, καὶ κατασταίνονται ὑπεύθυνοι διὰ τὴν διαχείρησιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας ἀφ' οὗ ἐχρεώσθουν ν' ἀναλάβουν αὐτήν. (2)

(1) L. 32. 33. 35. de excusat. tut. καὶ L. 28. de Testam. tutel. D.

(2) L. 20. de administ. et. peric. tut. D. L. 8. h. T. καὶ L. 1. Si tut. vel. curat. fals. allegat. excusat. sit. C.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ,
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΑΝΗΠΤΟΡΩΝ, ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ ΤΟΥΤΩΝ
ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ, ΚΑΙ ΠΑΝΤΟΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΟΥ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΥΠΟ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

*Περὶ τῆς ἐγγυοδοσίας καὶ ὀρκοδοσίας τῶν ἐπιτρόπων
καὶ κηδεμόνων, καὶ τῆς πρὸς ἀπογραφὴν τῆς
διαχειριστέας περιουσίας ὑποχρεώσεώς των,
πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς διαχειρήσεως αὐτῶν.*

§. I.

Περὶ τῆς ἐγγυοδοσίας.

Ὅσοι ἐδιορίζοντο ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἀπὸ τὰς ὑποδεε-
στέρας Ἀρχάς, ὑπεχρεοῦντο προτοῦ ἀναλάβουν τὴν διαχείρη-
σίν των, νὰ δώσουν ἐγγυητὰς πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ἀποζημιώ-
σεως τῶν ἐκ τῆς διαχειρήσεως ἐνδεχομένων ζημιῶν· ἀπηλ-
λάττοντο τῆς ἐγγυοδοσίας ταύτης ὅσοι ἐδίδοντο διὰ διαθή-
κης, καὶ ὅσοι ἐδιορίζοντο ἢ ἐπεκυροῦντο ἀπὸ τὰς ἀνωτέρας
Ἀρχάς· ἀπηλλάττοντο πρὸς τούτοις οἱ νόμιμοι ἐπίτροποι καὶ
κηδεμόνες, καὶ οἱ παρὰ τῶν Ἐπισκόπων καὶ προκρίτων διορι-
ζόμενοι, ὅταν διὰ τὴν τιμιότητα τοῦ χαρακτῆρός των, καὶ
διὰ τὸ μικρὸν τῆς διαχειριστέας περιουσίας, δὲν ἐκρίνετο

ἀναγκαία ἢ ἐγγυοδοσία αὐτῶν (1). ἀλλὰ καὶ ἐκ πλειόνων ἀπηλλαγμένων τῆς ἐγγυοδοσίας συνεπιτρόπων καὶ συγκηδεμόνων οἱ προσφέροντες τὴν ῥηθεῖσαν ἐγγύησιν, ἐλάμβανον κατὰ προτίμησιν τῶν ἄλλων, τὴν διαχείρησιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας. (2)

Οἱ πρὸς ἐγγυοδοσίαν ὑπόχρεοι ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, ἐχρεώσθουν νὰ δώσουν τὰς ἐγγυήσεις προτοῦ νὰ κάμουν ἀρχὴν τῆς διαχειρήσεως, διότι ἐκτὸς τῶν μὴ ἐπιδεκτικῶν ἀναβολῆς πράξεων τῆς διαχειρήσεως, εἰς τῶν ὁποίων τὴν ἐκτέλεσιν ὑπεχρεοῦντο οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, ἅμα ἐλάμβανον γνῶσιν τοῦ διορισμοῦ των εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἢ τὴν κηδεμονίαν, πᾶσα ἄλλη πράξις διαχειρήσεως πρὸ τῆς ἐγγυοδοσίας ἦτον ἄκυρος. (3) Οἱ μὴ δώσαντες τὰς ἀπαιτηθείσας παρ' αὐτῶν ἐγγυήσεις, ἀπεπέμποντο ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν. (4) ἂν δὲ ὁ πατὴρ δὲν ἔδιδεν ἐγγύησιν διὰ τὸν ἐπίτροπον ὑπεξούσιον υἱόν του, ἐδιορίζετο ἀντὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἐπίτροπος. (5)

Δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν Ἀρμεν. καὶ εἰς τὴν Πολ. Δικον. κάρμια διατάξεις περὶ τῆς ἐγγυοδοσίας ταύτης ἢ ὁποία καθόσον γνωρίζομεν δὲν ἐνηργήθη ἕως τώρα εἰς κανέν μέρος τῆς Ἑλλάδος· ἀναφέρονται ὅμως εἰς τὸν περὶ ὑποθηκῶν νόμον (ἄρθ. 11. § 3.) ἐγγυηταὶ ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠδύναντο εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ νόμου τούτου, καθὼς δὲν δύνανται τὴν

(1) de satisdat. tut. inst. in princ. et. § 4. L. 17. de testam. tutel. L. 3. de confirm. tut. L. 5. § 1. de legit. tut. L. 4. § 8. καὶ L. 8. rem pupil. vel adolesc. salv. fore. D. L. 27. de episcop. audient. L. 4. de tut. vel curat qui satis non dedit. C.

(2) L. 7. rem pupil. vel adolesc. salv. for. D. καὶ § 1. de satisdat. tut. inst. ἴδε Μέρ, Α. Κεφ. IB'.

(3) L. 3. 5. de tut. vel. curat. qui satis non dedit. C.

(4) L. 2. ibid.

(5) L. 15. §. 17. de excusat. tut. D.

σήμερον νὰ ζητηθῶσι κατ' οὐδένᾳ προκηρυχθέντά ὡς ἰσχύοντα ἐν τῇ Ἑλλάδι νόμον· ἐγνώριζε τοῦτο ὁ νομοθέτης· ὑποθέτει λοιπὸν ὅτι δύνανται νὰ ζητηθῶσι κατὰ τοὺς P. N. τοὺς ὁποίους ἐφαρμόζομεν ὅταν δὲν ἀντίκηνται εἰς τοὺς ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ καὶ ἄλλους νόμους τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τῶν μὴ κανονιζομένων ἀπὸ αὐτοὺς περιπτώσεων, διότι ἄλλως δὲν ἡδύνατο ν' ἀναφέρῃ περὶ τοιούτων ἐγγυητῶν· Οἱ ἐκουσίως ἄρα ἀπὸ πάντα ἐπίτροπον καὶ κηδεμόνα προσφερόμενοι ἐγγυηταὶ πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν του διατελούντων, διὰ τὰς ἐνδεχομένας ἐκ τῆς διαχειρήσεως του ζημίας, πρέπει νὰ γίνωνται δεκτοὶ, καὶ ἐκ πλειόνων συνεπιτρόπων καὶ συγκηδεμόνων, πρέπει νὰ προτιμῶνται εἰς τὸ νὰ διαχειρισθῶσι τὰ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας οἱ προσφέροντες τοιούτους ἐγγυητὰς καθὼς εἵπομεν· Οἱ νόμιμοι ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες δύνανται νὰ ὑποχρεωθῶσι διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως εἰς τὸ νὰ δώσουν τοιούτους ἐγγυητὰς, καὶ τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι ὠφελιμώτατον ὅταν δὲν ὑπάρχουν νόμιμοι αἰτίαι τῆς ἀποβολῆς των ἀπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν ὁποίαν λαμβάνουν δυνάμει τοῦ νόμου, καὶ ὑπάρχουν ἠθικαὶ ὑποψίαι ἀπίστου ἢ ἀμελοῦς διαχειρήσεως αὐτῶν· ἀλλ' οἱ ἐκ διαθήκης καὶ οἱ δικαστικοὶ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες δὲν δύνανται νὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν ἐγγυοδοσίαν ταύτην, καθὼς εἵπομεν ὅτι δὲν ὑπεχρεοῦντο καὶ κατὰ τοὺς P. N., διότι ἡ ἐγγυοδοσία εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεχρεοῦντο ὅσοι ἐδιορίζοντο ἐπίτροποι ἀπὸ τὰς ὑποδεεστέρας παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις Ἀρχάς, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς μὴ εἰκαζομένης ἀσφαλείας τῆς περιουσίας τῶν ἀνηλίκων ἐξ ἐντελοῦς καὶ καλῆς ἐκλογῆς ἐπιτρόπου, δὲν δύνανται φρονοῦμεν νὰ ἀπαιτηθῶσι τὴν σήμερον ἀπὸ τοὺς Δικαστικούς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας, τοὺς ὁποίους διορίζουν τὰ Δικαστήρια κατὰ τοὺς

ἐγκριθέντας ἀπὸ τὸν νομοθέτην ἀσφαλεστέρους βέβαια τύπους, καὶ τοὺς ὁποίους δὲν δυνάμεθα νὰ συγκρίνωμεν μὲ τοὺς ἐκτάκτως διοριζομένους ἀπὸ τὰς ὑποδεεστέρας Ρωμαϊκὰς Ἀρχάς.

Ἀλλὰ κατὰ τὸν περὶ ὑποθηκῶν νόμον, πᾶς ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν, καὶ ἂν ᾦναι πατὴρ ἢ μήτηρ, ὑποχρεοῦται ἀναλαμβάνων τὰ ἔργα τῆς ἐπιτροπείας ἢ κηδεμονίας νὰ προσφέρῃ ὑποθήκην διὰ τὰ εἰς αὐτὸν ἐμπιστευόμενα μέρη τῆς ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν του κινητῆς περιουσίας· ἐγγράφεται δὲ ἡ ὑποθήκη αὕτη διὰ τὴν ὠρισμένην ποσότητα τῆς ἀξίας τῶν κινητῶν. (ἄρθ. 12. τοῦ περὶ ὑποθήκ. νόμ.) Ἄν ὅμως δὲν ἔχῃ ἀκίνητα κτήματα, δύναται νὰ δώσῃ ἐγγυητὰς ἔχοντας τοιαῦτα κτήματα ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ ἐγγραφῇ ἡ ρηθεῖσα ὑποθήκη κατὰ τὸν § 3. τοῦ II. ἄρθ. τοῦ περὶ ὑποθ. Νόμ. διότι ἡ ἀπαιτούμενη ἀπὸ τὸν νόμον ἀσφάλεια διὰ τῆς ὑποθήκης, ἐκπληροῦται ἐπίσης διὰ τοιούτων ἐγγυητῶν.

Ὁ νόμος δὲν συγχωρεῖ εἰς τὸ Δικαστήριον ν' ἀπαλλάξῃ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, κανένα ἐπίτροπον καὶ κηδεμόνα ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην· ὥστε οἱ μὴ ἔχοντες ἀποχρῶντα ἀκίνητα κτήματα, διὰ τὴν ἐγγραφὴν ὑποθήκης πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ἐμπιστευομένης εἰς αὐτοὺς κινητῆς περιουσίας, καὶ μὴ προσφέροντες τὴν ἀσφάλειαν ταύτην διὰ τῶν κτημάτων τῶν ἐγγυητῶν αὐτῶν, (ἢ δι' ἐνεχύρων καὶ μετρητῶν) δὲν δύνανται ν' ἀναλάβουν τὴν διαχείρησιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας, καὶ κωλύονται ἀπ' αὐτήν· ὁ Εἰσαγγελεὺς, ὁ συνδιαχειριζόμενος καὶ αὐτὸς ὁ ἐπίτιμος ἐπίτροπος, (I) πᾶς συγγενὴς καὶ φίλος τῶν ὑπὸ ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν διατελούντων, χρεωστοῦν νὰ ζητήσουν τὴν

(1) L. 3. § 2 de administ. et peric. tut. D.

ἐγγραφὴν τῆς ῥηθείσης ὑποθήκης· (ἄρθ. 61. τοῦ περὶ ὑποθ. νόμ.) Εἰς τὰ ἐπόμενα κεφάλαια θέλομεν ἐκθέσει κατὰ ποίας περιπτώσεις καὶ διὰ ποίας αἰτίας ὑποχρεοῦνται οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες νὰ δώσουν ὑποθήκην μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς διαχειρήσεώς των, καὶ διαρκούσης αὐτῆς.

§. 2.

Περὶ τῆς ὀρκοδοσίας.

Ἐχρεώσται ὁ ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν, κατὰ τὸ Κεφ. Η. τῆς 72 Νεαρ. τοῦ Ἰουστιν. νὰ ὀρκισθῇ προτοῦ κάμῃ ἔναρξιν τῆς διαχειρήσεως ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου « ὡς διὰ πάσης ἰὼν ὁδοῦ τὸ συμφέρον τῷ νέῳ πράξει. » ἀλλὰ δὲν ἦσαν ἄκυροι κατὰ τοὺς νόμους, αἱ πρὸ τοῦ ὅρκου πράξεις τῶν ἐπιτρόπων. Δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν Ἀρμενόπουλον ἢ εἰς ἄλλους νόμους τῆς Ἑλλάδος κάμμία περὶ τοῦ ὅρκου τούτου διάταξις, ὅστις καθόσον γνωρίζομεν δὲν δίδεται τὴν σήμερον εἰς κανένα τύπον τῆς Ἑλλάδος.

§. 3.

Περὶ τῆς ἀπογραφῆς.

Ὑποχρεοῦντο οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες νὰ ζητήσουν τὴν τακτικὴν ἀπογραφὴν (inventarium) τῆς διαχειριστέας παρ' αὐτῶν περιουσίας· ἀπηλλάττοντο τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης οἱ ἐκ διαθήκης ἐπίτροποι, ἂν ὁ διαθέτης διέταττε νὰ λάβουν ἄνευ ἀπογραφῆς τὴν διαχείρησιν τῆς περιουσίας.

Ὁ παραλείψας τὴν ἀπογραφὴν ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν, ἐθεωρεῖτο κατ' εἰκασίαν τοῦ νόμου ὡς δολίως παραλείψας αὐτήν, ἂν δὲν ἀπεδείκνυεν ὅτι ὑπῆρξαν ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια τῆς περὶ ταύτης φροντίδος του· κατεδικάζετο δὲ ὁ δολίως

παραλείψας τὴν ἀπογραφὴν ἐπίτροπος, ν' ἀποδώσῃ τὴν εἰς τὴν ἐπιμέλειάν του δοθεῖσαν περιουσίαν, κατὰ τὸν ἐκτιμητικὸν ὄρκον (ex jurejurando in litem) τῶν κυρίων τῆς περιουσίας. (I)

Ἡ πρὸς τὴν ἀπογραφὴν ταύτην ὑποχρέωσις ὑπάρχει κατὰ τὸν Ἀρμενόπουλον. § 20. 22. περὶ ἐπιτρ. καὶ κατὰ τὴν Πολιτ. Δικον. κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ὁποίας ἡ ἀπογραφὴ αὕτη εἶναι ἄφευκτος ὡς πράξις τῆς κοινῆς εὐταξίας, διότι ζητεῖται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος παρὰ τοῦ Εἰσαγγελέως, ἂν δὲν ζητηθῇ ἀπὸ τὸν ἐπίτροπον ἢ τοὺς συγγενεῖς τῶν ἀνηλίκων. (ἄρθ. 1070. 1050. 1051.) Ἄν ὑπῆρξαν ἔθιμα μὴ ὑποχρεοῦντα εἰς τὴν ἀπογραφὴν ταύτην, ἔπαυσαν ἐπομένως νὰ ἔχουν ἰσχὺν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς ἰσχυούσης Πολιτ. Δικον. (ἴδ. Κεφ. περὶ εὐθύνης τῶν ἐπιτρ. κλ.)

Ἡ παρὰ τοῦ Ἀρμενοπούλου διδομένη πρὸς τὴν ἀπογραφὴν ταύτην προθεσμία δὲν διατηρεῖται κατὰ τὴν Πολιτ. Δικον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

*Περὶ τῶν βοηθῶν τῶν ἐπιτρόπων καὶ
τῶν ἐπικουρικῶν κηδεμόνων.*

Ἄν ἡ περιουσία καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἀνήκων ἀπῆτουν πολλὰς διαχειρήσεως ἀσχολίας, ἂν ὁ ἐπίτροπος διὰ τὴν δημοσίαν θέσιν του, διὰ τὸ γῆρας, καὶ τὰς ἀσθενείας του δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξαρκέσῃ μόνος εἰς τὰς ἀσχολίας ταύτας, ὁ Ἄρχων ἐσυγχώρει εἰς τὸν ἐπίτροπον νὰ συμπαραλάβῃ κατ' ἰδίαν του ἐκλογὴν, συμβοηθὸν εἰς τὴν διαχείρησιν τῆς ἐπιτροπῆς

(1) L. 7. de administ. et peric. tut. D. L. 13. § 1. arbtr. intel. καὶ L. 24. de administ. tut. C.

(adjutorem tutelae) ἐνεργοῦντα ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ· (2) ἡδύναντο νὰ διορισθῶσι καὶ κηδεμόνες διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας, ὡς εἵπομεν εἰς τὸ Μέρ. Α. Κεφ. ΙΑ. § Ι. κατ' αἵτησιν τῶν ἀνήθων ἢ τῶν ἐπιτρόπων, διὰ νὰ διαχειρίζωνται ὑπὸ τὴν νόμιμον καὶ ἰδίαν των εὐθύνην· τοιούτους κηδεμόνας ἡδύνατο νὰ ζητήσῃ καὶ ὁ μὴ προτείνας ἐγκαίρως τοὺς λόγους τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐπίτροπος ἢ κηδεμών, ἂν οἱ λόγοι οὗτοι ἐστηρίζοντο εἰς αἷτια ἀδυναμίας ἢ μεγίστης δυσκολίας τοῦ ἐπιτρόπου πρὸς τὴν διαχείρησιν τῆς ἐπιτροπῆς, καθὼς εἰς τὴν μακρὰν ἀπόστασιν τῶν κτημάτων κτλ. (1)

Εἰς τὸν § 13. τοῦ περὶ ἐπιτρ. Τιτ. τοῦ Ἀρμενοπ. ὑπάρχουν αἱ διατάξεις αὗται περὶ τῶν βοηθῶν τῶν ἐπιτρόπων, καὶ τῶν ἐπικουρικῶν κηδεμόνων, οἵτινες καὶ τὴν σήμερον δύνανται νὰ ζητηθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας, καὶ νὰ παραχωρηθῶσιν καὶ νὰ διορισθῶσιν ἀπὸ τὸ Δικαστήριον κατὰ τοὺς ρηθέντας νόμους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

*Περὶ τῆς διαφορᾶς τῆς διαχειρήσεως καὶ ἐπιμελείας
τῶν γενικῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων.*

Δὲν ὁμιλοῦμεν περὶ τῶν ἔργων τῶν κηδεμόνων τῶν κυοφορουμένων καὶ ἀπόντων, τὰ ὅποια θέλομεν ἐκθέσει εἰς ἴδια κεφάλαια.

Ἡ γενικὴ ἐπιτροπία καὶ κηδεμονία συνίσταται εἰς τὴν ἐπι-

(2) L. 14. §. 1. de tutel. L. 24. de administ. et peric. tut. D.

(1) L. 4. de excusat. tut. C.

μέλειχιν τῶν προσώπων, καὶ εἰς τὴν διαχείρησιν καὶ διοίκησιν τῆς περιουσίας καὶ τῶν συμφερόντων αὐτῶν.

Διαφέρει κατὰ τοὺς P. N. ἡ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ἐπιμέλεια τῶν ἐπιτρόπων, ἀπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν κηδεμόνων πρὸς τοὺς ἀνήλικας ἐφήβους καὶ ἄλλους ἀνικάνους ἀνθρώπους, διότι οἱ μὲν ἐπίτροποι, ὡς ἄλλοι πατέρες, χρεωστοῦν νὰ ἐπιμελῶνται καὶ νὰ διευθύνουν ἀμέσως καὶ διὰ τῆς σωφρονιστικῆς ἐξουσίας, τὴν ἠθικὴν ἀνατροφὴν τῶν ἀνθρώπων, (1) οἱ δὲ κηδεμόνες δύνανται νὰ συμβουλεύουν τὰ ὠφέλιμα εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοὺς, νὰ ἐπιμελῶνται περὶ τῆς ὑγείας των, νὰ μὴ δίδουν τὴν συναίνεσίν των, καὶ νὰ μὴ χορηγοῦν ἑξοδα εἰς αὐτοὺς, διὰ τὰς μὴ ὠφελίμους πράξεις των, ὡς συνάγεται ἐκ τῶν ὁποίων θέλομεν ἐπομένως ἐκθέσει. Ἐκ τούτου ἡ κοινὴ τῶν νομικῶν γνώμη, ὅτι οἱ κηδεμόνες φροντίζουν ἐμμέσως καὶ κατὰ δεύτερον λόγον περὶ τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των προσώπων, οἱ δὲ ἐπίτροποι ἀμέσως καὶ κατὰ πρώτιστον λόγον. (2)

Ἀλλ' « ἐν ὀλίγοις γὰρ πάνυ διαλλάττουσιν οἱ κουράτορες ἀπὸ τῶν ἐπιτρόπων » καθὼς λέγει ὁ 13. Νόμ. de excusat. tut. D. καὶ διὰ τοῦτο οἱ P. N. πραγματεύονται συνάμα περὶ αὐτῶν εἰς τοὺς ἰδίους Τίτ. ὥστε αἱ περὶ τῶν ἐπιτρόπων διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς κηδεμόνας, καὶ αἱ περὶ τῶν κηδεμόνων εἰς τοὺς ἐπιτρόπους, ὅταν ἐξ αὐτοῦ τοῦ εἴδους τῶν διατάξεων, ἢ κατὰ τὸ ῥῆμα αὐτῶν, δέν φαίνεται ὅτι ἀφοροῦν μόνον τοὺς ἐπιτρόπους ἢ μόνον τοὺς κηδεμόνας.

(1) L. 1. de tutel. L. 15. de testam tut. D. Ἀρμενόπ. § 16. 15. περὶ ἐπιτρόπων.

(2) Heineccius recit. jur. Civ. de curation. Muhlenbruch, doct. pandect. § 577.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῆς πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀνήβους ἐπιμελείας
τῶν ἐπιτρόπων.

§ 1.

Κατοικία καὶ ἀνατροφή τῶν ἀνήβων.

Κατοικοῦν οὗτοι μετὴν μητέρα των, ἂν δὲν συνῆψε
δεύτερον γάμον, διότι εἰς αὐτὴν δίδουν οἱ νόμοι τὴν περὶ
τῆς ἀναγωγῆς τῶν τέκνων τῆς φροντίδα· (1) ἂν ὁ δεύτερος
τῆς γυναικὸς σύζυγος διορισθῇ ἐπίτροπος τῶν ἐκ τοῦ πρώτου
γάμου τῆς τέκνων, συγχωρεῖται φροναῦμεν ἢ μετὰ τῆς μη-
τρὸς καὶ τοῦ πατριοῦ συνοίκησίν των, διότι δὲν ὑποτίθεται
κίνδυνος αὐτῶν, ἐκ τῆς συνοικήσεώς των μετὰ τοῦ πατριοῦ,
δικαστικῶς ἐγκριθέντος ἐπιτρόπου αὐτῶν· (2) ἴδαμεν εἰς
διαφόρους τῆς Ἑλλάδος τόπους, τὰ ἐκ τοῦ πρώτου γάμου
τέκνα, κατοικοῦντα μετὰ τοῦ πατριοῦ καὶ τῆς μητρὸς των,
καὶ ἴσως ὑπάρχουν σταθερὰ ἔθιμα περὶ τούτου.

Ἀλλ' ἡ κατοικία τῶν ἀνήβων θεωρεῖται ὡς μέσον ἀνα-
τροφῆς καὶ προσωπικῆς αὐτῶν ἀσφαλείας. Διχτάτουν διὰ
τοῦτο οἱ νόμοι, ὅτι οἱ ἀνήβοι πρέπει νὰ κατοικῶσιν ὅπου
δὲν ὑπάρχει κίνδυνος τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς ζωῆς των,
καὶ ἐμποδίζουσιν τὴν κατοικίαν των μετὰ τῶν νομίμων κλη-
ρονόμων αὐτῶν, καὶ ἐπομένως μετὰ τῶν νομίμων ἐπι-
τρόπων. (3)

(1) L. 1. ubi pupil. educ. vel. morar. ec. D. L. 1. h. T. Cod.
Κεφ. 38, τῆς 22. Νεαρ. τοῦ Ἰουστ.

(2) Σελ. 103 καὶ ἡ ἐν αὐτῇ Σημ. (1)

(3) L. 5. ubi. pupil. educ. D. L. 2. h. T. Cod.

Ἐὰν παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐγίνετο αἵτησις προσδιορισμοῦ τῆς κατοικίας τῶν ἀνήβων, ὁ Ἄρχων λαμβάνων τὴν γνώμην τῶν συγγενῶν αὐτῶν, ἀπεφάσιζε παρὰ τίνι ἔπρεπε νὰ κατοικήσουν καὶ νὰ ἀνατραφοῦν οὗτοι κατὰ τοὺς ῥηθέντας νόμους, οἱ ὅποιοι ἐθεωροῦντο καὶ διετηροῦντο ὡς νόμοι κοινῆς εὐταξίας, διότι καὶ ἂν ὁ διαθέτης διέταττε διὰ τῆς διαθήκης του νὰ κατοικήσωσι τὰ τέκνα του, ὅπου δὲν ἔπρεπε κατὰ τοὺς νόμους τούτους, δὲν διετηρεῖτο ἡ θέλησίς του. (1)

Ὅταν δὲν ἐνεκρίνετο νὰ ἀνατραφοῦν τὰ τέκνα εἰς τὴν κατοικίαν τῆς μητρός των, ἢ ὅταν δὲν ἦχον μητέρα, ὁ Ἄρχων ἀπεφάσιζε νὰ ἀνατραφοῦν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ὁποίου ἐνέκρινε συγγενοῦς των, τὸν ὁποῖον ἠδύνατο, ἀλλὰ σπανίως καὶ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, ν' ἀναγκάσῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεώς του, ἂν ἀπεποιῆτο νὰ πράξῃ κατ' αὐτήν· ἀλλ' ὁ κληρονόμος καὶ ὁ κληροδόχος, ἂν ἀπεποιῆτο τὴν παραγγελθεῖσαν εἰς αὐτὸν διὰ τῆς διαθήκης ἀνατροφὴν τῶν παίδων, ἐστερεῖτο τὰς χάριν αὐτῆς κληρονομίας καὶ κληροδοσίας, καθὼς ὁ ἀπαλλαττόμενος ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν ἐκ διαθήκης ἐπίτροπος. (2)

Κατὰ τοὺς ῥηθέντας P. N. συμφωνοῦντας μὲ τὸ πνεῦμα τῶν ἄρθ. 314. 636. 637. τοῦ Ποιν. Νόμ. τῆς Ἑλλάδος, δύνανται τὴν σήμερον τὰ Δικαστήρια κατὰ γνωμοδότησιν καὶ τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, νὰ ἀποφασίσουν τὴν πρὸς ἀνατροφὴν κατοικίαν τῶν ἀνήβων. Δικαίωμα τῆς πρὸς τοῦτο αἰτήσεως ἔχουν οἱ συγγενεῖς τῶν ἀνήβων, ἡ μήτηρ αὐτῶν, καὶ ὁ ἐπίτροπος, (3) ὅστις κατ' ἐξαίρεσιν χρεωστεῖ νὰ φρον-

(1) L. 1. ubi pupil. educ. C. σημειωτέα ἡ περὶ τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου διάταξις τῶν P. N.

(2) L. 1. 2. ubi pupil. educ. C. Μέρ. Β'. Κεφ. Ε. § 4.

(3) L. 1. ibid.

εἶζη περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν παίδων· δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη τοιαύτης αἰτήσεως, ἂν δὲν συμβῇ διαφωνία περὶ τῆς κατοικίας τῶν ἀνθρώπων μεταξὺ τοῦ ἐπιτρόπου τῆς μητρὸς καὶ τῶν συγγενῶν.

§. 2.

Φροντίς περὶ τῆς υἱείας αὐτῶν.

Ἡ μήτηρ καὶ οἱ συγγενεῖς μετὰ τῶν ὁποίων κατοικοῦσιν οἱ ἄνθρωποι, χρεωστοῦν νὰ ἐπιμελῶνται διὰ τῶν προσηκόντων μέσων τὴν διαφύλαξιν τῆς υἱείας τῶν παίδων, καὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἀσθενειῶν των, ὡς ἔχοντες αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐφορείαν των· (ἄρθ. 636 Ποιν. Νόμ.) ἀλλὰ καὶ οἱ ἐπιτροποι τῶν παίδων χρεωστοῦν νὰ φροντίζουν περὶ τῶν αὐτῶν, καὶ νὰ παρατηροῦν μάλιστα ἂν οἱ ἔχοντες τοὺς παῖδας ἐν τῇ οἰκίᾳ των φροντίζουν ἀποχρόντως περὶ αὐτῶν, διὰ νὰ ζητήσουν ὅταν κρίνουν συμφέρουσαν τὴν ἀλλαγὴν τῆς κατοικίας των.

Τὸ 568 ἄρθ. τοῦ Ποιν. Νόμ. ὑποχρεοῖ ἐπὶ ποινῇ τοὺς γονεῖς, ἐπιμελητὰς καὶ ἐπιτρόπους τῶν παίδων, νὰ ὑποβάλλωσιν αὐτοὺς εἰς τὸν ἐνοφθαλμισμὸν (ἐμβόλιον) κατὰ τὸν τεταγμένον χρόνον τῆς ἡλικίας των· ἂν ἀμελήσωσι τοῦτο κατὰ τὰς δύο πρῶτας ἐπαχὰς τοῦ ἐνοφθαλμισμού, ἀφαιροῦνται οἱ παῖδες προσωρινῶς ἀπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των, καὶ παραδίδονται εἰς ἄλλου ἐπιμέλειαν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς Ἀρχῆς, καὶ δι' ἐξόδων τῶν ἀμελῶν ἐπιτρόπων καὶ ἐπιμελητῶν, ἕως τῆς τελείας παρελεύσεως τοῦ ἐνοφθαλμισμού.

§. 3.

Ἐκπαίδευσις αὐτῶν.

Ἡ ἀνάλογος μὲ τὴν κοινωνικὴν τάξιν καὶ μὲ τὴν χρημα-

τικὴν κατάστασιν τῶν παίδων ἐκπαίδευσις αὐτῶν, εἶναι ἄφευκτος διὰ τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν των, καὶ οἱ ἐπίτροποι χρεωστοῦν νὰ ἐπιμελῶνται περὶ αὐτῆς. Ἄς ἔχουν οὗτοι πάντοτε κατὰ νοῦν, ὅτι ἀνατίθεται εἰς αὐτοὺς νὰ διευθύνουν ἀσθενεῖς παῖδας διὰ νὰ τοὺς ἀποκαταστήσουν καὶ χρηστοθήεις παλίτας καὶ εὐπόρους ὅσαν εἶναι δυνατόν· ἄμεσος συνέπεια τοῦ καθήκοντος τούτου, εἶναι νὰ φροντίσουν τὴν μαθήτευσιν τῶν παίδων εἰς τινὰ τέχνην ἢ ἐπιστήμην κατὰ τὰ χρηματικὰ μέσα των, διὰ νὰ πορίζωνται δι' αὐτῆς τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

§. 4.

Διεύθυνσις καὶ ἐπιτήρησις τῆς διαγωγῆς των.

Αὕτη εἶναι τὸ ἄφευκτον μέσον πρὸς τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν παίδων, καὶ ὀφείλεται κατὰ τὸν νόμον ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους· (1) χρεωστοῦν οὗτοι νὰ ἐπιτηροῦν τὰς σχέσεις, τὰς συναναστροφάς, καὶ τὰς πράξεις τῶν παίδων, νὰ συμβουλεύουν τὰ ὑφέλιμα εἰς αὐτοὺς, νὰ τοὺς ἐπιπλήττουν καὶ νὰ τιμωροῦν διὰ μικροῦ καὶ μὴ ἐπικινδύνου περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας των, καὶ δι' ἐλαφρῶν καὶ μὴ ἐπικινδύνων εἰς τὴν ὑγείαν αἰκιῶν, διότι ἡ χρῆσις ταιούτων μέσων σωφρονισμοῦ, ἀρμόζει εἰς αὐτοὺς δυνάμει τῆς σωφρονιστικῆς ἐξουσίας των (2)

Χρεωστοῦν ἐν γένει ὡς ἀγαθοὶ καὶ φρόνιμοι πατέρες, νὰ προσέχουν εἰς τὴν χρηστοθήειαν καὶ εἰς τὴν τιμὴν τῶν παί-

(1) Tutor non rebus duntaxat, sed etiam moribus pupillo praepo-
natur. L. 12. § 3. de administ. et peric. tut. D.

(2) Ἡ σωφρονιστικὴ αὕτη ἐξουσία τῶν ἐπιτρόπων ἐξάγεται ἀπὸ τὰ ἄρθ.
314 καὶ 326. Πον. Νόμ.

δων, καὶ νὰ ἐμποδίζουσιν αὐτοὺς ὅταν δύνανται διὰ παντὸς μέσου ἀπὸ πᾶσαν πρᾶξιν τιμωρουμένην ἀπὸ τοὺς Ποιν. Νόμ. διότι ἂν ἀμελήσουν κατὰ τοῦτο τιμωροῦνται ὡς συνεργαὶ τῶν ἀξιοποίνων πράξεων τῶν παίδων, καὶ ὡς ὑπεύθυνα αὐτῶν. (I)

Καὶ ἡ μήτηρ καὶ ὁ συγγενὴς εἰς τῶν ὁποίων τὴν κατοικίαν ἀνατρέφονται οἱ παῖδες, χρεωστοῦν τὴν αὐτὴν ἐπιμέλειαν πρὸς αὐτούς. Ἀλλὰ χρεωστοῦν περισσότερον αὐτὴν οἱ ἐπίτροποι, οἵτινες πρέπει νὰ παρατηροῦν, ἂν ἡ μήτηρ ἢ ὁ συγγενὴς φέρονται καλῶς πρὸς τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ των παῖδας καὶ ἂν λαμβάνουν τὴν προσήκουσαν ὑπὲρ αὐτῶν ἐπιμέλειαν, διότι ἂν εὗρουν ἐλλείψεις κατὰ ταῦτα, χρεωστοῦν νὰ κάμουν τὰς ἀναγκαίας παρατηρήσεις των πρὸς τὴν μητέρα καὶ τὸν συγγενῆ, καὶ νὰ ζητήσουν, ἂν φρονοῦν ἀναγκαῖον καὶ ὠφέλιμον, ν' ἀφαιρεθῶσιν οἱ παῖδες ἀπὸ τὴν κατοικίαν αὐτῶν.

Ἀλλ' ἡ μήτηρ ἔχει δυνάμει τοῦ νόμου ὡς εἵπομεν τὴν ἀναγωγὴν τῶν τέκνων της, καὶ κάποιαν μητρικὴν ἐπ' αὐτῶν ἐξουσίαν· (2) δὲν ἀρμόζει βέβαια εἰς τὸν ἐπίτροπον νὰ παραγγείλῃ εἰς αὐτὴν τοὺς τρόπους τῆς ἀναγωγῆς, ἀλλὰ δύναται νὰ κάμῃ πρὸς αὐτὴν παρατηρήσεις διὰ τοὺς μὴ ἐγκρινόμενους παρ' αὐτοῦ τρόπους της, καὶ νὰ τὴν ἐμποδίσῃ ἀπὸ αὐτούς· ἂν προκύψωσι διενέξεις μεταξὺ αὐτῶν, περί τινος μέτρου ἀναγωγῆς καὶ σωφρονισμοῦ, ἀποφεύγοντες τὰς ὀλεθρίου πρὸς τοὺς παῖδας παραδείγματος διαφιλονεικήσεις, δύνανται ἄνευ οὐδεμιᾶς εἰδήσεως τῶν παίδων, νὰ προστρέξωσιν εἰς τὸν Εἰσαγγελέα ἢ εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην, καὶ εἰς τὴν

(1) Ἀρθ. 72. § 6. καὶ 507. Ποιν. Νόμ.

(2) Pietas enim parentibus et si inaequalis est eorum potestas, aequalis debetur. L. 4. de curat. furios. D.

κατοικίαν αὐτοῦ, διὰ νὰ τοὺς συμβουλεύσῃ τὰ προσήκοντα, καὶ ἂν ᾖ ἀνάγκη, ν' ἀποφασίσῃ ὁ Εἰρηνοδίκης ὡς δικαστῆς περὶ τοῦ μέτρου, τοῦ σωφρονισμοῦ τῶν παίδων, ἢ περὶ τοῦ καθήκοντος τῆς μητρὸς εἰς τὴν ἀναγωγὴν των, ἢ περὶ τῆς ἀφαιρέσεως αὐτῶν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔχουν κατοικίαν, ἢ περὶ ἄλλης προτάσεως ἀντικειμένων τῆς οἰκιακῆς εὐταξίας. (1) Δύναται δὲ καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς νὰ λάβῃ προσωρινὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν παίδων. (ἄρθ. 102. Ὁργανισ. Δικαστ.)

§. I.

Περὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἀνατροφῆς.

Μὲ τὴν φράσιν, διατροφήν τῶν ἀνήθων (*alimenta pupillorum*) ἐννοοῦσιν οἱ P. N. τὴν κατοικίαν, ἐνδυμασίαν τοὺς ὑπηρέτας, καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτῶν. (2) τὰ πρὸς ταῦτα ἀναγκαιοῦντα ἐξόδα γίνονται ἐκ τῆς περιουσίας τῶν ἀνήθων καὶ χορηγοῦνται ἀπὸ τὸν ἐπίτροπον. (4)

Δύω ἀπαραβίαστοι νομικοὶ κανόνες τῆς περὶ τῶν ἐξόδων τούτων οἰκονομίας. I.^{ον} νὰ χορηγῶνται τὰ ἀναγκαῖα κατὰ

(1) Ἀρθ. 460. § 7. καὶ 492. § 4 Πολιτ. Δικον.

(2) L. 3. § 2. 5. ubi pupil. educ. D. Ἡ λέξις *alimenta* ἐκτὸς τῆς ὁποίας ἔχει κατὰ τὸν νόμον τοῦτον σημασίας, ἔχει δύο ἄλλας ὀλιγώτερον περιεκτικὰς· τὴν κατὰ τὸν νόμον 6. de alim. vel. cibar. legat. D. κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν περιέχονται εἰς τὰ ἐξόδα τῆς διατροφῆς καὶ τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐξόδα· καὶ τὴν κατὰ τὸν νόμ. 8. § 12. de transact. D. κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ συμβιβασμὸς περὶ τινος διατροφῆς, δὲν περιέχει τὴν ἐνδυμασίαν καὶ κατοικίαν.

(3) L. 3. §. 6. ubi pupil. educ. D. ἂν οἱ παῖδες δὲν ἔχουν τὰ πρὸς τροφήν των, οἱ ἐπίτροποι ἐπιμελούμενοι περὶ αὐτῶν, δύνανται νὰ ζητήσουν τὴν διατροφήν αὐτῶν ἀπὸ τοὺς ὀφείλοντας αὐτὴν συγγενεῖς, ἢ ἀπὸ δημόσια ἂν ὑπάρχουν Καταστήματα τῆς περιθάλψεως τῶν πτωχῶν, ἢ νὰ φροντίσουν περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν παίδων κατ' ἄλλους τρόπους.

τὴν κοινωνικὴν τάξιν, κατὰ τὴν χρηματικὴν κατάστασιν, καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν τῶν παίδων, καὶ 2^{ον} νὰ μὴν ἐξοδεύωνται δι' αὐτῶν, ὅσάκις εἶναι δυνατόν, ὅλα τὰ ἐκ τῆς περιουσίας τῶν παίδων εἰσοδήματα· δύνανται ἐπομένως νὰ ἐλαττωθῶσιν ἢ νὰ αὐξήσωσι τὰ ἐξοδα ταῦτα, καθόσον ἐλαττωθῇ ἢ βελτιωθῇ ἡ περιουσία. (1)

Δύναται ὁ διαθέτης νὰ προσδιορίσῃ διὰ τῆς διαθήκης τὸ ποσὸν τῶν ῥηθέντων ἐξόδων, ἢ νὰ παραγγείλῃ νὰ προσδιορισθῶσιν αὐτὰ ἀπὸ τινος ὁρισμένου ἐν τῇ διαθήκῃ ἀνθρώπου· ἀλλ' ὁ ἐπίτροπος χρεώσται νὰ μὴν ἐκτελέσῃ τὰς θελήσεις τοῦ διαθέτου, ἢ τοῦ παρ' αὐτοῦ διορισθέντος ἀνθρώπου, ἂν κρίνῃ αὐτὰς ἐναντίας τῶν ῥηθέντων κανόνων. (2)

Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἔπρεπε νὰ προσδιορισθῶσι τὰ ἐξοδα ταῦτα ἀπὸ τὸν Ἄρχοντα, (3) καὶ τὴν σήμερον δύνανται νὰ προσδιορισθῶσιν ἀπὸ τὸ Δικαστήριον κατ' αἵτησιν τοῦ ἐπιτρόπου, καὶ κατὰ τοὺς ῥηθέντας κανόνας.

Δύνανται καὶ οἱ παῖδες αὐτοὶ, νὰ ζητήσωσι τὴν χορήγησιν τῆς διατροφῆς, ὅταν ὁ ἐπίτροπος ἀποποιῇται ἢ δὲν χορηγῇ αὐτὴν κατὰ τὸ δέον. (4)

Ἄλλ' ἂν καὶ χωρὶς ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου χορηγηθῶσι τὰ ῥηθέντα ἐξοδα, κατὰ τοὺς περὶ αὐτῶν νομικοὺς κανόνας, ἀπὸ τὸν ἐπίτροπον, θεωροῦνται ὡς νόμιμα, καὶ δὲν ὑπάρχει καμμία εὐθύνη τοῦ ἐπιτρόπου διότι δὲν ἐζήτησε τὸν δικαστικὸν προσδιορισμὸν των. (5)

(1) L. 3. § 2. 3. 4. 5. ubi pupil. educ. D.

(2) L. 47. § 1. de administ. et peric. tut. D.

(3) L. 3. ubi pupil. educ. D.

(4) L. 1. de alim. pup. praest. C. συγχωρεῖται ἡ ἐν Δικαστηρίῳ παράστασις τῶν ἀνηλίκων, ὡς περὶ ἀποτροπῆς στιγμιαίου κινδύνου, ὅταν ζητῶσι τὰ ἀνυπερθέτως ἀναγκαῖα πρὸς ὑπαρξίν των. (Ἀρθ. 74. Πολ. Δικον.)

(5) L. 2. de alim. pup. praest. C.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν κηδεμόνων πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀνήλικας, μαινομένους καὶ ἄλλους ἀνικάτους.

Χρεωστοῦν οἱ κηδεμόνες τῶν ἀνηλίκων νὰ χορηγοῦν τὰ ἔξοδα τῆς διατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως αὐτῶν, καθὼς οἱ ἐπίτροποι, καὶ κατὰ τοὺς ἐκτεθέντας εἰς τὸν § 5. τοῦ προηγ. Κεφ. κανόνας. (1) Οὕτω διευθύνουν ἐμμέσως τὴν διαγωγὴν τῶν ἀνηλίκων, μὴ χορηγοῦντες εἰς αὐτοὺς τὰ χρηματικά ἀνωφελῶν ἢ ἐπιζημιῶν πράξεων μέσα, καὶ κρίνοντες περὶ τῶν εἰς αὐτοὺς ὠφελίμων, καὶ συμβουλευόντες αὐτὰς πρὸς αὐτούς. Εἶναι δὲ καθήκον ὅλων ἐν γένει τῶν κηδεμόνων, νὰ χορηγῶσι τὰ ἔξοδα τῆς ἀναγκαιούσης διατροφῆς, καὶ νὰ ἐπιμελῶνται περὶ τῆς ὑγείας τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των διατελούντων διὰ συμβουλῶν καὶ δι' ἔργων, (2) ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἐκλογὴ καὶ μίσθωσις τῶν ἀναγκαίων καὶ ἐπιτηδείων ὑπηρετῶν πρὸς διαφύλαξιν τῶν μαινομένων καὶ παραφρόνων, ἡ ἐκλογὴ καὶ πρόσκλησις ἐπιτηδείων ἱατρῶν κλ. (ἄρθ. 631. 636. Ποιν. Νόμ.)

Οἱ κατὰ τὸ ἄρθ. 664 Πολιτ. Δικον. διοριζόμενοι παρὰ τοῦ Δικαστηρίου, κατὰ τὴν περὶ ἀπαγορεύσεως ἀνθρώπου τινὸς διαδικασίαν προσωρινοὶ διαχειρισταί, χρεωστοῦν νὰ ἐπιμελῶνται προσωρινῶς κατὰ τοὺς αὐτοὺς τρόπους τὰ τῆς ὑγείας καὶ διατροφῆς αὐτοῦ.

(1) L. 3. ubi pupil. educ. D.

(2) Consilio et opera curatoris tueri debet non solum patrimoni um, sed et corpus ac salus furiosi. L. 7. de curat. furios. D. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τοὺς ἀνήλικας μαινομένους δίδεται κηδεμὼν διὰ τὴν ἀνηλικιότητα καὶ ὅχι διὰ τὴν μανίαν, (Μέρ. Α. Κεφ. Ε. § 2) συνάγεται ὅτι καὶ οἱ κηδεμόνες τῶν ἀνηλίκων ἔχουν τὰ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον καθήκοντα, διότι ἄλλως, δὲν ἠδύνατο ὁ νόμος νὰ δώσῃ κηδεμόνα διὰ μόνον τὸ ἀσθενὲς τῆς ἡλικίας, ἐνῶ ἦτον ἀνάγκη καὶ κηδεμόνος διὰ τὴν μανίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

Περὶ τῆς διαχειρήσεως καὶ διοικήσεως τῆς περιουσίας,
καὶ ἄλλων συμφερόντων, ὑπὸ τῶν γενικῶν
ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων.

§. I.

Νόμιμοι τρόποι αὐτῆς.

Διαχειρίζονται οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, ἢ ἄμέσως ἐν
ιδίῳ ὀνόματι καὶ διὰ τῶν ὑπ' εὐθύνην των ἐνεργούντων βοη-
θῶν καὶ ἄλλων πληρεξουσίων των, ἢ δίδοντες οἱ μὲν ἐπίτρο-
ποι τὴν ἄδειαν, (auctoritatem, αὐθεντείαν κατὰ τὸν Ἀρμεν.
καὶ τὰ Βασιλικά) οἱ δὲ κηδεμόνες τὴν συναίνεσιν, εἰς τοὺς
ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των διατελοῦντας διὰ τὰς παρ' αὐτῶν
ἐκτελουμένας πράξεις τῶν ιδίων των συμφερόντων.

Διεχειρίζοντο ἐνιδίῳ ὀνόματι οἱ ἐπίτροποι, ὅταν οἱ παῖδες
δὲν ᾤχον ἐπτά συμπληρωμένων ἐτῶν ἡλικίαν, ὅταν ᾤσαν
ἀπόντες, καὶ ὅταν δι' ἄλλα τοιαῦτα αἵτια δὲν ἠδύναντο νὰ
συμπράξουν εἰς ἀφορῶντα αὐτοὺς συμβόλαια, ἢ ἄλλας πράξεις
διαχειρήσεως τῶν συμφερόντων αὐτῶν. (1) Ἀλλὰ μετὰ τὴν
ἐπταετῇ ἡλικίαν των, ἠδύναντο νὰ ἐνεργῶσιν οἱ ἴδιοι παρόν-
των τῶν ἐπιτρόπων καὶ δι' ἀδείας αὐτῶν ἕως τῆς ἡβικῆς
ἡλικίας, (2) καὶ μετ' αὐτὴν ἠδύναντο νὰ ἐνεργῶσιν ἀφ'
ἑαυτῶν, καὶ διὰ τῆς συναινέσεως τῶν κηδεμόνων των εἰς μό-

(1) L. 9. de administ. et peric. tut. D.

(2) Pupillus nec. velle nec nolle in ea aetate nisi apposita tuto-
ris auctoritate creditur. L. 189. de reg. jur. D. Ἀρμεν. περὶ ἀνήβ.
καὶ ἀφηλ. § 9. 36.

νας τὰς πράξεις διὰ τὰς ὁποίας ἔπρεπεν ἀναγκαίως νὰ ἔχουν κηδεμόνας. (1) Θέλομεν ἐξετάσει εἰς ἴδιον Κεφάλαιον τὰ περὶ τοῦ κύρους τῶν πράξεων τῶν ἀνήλικων ἐν γένει, καὶ τῶν ἄνευ συναινέσεως τῶν κηδεμόνων ἢ ἀδείας τῶν ἐπιτρόπων. Ἡδύναντο νὰ ἐνεργῶσιν οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἐν ἰδίῳ ὀνόματι καὶ ὡς τοιοῦτοι, καὶ μετὰ τὴν ἑπταετῇ ἡλικίαν τῶν παίδων (2), ἐκτὸς ἐπὶ τῶν νομίμων παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις λεγομένων πράξεων (*acta legitima* (Μέρ. Α. σελ. 77. 78.) αἱ ὁποῖαι διὰ νὰ ἔχωσι κύρος, ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἀνήλικας αὐτοὺς ἂν ἦχον ἡλικίαν ἑπτὰ συμπληρωμένων ἐτῶν, δι' ἀδείας τῶν ἐπιτρόπων διότι αἱ πράξεις αὗται δὲν ἠδύναντο νὰ ἐκτελεσθῶσι δι' ἀντιπροσώπου.

Οἱ μαινόμενοι, παράφρονες, οἱ κωφοὶ καὶ ἄλαλοι, δὲν ἠδύναντο νὰ ἐνεργήσουν αὐτοπροσώπως. (3)

Ἡ ἄδεια τῶν ἐπιτρόπων, ἦτον ἐκ τῶν νομίμων πράξεων, καὶ διὰ τὸ νόμιμον κύρος τῆς ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἀπὸ τὸν ἐπιτροπον αὐτὸν, ἐκουσίως, παρόντα εἰς τὴν παρὰ τοῦ ἀνήβου ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, ἐγγράφως ἢ ἀγράφως, καὶ ἄνευ τινὸς αἰρέσεως. (4) Ἡ συναίνεσις τῶν κηδεμόνων μὴ οὔσα ἐκ τῶν πράξεων τούτων, ἠδύνατο νὰ δοθῇ καὶ μετὰ τὴν παρὰ τοῦ ἀνήλικος ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, κατὰ τὴν γνώμην τῶν περισσοτέρων νομικῶν (5)

(1) Puberes sine curatoribus suis possunt ex stipulatu obligari. L. 101. καὶ L. 43. de obligat. et action. D. ἴδε Μέρ. Α. Κεφ. Ε. § 1.

(2) L. 4. quant. ex facto tut. ec. C. L. 38. § 20 de Verb. oblig. D.

(3) L. 1. § 12. 13. 14. 15. de obligat. et action. D.

(4) L. 2. 4. 8. 9. § 5. 6. de auctorit. et consens. tut. D. σελ. 89. § 4.

(5) Pothier in pandect. Lib. 26. artic. 5. Heinecc. recit. jur civ. de auctorit. tut. Mnhlenbruch doct. pandect. § 596. καὶ εἰς τὴν σημ. 9. ἀναφέρων ὡς συμφωνοῦντα τὸν Thibaut pandect. § 519. καὶ ὡς διαφωνοῦντα τὸν Weber ad Hopfnerum.

Δὲν γίνεται τὴν σήμερον ἢ κατὰ τοὺς P. N. διάκρισις νομίμων πράξεων ἐκτελεστέων παρὰ τῶν ἀνηλίκων αὐτῶν· οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες δύνανται νὰ διαχειρίζωνται ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, ἢ συμπαραλαμβάνοντες καὶ τοὺς διατελοῦντας ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των, καὶ νὰ δίδωσι τὴν ἄδειαν καὶ συναίνεσίν των, μὲ τρόπον ἀποχρόντα πρὸς ἀπόδειξιν αὐτῆς.

Ἡ παρουσία καὶ ἡ αὐτοπρόσωπος ἐνέργεια τῶν ἀνηλίκων εἶναι τὴν σήμερον ἀναγκαῖα, καθ' ἃς περιπτώσεις ἀπαιτεῖται ῥητῶς ἀπὸ τοὺς νόμους ἡ αὐτοπρόσωπος ἐνέργεια, καθὼς εἰς τὴν δήλωσιν τῆς συναινέσεως τοῦ ἀνήλικος πρὸς υἰοθέτησίν του, καὶ εἰς τὰς ἀπολογίας κατὰ τῶν ποινικῶν κατ' αὐτοῦ δικῶν, καὶ ἐπὶ ὅλων τῶν πράξεων τῶν μὴ περιλαμβανομένων εἰς τὰς τῆς διαχειρήσεως τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν ὁμιλήσει εἰς τὸν § 6.

§. 2.

Διαχείρησις τῆς κινητῆς περιουσίας.

Εἶναι πρῶτιστον χρέος τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, νὰ φροντίσουν τὴν ἐκποίησιν τῶν ὑποκειμένων εἰς φθορὰν φθορεμάτων, καὶ ἄλλων κινητῶν, καὶ τῶν περιττῶν ζώων, (1) ἐπὶ εὐθύνῃ πάσης ζημίας προελθούσης ἀπὸ βραδύτητα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου. (2) Ἀλλ' ὁ νόμος δὲν προσδιορίζει ῥητὴν προθεσμίαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐκποιήσεως ταύτης, καὶ ἀρμόζει εἰς τὰ Δικαστήρια νὰ ἀποφασίσουν ἂν ὑπῆρξε κατὰ ταύτην βραδύτης τῶν ἐπιτρόπων.

(1) L. 22 in fine. de administ. tut. ec. καὶ L. 4. quando decr. opus non est. C. Ἀρμεν. § 45. περὶ ἐπιτρ.

(2) L. 7. de administ. tut. D. debuit enim confestim officio suo fungi.

Δὲν ἔχει ὁ διαθέτης τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαγορεύσῃ διὰ τῆς διαθήκης του τὴν ἐκποίησιν τοιούτων πραγμάτων, καὶ οἱ ἐπίτροποι χρεωστοῦν νὰ ἐκτελέσουν αὐτὴν, παρὰ τὰς ῥητὰς ἀπαγορεύσεις τοῦ διαθέτου. (1) Χρεωστεῖ δὲ νὰ ἐπιμεληθῇ περὶ αὐτῆς, καὶ εἰς μόνος ἐκ τῶν πολλῶν συνεπιτρόπων καὶ συγκηδεμόνων, ἂν οἱ ἄλλοι δὲν δύνανται νὰ ἐπιμεληθοῦν, ὡς ἀπόντες, ἢ δι' ἄλλην αἰτίαν, ἢ δὲν θέλουν, ἐπειδὴ ἐπρότειναν λόγους ἀπαλλαγῆς κλ. (2).

Τὰ ἐν τῇ περιουσίᾳ ἀποθανόντων ἐμπορίων εἶδη τοῦ ἐμπορίου πρέπει βεβαίως νὰ πωληθῶσι, διότι δὲν εἶναι διατηρητέα ἐν φύσει περιουσία τῆς οἰκογενείας· ἀλλ' ὅσα ἐξ αὐτῶν δὲν ὑπόκεινται εἰς ταχεῖαν φθοράν, δὲν πρέπει νὰ πωληθῶσι μὲ ἐπιζήμιον ταχύτητα· ἂν ὁ ἀποθανὼν ἐπέτρεψε διὰ τῆς διαθήκης του εἰς τινά, νὰ ἐμπορευθῇ τὰ εἶδη ταῦτα, πρέπει νὰ ἀφεθῇ εἰς αὐτὸν ἢ περὶ τῆς ἐπωφελοῦς πωλήσεώς των φροντίς, κατὰ τὸν 38. Νόμ. de administ. et peric. tut. D. καὶ ὁ ἐπίτροπος ἐπαγρυπνεῖ εἰς τοιαύτην περίστασιν νὰ μὴ γίνῃ κατάχρησις τῆς οὐσίας τῶν ὀρφανῶν.

Τὰ πλοῖα δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ὠφέλιμα κινητὰ, διότι ἀφ' ἑαυτῶν δὲν προάγουν οὐδεμίαν ὠφέλειαν, καὶ ὑπόκεινται εἰς φθοράν· ἢ ναύλωσίς των, καὶ τὸ δι' αὐτῶν ἐμπόριον δύνανται νὰ φέρουν ἢ ὠφελείας, ἢ ζημίας· εἶναι πράξεις ἐμπορικαὶ ἀδήλου ἐκβάσεως, μὴ περιλαμβανόμεναι εἰς τὰς τῆς διαχειρήσεως τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, καὶ μὴ δυνάμεναι νὰ ἐκτελεσθῶσι παρ' αὐτῶν διὰ λογαριασμὸν τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀνικάνων, ὡς θέτουσαι εἰς κινδύνους τὴν πε-

(1) L. 5. § 9. de administ. tut. D.

(2) L. 7. §. 1. ibid.

ρίουσίαν αὐτῶν· πρέπει ἄρα νὰ πωλῶνται. (1) Ἄν ὅμως ὁ ἀποθανὼν ἐναύλωσε τὸ πλοῖον, ἢ ἄλλως ὑπεχρεώθη νὰ χορηγήσῃ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ διὰ τινος χρόνου, διὰ συναλλάγματος ἐκπληρωτέου καὶ παρὰ τῶν κληρονόμων, ἢ ἂν τὸ πλοῖον ᾔηται εἰς ἐνέργειαν ἐκτὸς τοῦ λιμένος του καὶ δὲν δύναται νὰ πωληθῇ ἀμέσως, καὶ ἕως ὅτου δι' ὅποιανδήποτε ἄλλην αἰτίαν ἢ ἀπώλεια τοῦ πλοίου καὶ αἱ ζημίαι του εἶναι εἰς βάρος τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀνικάνων, χρεωστοῦν οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες νὰ συμφωνοῦν τὴν ἀσφάλειαν τοῦ πλοίου, εἰς τὰ ὅποια ὑπάρχουν ἤδη Καταστήματα τοιούτων ἀσφαλειῶν.

Ἡ πώλησις συνεταιρικοῦ πλοίου δὲν δύναται νὰ γίνη ἂν οἱ συνεταῖροι ἐσυμφώνησαν τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς ἐταιρίας καὶ μετὰ τὸν θάνατον ἐνὸς τῶν συνεταίρων. (2) ὁ ἐπίτροπος καὶ ὁ κηδεμὼν χρεωστεῖ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν, νὰ λαμβάνῃ τὴν προσήκουσαν ἐπιμέλειαν τῶν συμφερόντων, καὶ νὰ ἐκπληρῷ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων, εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν πλοίων, καὶ νὰ φροντίζῃ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ μέρους των.

Τὰ αὐτὰ ἐφαρμόζονται ἀναλόγως, καὶ εἰς ἄλλων εἰδῶν ἐταιρίας, μὴ διαλυομένας ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς τῶν ὀρφανῶν.

Αἱ ἀπαλλοτριώσεις αὗται τῶν κινητῶν τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων, ζητοῦνται δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὸν πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν, καὶ ἐκτελοῦνται κατὰ τὰς διατυπώσεις τῶν δικαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων. (ἐπιχείρ. ἐκ τοῦ ἄρθ. 1076. καὶ ἄρθ. 1082. Πολιτ. Δικον.)

Τὰ πολύτιμα τῶν μὴ ἐκποιητέων κινητῶν, χρεωστεῖ ὁ

(1) Πιθανὸν νὰ ὑπάρχουν εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς ἄλλους τόπους ἔχοντας ναυτικὸν ἔθιμα περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

(2) L. 65. § 9. pro socio. D.

Ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν νὰ παρακαταθέσῃ εἰς ἀσφαλὲς μέρος, (1) ὁποῖον εἶναι τὴν σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα, πᾶν δημόσιον ταμεῖον δεχόμενον τοιαύτας παρακαταθήκας.

Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους P. N. οἱ ἐπίτροποι ἦσαν ὑποχρεοὶ ἢ νὰ δανείσουν ἐπὶ τόκῳ καὶ ἀσφαλῶς τὰ εὐρεθέντα ἐν τῇ περιουσίᾳ χρήματα, ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀφ' οὗ ἀνελάμβανον τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, καὶ πᾶσαν ποσότητα χρημάτων, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανον διαρκούσης τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας, ἐντὸς δύο μηνῶν μετὰ τὴν παραλαβὴν τῆς, ἢ νὰ παρακαταθέσουν αὐτὰ εἰς ἀσφαλῆ τόπον, καὶ ν' ἀγοράσουν δι' αὐτῶν ἀκίνητον ὠφέλιμον κτῆμα τῶν ὀρφανῶν, διότι κατεδικάζοντο νὰ πληρώσουν τόκους τῶν χρημάτων τὰ ὁποῖα δὲν ἐδάνεισαν, ἢ τὰ ὁποῖα δὲν μετεχειρήσθησαν πρὸς ἀγορὰν ἀκινήτων κτημάτων, ἂν δὲν ἀπεδείκνυον ὅτι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κάμουν οὔτε τὸ ἐν οὔτε τὸ ἄλλο. (2) ἡ ἀπώλεια τῶν δανεισθέντων χρημάτων, καὶ πᾶς κίνδυνος τῆς συνάξεως αὐτῶν, ἦτον εἰς βάρος των. (3) Ἀλλ' ὑπαρχόντων πολλῶν δανείων, ὑπεχρεοῦντο οἱ κύριοι τῶν δανεισθέντων χρημάτων, ἢ νὰ ἀναδεχθοῦν ὅλα, ἢ νὰ ἐγκαταλείψουν ὅλα χωρὶς ἐξαίρεσιν κανενὸς, εἰς λογαριασμὸν τῶν δανεισάντων ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων των. (4)

Κατὰ τὰ Κεφ. 6. 7. 8. τῆς 72. Νεαρ. τοῦ Ἰουστιν. δὲν ὑποχρεοῦνται οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες νὰ δανείσουν τὰ

(1) L. 12. de administ. tut. C.

(2) L. 5. 7. § 3. 11. L. 12. § 4. L. 15. de administ. et peric. tut. D. καὶ L. 3. de usur. pupillar. C. Muhlenbruch. doctr. pandect. § 596. δὲν ἀπαιτεῖτο ἡ παρακαταθήκη μικρῶν ποσοτήτων, παρ' ἔταν ὁ ἐπίτροπος ἦτον ὑποπτος. L. 5. de administ. et peric. tut. D.

(3) L. 16. de administ. et peric. tut. D.

(4) L. ead.

χρήματα παρὰ μόνον δι' ἄφρευκτον ἀνάγκην τοῦ νὰ δια-
τραφοῦν οἱ ἀνήλικες καὶ ἄλλοι ἀνέκανοι ἐκ τῶν τόκων, μὴ
ἔχοντες ἄλλοθεν τὰ μέσα τῆς διατροφῆς. (1) Εἰς τὴν περί-
πτωσιν ταύτην χρεωστοῦν νὰ προσέξουν εἰς τὴν ἀσφάλειαν
τῶν χρημάτων, καὶ νὰ ἐπιμεληθῶσι τὸν δανεισμόν αὐτῶν,
καθὼς ἤθελον ἐπιμεληθεῖ καὶ περὶ τῆς ἰδίας των περιουσίας·
ὅθεν ἐξάγομεν ὅτι ἂν ἔπραξαν ὡς φρόνιμοι πατέρες οἰκογε-
νείας, καὶ ἐξ ἀρχῆς τοῦ δανείου, καὶ διαρκοῦντος αὐτοῦ,
ἐφρόντιζαν προσηκόντως καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις περὶ τῆς
ἀσφαλείας του, δὲν εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν τυχαίαν καὶ ἀπρο-
νόητον ἀπώλειαν τῶν δανεισθέντων. (2)

Ἐκτὸς τῆς ῥηθείσης περιπτώσεως, οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδε-
μόνες δύνανται νὰ παρκαταθέσουν τὰ χρήματα εἰς ἀσφαλῆ
τόπον, καὶ ν' ἀγοράσουν δι' αὐτῶν ἐπωφελὲς ἀκίνητον κτῆμα
τῶν ὀρφανῶν. Δύνανται ὁμῶς καὶ νὰ δανείσουν αὐτὰ ἂν θέ-
λουν, καὶ τότε ἔχουν δύο μηνῶν καθ' ἕκαστον ἔτος προθε-
σμίαν (ἐνδόσιμον, laxamentum) διὰ νὰ δανείσουν αὐτὰ,
καὶ ἀναλαμβάνουν πάντα τοῦ δανείσματος κίνδυνον (Κεφ. 6.
τῆς ῥηθείσης Νεαρᾶς.) (3)

(1) Εἰ δὲ τοσαῦτον μόνον εἴη τὸ τοῦ νέου χρυσίου ἐπίσπου τόκος μόλις
αὐτὸν τε καὶ τοὺς αὐτοῦ τρέφειν, καὶ τὴν ἄλλην αὐτῷ παρέχειν τοῦ βίου διοί-
κησιν ἀρκεῖ, τῆνικαὶ ὁ τῆς ἀνάγκης λόγος ἡμᾶς καὶ πρὸς τοῦτο καλεῖ,
τῶν κηδεμόνων ἀφορῶντων εἰς θεὸν καὶ οὕτω ποιουμένων τὰς διοικήσεις
ὡς ἂν ἐπὶ τοῖς ἑαυτῶν πράγμασι. Κεφ. Η. τῆς 72 Νεαρᾶς τοῦ Ἰουστ.

(2) Ἄν π. χ. δανείσας ὁ ἐπίτροπος ἔγραψεν ἀσφαλῆ καὶ ἀποχρῶσαν ὑπο-
θήκην, ἀλλ' ἀπωλέσθῃ καὶ ἡ περιουσία τοῦ ὀφειλέτου, καὶ τὸ ἐνυπόθηκον
κτῆμα ἐξ ἀπρονοήτου καὶ αἰφνιδίου συμβάντος. ἴδ. L. 50. de administ.
tut. D.

(3) Εἶναι ἦγουν ὑπόχρεοι νὰ πληρώσουν δέκα μηνῶν τόκους κατ' ἔτος
τῶν χρημάτων τὰ ὑποῖα δὲν παρεκατέθεσαν ἀλλ' ἐκράτησαν διὰ νὰ δανείσουν·
quodsi sua sponte foenerari voluerint, id facerent suo periculo, at

Ὅλαι αἱ διατάξεις αὗται, ἐκτὺς τῆς δι' ἀνάγκην διατροφῆς τῶν ὀρφανῶν συγχωρούσης τὸ δάνεισμα, ὑπάρχουν εἰς τὸν Ἀρμενόπουλον καὶ ἐφαρμόζονται ὡς ἐξεθέσαμεν. (1)

Εἶναι ἔργον τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων νὰ ζητῶσι τὰ χρεωστούμενα εἰς τοὺς ἀνήλικας καὶ ἀνικάνους, καὶ νὰ λαμβάνουν ὅλας τὰς δι' αὐτὰ ἀσφαλείας. Ἄν ἐγκρίνουν νὰ τ' ἀφῇ-
σουν εἰς τοὺς χρεώστας, ἀναδέχονται κατὰ τὸν νόμον, ὅλους τοὺς κινδύνους τῆς μὴ πληρωμῆς των, ὡς νὰ τὰ ἐδάνειζον οἱ ἴδιοι ἐξ ἀρχῆς. (2)

Καὶ οἱ διορισθέντες ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, ἀντὶ τῶν ἀποβληθέντων ἢ ἄλλως παυσάντων ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, ἂν δὲν ζητήσουν τὴν πληρωμὴν τῶν δανεισθέντων ἀπὸ τοὺς πρώτους ἐπιτρόπους, ἀναδέχονται τὰς αὐτὰς εὐθύνας. (3)
ἂν ὁμῶς δὲν δύνανται νὰ ἐπιτύχουν αὐτὴν, διότι δὲν ἔφθασεν ἡ πρὸς ταύτην προθεσμία, χρεωστοῦν νὰ λάβουν τὰ προσή-
κοντα μέτρα τῆς ἀσφαλείας τῶν χρημάτων, ἢ ἐπὶ τῆς ἀκι-

cum duorum mensium in unoquoque anno laxamento. 1. e. usurarum non perceptarum nomine in ampliorem summam conveniri nequibant, quam in decem mensibus uniuscujusque anni percipi potuerint. Mühlenbruch doctr. pandect. § 569. Ἄν ὁμῶς ἐτόκισαν τὰ χρήματα, χρεωστοῦν νὰ πληρώσουν ὅσους ἔλαβον τόκους πλεον τῶν δέκα μηνῶν κατ' ἔτος· καὶ ἂν μετεχειρίσθησαν αὐτὰ δι' ἰδίας των ὑποθέσεις χρεωστοῦν τόκους καθὼς θέλομεν ἐκθέσει εἰς τὸ περὶ εὐθύνης τῶν ἐπιτρόπων Κεφάλαιον.

(1) Ἀρμεν. § 38. 39. 40. 41. περὶ Ἐπιτρ. καὶ Κουρατ.

(2) L. 13. 39. §. 14. de administ. et peric. tut. D. Οἱ χρεῶσται ἐντόκων δανείων, καὶ ἄλλων παροτήτων πρὸς τοὺς ἀνήλικας, ἔπρεπε νὰ πληρώσουν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους αὐτῶν κατὰ δικαστικὴν ἀπόφασιν συγχωροῦσαν τοῦτο, διὰ ν' ἀπαλλαχθῶσι κυρίως ἐκ τοῦ χρέους. Δὲν ἦτον ἀναγκαῖα ἡ προφύλαξις αὕτη διὰ τὰς πληρωμὰς ἐνοικίων, τιμῆματος ἀγορᾶς εἰσοδημάτων, ἢ διετῶν τόκων μικρᾶς ποσότητος (μὴ ὑπερβαίνοντων τὴν ποσότητα centum solidorum.) L. 25. 27. de administ. tut. C.

(3) L. 44. de administ. tut. D.

νήτου περιουσίας τῶν χρεώστων, ἢ ἐπὶ τῆς τῶν παυσάντων ἐπιτρόπων καὶ τῶν ἐγγυητῶν αὐτῶν. (I)

Χρεωστοῦν οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, νὰ πληρώνουν καὶ τὰ ὀφειλόμενα ἀπὸ τοὺς ἀνήλικας καὶ ἀνικάνους, ὡς κληροδοτήματα κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ ἀποθανόντος πατρὸς των, ἢ δι' ἄλλας αἰτίας, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἀμφιβολία περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ χρέους, διότι πᾶσα ζημία ἐκ τῆς ἀμελείας των κατὰ τοῦτο (2) εἶναι εἰς βάρος των.

Χρεωστοῦν νὰ χορηγῶσιν ἐκ τῆς περιουσίας τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀνικάνων, καὶ τὰ ὅποια αὗτοι ὀφείλουν κατὰ τοὺς νόμους ἔξοδα διατροφῆς πρὸς τοὺς γανεῖς καὶ ἀδελφοὺς, ἂν αὗτοι μὲν ᾔηται ἐνδεεῖς, πλούσιοι δὲ ἐκεῖνοι. (3) τὰ ἔξοδα ταῦτα δύνανται νὰ προσδιορισθοῦν παρὰ τοῦ δικαστηρίου, ἢ κατ' αἰτήσιν τῶν ἐχόντων δικαίωμα διατροφῆς, ἢ κατ' αἰτήσιν τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων.

§. 3.

Διαχείρησις τῆς ἀκινήτου περιουσίας.

Φροντίζουσιν οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες τὰς ἀναγκαίας καὶ ὠφελίμους διορθώσεις καὶ ἐπισκευὰς τῶν οἰκημάτων, ἐργαστηρίων, καὶ ἄλλων τοιούτων κτημάτων, καὶ τὴν ἐπωφελεστέραν ἐνοικίασίν των. ἂν ὁμως ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ μεγάλη καὶ πολυέξοδος ἐπισκευή, ἢ ἀνανέωσις κτηρίου, ἐχρεώσθουν κατὰ τὸν P. N. νὰ βεβαιώσουν τὴν ἀνάγκην αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῇ πίστῃ καὶ μαρτυρίᾳ πολλῶν νὰ ἐπιχειρή-

(1) L. 35. 39. § 14. 16. de administ. et peric. tut. D.

(2) L. 9. § 5. L. 13. § 2. de administ. et peric. tut. D.

(3) L. 4. ubi pupil. educ. L. 1. § 4. de tutel. et ration. distrahen. D.

σουν αὐτήν· (1) ἐπιμελοῦνται τὴν τακτικὴν καὶ ἀναγκαίαν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν καὶ ἄλλων τοιούτων κτημάτων, τὴν σύναξιν τῶν προϊόντων αὐτῶν, καὶ τὴν ὠφέλιμον ἐκποίησίν των, ἄνευ δικαστικῆς ἐπὶ τούτῳ ἀποφάσεως. (2) Χρεωστοῦν νὰ φροντίζουν καὶ νὰ κάμνουν ἐγκαίρως τὴν πληρωμὴν τῶν κανονικῶν χρεῶν τῶν ἐμφυτευτικῶν κτημάτων, πρὸς διατήρησιν τῆς ἐξ ἐμφυτεύσεως κυριότητος, (3) καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν χρεωστουμένων πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἐντελοῦς κυριότητος, τῶν παρὰ τοῦ ἀποθανόντος ἀγορασθέντων, καὶ ἐν τῇ κατοχῇ του εὗρεθέντων κτημάτων, καὶ νὰ ἀπαιτῶσι διὰ τῶν νομίμων μέσων τὰ παρὰ νόμῳ παρ' ἄλλων κατεχόμενα κτήματα τῶν διατελούντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των, καθὼς ἐκθέττομεν εἰς τὸν § 6.

§. 4.

Περιπτώσεις καὶ τύποι τῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ τῆς ὑποχρεώσεως τῶν ἀκινήτων κτημάτων καὶ τῶν ἐν φύσει τηρητέων κινητῶν.

Διὰ νὰ ἐκποιηθῇ, ἢ νὰ ὑποχρεωθῇ δι' ἐνεχύρου καὶ ὑποθήκης, ἀκίνητος ἢ ἐν φύσει τηρητέα κινητὴ οὐσία τῶν ἀνηλίκων

(1) Sed et si parens vel ille, cujusunque heres est minor, reliquerit deformatum aedificium, tutor testificatione operis ipsius et multorum fide id reficere cogatur. L. 22. de administ. tut. C. τὴν σήμερον δύνανται νὰ λαμβάνουν τὴν γνώμην τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, καὶ νὰ προκαλοῦν ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου, ἂν τὸ Συμβούλιον δὲν ἐγκρίνη τὸ ἔργον.

(2) L. 32. § 2. de administ. tut. D. καὶ L. 28. § 5. h. T. C. tutorem eorum reddituum nomine rationem pupillae reddere debbere, qui ex fundo bona fide percipi potuerunt. (L. 32.)

(3) L. 3. § 4. de reb. eor. qui sub tutela ec. D. καὶ L. 23. de administ. tut. C.

καὶ ἄλλων ἀνικάνων, εἶναι ἀναγκαῖα ἢ ἐπὶ τούτῳ ἄδεια τοῦ ἀρμοδίου Δικαστηρίου, καθὼς ἦτον ἢ τῶν Ῥωμαίων ἀρχόντων· (1) ἐκτὸς ἐπὶ ὀλίγων ἐξαιρουμένων περιπτώσεων.

Ἡ ἄδεια αὕτη δὲν δύναται νὰ δοθῇ διὰ κέρδος τῶν ἀνηλίκων, ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν κτημάτων, ἢ ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ἐπὶ τῇ ὑποχρεώσει αὐτῶν δανείου, ἀλλὰ μόνον διὰ κατεπειγούσας ἀνάγκας. (2)

Τρεῖς τοιαύτας ἀνάγκας ἀναφέρουν ῥητῶς οἱ νόμοι. 1.^{ον} τῆς πληρωμῆς κατεπειγόντων χρεῶν. 2.^{ον} τῆς προικοδοτήσεως τῆς ὑπὸ κηδεμονίαν διατελούσης, ὅταν δὲν δύναται νὰ κατορθωθῇ ὁ γάμος, διδομένων αὐτουςίων τῶν πραγμάτων καὶ κτημάτων εἰς προῖκα, καὶ 3.^{ον} τῆς πρὸ γάμου δωρεᾶς. (3) παραδεχόμεθα ὅμως τὴν γνώμην ὅτι καὶ δι' ἄλλας τοῦ αὐτοῦ εἶδους ἀνάγκας πρέπει νὰ δίδεται ἡ ῥηθεῖσα ἄδεια, (4) καθὼς διὰ τὴν διατροφὴν καὶ τὴν θεραπείαν τῶν ὑπὸ ἐπιμέλειαν διατελούντων, καὶ τῶν ἐνδεῶν γονέων ἢ ἀδελφῶν των, ὅταν δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ χορηγηθῇ δι' ἄλλου μέσου.

Ἄν αἱ ἀνάγκαι αὗται ἠδύναντο νὰ ἐκπληροθῶσι δι' ἄλλων μέσων, δὲν ἔδιδεν ὁ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις Ἀρχων τὴν ἄδειαν τῆς ἐκποιήσεως ἢ τῆς ὑποχρεώσεως τῶν κτημάτων καὶ διὰ νὰ γνωρίσῃ τοῦτο διέταττε τὴν προσαγωγὴν τῶν ἀποδείξεων τῶν εἰσοδημάτων καὶ τῆς περιουσίας, καὶ

(1) L. 1. de reb. eor. qui sub. tutela ec. D. καὶ L. 22. de administ. tut. C. Ἀρμεν. περὶ ἐπιτροπ. § 44.

(2) L. 5. § 13. 14. de reb. eor. qui sub. tutel. ec. D. καὶ L. 12. de praed. et aliis reb. minor.

(3) L. 18. L. 22. de administ. tut. C. L. 61. § 1. de jure dotum. D. Ἀρμεν. § 44 περὶ ἐπιτροπ.

(3) Pothier in pandect. Lib. 27. artic. 3. N. 17. in not. Muhlenbruch doctr. pandect. § 596. velut aeris alieni exsolvendi, hujusque similis causa.

ἐλάμβανεν ὁποίας ἄλλας ἔκρινεν ἀναγκαίας πληροφορίας. Ἀφοῦ δὲ ἐβεβαιούτο περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐκποιήσεως ἢ ὑποχρεώσεως τῶν κτημάτων, ἔκρινε καὶ ἀπεφάσιζε κατὰ τὰς περιστάσεις ἂν ᾗτον ὠφελιμώτερον τὸ ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἢ ὑποθήκῃ θάνειον, ἢ ἡ ἀπαλλοτριώσεις τοῦ κτήματος, καὶ ἐπροσδιόριζε ῥητῶς διὰ τῆς ἀποφάσεώς του τὸ ἐκποιηθῆσόμενον, ἢ ὑποχρεωθῆσόμενον κτῆμα. (1)

Κατὰ τὴν ἰσχύουσαν Δικονομίαν, ἀφ' οὗ δροθῇ παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου ἢ αἵτησις πρὸς ἀπαλλοτριώσιν ἀκινήτου κτήματος ἀνήλικος ἢ ἄλλου ἀνικάνου πρὸς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν, διορίζεται παρ' αὐτοῦ Εἰσηγητῆς Δικαστῆς διὰ νὰ κάμῃ τὴν περὶ τῆς αἰτουμένης ἀπαλλοτριώσεως ἔκθεσιν, καὶ προτοῦ κάμῃ αὐτὴν, χρεωστεῖ νὰ προκαλέσῃ τὴν παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Εἰρηνοδίκου συγκρότησιν τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, διὰ νὰ γνωμοδοτήσῃ 1.^{ον} ἂν ἡ ἀπαλλοτριώσεις ᾖναι ἀναγκαῖα καὶ 2.^{ον} ἂν ᾖναι συμφερωτέρα ἢ τῶν διὰ τῆς ἀναφοράς πρὸς τὸν Πρόεδρον σημειωθέντων ἢ ἄλλων κτημάτων καὶ ὁποίων. (ἄρθ. 1881 — 1886. Πολιτ. Δικον.) Ἀλλ' ἡ γνωμοδότησις αὕτη δὲν ὑποχρεοῖ κατὰ τινά νόμον τὸ Δικαστήριον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἀπαλλοτριώσεως, κατὰ τοὺς ἐκτεθέντας νομικοὺς κανόνας, καὶ κατὰ τὰ ἔθιμα, ἂν ὑπάρχωσι περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἐπικυροῦν ἢ μὴ, τὸ βούλευμα τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου.

(1) L. 4. 6. de praed. et aliis reb. minor. C. L. 5. L. 11. de reb. eor. qui sub tutela. D. Ὁ Ἄρχων ἐφρόντιζε νὰ πληρωθῶσιν ἀληθῶς τὰ ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως καὶ ἐκποιήσεως τῶν κτημάτων χρήματα διὰ τὰς ἀνάγκας διὰ τὰς ὁποίας ἐσυγχώρησε τὴν ὑποχρέωσιν ἢ ἐκποίησιν αὐτῶν. Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἂν ὁ Ἡγεμὼν ἐσυγχώρῃ εἰς τινά ἐπίτροπον νὰ κάμῃ τὰς πωλῆσεις τῶν κτημάτων τῶν ὀρφανῶν, δὲν ᾗτον ἀνάγκη δικαστικῆς δι' αὐτὰς ἀποφάσεως. L. 2. quand. decret. opus ec. C.

Ἄλλ' ἂν ὑπῆρξαν ποτὲ ἔθιμα συγχωροῦντα εἰς τοὺς ἐπι-
τρόπους καὶ κηδεμόνας τὴν ἀπαλλοτριώσιν τῶν κτημάτων
τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων, ἄνευ προηγουμένης ἐπὶ
τούτῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἔπαυσαν τοῦ νὰ ἔχουν ἰσχὺν
ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἰσχυροῦσῃς Πολιτ. Δικον.

Δὲν ἦτον ἀνάγκη δικαστικῆς ἀδείας διὰ τὴν ἀπαλλοτριώσιν
τῶν εἰρημένων πραγμάτων, 1.^{ον} ὅταν ὁ διαθέτης διέταπτεν
αὐτὴν διὰ τῆς διαθήκης του, (1) 2.^{ον} ὅταν ἐδίδοντο κατὰ
τὴν διαθήκην ὡς κληροδοσίαι καὶ δωρεαὶ ἢ ἄλλως ὀφειλό-
μενα (2) καὶ 3.^{ον} ὅταν κοινὰ ὄντα καὶ ἀδιαίρετα μεταξὺ
ἱκανῶν ἐνηλίκων καὶ ἀνηλίκων ἢ ἄλλων ἀνικάνων, ἐζητεῖτο
ἡ διανομὴ καὶ ἡ πρὸς ταύτην πώλησις των ἀπὸ τοὺς ἱκανοὺς
ἐνήλικας. (3) Κατὰ τὴν Πολιτ. Δικον. ἄρθ. 1082. 1085
εἶναι περιττὴ εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν ἡ γνωμο-
δότησις τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, περὶ τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ
προσφόρου τῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἀλλ' εἶναι ἀναγκαῖα ἡ περὶ
ταύτης ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου, ἥτις ἐκτὸς τῶν πρὸς
ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης διδομένων κληροδοτημάτων καὶ δω-
ρεῶν, εἶναι πάντοτε ἀναγκαῖα διὰ τὰς ἀπαλλοτριώσεις τῶν
κτημάτων τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀνικάνων. Ἄλλ' εἶναι ἀναγ-
καῖα καὶ διὰ τὰς πρὸς ἐκτέλεσιν δικαστικῶν ἀποφάσεων
ἀπαλλοτριώσεις; Κατὰ τὸν P. N. καὶ τὰ ἐνέχυρα καὶ τὰ
ἐνυπόθηκα κτήματα ἐκποιοῦνται ἄνευ ἀδείας τοῦ Ἄρχον-

(1) L. 5. quand. decret. opus non est. C.

(2) L. 13. § 2. de administ. et peric. tut. L. 5. § 4. 6. 7. de reb.
eor. qui sub. tutela ec. D. διαφέρει ἂν ὁ διαθέτης διέταξε νὰ δοθῇ ὡς κλη-
ροδοσία ἢ δωρεὰ ἴδιον κτῆμα τοῦ ἀνήλικος μὴ προσερχόμενον ἐκ τῆς περιου-
σίας τοῦ διαθέτου· εἰς τοιαύτην περίπτωσιν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκτιμήσῃ ὁ
Δικαστὴς ἂν ὠφελῇται ὁ ἀνήλιξ ἐκ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ κτήματός του.

(3) L. 17. de praed. et aliis. reb. minor. C.

τος πρὸς πληρωμὴν τοῦ δικασθέντος. (1) Κατὰ τὸ ἄρθ. 954 Πολιτ. Δικον. ἡ κατάσχεσις τῶν ἀκινήτων τοῦ ἀνήλικος ἢ ἀνικάνου συγχωρεῖται μετὰ τὴν δίζησάν τῆς κινητῆς περιουσίας· καὶ ἐπειδὴ αἱ ἐκτελέσεις τῶν ἀποφάσεων ἐν γένει, γίνονται ἐπιμελεία τῶν διαδίκων, ἂν οὗτοι ἐκ τῆς ὁποίας δύνανται νὰ ζητήσουν λογοδοσίας τῶν ἐπιτρόπων πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ῥηθείσης διζήσεως, εὔρουν ὅτι δὲν ὑπάρχει κινητὴ πρὸς πληρωμῆντων οὐσία, δύνανται κατὰ τὸ ῥηθὲν ἄρθρον νὰ ἐπιμεληθοῦν τὴν κατάσχεσιν καὶ πώλησιν τῆς ἀκινήτου κατὰ τοὺς κοινούς τύπους· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου παρατηροῦμεν ὅτι διὰ ν' ἀπαλλοτριωθῇ ἀκίνητον κτῆμα τῶν ἀνηλίκων, δὲν ἀρκεῖ ἡ θέλησις τοῦ ἐπιτρόπου καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ μόνου ἀπόδειξις τῆς ἀνάγκης, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ἡ γνωμοδότησις τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, περὶ τῆς ἀνάγκης καὶ περὶ τοῦ προσφύρου τῆς ἀπαλλοτριώσεως· ἡ γνωμοδότησις αὕτη εἶναι ἀναγκαῖα καὶ εἰς τὴν ῥηθεῖσαν περίπτωσιν, διότι εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ κινητὴ οὐσία πρὸς πληρωμὴν τοῦ δικασθέντος, ἡ πολύτιμα κινητὰ προτιμώτερα νὰ πωληθῶσι παρὰ τὰ ἀκίνητα, τὰ ὁποῖα νὰ μὴ φανερώσῃ ὁ ἐπίτροπος δι' ἀμέλειαν ἢ δολίαν συνεννόησιν· φρονοῦμεν διὰ ταῦτα ὅτι ἀσφαλέστερον ἤθελεν εἶσθαι νὰ ζητῆται δικαστικὴ ἀπόφασις καὶ διὰ τὴν πρὸς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως ἀπαλλοτριώσιν· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀναγκαῖα κατὰ τὴν Πολιτ. Δικον. Χρεωστοῦν ὅμως οἱ ἐπίτροποι διὰ νὰ ἀποφύγουν τὰ ἔξοδα τῆς ἀναγκαστικῆς κατασχέσεως καὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ, καὶ τὰς ἐκ τούτων ἐνδεχομένας ζημίας, νὰ ζητήσουν ἐγκαίρως ἀπὸ τοῦ Δικαστήριον τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ πωλήσουν τὰ ὀλιγώτερον

(1) L. 7. §. 1. de reb. eor. qui sub tutela. D. L. 1, de praed. et aliis reb. minor. C.

εὐφέλεια κινητὰ ἢ ἀκίνητα, πρὸς πληρωμὴν τῶν δικασθέντων.

Μία μόνη ὑποχρέωσις τῶν κτημάτων τῶν ἀνηλίκων δύναται νὰ ὑπάρξῃ κατὰ τοὺς P. N. ἄνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως, καὶ αὕτη εἶναι ἡ ὑποθήκη τὴν ὁποίαν αὐτοδικαίως ἀπολαμβάνει ἐπὶ τοῦ κτήματος, ὁ δανείσας χρήματα πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἐπὶ τῇ ὑποθήκῃ τοῦ κτήματος τούτου προϋπάρχοντος δανείου, ἂν ἀληθῶς ἐπληρώθῃ τὸ δάνειον τοῦτο· (1) Ἀλλὰ τὴν σήμερον δὲν δίδεται εἰς τὴν Ἑλλάδα σιωπηρῶς καὶ αὐτοδικαίως οὐδεμία ὑποθήκη κατὰ τὸν περὶ ὑποθ. Νόμ. καὶ ὁ ῥηθεὶς νόμος δὲν ἔχει ἰσχύν. Ἄν συμφέρῃ εἰς τοὺς ἀνήλικας νὰ πληρωθῇ ἓν χρέος δι' ἄλλου ὀλιγώτερον ἐπιζημίου δανείου, καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ, πρέπει νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὸν δεύτερον δανειστήν, τὸ εἰς τὸν πρῶτον ὑπόχρεον κτῆμα, ἢ ἄλλο κτῆμα, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ζητηθῇ ἡ ἐπὶ τούτῳ δικαστικὴ ἀπόφασις.

Τὰ ἐκ τοῦ εἵδους, καὶ ἐκ τῆς χρήσεως τῶν δανεισθέντων χρημάτων προνόμια, τὰ ὁποῖα ἀπαριθμοῦνται εἰς τὰ ἄρθ. 940. 941. Πολιτ. Δικον. δίδονται αὐτοδικαίως καὶ εἰς τοὺς δανείσαντας τοὺς ἀνήλικας καὶ ἄλλους ἀνικάνους διὰ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων αὐτῶν, ὅταν τὰ δάνεια ἐχρησίμευσαν ἀληθῶς διὰ τὰ ἀντικείμενα, διὰ τὰ ὁποῖα γίνονται προνομιοῦχα κατὰ τὸν νόμον, καὶ ὅταν τὰ εἰς τὰ ἄρθρα ταῦτα ἀναφερόμενα δικαστικὰ ἔξοδα δὲν πίπτουν εἰς βάρος

(1) Si obligavit rem tutor sine decreto, quamvis obligatio non valeat, est tamen exceptione doli locus, sed tunc quum tutor acceptam mutuam pecuniam ei solverit, qui sub pignore erat creditor. L. 7. § 5. de reb. for. qui sub tutela ec. D.

τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων (I) κατὰ τοὺς νόμους. Διότι

(1) Ἄρθ. 48. 49. τοῦ περὶ ὑποθηκ. Νόμ. καὶ ἐπιχείρ. ἐκ τοῦ εἰς τὴν προηγούμεν. Σημ. P. N. Ἄρθ. 940. Πολιτ. Δικον. Προνόμια δανειστῶν ἐφ' ὅλων τῶν κινητῶν πραγμάτων, προτιμωμένων κατὰ τὴν ἐρεξῆς τάξιν.

1. Ἐξόδα τῆς διαδικασίας καὶ τῆς ἐκτελέσεως, καὶ ἐν γένει τὰ δικαστικὰ ἔξοδα. 2. τὰ διὰ τὴν κηδείαν τοῦ ὀφειλέτου τῆς γυναικὸς του, καὶ τῶν τέκνων του ἀναγκαῖα ἔξοδα. 3. τὰ κατὰ τὴν τελευταίαν ἀσθένειαν τοῦ ὀφειλέτου τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων του εἰς ἰατροὺς χειρουργούς, μαίας, φύλακας καὶ ἰατρικὰ δαπανηθέντα. 5. ὁ καθυστερήσας μισθὸς τῶν ὑπηρετῶν, ἐργατῶν, ἡμερομίσθων ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον ὑπηρετικὸν ἔτος, καὶ ὡς πρὸς τὸ ἐνεστώδες. 5. ἀπαιτήσεις ἕνεκα τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, τὰ ὅποια κατὰ τοὺς τελευταίους ἑξ μῆνας ἐδόθησαν εἰς τὸν ὀφειλέτην, τὴν γυναῖκα του ἢ τὰ τέκνα του, καὶ ἰδίως παρ' ἀρτοποιῶν, κρεωπωλῶν, ξενοδόχων, ἐμπορῶν καὶ τῶν τοιούτων. 6. συνεισφοράι εἰς τὰ τῶν Νομῶν, Ἐπαρχιῶν καὶ τῶν Δήμων βάρη τοῦ ἐνεστώτος ἔτους, καὶ τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν. 7. ἀπαιτήσεις τοῦ Κράτους ἕνεκα καθυστερησάντων ἀμέσων ἢ ἐμμέσων φόρων τοῦ ἐνεστώτος ἔτους καὶ τῶν δύο ἀμέσως προηγούμενων. 8. Τὰ τῆς ἀνακρίσεως ἔξοδα ἂν ὁ ὀφειλέτης κατεδικάσθῃ παρὰ Ποινικοῦ Δικαστηρίου εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων.

Ἄρθ. 941. (προνόμια ἐπὶ ὠρισμένων κινητῶν ἢ χρημάτων.)

1. Αἱ ἀπαιτήσεις διὰ τὰς ὁποίας ἔχει εἰς χεῖρας τοῦ ὁ δανειστῆς ἐνέχυρόν ὡς πρὸς τὸ ἐνεχυριασθὲν πρᾶγμα. 2. ἔξοδα γινόμενα πρὸς διατήρησιν πράγματος τινὸς, ὡς πρὸς τὸ δι' αὐτῶν διατηρούμενον πρᾶγμα. 3. προκαταβολαὶ σπόρων, ἢ χρημάτων πρὸς προαγωγὴν καρπῶν, ἢ ἄλλα καλλιεργείας καὶ θερισμοῦ ἔξοδα τοῦ ἐνεστώτος ἔτους, ὡς πρὸς τοὺς καρποὺς αὐτοὺς ἂν οὗτοι ὑπάρχουν εἰσέτι αὐτούσι. 4. τὸ ἐνοίκιον κατοικιῶν καὶ οἰκοδομημάτων διὰ τὸ ἐνεστώδες καὶ διὰ τὸ τελευταῖον ἔτος, ὡς πρὸς τὰ παρὰ τῶν ἐνοικιαστῶν προσαχθέντα καὶ ἐν τῷ ἐνοικισμῷ τόπῳ εἰσέτι εὐρισκόμενα κινητά. 5. τὸ μίσθωμα ἀγρῶν καὶ ἄλλων καρπὸν φερόντων πραγμάτων, ὡσαύτως τὸ δέκατον ὁ ἀπὸ τῶν ἀγρῶν ἑγγεῖος φόρος, τὸ μίσθωμα ἐργοστασίων, μύλων καὶ ἄλλων βιομηχανικῶν καταστημάτων διὰ τὸ ἐνεστώδες καὶ διὰ τὸ τελευταῖον ἔτος, ὡς πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας εἰσέτι καρποὺς, οἰκιακὰ σκεύη, ἐμπορεύματα καὶ τεχνουργήματα, καὶ ὡς πρὸς τὰ εἰσέτι ὑπάρχοντα κτήνη καὶ τὸ προσαχθὲν ὑλικόν. 6. ἀπαιτήσεις ξενοδόχων πρὸς ἑδοιπόρους διὰ τὰ καταναλωθέντα, καὶ διὰ τὰς γενομένας εἰς αὐτοὺς προκαταβολὰς ὡς πρὸς τὰ πράγματα, τὰ ὅποια ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον καὶ τὰ ὅποια εὐρί-

τὰ προνόμια ταῦτα ἀνάγονται εἰς τὴν αἰτίαν καὶ τὴν ὠφέλειαν τῶν δανείων, ἥτις εἶναι ἡ αὐτὴ δι' ὅλα τὰ πρόσωπα. (1)

§. 5.

Διεξαγωγή τῶν δικῶν.

Οἱ μὴ συμπληρώσαντες τὸ ἑβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας των παῖδες, οἱ μαινόμενοι καὶ οἱ παντελῶς κωφοί, δὲν ἐκκλητεύοντο ἀμέσως εἰς δίκην, καὶ δὲν ἐδύναντο νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὸ Δικαστήριον πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ἰδίας των δίκης. (2) ἀλλὰ μετὰ τὸ ἑβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἠδύναντο οἱ ἀνήλικες διὰ τῆς ἀδείας καὶ συναίνεσεως τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων νὰ διεξάξουν τὰς ἰδίας των δίκας, (3) καὶ νὰ διορίσουν ἀντιπρόσωπόν των διὰ τὴν διεξαγωγὴν αὐτῶν. (4) Οἱ δὲ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἠδύναντο πάντοτε καὶ ἐχρεώσθουν νὰ παρίστανται αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐνάγοντες καὶ ἐναγόμενοι εἰς τὰς δίκας τῶν διατελούντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των. (5)

σκοποῦνται εἰσέτι αὐτόθι. 7. ἔξοδα καὶ ἀγῶγια παραγγελιοδόχου, ἀποστολέως (expediteur) πλοιάρχου ἢ ἀμαξηλάτου, ὡς πρὸς τὰ κατὰ παραγγελίαν εἰλημμένα, ἢ πρὸς μετακόμισιν πεπιστευμένα καὶ παρ' αὐτοῖς εἰσέτι εὐρισκόμενα ἔμπορεύματα. 8. ἀπαιτήσεις δι' αἷς ἐδόθη ἐγγύησις, ὡς πρὸς τὴν ἐγγύησιν ταύτην, ἰδίως δὲ ἀπαιτήσεις ἰδιωτῶν ἢ τοῦ δημοσίου, πρακύπτουσαι ἐκ τινος περὶ τὴν ὑπηρεσίαν παραπτώματος ὑπαλλήλων ὀφειλόντων νὰ δίδουν ἐγγύησιν ἐνεκα τῆς θέσεώς των, ὡς πρὸς τὴν ἐγγύησιν ταύτην.

(1) In omnibus causis id observatur; ut ubi personae conditio locum facit beneficio, ibi deficiente ea, beneficium quoque deficiat: ubi vero genus actionis id desiderat, ibi ad quemvis persecutio ejus devenerit non deficiat ratio auxiliū. L. 68. de reg. jur. D.

(2) L. 4. de in jus vocando. L. 1. § 3. de postulando. D.

(3) L. 1. 2. qui legit. person. standi in judic. C.

(4) L. 1. de actore a tut. vel Curat. dando. C.

(5) L. 1. §. 2. de administ. et peric. tut. ec. D.

Κατὰ τοὺς P. N. αἱ κατὰ τῶν ἀνήθων ὀρφανῶν δίκαι περὶ τῆς προσωπικῆς καταστάσεώς των, ὅταν ἦχον ἄμεσον συνέπειαν τὴν ἀφαίρεσιν τῆς πατρικῆς ἢ μητρικῆς των κληρονομίας ἀνεβάλλοντο συνήθως, ἕως τῆς ἡλικικῆς ἡλικίας των καὶ ἐν τῷ μεταξύ, μικρὰ ἂν ὑπῆρχεν ἀμφισβολία ὑπὲρ τοῦ δικαίωτων εἰς τὴν κατ' αὐτῶν δίκην, ἐδίδοντο εἰς αὐτοὺς τὰ τῆς διατροφῆς των καὶ ἐκπαιδεύσεως ἐξόδα ἐκ τῆς ἀμφισβητούμενης περιουσίας, ὅταν δὲν ἦχον ἄλλους πόρους αὐτῶν. Ἀλλ' ἡ ἀναβολὴ αὕτη δὲν ἐλάμβανε χώραν ὅταν ὁ Ἄρχων δὲν τὴν ἐθεώρει συμφέρουσαν εἰς τοὺς ἀνήθους, διὰ τὸν κίνδυνον τῆς ἐκ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου ἀπωλείας τῶν ὑπὲρ αὐτῶν ἀποδείξεων, ἢ διὰ τὴν βεβαίαν ὑπὲρ αὐτῶν ἔκβασιν τῆς δίκης. (1)

Ἀπέκειτο εἰς τοὺς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας νὰ σκεφθοῦν καὶ ἀποφασίσουν ἂν ἐσύμφερειν εἰς τοὺς ἀνήλικας καὶ ἀνικάνους νὰ κάμουν ἀγωγὴν πολιτικὴν, καὶ πόνικὴν κατηγορίαν, ἢ νὰ ὑποχωρήσουν εἰς τὰς δικαίας καὶ ἀναμφισβητήτους κατ' αὐτῶν πολιτικὰς ἀπαιτήσεις, διότι ἂν παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα ἐπιτυχίας ἐπέμενον εἰς δίκην φανερῶς ἀνυπόστατον, ὑπεχρεοῦντο εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων. (2)

Ἀλλ' ἐπὶ τῶν γενομένων κατὰ τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀνικάνων ἀπαιτήσεων ἀκινήτων κτημάτων, ἢ τηρητέων κινητῶν,

(1) Tot. Tit. de Carbon. Edict. D. et. C.

(2) Nec utique necesse, conveniatur per judicem solvere; tueri enim debet causam pupilli, si justa est; idcircoque si mala causa pupillaris est, denuntiasse sibi verum debet. Denique imperator Antoninus cum patre etiam honoraria eos imputare pupillo prohibuit, si supervacaneam litem instituissent, quum convenirentur a vero creditore; nec enim prohibentur tutores bonam fidem agnoscere. L. 9. §. 6. de administ et peric. tut. D. L. 4. de auctorit. praest. C.

πραγματικῶν δικαιωμάτων ἢ δουλειῶν, δὲν ἠδύναντο οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες νὰ ἀποφύγουν τὴν δίκην ὑποχωροῦν-
τες εἰς αὐτὰς ἐξωδίκως, διότι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ καὶ δι' οὐδενὸς
τρόπου δὲν ἠδύναντο νὰ ἀπαλλοτριώσουν τὰ ῥηθέντα ἀντικεί-
μενα, καὶ νὰ δώσουν εἰς τινὰ τὴν κυριότητα αὐτῶν, ἄνευ
δικαστικῆς ἐπὶ τούτῳ ἀποφάσεως (1)

Ἡδύναντο οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες νὰ ἐπάξωσιν ὄρκον
εἰς τοὺς ἀντιδίκους τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων ὅταν
ἐθεώρουν αὐτὸν ἀναγκαῖον, καὶ ἐν ἐλλείψει ἄλλων ἀπο-
δείξεων, διότι ἂν μετεχειρίζοντο τὸ μέσον τοῦτο ἐνῶ
εἶχον ἄλλας καὶ καλὰς ἀποδείξεις, δικαίως ἐγίνοντο
ὑπεύθυνοι πάσης ζημίας προελθούσης ἀπὸ τὴν δι' ὄρκου ἀπό-
φασιν τῆς δίκης· (2) δὲν ἠδύναντο ὅμως νὰ δεχθοῦν καὶ
νὰ κάμουν ὄρκον ἀντὶ τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀνικάνων, διότι
κάνει δὲν ἠδύνατο νὰ ὀρκισθῇ δι' ἄλλου πράξεις· (3) ἀλλ'
ἐκ τῶν ἀνηλίκων, οἱ ἄνηβοι ἦσαν ἀνίκανοι κυρίως πρὸς ὀρκο-
δοσίαν, (4) ὥστε ἀναγκαίως ἔπρεπε ν' ἀναβληθῇ ἕως τῆς
ἡλικίης ἡλικίας των ἡ ὀρκοδοσία αὐτῶν, ὡς αἰτεῖτο
εἰς τὴν διεξαγωγὴν καὶ ἀποπεράτωσιν τῆς δίκης.

Δὲν ἠδύναντο οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες νὰ κάμουν συμ-
βιβασμὸν διὰ παραχωρήσεως πραγμάτων, χρημάτων, ἢ δι-
καιωμάτων, τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀνικάνων· ἀλλὰ λαμβάνοντες

(1) L. 3. § 5. L. 15. de rebus eor. qui sub. tutela. D. καὶ L. 4.
de praed. et aliis reb. minor. C.

(2) Tutor pupilli omnibus probationibus aliis deficientibus, jusju-
randum deferens audiendus est; quandoque enim pupillo denegabitur
actio. L. 35. de jurejurando. D.

(3) L. 1. 3. de jurejur. D. Paul. sentent. Lib. 2. Tit. 1. § 4.

(4) Pupillo non defertur jusjurandum. L. 34. § 2. de jurejur. D.
ἂν ὅμως ὀρκίζετο ὁ ἄνηβος ὠφελεῖτο ἐκ τοῦ ὄρκου του. L. 26. ibid.

τὰ εἰς αὐτοὺς ἀνήκοντα ἀπὸ τινος κλέπτειν αὐτῶν, ἡδύνανται νὰ μὴ τὸν καταδιώξουν ποινικῶς. (1)

Ἀπαραίτητον χρέος τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ἦτο νὰ ἐκκαλῶσι καὶ τὰς ἐπιζημίους κατ' αὐτῶν ἀποφάσεις, ὅταν ἦχον νομίμους πρὸς τοῦτο λόγους, διότι κατεδικάζοντο εἰς τὰς ἀποζημιώσεις τῶν ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς ἐφέσεως ζημιῶν. (2)

Τὴν σήμερον ἔχουν δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι ἐν δικαστηρίῳ οἱ ὑπὸ ἐπιμέλειαν διατελοῦντες, διὰ τῆς συναινέσεως τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων αὐτῶν, καὶ ἄνευ τῆς συναινέσεώς των κατὰ τὰς περιπτώσεις ἀποτροπῆς στιγμιαίου καὶ ἐπικειμένου κινδύνου τῶν συμφερόντων αὐτῶν. (3) (ἄρθ. 74 Πολιτ. Δικον) ἐνάγονται δὲ πάντοτε καὶ κλητεύονται ἀμέσως οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες. (ἄρθ. 145. § 1. Πολιτ. Δικον.)

Αἱ περὶ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως τῶν ἀνήθων δίκαί, δὲν ἀναβάλλονται τὴν σήμερον ἕως τῆς ἡλικικῆς ἡλικίας των, διότι ἡ ἀναβολὴ αὕτη δὲν συγχωρεῖται ἀπὸ τὴν ἰσχύουσαν πολιτ. Δικον.

Δύνανται οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες νὰ ἐπάξωσιν ὄρκον (ἄρθ. 351 Πολιτ. Δικον.) ἀλλ' εἶναι βέβαια φρόνιμον νὰ ἀκολουθοῦν τὸν περὶ τούτου κανόνα τῶν P. N. Δὲν δύνανται νὰ δεχθοῦν καὶ κάμουν ὄρκον ἀντὶ τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀνικάνων· ἀλλ' εἰς τὰς τῶν ἀνήθων δίκας, συγχωρεῖται εἰς τοὺς ἐπιτρόπους νὰ ὀρκισθῶσι κατ' αἵτησιν καὶ συναίνεσιν τῶν ἀντιδίκων τῶν ἀνήθων, ἂν γνωρίζουν ἢ μὴ, περιστάσιν ἢ πρᾶξιν τινὰ ἀμφισβητουμένην ἐν τῇ δίκῃ· ἄλλως, δύνανται

(1) L. 46. § 7. de administ. et peric. tut. καὶ L. 56. §. 4. de furtis. D.

(2) L. 4. de administ. tut. C.

(3) L. ult. qui legit. pers. standi in judic. C.

οἱ ἀντίδικοι νὰ περιμείνουν τὴν πρὸς ὄρκον ὥριμον ἡλικίαν ἢλικίαν τῶν δικαζομένων ἀνθρώπων. (1) (ἄρθ. 361. 362. Πολιτ. Δικον.) Αἱ δικαστικαὶ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ὁμολογίαι δὲν ἔχουν νόμιμα ἀποτελέσματα κατὰ τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀνικάνων. (ἄρθ. 284. Πολιτ. Δικον.)

Μήτε πρὸς ἀποπεράτωσιν, μήτε πρὸς ἀποφυγὴν δίκης, δύνανται οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ν' ἀποπειραθῶσιν ἢ νὰ κάμωσι συμβιβασμοὺς, καὶ νὰ ὑποβάλλουν εἰς διαιτητὰς τὰς ἀφορώσας τοὺς διατελοῦντας ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των δίκας (ἄρθ. 106. 532. 588 ἀριθ. 2. Πολιτ. Δικον.) ἀλλ' ἂν προσφέρωσιν οἱ ἀντίδικοι τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων ὅλας τὰς δικαίας ὑπὲρ αὐτῶν ἀπαιτήσεις τῶν ἐπιτρόπων, παύει οὕτω τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης.

Χρεωστοῦν οἱ ῥηθέντες ἐπιμεληταὶ νὰ κάμωσιν ἐφέσεις καὶ αἰτήσεις ἀνακρίσεων τῶν κατὰ τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀνικάνων δικαστικῶν ἀποφάσεων, ὅταν ὑπάρχουν νόμιμοι τοιούτων αἰτήσεων λόγοι, διότι παραμελοῦντες τὰς νομίμους πρὸς ταύτας προθεσμίας, ἀποστεροῦν τὸ πρὸς αὐτὰς δικαίωμα τῶν διατελούντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των, καὶ δικαίως κατασταίνονται ὑπεύθυνοι νὰ ἀποζημιώσωσι διὰ πᾶσαν ἐκ τούτου προελθοῦσαν εἰς αὐτοὺς ζημίαν. (ἄρθ. 755. 886. Πολιτ. Δικον.)

ὥς πρὸς τὰς πρὸς ἐπανάληψιν τῆς διαδικασίας αἰτήσεις, οἱ μὲν ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες τῶν ἀνηλίκων δὲν δύνανται νὰ κάμουν αὐτὰς, διότι ἡ πρὸς ταύτας προθεσμία ἄρχεται ἀφοῦ ἐπιδοθῶσιν αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις εἰς αὐτοὺς τοὺς

(1) Οἱ μαινόμενοι παράφρονες καὶ βλάκες καὶ ὅλοι ἐν γένει εἰς τοὺς ὁποίους δὲν καταλογίζεται τὸ ἀξιόποινον πράξεως τινὸς, δὲν δύνανται νὰ κάμουν ὄρκον, διότι δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ παρ' αὐτῶν ἐν συνειδήσει.

δικασθέντας μετὰ τὴν ἐνηλικιότητα αὐτῶν, οἱ δὲ κηδεμόνες ἄλλων ἀνικάνων προσώπων, δύνανται καὶ χρεωστοῦν νὰ κάμουν αὐτὰς, ὅταν ἔχουν νομίμους λόγους (ἄρθ. 791. ἀριθ. 2. Πολιτ. Δικον. ἴδε τὸ περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀνηλίκων Κεφάλαιον.)

Εἰς τὰς ποινικὰς κατὰ τῶν ἀνηλίκων δίκας, κλητεύονται οἱ ἀνήλικες ἀμέσως καὶ παρίστανται αὐτοπροσώπως· ἀλλ' οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες χρεωστοῦν νὰ φροντίζουν περὶ τῆς ὑπερασπίσεως αὐτῶν, καὶ νὰ διορίζουν τὸν προσήκοντα δικηγόρον. (I)

Ἐπειδὴ οἱ ἐπίτροποι ὑπερασπίζονται τὸ πρόσωπον τῶν ἀνήβων, (2) χρεωστοῦν νὰ κάμουν τὰς ἀναγκαίας καταμηνύσεις καὶ ἐγκλήσεις διὰ τὴν ποινικὴν καταδίωξιν τῶν προσβαλλόντων τοὺς ἀνήβους δι' ἀθεμίτων ἀξιοποιίνων πράξεων.

Αἱ τιμωρούμεναι κατ' ἐγκλησιν τῶν παθόντων, ἢ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων αὐτῶν ἀξιόποινοι πράξεις, (3) δὲν δύνανται γινόμεναι κατὰ τῶν ἀνηλίκων, νὰ καταδιωχθῶσι χωρὶς ἐγκλησιν τοῦ ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος των. Τὸ πρὸς τὰς ποινικὰς ἐγκλήσεις τοιούτων πράξεων δικαίωμα, εἶναι ὅμοιον μὲ τὸ δικαίωμα πρὸς τὰς πολιτικὰς δίκας, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ παρὰ τῶν ἀνηλίκων χωρὶς τὴν συναίνεσιν τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων αὐτῶν, ἐκτὸς μόνον πρὸς ἀποτροπὴν τοιούτων ἐτοιμαζομένων πράξεων, καὶ καθ' ἃς περιπτώσεις ἔγιναν ἔνοχοι αὐτῶν, οἱ ἴδιοι ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, καθὼς ἰδίως ὀρίζουν οἱ Ποιν. Νόμ.

(1) Tutoris praecipuum est officium, ne indefensum pupillum relinquat. L. 30. de administ. et peric. tut. D.

(2) Ὁ ἀνωτέρω νόμος.

(3) Καθὼς οἱ βιασμοὶ, ἀποπλανήσεις πρὸς ἀσέλγειαν, καὶ ἄλλαι πράξεις,

Ἄλλ' εἶναι πάντοτε ὑπόχρεοι νὰ κάμουν τὰς ἐγκλήσεις ταύ-
 τας οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες; ἀφ' ἐνὸς δύναται τις νὰ εἴπη-
 ναὶ, διότι εἶναι ἐν εἶδος ὑπερασπίσεως, τὸ ὁποῖον δὲν δύναν-
 ται νὰ παραλείψουν χωρὶς βαρεῖαν εὐθύνην· ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου
 πρέπει νὰ σκεφθῶμεν, ὅτι εἶναι περιστάσεις καθ' ἃς ἐν σωτή-
 ριον κάλυμμα τῆς ἀξιοποίνου πράξεως, συμφέρει περισσότε-
 ρον εἰς τοὺς ἀνήλικας παρὰ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐνόχου, καὶ
 ἐπομένως πρέπει νὰ θεωρήσωμεν συγχωρημένον εἰς τὸν ἐπί-
 τροπον, νὰ παραλείψῃ τὴν ἐγκλησιν, ὅταν ἐξ αὐτῆς τῆς δίκης
 καὶ τῆς δημοσιότητος τῆς πράξεως, προέρχεται μᾶλλον ζημία
 εἰς τοὺς ἀνήλικας.

Καθεὶς γνωρίζει ὅποια εἶναι αἱ πράξεις τῶν ὁποίων ἡ
 δημοσιότης εἰς τινὰς τόπους, κατασταίνει ἥττονος ἀξίας, κατὰ
 τὴν κρίσιν τῶν πολλῶν, καὶ τοὺς ἀθώους παθόντας, καὶ ὅλοι
 ἤκουσαν ἢ ἀνέγνωσαν τὰς ιστορίας τῶν δυστυχῶν ὄντων, τὰ
 ὁποῖα ἐνηγκαλίσθησαν τὸν θάνατον διὰ τὸν φόβον τῆς αἰ-
 σχύνης τοῦ λάθους των, ἢ ἔπραξαν διὰ ν' ἀποφύγουν αὐτὴν
 ὅτι δυσκόλως πράττουν οἱ σκληρότεροι λησταί.

Τελευταῖον παρατηροῦμεν ὅτι οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες
 ἐχρεώσθουν κατὰ τοὺς P. N. νὰ ἐξακολουθήσουν τὰς δίκας
 τῶν ἀνηλίκων καὶ μετὰ τὸ νόμιμον τέλος τῆς ἐπιτροπῆς καὶ
 κηδεμονίας των, ἕως τῆς ἐντελοῦς παραδόσεως τῶν λογαρια-
 σμῶν τῆς διαχειρήσεώς των, καὶ τῶν ἀφορώντων αὐτὰς τὰς
 δίκας ἐγγράφων. (I) Κατὰ τὴν ἰσχύουσαν Πολιτ. Δικον.
 δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τοῦτο, διότι αἱ διεξαγόμεναι παρ'
 αὐτῶν δίκαι τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων διακόπτονται
 κατ' ἀνάγκην ὅταν οἱ ἀνίκανοι ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ τὴν ἐπι-

(1) L. 5. § 6. de administ. et peric. tut. D. L. un. ut caus. post
 pubert. C.

τροπήν καὶ κηδεμονίαν, ἀπὸ τῆς περὶ τούτου τακτικῆς εἰδοποιήσεως τῶν ἀντιδίκων των. Ἄν ὅμως οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, καὶ οἱ διατελέσαντες ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν, καὶ δι' αὐτῶν δικαζόμενοι, παραλείψουν τὴν εἰδοποίησιν ταύτην πρὸς τοὺς ἀντιδίκους των, ἐξακολουθεῖ ἐννόμως ἡ δίκη, μεταξύ αὐτῶν καὶ τῶν παυσάντων ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων. (ἄρθ. 463. § 3. ἄρθ. 470. § 2. Πολιτ. Δικον.)

§. 6.

Ὁφειλομένη ἐπιμέλεια τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, καὶ ἀπηγορευμέναι εἰς αὐτοὺς πράξεις.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀπαριθμηθῶσιν ὅλαι αἱ πράξεις τὰς ὁποίας οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν περιστάσεων δύνανται νὰ κάμουν διαχειριζόμενοι τὴν περιουσίαν καὶ διοικοῦντες τὰ συμφέροντα τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων· ἀνεφέραμεν εἰς τοὺς προηγουμένους παραγράφους τὰ περισσότερα καὶ κοινότερα ἔργα τῶν ἐπιμελητῶν τούτων· κρίνομεν δὲ ἀναγκαῖον πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐκτεθέντων, νὰ θέσωμεν εἰς τὸν παράγραφον τοῦτον, τοὺς γενικοὺς κανόνας κατὰ τοὺς ὁποίους ὀφείλουν οἱ ῥηθέντες ἐπιμεληταὶ νὰ ὁδηγῶνται εἰς τὰ ἔργα των, καὶ ν' ἀναφέρωμεν τὰς ἀπὸ τοὺς νόμους ἀπαγορευμένας εἰς αὐτοὺς πράξεις, διὰ νὰ δείξωμεν οὕτω τὰ νόμιμα ὅρια τῆς δυνάμεώς των.

Οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες δύνανται νὰ ἐνεργοῦν καθόσον ἀφορᾷ τὰ συμφέροντα τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων, ὥς νὰ ᾔηται κύριοι τῶν διαχειριζομένων παρ' αὐτῶν συμφερόντων. (I) Χρεωστοῦν ὅμως νὰ πράττουν εἰς πᾶσαν περίστασιν,

(1) Tutor qui tutelam gerit, quantum ad providentiam pupillarem domini loco haberi debet. L. 27. de administ. et peric. tut. D.

καθὼς ἤθελε πράξει φρόνιμος πατὴρ οἰκογενείας, ἔχοντες πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι ἡ πράξις των πρέπει νὰ φέρῃ ὠφέλειαν εἰς τοὺς διατελοῦντας ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των (1). οὕτω π. χ. ἡ ἀνόρθωσις καὶ ἡ ἐπισκευὴ κτηρίου μηδεμίαν παρέχοντος ὠφέλειαν, ἡ διὰ σκοπὸν μείζονος κέρδους φύτευσις καὶ καλλιέργεια πρὸς ἄδηλα καὶ ἀσυνείθιστα προϊόντα τοῦ κλίματος ἢ τοῦ μέρους τῆς γῆς, τὰ ὅποια πραγματικῶς δὲν ἐδόθησαν, αἱ πρὸς βελτίωσιν ἀγροτικῶν κτημάτων ἀνασκαφαὶ καὶ ἄλλαι ἐργασίαι πρὸς εὕρεσιν ὕδατος, τὸ ὅποιον πραγματικῶς δὲν εὑρέθη, καὶ ἄλλαι τοῦ αὐτοῦ εἶδους πράξεις ἀτυχοῦς καὶ ἐπιζημίου ἐκβάσεως, δὲν θεωροῦνται ὡς νομίμως παρὰ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων πραχθεῖσαι, μ' ὅλον ὅτι ἐπράχθησαν μὲ σκοπὸν ὠφελείας, ὅταν δὲν φέρουν ὠφέλειαν. (2) Ἄν ἀφ' ἐτέρου ἡ πράξις ᾖ καθ' ἑαυτὴν ὠφελίμος καὶ ἐνεργηθῇ διὰ τῶν προσηκόντων μέσων, σπάνια δὲ καὶ τυχαῖα συμβάντα ματαιώσουν πᾶσαν ἐξ αὐτῆς ὠφέλειαν ἢ ἐπιφέρουν ζημίαν, ἡ πράξις θεωρεῖται ὡς νομίμως πραχθεῖσα παρὰ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, πρὸς τοὺς ὁποίους δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ ἡ ἀποτυχία καὶ ζημία. (3) οὕτως ἡ πρὸς ἴασιν ὠφελίμων ζώων ἀναγκαῖα δαπάνη, δύναται νὰ κατα-

(1) Tutoribus et curatoribus pupillorum, eadem diligentiam praestanda est circa administrationem rerum pupillarium, quam paterfamilias rebus suis ex bona fide praebere debet. L. 33. de administ. et peric. tut. D.

(2) Quidquid tutoris dolo vel lata culpa aut levi, seu curatoris minores amiserint vel (cum possant) non adquisierint; hoc in tutelae, seu negotiorum gestorum utile iudicium venire, non est incerti juris. L. 7. arbitr. tutel. C. L. 10. § 1. de Negot. gestis. D.

(3) L. 10. § 1. de Negot. gest. D. tutoribus. et curatoribus fortuitos casus adversus quos caveri non potuit imputari non oportere soepe rescriptum est. L. 4. de peric. tut. C.

σταθῇ ἀνωφελῆς καὶ ἐπιζήμιος ὅταν τὰ ζῶα ἀποθάνωσιν ἅμα μετὰ τὴν ἱασίν των, καὶ ἡ πρὸς ἀνόρθωσιν καὶ ἐπισκευὴν ὠφελίμου κτήματος, ὅταν κατεδαφισθῇ ἔκ τινος σεισμοῦ ἢ πυρκαϊᾶς, ἢ ὅταν ὁ τύπος κατακυριευθῇ ἀπὸ βαρβάρους καὶ κατασρεπτικούς ἐχθρούς. Χρεωστοῦν βέβαια καὶ εἰς τὰς τοιαύτας πράξεις νὰ ὁδηγῶνται φρονίμως ἐκ τῶν γνωστῶν καὶ φανερῶν περιστάσεων τῆς πιθανῆς ἀποτυχίας των, καὶ ν' ἀναβάλλουν αὐτὰς εἰς ἀρμοδιωτέραν ἐποχὴν· ἂν π. χ. μέλλῃ ν' ἀφαιρεθῇ τὸ κτῆμα ἢ μέρος αὐτοῦ πρὸς δημόσιον χρῆσιν, ἂν οἱ κατακτηταὶ ᾖναι ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως, πᾶσα δαπάνη ἐπὶ τοῦ κτήματος τούτου φαίνεται ἄκαιρος καὶ ἀνωφελῆς.

Χρεωστοῦν οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες νὰ κάμουν ὅλα τὰ ὠφέλιμα, καὶ τὰ πρὸς αὔξησιν τῆς περιουσίας, καὶ νὰ μὴ παραλείπουν κἀνὲν ἀπ' αὐτὰ ὅταν δύνανται· (1) ἅς ἔχουν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐμποροῦν νὰ κάμουν συμβιβασμοὺς ὠφελίμους εἰς τοὺς ἀνήλικας καὶ ἄλλους ἀνικάνους, μὲ τοὺς ἀληθεῖς δανειστὰς αὐτῶν, διὰ νὰ λάβουν ὀλιγώτερον τοῦ εἰς αὐτοὺς ὀφειλομένου, ἢ μὲ δανειστὰς πληρωθησομένους ἀπὸ περιουσίαν κληρονομουμένην ἀπὸ τοὺς ἀνήλικας, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ μείνῃ ἐν μέρος αὐτῆς καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους, ὅταν μύλις ἐξαρκῇ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν δανειστῶν· (2) καὶ τοῦτο δύνανται κατ' ἐξοχὴν νὰ προσπαθήσουν, ὅταν ἡ περιουσία τῶν διατελούντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των, δὲν ἐξαρκῇ διὰ τῶν προϊόντων τῆς εἰς τὴν διατροφὴν αὐτῶν.

(1) De omnibus quae fecit tutor quum facere non deberet, item de his quae non fecit, rationem reddet hoc iudicio praestando dolum, culpam, et quantam in rebus suis diligentiam. L. 1. de tutel. et ration. distrahen. D. καὶ L. 7. arbitr. tut. C. Ἀρμεν. §. 47. περὶ ἐπιτρ.

(2) L. 44. de pactis. L. 59. de administ. et peric. tut. D.

Χρεωστοῦν νὰ κάμουν ἐγκαίρως καὶ τακτικῶς πᾶσαν ὑπὲρ τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων πολιτικὴν ἀγωγὴν, καὶ νὰ ὑπερασπίζωνται αὐτοὺς κατὰ τοὺς νόμους. (1) Δεχόμενοι, ἢ δίδοντες τὴν ἄδειαν καὶ συναίνεσίν των, οἱ ῥηθέντες ἐπιμεληταί, εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοὺς διατελοῦντας διὰ νὰ δεχθῶσι κληρονομίαν, κληροδοσίαν ἢ δωρεάν, χρεωστοῦν νὰ μεταχειρίζωνται ὅλα τὰ νόμιμα μέσα διὰ νὰ πληροφορηθῶσιν ἂν ᾔναι ὠφέλιμος καὶ συμφέρουσα ἡ ἀποδοχὴ των εἰς τοὺς ἀνηλικας καὶ ἀνικάνους, καὶ τότε μόνον νὰ ἐνεργῶσιν αὐτὴν ἢ ἀπλῶς, ἢ ἀσφαλέστερον, καὶ προτιμώτερον κατὰ δικαστικὴν ἀπογραφὴν. Χρεωστοῦν δὲ μεγίστην κατὰ τοῦτο προσοχὴν, διότι ἂν ἀποβάλλουν ὠφέλιμον κληρονομίαν καὶ δωρεάν, καθὼς ἂν ἀμελήσουν τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν αὐτῶν αἰρέσεως, γίνονται ὑπεύθυνοι, ν' ἀποζημιώσουν διὰ τὴν ἀποστέρησιν τῆς ἐκ τούτων ὠφελείας. (2)

Χρεωστοῦν νὰ φροντίζουν τὴν συντήρησιν τῶν πραγμάτων καὶ προϊόντων, φυλάττοντες αὐτὰ εἰς τοὺς τόπους, ἢ εἰς τὰς ἀποθήκας, ὅπου ἀσφαλῶς δύνανται νὰ διατηρηθῶσι, καὶ νὰ προσέχουν εἰς τὴν διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων δουλείας τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων, καὶ τῶν οἰκημάτων καὶ ἐργαστηρίων, καὶ τῶν ἀπολαυῶν τῆς ὀφειλομένης εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοὺς διατελοῦντας ἐπικαρπίας, κατοικίας, ἢ διατροφῆς.

Δὲν δύνανται ν' ἀναγκασθῶσιν εἰς τὸ νὰ δώσουν τὴν ἄδειαν, καὶ τὴν συναίνεσίν των εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοὺς διὰ νὰ ἐνεργήσωσι πράξιν τινά. (3) Χρεωστοῦν ὁμῶς νὰ δίδουν αὐτὴν διὰ τὰς ὠφελίμους, καὶ μὴ ἐπικινδύνους πράξεις.

(1) L. 10. de administ. et peric. tut. D.

(2) L. 21. de administ. tut. C.

(3) L. 7. de auctorit. et consens. tut. D.

Ἡ ἀμέλειά των θεωρεῖται μεγίστη, καὶ ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸν δόλον, ὅταν πράξωσι ἐπιζήμιόν τι, τὰ ὅποῖον καθεὶς ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ ὡς τοιοῦτον· (1)

Ἀπαγορεύουν οἱ νόμοι τὸν ἀρράβωνιασμόν καὶ γάμον τοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος, καὶ τοῦ νομίμου φυσικοῦ ἢ θετοῦ υἱοῦ του, μετὰ τῆς διατελούσης ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν του. (2)

Ἀλλ' ὁ κηδεμονευόμενος δύναται νὰ νυμφευθῇ τὴν θυγατέρα τοῦ κηδεμόνος του. (3)

Χρεωστοῦν νὰ δίδουν τὴν προίκα, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ δώσουν τὴν συγκατάθεσιν των διὰ τὸν γάμον τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των διατελούντων ὀρφανῶν, διότι ἡ πρὸς τοῦτον συγκατάθεσις δίδεται παρ' αὐτῶν τῶν ὀρφανῶν, παρὰ τῆς μητρός των, καὶ τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν. (4)

Δὲν δύνανται νὰ δώσουν εἰς υἰοθεσίαν τοὺς ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των ἀνήβους παῖδας, διότι οἱ νόμοι προσδιορίζουν ἰδιαιτέρους τύπους τῆς υἰοθετήσεως αὐτῶν, καὶ ἀπαιτοῦν τὴν πρὸς ταύτην συναίνεσιν τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν· (5) δύναται δὲ οἱ κηδεμόνες νὰ δώσουν τὴν συναίνεσιν των εἰς

(1) Magna culpa dolus est. L. 226. de verb. Signif. D. lata culpa est nimia negligentia; id est non intelligere quod omnes intelligunt. L. 212. 226. ibid.

(2) L. 36. 60. § 2. 3. 6. 7. L. 66. 67. de ritu. nupt. D. L. 1. 3. 4. 7. de interd. matrim: (ἐκτείνεται δὲ ἡ ἀπαγόρευσις καὶ εἰς τοὺς ἐπιτίμους, καὶ εἰς τοὺς μὴ διαχειρίζοντας ἐπιτρόπους· ἐξαίρετις τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἐγένετο, ἂν ὁ διαθέτης διέταπτε διὰ τῆς διαθήκης τὸν τοιοῦτον γάμον τῆς θυγατρὸς του, καὶ ἂν ὁ ἡγεμὼν ἔδιδεν τὴν πρὸς τοιοῦτον γάμον ἄδειαν.

(3) L. 64. § 2. de ritu nupt. D. καὶ L. 5. de interd. matrim. C.

(4) L. 20. de ritu nupt. D, L. 8. 18. 20. de nuptiis C.

(5) L. 17. §. 1. de adopt. et emancip. D. L. 2. de adopt. C.

τοὺς ἐφήβους ἀνήλικας διὰ τὴν υἰοθέτησιν αὐτῶν ἂν τὴν θεωροῦν συμφέρουσιν· (1) ἀπαγορεύεται ὁμῶς εἰς τοὺς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας νὰ υἰοθετήσουν τὸν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των διατελέσαντα προτοῦ γείνη ἐνήλιξ, καὶ προτοῦ δώσουν τὸν λογαριασμὸν τῆς διαχειρήσεώς των· ἐξαίρεσις τούτου γίνεται ὑπὲρ τῶν πατριῶν ἐπιτρόπων. (2)

Ἐξ ἀναλογίας τῶν ῥητῶν τούτων ἀπαγορεύσεων, συνάγομεν ὅτι αἱ μεταβάλλουσαι τὴν προσωπικὴν κατάστασιν πράξεις, δὲν ἀνάγονται εἰς τὰς τῆς διαχειρήσεως τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι ἔργον αὐτῶν, νὰ δώσουν τὴν ἄδειαν ἢ τὴν συναίνεσιν των εἰς πράξεις πολιτογραφήσεων (ἂν δύνανται νὰ γείνουν ἀπὸ ἀνήλικας εἰς τινὰς τόπους,) ἢ νὰ ἐνεργήσουν ὡς πράξιν τῆς διαχειρήσεως τὴν υἰοθέτησιν τῶν ἀνηλίκων· χρεωστοῦν μάλιστα νὰ ἀποτρέπουν δι' ὅλων τῶν συγκεχωρημένων μέσων ἀπὸ τὰς ἀπαγορευμένας μεταναστεύσεις, ἢ ὑπηρεσίας πρὸς ξένας ἐπικρατείας ἄνευ ἀδείας τοῦ Βασιλέως, διότι συγκατανεύοντες εἰς αὐτάς, ἢ παραμελοῦντες νὰ τὰς ἐμποδίσωσι, τιμωροῦνται ὡς συνεργοὶ τῶν πράξεων τούτων.

Δὲν δύνανται νὰ ἀγοράσουν οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἀμέσως ἢ διὰ παρενθέτων προσώπων, ἢ δι' ὑποκειμένων εἰς αὐτοὺς, τὰ πράγματα καὶ κτήματα τῶν διατελούντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των· δὲν δύνανται νὰ δεχθοῦν κατὰ παραχώρησιν ἢ κατ' ἄλλην συμφωνίαν δικαιώματα κατὰ τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀνικάνων, καὶ νὰ ἀντικασταθοῦν εἰς τὴν θέσιν τῶν ἐχόντων ἀπαιτήσεις κατ' αὐτῶν· (3) δὲν δύνανται νὰ χορη-

(1) L. 8. de adopt. et emancip. D.

(2) L. 17. 32. § 1. ibid.

(3) Εἰδέτις ὡς εἴρηται, γενόμενος κηδεμὼν εἶτα περιεργάζοιτο τὰ τοῦ νέου

γῆσουν ἔξοδα πρὸς δωρεάν, ἐκτὸς μόνον διὰ τὰ μικρότατα συνειθιζόμενα κατὰ τινὰς ἡμέρας τοῦ χρόνου δῶρα πρὸς τοὺς ὑπηρέτας ἢ συγγενεῖς, ὅταν ἡ χρηματικὴ κατάστασις τῶν ἀνηλίκων τὰ συγχωρῇ. (1) Δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσουν δικαστικῶς εἰς διαφορὰς τὰς ὁποίας ἔχουν αὐτοὶ, καὶ οἱ συγγενεῖς τῶν μετὰ τῶν ἀνηλίκων, ἢ νὰ δώσουν τὴν ἄδειαν καὶ συναίνεσιν τῶν διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοιούτων δικῶν. (2) Δὲν δύνανται νὰ κάμουν συναλλάγματα μετὰ τῶν διατελούντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των· καὶ ἂν διὰ νὰ ὠφελήσουν αὐτοὺς δανείζοντες π. χ. εἰς αὐτοὺς χρήματα ἀτόκως, ἢ μὲ ὀλιγώτερον παρὰ τὸν κοινὸν καὶ συνήθη τόκον, θελήσουν νὰ κάμουν αὐτοὶ τὸ δάνειον, εἶναι ἀναγκαῖον ὥστε εἰς τῶν συνεπιτρόπων καὶ συγκηδεμόνων, ἢ ἄλλος δοθεὶς προσκαίρως ἐπίτροπος ἢ κηδεμὼν νὰ συμφωνήσῃ τὸ δάνειον τοῦτο, ἀντὶ τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων. (3)

Δὲν εἶναι δὲ ἀναγκαῖαι αἱ προφυλάξεις αὗται διὰ τὰς μικρὰς ποσότητας χρημάτων, τὰς ὁποίας ὁ ἐπίτροπος καὶ ὁ κηδεμὼν δύναται ἐξοδεύων πρὸς διατροφὴν, ἢ ἄλλας ἀνάγκας τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν του προσώπων, νὰ

πράγματα, καὶ ἐκχωρήσεις εἰς ἑαυτὸν ἢ κατὰ δωρεάν ἢ κατὰ πρᾶσιν, ἢ κατ' ἕτερον ὁποιονδήποτε τρόπον πράττει, οὕτω παντοίως ἄκυρον εἶναι τὸ παρ' αὐτοῦ γινόμενον, καὶ μήτε δι' ἑαυτοῦ, μήτε διὰ παρεντιθεμένου προσώπου τοιούτον τι πράττεσθαι· ἀλλὰ πανταχόθεν ἀνίσχυρα τὰ τοιαῦτα γίνεσθαι, ὥσανεὶ μηδὲ τὴν ἀρχὴν γεγόμενα. Κεφ. Ε. τῆς 72 Νεαρ. Ιουστιν. Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους νόμους ἂν ἡ ἀγορὰ γείνη ἀπὸ τὸν ἐπίτροπον φανερά καὶ ἄνευ δόλου, ἰσχύει. L. 6. de auctorit et consens. tut. L. 9. de rebus eorum. qui sub. tutel. D. Ἀρμεν. §. 36. περὶ Ἐπιτρ. ἴδ. σελ. 118.

(1) L. 12. § 3. de administ. et peric. tut. D.

(2) L. 1. 5. de auctorit. et consens. tut. D. tutorem in rem suam auctorem fieri non posse.

(3) L. 5. de auctorit. et consens. tut. D.

θανείσῃ προσωρινῶς εἰς αὐτὰ, χωρὶς ῥητὸν ἐπὶ τούτῳ συμβό-
λαιον, διότι αὐτὰ θεωροῦνται ὡς ἔξοδα ὑπὲρ τῶν προσώπων
τούτων, ὀφειλόμενα παρ' αὐτῶν ἂν ὠφελήθησαν ἐκ τούτων. (1)

Χρεωστοῦν δὲ οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες νὰ κρατοῦν ἀκρι-
βεῖς λογαριασμοὺς τῆς διαχειρήσεώς των, καὶ νὰ δίδουν κατ'
ἔτος εἰς τὸ Συγγενικὸν Συμβούλιον καὶ τὸν Εἰρηνοδίκην, κατ'
αἵτησιν αὐτοῦ, ἢ κατὰ διαταγὴν τοῦ Εἰσαγγελέως, κατὰστασιν
γενικὴν τῶν ἐξόδων καὶ εἰσοδημάτων τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλ-
λων ἀνικάνων, καὶ νὰ παρουσιάζουν τὰ εἰς χεῖράς των χρήμα-
τα ὅταν ζητηθῶσι. (2) ἢ ἀποποιήσις καὶ ἡ ἀθέμιτος βραδύτης
κατὰ τὴν παρουσίασιν τοῦ λογαριασμοῦ, καὶ τῶν χρηματικῶν
ποσοτήτων, δύναται νὰ δώσῃ ὑποψίας κατ' αὐτῶν, καὶ ἐπο-
μένως δίκαιον λόγον εἰς τοὺς συγγενεῖς τῶν ἀνηλίκων καὶ
ἀνικάνων, εἰς τοὺς συνεπιτρόπους καὶ ἐπιτίμους ἐπιτρόπους
ἢ κηδεμόνας, καὶ εἰς τὸν Εἰσαγγελέα, ν' ἀπαιτήσουν ἀπὸ
αὐτοὺς ὑποθήκην ἀνάλογον μὲ τὰ ὑπολογιζόμενα ἐτήσια εἰσο-
δήματα τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀνικάνων. (ἄρθ. 13. 61. τοῦ περὶ
ὑποθ. Νόμ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

*Περὶ πλειόνων συνδιαχειριζομένων ἐπιτρόπων
καὶ κηδεμόνων.*

Οἱ πλείονες ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες τῆς αὐτῆς περιουσίας,
ἢ διαχειρίζονται ὅλοι ὁμοῦ ὅλας τὰς ὑποθέσεις καὶ τὰ συμ-
φέροντα, ἢ καθεὶς αὐτῶν διαχειρίζεται ἐν μέρει τῆς περιου-
σίας κατὰ τὴν γενομένην εἰς αὐτοὺς διὰ δικαστικῆς ἀποφά-

(1) L. 5. de auct. tut. D L. 3. de administ. tut. C.

(2) Ἄρθ. 492. § 4. Πολιτ. Δικον. Ἄρθ. 102. Ὁργ. Δικαστ.

σεως, ἢ διὰ τῆς δικθήκης, (1) ἢ ἐν τῷ μεταξύ των διανομῇ τῆς διαχειρήσεως (2)· εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, δύναται καὶ εἷς μόνος τῶν συνεπιτρόπων καὶ συγκληδεμόνων νὰ ἐνεργήσῃ καὶ νὰ δώσῃ τὴν ἄδειαν ἢ συναίνεσιν τοῦ εἰς τὸν ἀνήλικα, διὰ νὰ ἐκτελέσῃ πράξιν τινά· (3) ἀλλ' εἶναι ὅλοι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν τοῦ ἐνὸς πράξιν· (4) ὥστε ἂν τινὲς τῶν συνεπιτρόπων καὶ συγκληδεμόνων ἀποδοκιμάζουσι τὴν ἐκτελεσθεῖσαν πράξιν, ὡς ἐναντίαν τῶν συμφερόντων τῶν διατελούντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των, δύνανται νὰ ἐνάξουν τὸν ἐκτελέσαντα αὐτὴν συνεπίτροπον, καὶ νὰ ζητήσουν ἀτφάλειαν δι' ὑποθήκης ἢ ἐγγυήσεως διὰ τὴν ἐκ τῆς πράξεώς του ἐνδεχομένην ζημίαν, καὶ τὴν ἀποβολὴν τοῦ διὰ τὴν ἀμέλειαν ἢ τὴν δολιότητά του (ἂν ὑπάρχῃ) εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἔργων του· (5) Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν καθεὶς τῶν συνεπιτρόπων καὶ συγκληδεμόνων περιορίζεται εἰς τὸ ἀνατεθὲν εἰς αὐτὸν μέρος τῆς διαχειρήσεως, καὶ οὔτε δύναται οὔτε ἀναγκάζεται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὰ τῶν ἄλλων· (6) καθεὶς ὅμως τῶν

(1) Διὰ τῆς διαθήκης διαμοιράζεται ἡ διαχείρησις τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κληδεμονίας ὅταν ὁ διαθέτης ἔχων κτήματα εἰς διαφόρους ἀπεχούσας ἐπαρχίας, διορίσῃ ἴδιον διὰ τὰ ἐκάστης ἐπαρχίας ἐπίτροπον· διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως διαμοιράζεται, ὅταν διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας διορισθῶσιν ἐπίτροποι εἰς διαφόρους ἐπαρχίας Μέρ. Α. σελ. 64. 73. 88.

(2) L. 4. de administ. et peric. tut. D.

(3) L. 1. si ex plurib. Tutor. ec. L. 5. de auct. praest. C. L. 24 § 1. de administ. tut. D.

(4) L. 38. § 20 de verb. oblig. L. 39. § 11. L. 55. § 3. de administ. et peric. tut. D.

(5) Etiam contutoris factum imputatur collegæ si potuit et debuit suspectum facere ; interdum et si debuit satis petere L. 14 de administ. et peric. tut. L. 3. § 1. L. 7. § 1. de suspect. tut. D. Ἀρθ. 13. 61. τοῦ περὶ Ὑποθ. Νόμου.

(6) L. 2. Si ex plurib. tutor. L. 2. de peric. tut. C.

συνεπιτρόπων καὶ συγκηδεμόνων χρεωστεῖ νὰ καταμηνύσῃ τὰς ἐπιζημίους πράξεις παντὸς συνεπιτρόπου, καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς ἐγγύησιν πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀνικάνων, καὶ ν' ἀποβληθῇ ἀπὸ τὴν διαχείρησιν, ὅταν φανῇ δόλιος ἢ ἀμελής, ἢ δὲν παρέχῃ ἀσφαλείας διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς περιουσίας του, ἢ διὰ τὴν κακὴν καὶ ἄσωτον διαγωγὴν του· (1) ἂν παραλείψῃ ταῦτα, γίνεται ὑπεύθυνος διὰ τὰς ἐκ τῆς ἀμελοῦς ἢ δολίας διαχειρήσεως τοῦ συνεπιτρόπου ζημίας.

Πράξεις ἀφορῶσαι ὅλην ἐν γένει τὴν παρὰ πλειόνων διαχειριζομένην περιουσίαν, ὡς ἀπολογίαι καὶ ἄλλου εἶδους ὑπερασπίσεις κατὰ τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῆς, ἢ πράξεις ἀφορῶσαι τὴν παῦσιν ὅλης τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας, καθὼς αἰτιοθετήσεις τῶν ὑπὸ κηδεμονίαν ἀνηλίκων, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γίνωνται παρ' ὅλων τῶν συνεπιτρόπων καὶ συγκηδεμόνων, καὶ δὲν συγχωρεῖται νὰ ἐνεργηθῶσι ἀπὸ ἑνα μόνον ἐξ αὐτῶν, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν ἄλλων. (2)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῶν ἔργων τῶν κηδεμόνων τῶν κυοφορουμένων.

Εἴπομεν εἰς τὸ Μέρ. Α'. Κεφ. Ε'. §. 5. κατὰ ποίας περιπτώσεις διορίζονται κηδεμόνες τῶν κυοφορουμένων. Διὰ νὰ προσδιορίσωμεν τὰ ἔργα των, ἀνάγκη νὰ διακρίνωμεν ἂν ἐδόθησαν ὡς κηδεμόνες τοῦ ἐν γαστρὶ μόνον, ἢ καὶ τῆς περιουσίας ταυτοχρόνως, τῆς ὁποίας ἡ κατοχὴ ἐδόθη εἰς αὐτόν.

(1) L. 2. Si ex plurib. tut. L. 2. de peric. tut. C. L. 55. § 4. de administ. et peric. tut. D.

(2) L. 5. de auctorit. praest C.

Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν, τὰ ἔργα τοῦ κηδεμόνος περιορίζονται εἰς τὸ νὰ φροντίσῃ τὴν εἰς τὴν ἔγκυον γυναῖκα χορήγησιν τῆς κατοικίας, τροφῆς, φορεμάτων, ὑπηρετῶν, ἀναλόγως τῆς κοινωνικῆς τάξεως αὐτῆς, καὶ τοῦ ἀποθανόντος, τοῦ ὁποίου τὴν περιουσίαν κατέχει ὁ κυοφορούμενος, καὶ κατὰ τὸ μέγεθος τῆς περιουσίας ταύτης· (1) δίδονται δὲ τὰ ἔξοδα ταῦτα ἐκ τῆς ῥηθείσης περιουσίας εἰς τὴν ἔγκυον, καὶ ὅταν δύναται νὰ πορισθῇ αὐτὰ ἀπὸ τὴν προικὰ της· (2) ἀλλὰ πρῶτον χορηγοῦνται ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα μετρητὰ χρήματα, καὶ εἰς ἔλλειψιν αὐτῶν ἀπὸ τὰ ἐκ τῆς γενομένης διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ἐξόδων τούτων πωλήσεως τῶν ὀλιγώτερον ὠφελίμων πραγμάτων. (3) Κατὰ τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἐπιμελεῖται ὁ κηδεμὼν πρὸς τούτοις, καὶ τὴν συντήρησιν τῆς περιουσίας, πωλῶν τὰ ὑποκείμενα εἰς φθορὰν πράγματα, (4) πληρόνων τὰ κατεπείγοντα χρέη, ἐκ τῆς μὴ πληρωμῆς τῶν ὁποίων δύναται νὰ ζημιωθῇ ἡ περιουσία τοῦ κυοφορουμένου, ἢ μένει εἰς ἐνέχυρον πολύτιμον πρᾶγμα, (5) φροντίζων νὰ μὴν ἀπωλεσθῇ κἀνὲν πρᾶγμα τῆς περιουσίας διὰ τῆς παραγραφῆς, καὶ νὰ μὴν ἀπαλλαχθῇ δι' αὐτῆς κἀνεὶς τῶν δανειστῶν, καὶ τέλος μεταχειριζόμενος κατὰ ταῦτα, τὴν αὐτὴν ἐπιμέλειαν, τὴν ὁποίαν χρεωστοῦν καὶ οἱ τῶν ἀνηλίκων ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες. (5)

Οἱ ἔχοντες ἀπαιτήσεις πληρωμῆς ἐκ τῆς περιουσίας, δύνανται νὰ λαμβάνουν γνῶσιν τῶν παρὰ τοῦ κηδεμόνος τῶν

(1) L. 18. §. 19. L. 4. de ventre. in possess. mitten. D.

(2) L. 5. ibid.

(3) L. 1. §. 20. ibid. καὶ ἄλλων ἐν ἐλλείψει αὐτῶν κτημάτων.

(4) L. 48. de administ. et peric. tut. D.

(5) L. 5. §. 1. de ventre. in possess. mitt. D.

(6) L. 1. §. 22. ibid.

κυοφορουμένων γενομένων πωλήσεων πραγμάτων τῆς περιουσίας ταύτης, καὶ νὰ ὑπογράφουν εἰς αὐτάς, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας. (1)

Παρατηροῦμεν τελευταῖον, ὅτι οἱ ῥηθέντες κηδεμόνες ἐπιμελοῦνται περὶ τῆς συντηρήσεως τῆς περιουσίας, ἀλλὰ δὲν ἔχουν τὴν διαχείρησιν αὐτῆς καθὼς οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων. (2) ὥστε δὲν εἶναι ὑπόχρεοι νὰ ἐπιχειρησθοῦν δίκας μὴ κατεπειγούσας, ἢ νὰ κάμουν ἔργα βελτιώσεως τῶν κτημάτων, καὶ δανεισμοὺς χρημάτων, καὶ τὰ παρόμοια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Περὶ τῶν ἔργων τῶν κηδεμόνων τῶν ἀφάντων.

Οἱ νόμοι δὲν λαμβάνουν πρόνοιαν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῶν ἀποδεδειγμένως ἀμελούντων αὐτά· ἂν τις ἐκτὸς τῆς πατρίδος του διατρίβων, ἀμελῇ τὰ ἐν αὐτῇ συμφέροντά του μὴ διορίζων ἐπίτροπόν του δι' αὐτά, καὶ τοῦτο εἶναι γνωστόν, δὲν ὑπάρχει εὐλογος αἰτία νὰ διορισθῇ κηδεμὼν τῶν συμφερόντων αὐτοῦ, τὰ ὑποῖα ὡς κύριος δύναται νὰ ἐγκαταλείψῃ· ἀλλ' ἡ γενικὴ αὕτη ἀρχὴ περιστέλλεται ἀπὸ δύο ἄλλας ἀρχὰς δικαιοσύνης· 1.^{ην} ὅτι κανεῖς δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀμελῶν καὶ ἐγκαταλείπων, ὅταν δὲν ἔχη τὸ πρὸς τοῦτο δικαίωμα κατὰ τὸν νόμον· καὶ 2.^{ην} ὅτι δὲν δύναται νὰ βλάβῃ παρὰ νόμῳ τοὺς ἄλλους διὰ τῶν πράξεών του· ἂν ἄρα ὁ ἀπὼν ἀμελῇ τὰ συμφέροντά του διὰ τὴν ἐκ τῆς

(1) L. 1. §. 26. de ventre in possess. mittend. D.

(2) Inter bonorum ventrisque curatorem, et inter curatorem furiosi, itemque prodigi pupillive magna est differentia. quippe quum illis quidem plane rerum administratio; duobus autem superioribus sola custodia et rerum quae deteriores futurae sunt venditio committatur. L. 48. de administ. et peric. tut. D.

ἄσωτείας ἀμέλειαν, ἢ ἂν πάσχη ἀπὸ ἀσθενείας νοητικὰς διὰ τὰς ὑποίας ἀφαιρεῖται ἡ διοίκησις τῆς ἰδίας περιουσίας, ἢ ἂν κρατῇται εἰς φυλακὴν, ἢ ὑπὸ αἰχμαλωσίαν, εἶναι φανερόν ὅτι δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς αὐτὸν οὐδεμία ἐν γνώσει καὶ ἐκουσία ἀμέλεια, καὶ ἐπομένως εἶναι ἀνάγκη νὰ διορισθῇ κηδεμῶν τῶν συμφερόντων αὐτοῦ, διότι ὁ νόμος δίδει κηδεμόνας εἰς τοὺς πάσχοντας τὰς ῥηθείσας ἀσθενείας, εἰς τοὺς ἄσώτους, καὶ εἰς ὅλους τοὺς μὴ δυναμένους νὰ ἐπιμεληθῶσι τὰ ἑαυτῶν συμφέροντα· (1) ἂν ἐφ' ἑτέρου μὴ εὕρισκόμενος ὁ ἀπὼν εἰς τὰς ῥηθείσας περιστάσεις, καὶ ἀμελῶν τὰ ἐν τῇ πατρίδι του συμφέροντα, πρόκειται νὰ φέρῃ ζημίαν ἐκ τῆς ἀμελείας του ταύτης εἰς τὰ τέκνα τοῦ, εἰς τοὺς δανειστὰς αὐτοῦ, ἢ εἰς ἄλλους ἔχοντας ἀπαιτήσεις ἐπὶ τῆς περιουσίας του, οἱ νόμοι δὲν ἀνέχονται τὴν ζημίαν αὐτῶν, καὶ εἰς μὲν τοὺς δανειστὰς, συγχωροῦν νὰ λάβουν εἰς τὴν κατοχὴν των τὰ κτήματα τοῦ ἀπόντος ὀφειλέτου, εἰς δὲ τὰ τέκνα, νὰ λάβουν τὸν ἀντὶ τοῦ ἀφάντου πατρός των ἀναγκαιοῦντα διὰ τὰ συμφέροντά των προσωρινὸν κηδεμόνα.

Ἄλλ' ὅταν δὲν ὑπάρχῃ καμμία εἰδήσις περὶ τῆς ζωῆς ἢ τοῦ θανάτου ἀπόντος τινός, δὲν δύναται ν' ἀποδυσθῇ εἰς αὐτὸν ἐκουσία ἀμέλεια τῶν ὑποθέσεών του, διότι αὕτη δὲν ὑπάρχει συνήθως εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰ μὴ συνήθως γινόμενα δὲν ὑποτίθενται κατὰ τοὺς νόμους· ἐκ τοῦ ἐναντίου πρέπει νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἂν ὁ ἀπὼν ζῇ, ἔχει ἀνυπέρβλητα εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ὑποθέσεών του ἐμπόδια, καὶ ἐπομένως εἶναι δίκαιον νὰ διορισθῇ κηδεμῶν τῆς περιουσίας αὐτοῦ, καθὼς διορίζεται τῆς περιουσίας παντὸς ἀνικάνου νὰ ἐπιμεληθῇ περὶ αὐτῆς.

(1) Sed et aliis dabit Proconsul curatores qui rebus suis superesse non possunt, L. 2. de curat. furios. D

Δὲν προσδιορίζουν οἱ ἰσχύοντες νόμοι πόσου χρόνου ἀπουσία καὶ ἔλλειψις εἰδήσεων περὶ τῆς ζωῆς ἢ τοῦ θανάτου τινὸς ἀπαιτεῖται, διὰ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἄφαντος, καὶ διὰ νὰ δοθῇ κηδεμῶν τῆς περιουσίας του· ἀρμόζει εἰς τὰ Δικαστήρια νὰ ἀποφασίσουν περὶ τούτου, κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν περιστάσεων καὶ τῶν αἰτιῶν τῆς ἀπουσίας, καὶ τῆς ἐλλείψεως τῶν περὶ τοῦ ἀπόντος εἰδήσεων· μόνον ὁ ἐρήμην καταδικασθεὶς ἐπὶ κακουργήματι, καὶ μὴ ἀνακόψας τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεώς της, θεωρεῖται ὡς ἄφαντος δυνάμει τοῦ νόμου. (σελ. 49.)

Καθὼς κατὰ τοὺς P. N. ὁ κηδεμῶν τῆς περιουσίας τῶν αἰχμαλώτων δίδεται πρὸς συντήρησιν αὐτῆς, (1) οὕτως ὁ κηδεμῶν τῶν ἀφάντων πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς διδόμενος πρὸς συντήρησιν τῆς περιουσίας αὐτῶν, ἀλλ' ὅχι πρὸς διαχείρησιν αὐτῆς, ὁμοίαν μὲ τὴν ἀνατιθεμένην εἰς τοὺς κηδεμόνας τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων· ὅθεν συνάγομεν ὅτι ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν διατήρησιν τῶν πραγμάτων, κτημάτων καὶ συμφερόντων τοῦ ἀφάντου, πρέπει νὰ γίνωνται παρὰ τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ ἀπαιτηθῶσιν ἀπὸ τὴν ἐπιμέλειάν του καὶ τὰ πρὸς αὐξήσιν τῆς περιουσίας. Ἄς παρατηρήσωμεν ὅμως ὅτι ὁ κηδεμῶν οὗτος δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ ἢ νὰ παραλείψῃ κατὰ μεγίστην ἀμέλειαν ἰσοδύναμον μὲ τὸν δόλον, τὰ πρὸς ὠφέλειαν τῆς περιουσίας τοῦ ἀφάντου μέσα, (2) καὶ ὅτι αἱ ἐκτὸς τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν συντήρησιν τῆς περιουσίας πράξεις του, ἂν φέρωσιν ὠφέ-

(1) L. 6. §. 4. de tutel. D. (immo curator substantiae dari debet, ne in medio pereat.) καὶ L. 48. de administ. et peric. tut. D.

(2) Si executor a Praetori in negotio meo datus dolum mihi fecerit, dabitur mihi adversus eum actio. L. 3. §. 8. de negot. gestis. D.

λειαν εἰς τὸν ἄφαντον, δὲν δύνανται ν' ἀποδοκιμασθῶσιν παρ' αὐτοῦ, ἢ παρὰ τῶν κληρονόμων του.

Ὁ κηδεμὼν τοῦ ἀφάντου δὲν εἶναι καὶ κηδεμὼν τῶν τέκνων του· χρεωστεῖ ὁμῶς νὰ χορηγῇ πρὸς αὐτὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἐκπαιδεύσεώς των, καὶ τῆς διατροφῆς αὐτῶν καὶ τῆς μητρὸς των, ἂν ὑφείλωνται ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἀφάντου.

Τὰ τέκνα τοῦ ἀφάντου δύνανται νὰ συνάψωσι γάμον ἄνευ τῆς συναινέσεώς του, μετὰ τὴν παρέλευσιν τριῶν ἐτῶν παντελοῦς ἐλλείψεως εἰδήσεων περὶ τῆς ζωῆς ἢ τοῦ θανάτου τοῦ ἀφάντου πατρὸς των, ἢ καὶ πρότερον, ἂν ὁ γάμος μέλλῃ νὰ γείνη μετὰ προσώπου διὰ τὸ ὁποῖον ὑποτίθεται ὅτι ὁ ἄφαντος ἤθελε δώσει τὴν συναίνεσίν του ἂν ἦτο παρών· (1) ὁ κηδεμὼν τῆς περιουσίας τοῦ ἀφάντου χρεωστεῖ λοιπὴν εἰς τοιαύτην περίπτωσιν νὰ δώσῃ τὴν προῖκα εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ ἀφάντου.

Ἐκτὸς τῶν περιορισμῶν τούτων, οἱ κηδεμόνες τῶν ἀφάντων χρεωστοῦν νὰ ἐνεργοῦν ὡς οἱ ἄλλοι κηδεμόνες, (2) διότι αἱ περὶ τῶν κηδεμόνων ἐν γένει διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ εἰς αὐτοὺς, καθ' ὅσον ἴδιοι περὶ αὐτῶν νόμοι δὲν διατάττουσιν ἄλλως.

Κατὰ τοὺς ἐν τῇ Ποιν. Δικον. Νόμους περὶ τῶν κατ' ἐρήμην ἐπὶ κακουργήματι καταδικασθέντων καὶ ἀφάντων θεωρουμένων, παραχωρεῖται ἐπὶ ἐγγυήσει ἡ περιουσία αὐτῶν πρὸς ἐπικαρπίαν εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους των, μετὰ παρέλευσιν πέντε ἐτῶν ἀφ' ἧς κατέστη τελεσίδικος ἡ κατ' ἐρήμην ἀπόφασις, καὶ δίδεται εἰς αὐτοὺς ὡς ἐντελὴς ιδιοκτησία

(1) L, 10. 11. de ritu nuptiar. D. ἴσως ὑπάρχει διαφέρουσα συνήθεια.

(2) At vero in iis, quae et peraeque in omnes conveniunt, tutelarum ac curarum species, nec forte singulari jure singulis earum tribuuntur, etiam simili omnes utuntur jure. Muhlenbruch. doct. pandect. §. 608.

μετὰ τὴν παρέλευσιν δέκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης· κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν οἱ κληρονόμοι διαχειρίζονται ὡς ἐπικαρπωταί, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ὡς ἐντελεῖς κύριοι· (ἄρθ. 467. 469. 471. 472. Πολιτ. Δικον.)

Κ Ε Φ Λ Α Ι Ο Ν Ι Α'.

Περὶ τῆς ἐφορείας τῶν ἀντιληπτῶρων.

Οἱ ἀντιλήπτορες δὲν ἐνεργοῦν εἰς κάμμίαν περίπτωσιν ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν ὑπ' αὐτοὺς διατελούντων· δὲν διαχειρίζονται τὰ τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων· περιορίζονται μόνον εἰς τὸ νὰ δίδουν τὴν συναίνεσίν των εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν ἀντίληψίν των διατελοῦντας, διὰ τινὰς ὠρισμένας ἀπὸ τὸν νόμον πράξεις, τὰς ὁποίας αὐτοὶ οἱ ὑπὸ ἀντιλήπτορας ἐνεργοῦν αὐτο-προσώπως. Ἰδοὺ διατὶ λέγομεν ὅτι οἱ ἀντιλήπτορες ἔχουν ἀπλῶς ἐφορείαν ἐπὶ τινων πράξεων, ἀλλ' ὅχι ἔργα διαχειρήσεως ὅποια ἔχουν οἱ κηδεμόνες.

Τὸ ἄρθ. 665. Πολιτ. Δικον. ἀπαριθμεῖ τὰς πράξεις τὰς ὁποίας οἱ ὑπὸ ἀντιλήπτορας διατελοῦντες, χρεωστοῦν νὰ κάμνουν συναινέσει τῶν ἀντιληπτῶρων αὐτῶν· αἱ πράξεις αὗται εἶναι 1^{ον}. διεξαγωγή πάσης πολιτικῆς δίκης πρὸς ἀπᾶντας ἢ πρὸς ὑπεράσπισιν. 2^{ον}. συμβιβασμός. 3^{ον}. ἀπαλλοτριώσεις ἢ ὑποθήκη. (1) 4^{ον}. πληρωμὴ κεφαλαίων. (2) 5^{ον}. ἀποδοχὴ κεφαλαίων. (3)

(1) Καὶ ἐνέχυρον διὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

(2) Διὰ τῆς πληρωμῆς κεφαλαίων, ἐννοοῦμεν καὶ τὴν πληρωμὴν χρεωστούμενων ἢ ζητούμενων ὡς τοιούτων κεφαλαίων· ἃς παρατηρήσωμεν ὅμως ὅτι δὲν δύνανται οἱ ὑπὸ ἀντιλήπτορας νὰ δώσουν καὶ δάνεια χρήματα, διότι ὁ δανεισμός ἐπιφέρει ἀπαλλοτριώσιν πρόσκαιρον τῶν δανεισθέντων, καὶ δὲν δύναται νὰ γείνη ἰσχυρῶς παρ' ἀπὸ τὸν δυνάμενον ν' ἀπαλλοτριώσῃ τὰ δανειζόμενα. L. 2. §. 2. 4. L. 16. de Reb. Cred. D. In mutui datione oportet dominum esse dantem. (L. 2. §. 4.)

(3) Ἀνεξαιρέτως ἐπὶ ὁποιαδήποτε αἰτία, καὶ δι' οἷονδήποτε λόγον.

Οἱ ἀντιλήπτορες χρεωστοῦν κατ' αἵτησιν τῶν ὑπ' αὐτοὺς διατελούντων, νὰ δίδουν τὴν συναίνεσίν των διὰ τὰς εἰρημένας πράξεις, ὅταν ἀκριβῶς ἐξετάζοντες καὶ ἐπιμελῶς σκεπτόμενοι εὗρουν ὅτι εἶναι δίκαιαι ἢ ὠφέλιμοι· δὲν δύνανται ὁμῶς νὰ ὑποχρεώσουν τοὺς ὑπὸ τὴν ἀντίληψίν των διατελοῦντας νὰ ἐκτελέσουν καμμίαν τῶν εἰρημένων πράξεων, δίδοντες τὴν πρὸς ταύτην συναίνεσίν των, διότι οἱ ὑπὸ ἀντίληψιν, διαχειρίζονται αὐτοπροσώπως καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν των θέλησιν τὰς ὑποθέσεις αὐτῶν, περιοριζόμενοι μόνον εἰς τὸ νὰ λαμβάνουν τὴν συναίνεσιν τῶν ἀντιληπτῶρων των, ὅταν μέλλουν νὰ ἐκτελέσουν τινὰ τῶν εἰρημένων πράξεων.

Ἐκ τοῦ τρόπου τῆς φράσεως τοῦ ἄρθ. 665. Πολιτ. Δικον. φαίνεται ὅτι ἡ συναίνεσις τοῦ ἀντιλήπτορος πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐνῶ ἐκτελεῖται ἡ πράξις διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι ἀναγκαῖα· (1) ὥστε ὁ ἀντιλήπτωρ δὲν ἔχει τὴν δύναμιν τοῦ νὰ ἐγκρίνῃ τινὰ τῶν εἰρημένων πράξεων μετὰ τὴν ἐκτέλεσίν της. (2) θέλομεν ἐκθέσει εἰς ἴδιον κεφάλαιον τὰ περὶ τοῦ κύρους τῶν πράξεων τῶν διατελούντων ὑπὸ οἰανδήποτε ἐπιμέλειαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

*Περὶ τῶν ἔργων τῶν εἰδικῶν κηδεμόνων,
καὶ τῶν προσωρινῶν διαχειριστῶν.*

Ἐκαστος εἰδικὸς κηδεμὼν χρεωστεῖ νὰ ἐνεργήσῃ τὰς ὑποθέσεις διὰ τὰς ὁποίας ἐδιορίσθη διὰ τῆς δικαστικῆς ἀποφά-

(1) Ἐφαρμόζεται τὸ ἀξίωμα *verba praesentis temporis non porriguntur ad futura*.

(2) Il ôterait par là au prodigue] le droit qu'il avoit de demander la nullité de l'acte, *ex non obligato, faceret obligatum*. Delvincourt cours du code civil, liv. 1. Tit. XI, in not.

σεως· οἱ δὲ προσωρινοὶ διαχειρισταί, οἱ παρὰ τοῦ Δικαστηρίου διοριζόμενοι πρὸς συντήρησιν τῆς περιουσίας ἐκείνου περὶ τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ ὁποίου πρόκειται ν' ἀποφασισθῇ, (άρθ. 664. Πολιτ. Δικον.) μὴ ἔχοντες τὴν διαχείρησιν τῆς περιουσίας, ἀλλὰ μόνον τὴν τῆς συντηρήσεως αὐτῆς φροντίδα, χρεωστοῦν τὴν αὐτὴν τῆς περιουσίας ἐπιμέλειαν, τὴν ὁποίαν εἵπομεν ὅτι χρεωστοῦν οἱ κηδεμόνες τῶν κυφορουμένων. (ἴδ. Κεφ. Ε. καὶ τὸ ἐπόμεν. περὶ τῆς εὐθύνης κλ. §. 3.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Περὶ τῆς εὐθύνης τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων.

§. Ι.

Γενικοὶ περὶ τῆς εὐθύνης αὐτῶν κανόνες.

Εἴτε ἐκ δόλου εἴτε ἐξ ἀμελείας, πράττουν οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ὅσα δὲν ἔπρεπε νὰ πράττουν, ἢ παραλείψουν ὅσα ἐχρεώσουν νὰ κάμουν κατὰ τὴν διαχείρησίν των, γίνονται ὑπεύθυνοι ν' ἀποζημιώσουν καθ' ὅσον ἐζημίωσαν. (1)

Ὁ ὁρισμὸς τοῦ δόλου ἀρκεῖ νὰ ἐξηγήσῃ πότε οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες θεωροῦνται ὡς δολίως πράξαντες· (2) ἀλλὰ καὶ ἡ μεγίστη ἀμέλειά των, ἥτις ὑπάρχει ὡςάκις πράττουν ὡς ἀγνοοῦντες τὰ εἰς ὅλους γνωστὰ καὶ τὰ παρὰ πάντων ἐννοούμενα, θεωρεῖται ὡς δόλος· (3) ἰδίως δὲ ἀμέ-

(1) L. 1. de tutel. et ration. distrahen. D. L. 7. arbitr. tut. C. Armen. §. 47. περὶ ἐπιτρ.

(2) Πᾶσα προσποίησις, ψευδολογία, καὶ πανουργία, γινομένη πρὸς ἐπιζήμιον ἐξαπάτησιν τινὸς ἀποτελεῖ δόλον· Sic definit. dolum malum esse omnem calliditatem fallaciam machinationem, ad circumveniens fallendum, decipiendum, alterum adhibitam. L. 1: §. 2. de dolo malo. D.

(3) Magna culpa dolus est. L. 226. καὶ 213. de Verb. signif. D.

λεια αὐτῶν ὑπάρχει, ὅσάκις δὲν μεταχειρίζονται εἰς τὰ ἔργα τὴν ἐπιμέλειαν φρονίμου καὶ νουνεχοῦς ἐνεργοῦντος ἀνδρός. (1)

Δὲν ὑπόκεινται οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες εἰς κάμριαν εὐθύνην διὰ τὰς ἐκ τυχαίων καὶ ἀπρονοήτων συμβάντων ζημίας. (2) ἄλλ' ἄς παρατηρήσωμεν ὅτι τοιαῦτα συμβάντα εἶναι ἐκεῖνα ἀπὸ τὰ ὁποῖα κάνεις δὲν δύναται νὰ προφυλαχθῇ, καὶ ὅτι πολλάκις τὸ ὀνομαζόμενον παρὰ τοῦ νόμου τυχαῖον συμβάν, δὲν εἶναι τοιοῦτον, διότι δύναται νὰ προνοηθῇ ἐκ τῶν γνωστῶν περιστάσεων, καθὼς, ἢ ἐκ τινος ἀληθῶς τυχαίου συμβάντος ζημία, δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ ἐντελῶς εἰς αὐτὸ, καθ' ὅσον συνήθης ἐπιμέλεια νουνεχοῦς ἀνθρώπου ἡδύνατο νὰ προλάβῃ αὐτήν. οὕτω π. χ. ἢ παρὰ τῶν ληστῶν ἀρπαγὴ τῶν πραγμάτων, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τυχαῖα, ἂν τὰ πράγματα μετεκομίζοντο κατὰ διαταγὴν τοῦ ἐπιτρόπου δι' ὁδοῦ κυριευομένης ἀπὸ ληστὰς, καθὼς ἢ ἐκ τοῦ ἐμπρησμοῦ τῆς οἰκίας ἀπώλεια τῶν ἐν αὐτῇ πραγμάτων, ἂν ἡδύνατο νὰ διασωθῶσι διὰ τῶν συνήθων μέσων.

Ἀμέλεια εἶναι καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς κοινῆς προσοχῆς ἄγνοια τῶν πραγμάτων καὶ περιπτώσεων, ἐκ τῆς γνώσεως τῶν ὁποίων ὁ ἐπίτροπος καὶ ὁ κηδεμὼν ἡδύνατο νὰ κάμῃ ὠφελίμους εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν του πράξεις. (3)

(1) L. 33. de administ. et peric. tut. C. ἴδ. σημ. (1) σελ. 183.

(2) Sufficit tutori bene et diligenter negotia gessisse et si eventum adversum habuit quod gestum erit. L. 3. §. 7. de contrar. tutel. et util. act. D. L. 4. de peric. tut. C. ἴδ. σημ. (3) σελ. 183.

(3) Facti ignorantia ita demum quoque non nocet si non ei summa negligentia objiciatur. quid enim si omnes in civitate sciant quod ille solus ignorat? L. 9. §. 2. de jure et fact. ignorant. D.

Ἀλλ' οὔτε ἀμέλεια οὔτε δόλος δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς κἀνένα, διὰ τὰς πράξεις καὶ παραλείψεις εἰς τὰς ὁποίας ἤναγκάσθη δι' ἀκαταμαχλήτου δυνάμεως καὶ βίας, ἢ τὰς ὁποίας ἐξετέλεσεν ἀπατηθεὶς ὅχι δι' ἀπροσεξίαν καὶ εὐήθειαν, ἀλλὰ διὰ τρόπων δυναμένων νὰ φέρουν εἰς ἀπάτην πάντα νουνεχῇ καὶ προσεκτικὸν ἄνδρα. (1) Ὁ περιπέσας ὁμῶς εἰς τιοιούτας ἐπιζημίους πράξεις ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν, χρεωστεῖ, ἅμα δυνηθῇ, νὰ ζητήσῃ τὴν διὰ τῶν νομίμων μέσων ἀνατροπήντων, καὶ τὴν θεραπείαν τῆς ἐξ αὐτῶν ζημίας, διότι ἄλλως θεωρεῖται ὅτι συναινεῖ εἰς αὐτάς, καὶ γίνεται ἐπομένως ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν ἐξ αὐτῶν ζημίαν.

Ὁ διαθέτης δύναται ν' ἀπαλλάξῃ διὰ τῆς διαθήκης του τὸν δι' αὐτῆς διοριζόμενον ἐπίτροπον, μόνον ἀπὸ τὴν ἐκ τῆς ἀμελείας του εὐθύνην, ἀλλ' ὅχι ἀπὸ τὴν ἐκ τοῦ δόλου καὶ τῆς μ' αὐτὸν ἐξομοιουμένης ἀμελείας. (2) (ἴδ. §. 6. τοῦ 5'. Κεφ.)

Ἄρχεται ἡ εὐθύνη τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, ἀφ' ἧς ἦσαν ὑπόχρεοι νὰ ἐνεργήσουν ὡς τοιοῦτοι, ἂν δὲν προτείνουν ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας λόγον ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν ἐπιμέλειαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐδιορίσθησαν, διὰ τὸν ὑποῖον ν' ἀπαλλαχθῶσι πραγματικῶς διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως. (3)

(1) Ἐπιχείρ. ἐκ τοῦ Νόμ. Tutor qui per valetudinem vel absentiam vel aliam justam causam auctor fieri non potuit, non tenetur. L. 10. de administ. tut. D.

(2) L. 5. §. 7. de administ. et peric. tut. L. 20. §. 1. de liber. Leg. D. Ἀρμεν. §. 48. 49. περὶ ἐπιτρ.

(3) Ex quo scit se tutorem datum si cessat tutor suo periculo cessat. id enim a divo Marco constitutum est; ut qui scit se tutorem datum nec excusationem si quam habet allegat intra tempora praestituta, suo periculo cessat. L. 1. §. 1 de administ. et peric. tut. D. L. 2. de suspect. tut. et curat. C. ἴδε Κεφ. 1Γ'. Μέρ. Α', Κεφ. Ε. § 2. 4. Μέρ. Β'. καὶ Κεφ. Α. § 1. 2. 3. Μέρ. Γ'.

Ἐὰν μετὰ τὸ νόμιμον τέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ἐξακολουθήσῃ ὁ ἐπίτροπος πράξεις τῆς ἐπιτροπικῆς διαχειρήσεώς του διὰ νὰ ἐκπεραιώσῃ αὐτάς, ὑπόκειται καὶ δι' αὐτάς, εἰς τὰς ἰδίας εὐθύνας εἰς τὰς ὁποίας ὑπόκειται κατὰ τοὺς νόμους διὰ τὰς ἐπιτροπικὰς πράξεις του. Ἄν δὲ πωλήσῃ πράγματα τῶν ὑπ' αὐτὸν διατελεσάντων, ἢ ἀγοράσῃ κτήματα δι' αὐτοὺς, ἢ κάμῃ ἄλλας ἐντελῶς νέας πράξεις, δίδει λόγον δι' αὐτάς, ὡς διοικητῆς ἀλλοτρίων πραγμάτων (1) (negotiorum gestor.)

Ἄν κατὰ λάθος ἐπέμεινεν ὁ ἐπίτροπος εἰς τὴν ἐπιτροπίαν καὶ μετὰ τὸ τέλος αὐτῆς, δὲν ὑπόκειται διὰ τὰς μετὰ τοῦτο πράξεις του εἰς τὰς εὐθύνας τῆς ἐπιτροπικῆς διαχειρήσεως (2).

§. 2.

Ὁριζομένη διὰ τῶν νόμων, ἔκ τινων πράξεων τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων εὐθύνη.

Κατὰ τὰς ἐκτεθείσας ἀρχὰς ἀποφασίζεται ἂν τις ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν ᾖναι ὑπεύθυνος ἀποζημιώσεων, διὰ τινὰ πράξιν ἢ παράλειψιν. Ἀλλ' ἡ ἐκτίμησις τῆς ζημίας καὶ τὸ ποσὸν τῶν ἀποζημιώσεων ἀποφασίζεται παρὰ τῶν Δικαστηρίων κατὰ τοὺς κοινούς περὶ ἀποζημιώσεων νόμους, ὅταν ἴδιοι νόμοι δὲν προνοοῦν ρητῶς περὶ τῶν ὀφειλομένων ἀπὸ τοῦς

(1) Tutor post puberem ætatem puellæ, si in administratione connexa perseveraverit, tutelæ actione totius temporis rationem præstare cogitur. L. 11. arbitr. tutel. C. L. 13. 14. de tutel. et ration. distrah. D. Κεφ. 5'. § 5. ἐν τέλει.

(2) L. 39. de administ. et peric. tut. D.

ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας εἰς τινὰς περιπτώσεις. Ἐκθέτομεν ἤδη τὰς διατάξεις τῶν ἰδίων περὶ τούτων νόμων.

Ἐὰν ὁ ἐπίτροπος καὶ ὁ κηδεμὼν ἔμενε κεκουμμένος ἢ ἀπὼν, διὰ νὰ μὴ χορηγήσῃ τὰ τῆς διατροφῆς ἐξόδα, οἱ P. N. ἀπεστέρουν αὐτὸν ὅλων τῶν κτημάτων του, ἔδιδον τὴν κατοχὴν αὐτῶν εἰς τοὺς διατελοῦντας ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των, καὶ διέττατον νὰ διορίζεται κηδεμὼν εἰς αὐτοὺς, διὰ νὰ φροντίσῃ τὴν πώλησιν τῶν εἰς φθορὰν ὑποκειμένων (1).

Ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦτο, ἐλαμβάνετο πρὸς ποινὴν τοῦ ὑπόπτου ἐκ τῆς τοιαύτης πράξεώς του ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος, καὶ τὴν σήμερον δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἐνῷ τὰ ἄρθρα 636, 637, Ποιν. Νόμ. προσδιορίζουν τὴν ποινὴν τῆς ἀμελείας τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων κατὰ τὴν ὀφειλομένην παρ' αὐτῶν ἐπιμέλειαν πρὸς τοὺς ὄντας ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν των· δύναται ὅμως τὴν σήμερον νὰ διαταχθῇ ὡς προσωρινὸν μέτρον ἡ χορήγησις τῶν ἐξόδων τῆς διατροφῆς τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων, ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ φυγόντος ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος των διὰ πτώχευσιν ἢ δι' ἄλλας αἰτίας, ὅταν ὑπάρχουν τεκμήρια ὅτι κατέχει ἢ ἐδὲκ πάνησεν ὁ φυγὰς τὴν περιουσίαν, ἢ μέρος τῆς περιουσίας τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν του, ἢ ὅταν ἐκ τῆς ἀμελείας του δὲν ἔλαβε τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς χορήγησιν τῶν ῥηθέντων ἐξόδων, διότι εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἡ χορήγησις αὐτῶν, εἶναι ἡ ἄμεσος θεραπεία τῆς ἐκ τῆς ἀμελείας ἢ ἐκ τοῦ δόλου τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ζημίας, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἀποφασίζεται τάχιστα, καὶ νὰ ἐκτελῇται προσωρινῶς, (ἄρθ. 186 Πολιτ. Δικον.) ὡς λίαν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου της

(1) L. 3. § 14. L. 7. § 2. de suspect. tutor. et Curat. D.

κατεπείγουσα. Τὸ σύνθηρες καὶ τακτικὸν κατὰ τοὺς P. N. λαμβανόμενον μέτρον ὡςάκις οἱ ἄνηβοι ἐζήτουν τὰ τῆς διατροφῆς τῶν ἐξοδα ἐνῷ ὁ ἐπίτροπός τῶν ἦτον ἀπὼν, καὶ τὸ ὅποῖον πρέπει νὰ λαμβάνεται τὴν σήμερον εἰς παρομοίαν περίπτωσιν, εἶναι ἡ ἐξωσις τοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος, ἂν φαίνεται ὅτι διὰ τῆς ἐκουσίας ἀπουσίας του ἤμειλε τὰ ἀναγκαιῶντα εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν, καὶ ὁ διορισμὸς ἄλλου ἐπιτρόπου· ἂν δ' ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ ἐπίτροπος εἶναι ἀξιοχρεὼς καὶ ἡ ἀπουσία του προῆλθεν ἀπὸ αἰφνηδίαν ἀνάγκην μὴ συγχωρήσασαν εἰς αὐτὸν οὔτε τὴν περὶ τῶν ἰδίων του ὑποθέσεων πρόνοιαν, καὶ δὲν μέλλῃ νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολὺ, ἀρκεῖ ὁ διορισμὸς προσκαίρου κηδεμόνος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπουσίας τοῦ ἐπιτρόπου, διὰ νὰ φροντίσῃ ἀντ' αὐτοῦ περὶ τῶν ἀναγκαίων εἰς τοὺς ὑπὸ ἐπιμέλειαν διατελούντας. (I) Εἶναι δὲ εἰς βάρος τοῦ ἀμελοῦς ἐπιτρόπου τὰ ἐξοδα τῆς ἀποβολῆς του, καὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἄλλου ἀντ' αὐτοῦ ἐπιτρόπου. (ἄρθ. 637 Ποιν. Νόμ.) Ἄν παρὼν ὁ ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν ἀπεποιῇτο τὴν χορήγησιν τῶν ἐξόδων τῆς διατροφῆς ἐπὶ τῇ προφάσει τῆς ἐνδείας τῶν ὑπ' αὐτὸν διατελούντων, καὶ ἀπεδεικνύετο τὸ ἐναντίον ἐν τῷ Δικαστηρίῳ, ἐτιμωρεῖτο ποινικῶς δι' αὐτὴν τὴν ἄρνησίν του κατὰ τοὺς P. N. (2) Τὴν σήμερον πρέπει νὰ διακριθῇ ἂν ἡ ἄρνησις αὕτη ἔγινε παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος ἐκ προθέσεως πρὸς βλάβην τῶν ὑπ' αὐτὸν, ἢ πρὸς ἰδίαν του ὠφέλειαν, καὶ ἐπομένως δύναται νὰ τιμωρηθῇ ὡς ὑπεξαίρεσις, ἢ ὡς ζημία παρ' ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος πραχθεῖσα, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ποιν. Νόμ. Ὁ φθείρας τὴν ὑπὸ ἐπιμέλειάν του κόρην τιμωρεῖται κατὰ

(1) L. 6. ubi pupill. educ. ec. D.

(2) L. 3. §. 15. de suspect. tutor. D.

τοὺς Ποιν. Νόμ. δι' ἀποπλάνησιν πρὸς ἀσέλγειαν. Κατὰ δὲ τὴν ἐν τῷ Ἀρμεν. 34 Νεαρ. τοῦ Αὐτοκράτορος Λέοντος (Ἀρμεν. § 54. περὶ ἐπιτρ.) ἀποστερεῖται ὅλην τὴν περιουσίαν του, διδομένην πρὸς ἀποζημίωσιν εἰς τὴν φθαρεῖσαν κόρην· ἡ διάταξις τῆς Νεαρᾶς ταύτης, ἐπεὶ δὴ ὀρίζει τὴν πολιτικὴν ἀποζημίωσιν τῆς ῥηθείσης ἀξιοποίνου πράξεως, καὶ ἐπεὶ δὴ αἱ ἐκ τῶν ἀδικημάτων ἀποζημιώσεις δικάζονται κατὰ τοὺς Πολ. Νόμ. εἶναι τὴν σήμερον νομικῶς ἐφαρμοσταῖα, καὶ ἴσως εἶναι ἡ μόνη ἀποχρῶσα πρὸς τὴν θεραπείαν τόσοι βδελυρᾶς καὶ κακῆς πράξεως, τῆς ὁποίας τὴν ἀνάλογον ποινὴν δὲν δύνανται νὰ εὗρουν τὰ αἰσθήματα εὐγενοῦς καὶ γενναίας ψυχῆς, εἰς ὅλας τὰς ιδέας τῆς αὐστηρότητος τῶν τυράννων.

Χρεωστοῦν οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ν' ἀποδώσουν τὴν διαχειρισθεῖσαν παρ' αὐτῶν περιουσίαν, καὶ νὰ δώσουν λόγον περὶ αὐτῆς κατὰ τὴν ποσότητα τῶν κτημάτων, πραγμάτων, καὶ χρημάτων, τῶν καταγεγραμμένων εἰς τὴν ἐπίσημον καὶ ὑπογεγραμμένην παρ' αὐτῶν ἀπογραφὴν. (1) Ἄν δὲ ἐκουσίως καὶ ἄνευ τινὸς ἐμποδίου παρέλειψαν τὴν ἀπογραφὴν αὐτῶν χρεωστοῦν ὡς εἵπομεν (Κεφ. Α. § 1.) ν' ἀποδώσουν αὐτὰ κατὰ τὸν ἐκτιμητικὸν ὄρκον τῶν κυρίων αὐτῶν. Ἄλλ' ἐν εὐλόγῳ ἐλλείψει ἀπογραφῆς, δὲν εἶναι ὑπεύθυναι οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ν' ἀποδώσουν τὴν περιουσίαν καθ' ἣν ποσότητα ἀναφέρει αὐτὴν εἰς τὴν διαθήκην του ὁ πατὴρ τῶν ὀρφανῶν, ἢ ἄλλος κληρονομούμενος παρ' αὐτῶν, μήτε κατὰ τὰς ἐξωδίκους ὁμολογίας τὰς ὁποίας οἱ ῥηθέντες ἐπιμεληταὶ ἔτυχον νὰ καμουν περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς περιουσίας μὲ σκοπὸν νὰ ὠφελήσουν οὕτως τοὺς διατελοῦντας ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των, εἴτε κατὰ λάθος καὶ ἄλλην αἰτίαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀληθῆ

(1) L. 1. 13. arbitr. tutel. C.

ποσότητα τῆς περιουσίας. (1) Ὁ τελευταῖος οὗτος κανὼν δύναται μάλιστα νὰ χρησιμεύσῃ τὰ μέγιστα εἰς τὰς ἀπαιτήσεις κατὰ τῶν διορισθέντων ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων καθ' ἣν ἐποχὴν ἢ ἦτον ἀδύνατον νὰ κάμουν ἀπογραφὴν, ἢ δὲν ὑπεχρεοῦντο εἰς ταύτην κατὰ τὰ ἐπιτόπια ἔθιμα.

Εἶναι ὑπεύθυνοι οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες διὰ ὅλας τὰς ὠφελείας τὰς ὁποίας ὁ ἐν καλῇ πίστῃ ἐπιμελούμενος τὰ κτήματα τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων ἠδύνατο ν' ἀπολαύσῃ ἀπὸ αὐτά. (σελ. 168 σημ. (2))

Ὅποια εἶναι ἡ εὐθύνη τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν χρεωστούμενων εἰς τοὺς ἀνήλικας καὶ ἄλλους ἀνικάνους χρημάτων; Ἄν οὗτοι ἐδάνεισαν τὰ χρήματα χωρὶς νόμιμον πρὸς τοῦτο ὑποχρέωσιν (σελ. 164, 165) εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ μόνον τὸ δανεισθὲν καὶ ἀπωλεσθὲν χρηματικὸν κεφάλαιον, ἀλλ' ὄχι διὰ τοὺς τόκους αὐτοῦ (2). διότι μὴ ὄντες ὑπόχρεοι νὰ δανείσουν τὰ χρήματα, δὲν δύνανται νὰ ᾔῃναι ὑπεύθυνοι διὰ τὰς ἐκ τοῦ δανείσματος ὠφελείας· ἐὰν μάλιστα πράξαντες πολλοὺς δανεισμοὺς χρημάτων ἔλαβον τοὺς τόκους τινῶν, δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ δώσουν αὐτοὺς εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των διατελέσαντας, παρ' ὅταν οὗτοι ἀποδεχθῶσιν ὅλων ἐν γένει τῶν δανείων τοὺς κινδύνους καὶ τὰς ὠφελείας. (3) Ἀλλ' ὅταν ἀναλαμβάνοντες τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν

(1) L. 1. arbitr. tutel. C.

(2) L. 1. qui ex offic. quod. administr. conv. C.

(3) L. 7. § 6 de administ. et peric. tut. D. ἀλλ' ἂν οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες καταδικασθῶσιν εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπωλεσθέντων ἐκ τῆς ἀμελείας των δανείων, δὲν δύνανται νὰ συμψηφίσουν τοὺς ληφθέντας διαρκούσης τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας τόκους, μὲ ὅλον, ἢ μὲ μέρος τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων. L. 39. §, 14. h. T.

εὔρουν χρεωστούμενα χρηματικά κεφάλαια καὶ τόκους αὐτῶν, καὶ ἀμελήσουν τὴν σύναξίν των, γίνονται ὑπεύθυνοι καὶ διὰ τοὺς χρεωστούμενους τόκους ἕως τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐγκρίνουν ν' ἀφήσουν τὸ δάνειον εἰς τοὺς ὑπάρχοντας χρεώστας, (σελ. 166.) διότι ἡ ἀπώλεια τῶν τόκων τούτων, εἶναι κυρίως ἀπώλεια χρεωστούμενων καὶ μὴ συναχθέντων παρὰ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων χρημάτων, καὶ ὅχι τόκοι τοῦπραχθέντος ἢ ἐγκριθέντος παρ' αὐτῶν δανείου.

Ἄν ὅμως οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες τοκίσουν τὰ χρήματα κατὰ νόμιμον πρὸς τοῦτο ὑποχρέωσιν, εἵπομεν (σελ. 164 165) ὅτι δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς χρεωστοῦντες διὰ τὸν δανεισμὸν τῶν χρημάτων, μεγαλητέραν ἀπὸ τὴν ὁποίαν χρεωστοῦν ἐπιμέλειαν εἰς τὰς ἄλλας νομίμους πράξεις τῆς διαχειρήσεώς των· ἀλλ' ἐπειδὴ ὅταν ὁ νόμος ἐπιτάττῃ τὸν τοκισμὸν, ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων τόκους τῶν χρημάτων, καὶ καταδικάζει αὐτοὺς εἰς τὴν πληρωμὴν των, ἂν δὲν ἀποδείξουν ὅτι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τοκίσουν ἀσφαλῶς τὰ χρήματα, (1) ἔπεται ὅτι εἶναι ὑπεύθυνοι νὰ ἀποζημιώσουν ὅχι μόνον διὰ τὸ ἀπωλεσθὲν ἐκ τῆς ἀμελείας των χρηματικὸν κεφάλαιον, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς τόκους τοὺς ὁποίους ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἐπιμελῶς διοικούμενον. Εἵπομεν (σελ. 186) ὅτι κατὰ τοὺς ἐν τῷ Ἀρμεν. νόμους δὲν ὑποχρεοῦνται διὰ καμμίαν αἰτίαν νὰ το-

(1) L. 3. de usur. pupillarib. C. H 72. Νεαρ τοῦ Ἰουστ. μεταριθμίζει τοὺς πρὸ αὐτῆς νόμους καθ' ὅσον ἀφεροῦν τὴν ἀφευκτον ὑποχρέωσιν τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων εἰς τὸ νὰ τοκίζουν τὰ χρήματα, ἀλλὰ δὲν ἀκυρώνει καὶ δὲν μεταβάλλει τοὺς πρὸ αὐτῆς νόμους, τοὺς ἀφορώντας τὴν εὐθύνην τῶν ὑποχρέων νὰ τοκίζουν τὰ χρήματα ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων. Sed et posteriores leges ad priores pertinent nisi contrariae sint. L. 28. de legib. D.

κίσουν τὰ χρήματα οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες. Ὑπῆρξαν ἴσως περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἔθιμα εἰς τοὺς τόπους τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ κανονίσουν τὰ περὶ αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὰς ἐλλείψεις τῶν ἐθίμων τούτων δύνανται ν' ἀναπληρώσουν οἱ ἀναγόμενοι εἰς τὴν τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ὑποχρέωσιν τοῦ τοκίζειν τὰ χρήματα Ῥωμαῖκοὶ Νόμοι, ὡς κανόνες φυσικῆς δικαιοσύνης.

Εἶναι ὑπεύθυνοι οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες νὰ πληρώσουν διὰ τὰ ὑπὸ τὴν διαχείρησίν των χρήματα, εἰς τινὰς περιστάσεις, νομίμους, ἢ γουν τοὺς μεγαλητέρους κατὰ τὸν νόμον τόκους, (*legitimas usuras*) καὶ εἰς τινὰς ἄλλας, τόκους εἰθιζομένους εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς ἐπιτροπικῆς διαχειρήσεώς των. (I)

Νομίμους τόκους πληρώνουν. I^{ον}. διὰ τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθησαν εἰς τὰς ἰδίας των ὑποθέσεις καὶ ἀνάγκας· ἀλλ' ἂν ἠγόρασαν ἀκίνητον κτῆμα δι' ἑαυτοὺς, δύνανται οἱ ὀρφανοὶ νὰ λάβουν, ἢ τὸ ἀγυρασθὲν κτῆμα διὰ τῶν χρημάτων των, ἢ τοὺς τόκους αὐτῶν. (2) 2^{ον}. διὰ τὰς ποσότητας τῶν χρημάτων τὰς ὁποίας ἠρνήθησαν ὅτι ἔχουν ζητούμενοι νὰ χορηγήσουν τὰ ἔξοδα τῆς διατροφῆς τῶν διατελούντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των. (3) 3^{ον}. διὰ τὰς

(1) L. 7. §. 10. de administ. et peric. tut. D. οἱ εἰθιζόμενοι τόκοι εἶναι μικρότεροι τῶν νομίμων.

(2) Tutorem ve curatorem, pecuniae quam in usos suos convertit, legitimas usuras praestare debere olim placuit. L. 1. de usurpupillarib. C. L. 3. erbitr. tutel. C. L. 2. quando ex facto. tut. D.

Ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐπίτροπος καὶ ὁ κηδεμὼν δὲν παρεκατέθεσεν, ἢ δὲν ἐτόκισε τὰ χρήματα, δὲν συνάγεται ὅτι μετεχειρίσθη αὐτὰ εἰς τὰς ἀνάγκας του. doceri igitur debet, in usos suos pecuniam vertisse. L. 7. §. 4. de administ. et peric. tut. D.

(3) L. 7. §. 8. de administ. et peric. tut. D.

τῶν Ἑλληνικῶν Δικαστηρίων, θεωρεῖται ὡς νόμιμος τόκος, ὁ τῶν δέκα καθ' ἑκατὸν κατ' ἔτος (I).

Ἄν ὁ ἐπίτροπος καὶ ὁ κηδεμὼν δανείσας τὰ χρήματα τῶν ὀρφανῶν ἐσυμφώνησε καὶ ἔλαβε τόκους περισσοτέρους τῶν νομίμων, χρεωστεῖ νὰ δώσῃ εἰς τοὺς ὀρφανοὺς ὅσους ἔλαβεν τόκους, ἢ τοὺς λογιζομένους κατὰ τὸ νόμιμον μέτρον.

Κατὰ τὸν νόμον 11 de usur. D. ὁ διαχειριστὴς τῶν πραγμάτων τῆς κοινότητος, ἂν ἐδάνεισε χρήματα εἰς διαφόρους, καὶ ἀπὸ τινος ἔλαβεν ἐκτάκτους καὶ ὑπερμέτρους τόκους, ἀπὸ δὲ ἄλλους ἔλαβε τοὺς νομίμους, ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ μόνον τοὺς συνειθιζομένους κατὰ τὸν νόμον τόκους· ὁ νόμος οὗτος ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐξ ἀναλογίας καὶ εἰς τοὺς τοκισμοὺς τῶν ὀρφανικῶν χρημάτων· ἀλλ' ὁ νόμος 7. §. 6. de administ. et peric. tut. D. ὑποχρεοῖ τὸν ἐπίτροπον νὰ ἀποδώσῃ τοὺς τόκους τοὺς ὁποίους ἔλαβε διὰ τοῦ δανεισμοῦ τῶν ὀρφανικῶν χρημάτων, χωρὶς κάμμιν διάκρισιν τοῦ μέτρου τῶν τόκων, καὶ ἐπομένως δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὅτι δὲν εἶναι συγχωρημένον εἰς τὸν ἐπίτροπον νὰ λάβῃ τὴν ὠφέλειαν τῆς ὑπὲρ τὸ νόμιμον μέτρον τῶν τόκων ποσότητος. Ἄς παρατηρήσωμεν ὅμως, ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ τοκογλυφία εἶναι ἀπηγορευμένη ὡς ἀξιώποι-

« (1) Εἶναι πασίγνωστον ὅτι οἱ ἀφορῶντες τοὺς διαφόρους ὅρους τῶν
 » τόκων νόμοι τῶν Αὐτοκρατόρων ἔπεσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ μακροῦ
 » χρόνου εἰς ἀχρησίαν, ἡ δὲ κοινὴ συνήθεια, τὴν ὑποίαν ἀκολουθοῦσι τὰ
 » Δικαστήρια τῆς Ἑλλάδος ἀνιεκατέστη εἰς τὸν τόπον τοῦ νόμου. Τὸ Δι-
 » καστήριον τῶν ἐν Νκυπλίῳ Ἐφετῶν καταδικάσαν τὸν Α. Β. εἰς τὸ νὰ
 » πληρώσῃ καὶ τόκον διὰ τὴν προῖκα πρὸς 10 καθ' ἑκατὸν συνεμειφώθη
 » μὲ τὴν κοινὴν συνήθειαν. Ἀρείου Πάγου ἀπόφ. Πολιτ. ἀριθ. 303. τῆς 21
 » Σεπτεμβρίου 1839. ἐπὶ τῆς δίκης τοῦ Ἀλεξάνδρου Βλασσαπούλου, καὶ
 » Αἰκατερίνης Ταμβακοπούλου.

νος πράξις, (άρθ. 434. Ποιν. Νόμ.) και ἐπειδὴ ὁ δόλος τοῦ ἐπιτρόπου δὲν δύναται οὔτε νὰ βλάβῃ οὔτε νὰ ὠφελήσῃ τὸν ὀρφανόν, (1) ἔπεται ὅτι καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ πραχθεῖσα τοκογλυφία δὲν δύναται νὰ φέρῃ οὔτε ὠφέλειαν οὔτε ζημίαν εἰς αὐτόν. Δὲν ἔχει ἄρα ὁ ὀρφανὸς διὰ τὴν ῥηθεῖσα ἀρχὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαιτήσεως τῶν ἐκ τῆς τοκογλυφίας τοῦ ἐπιτρόπου του ληφθέντων χρημάτων.

Οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, οἵτινες δολίως ἢ ἀμελῶς ἐνεργοῦντες, λάβουν δάνεια χρήματα διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ὀρφανῶν, χωρὶς ἀληθινὴ ἀνάγκην δανείων, ἂν ἐξόδευσαν τὰ δάνεια ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν, ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώσουν τοὺς τόκους μόνον τῶν τοιούτων δανείων, (2) καὶ ἂν δὲν τὰ ἐξόδευσαν ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν, εἶναι προσωπικῶς ὑπεύθυνοι καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν δανείων (3).

Οἱ ἔνοχοι ὑπεξαίρεσεως ἢ κλοπῆς πραγμάτων τῆς διαχειριζομένης παρ' αὐτῶν περιουσίας ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, κατεδικάζοντο κατὰ τοὺς P. N. εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ διπλασίου τῶν ὑπεξαίρεθέντων ἢ κλαπέντων· (4) ἀλλ' ἡ καταδίκη αὕτη οὔσα ποινικὴ (5) δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν τὴν σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες τιμωροῦνται κατὰ τοὺς νέους Ποινικοὺς Νόμους

(1) Dolus tutorum pupillo neque nocere neque prodesse debet. L. 3. quando ex facto tut. D.

(2) L. 7. §. 11. de administ. et peric. tut. D.

(3) Ἐπιχείρ. ἐκ τοῦ Νόμ. 3. quando ex facto tut. C. καὶ ἐξ ἀναλογίας τοῦ Νόμ. 27. de Reb. Creditis. D.

(4) L. 1. §. 20. L. 2. §. 2. de tutel. et rationib. distrahend. D. Ἡ εὐθύνη αὕτη τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων διετάχθη διὰ τοῦ ἐπομένου νόμου τῆς Δωδεκαδέλτου. Si tutor dolo malo gerat vituperato quandoque finita tutela escit, furtum duplione luito.

(5) L. 1. §. 2. de tutel. et rationib. distrahend. D.

ποσότητας τὰς ὑποίας δὲν παρεκατέθεσαν, διαταχθέντες πρὸς τοῦτο παρὰ τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς, καθόσον χρόνον ἀνέξαλον τὴν παρακαταθήκην ἀφ' οὗ διετάχθησαν νὰ κάμουν αὐτήν. (1)

Τόκους κατὰ τὰ ἔθιμα τῆς Ἐπαρχίας πληρώνουν 1^{ον}. διὰ τὰς ποσότητας τῶν χρημάτων τὰς ὑποίας δὲν παρεκατέθεσαν καὶ δὲν μετεχειρίσθησαν εἰς ἀγορὰν ἀκινήτων κτημάτων, καὶ ἂν δὲν διετάχθησαν παρὰ τῆς Ἀρχῆς νὰ κάμουν κἀνὲν ἀπὸ αὐτά. (2) 2^{ον}. διὰ τὰς ποσότητας τὰς ὑποίας δὲν ἐτόκισαν καθ' ἃς περιπτώσεις ὑποχρεοῦνται εἰς τοῦτο κατὰ τοὺς νόμους. (ἢ κατὰ τὰ ἔθιμα) (3) 3^{ον}. διὰ τὰς ἐν παρακαταθήκῃ ποσότητας, ἀφ' ἧς ἐποχῆς θυνάμενοι νὰ μεταχειρισθῶσιν αὐτάς πρὸς ἀγορὰν ὠφελίμων ἀκινήτων κτημάτων δὲν τὰς μετεχειρίσθησαν. (4) 4^{ον}. διὰ τὰς εἰς χεῖρας των ποσότητας μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐπιμελείας των, ἕως τῆς παραδόσεως αὐτῶν. Ἄν δὲ οἱ ὀρφανοὶ δὲν ἔχουν τὸν προσήκοντα κηδεμόνα, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ἐπίτροπος νὰ παραδώτῃ τὰ χρήματα, καὶ ἂν ὁ κηδεμὼν ἀποποιῇται νὰ λάβῃ αὐτά, ἢ ἂν οἱ ἀνήλικες καὶ ἄλλοι ἀνίκανοι γενόμενοι ἱκανοὶ πρὸς

(1) L. 9. §. 7. de administ. et peric. tut. D. Εἰκάζει ὁ νόμος ὅτι ὁ ἐπίτροπος ἀναβάλλει τὴν παρακαταθήκην διότι δὲν ἔχει ἑτοιμα τὰ χρήματα, μεταχειρισθεὶς αὐτά εἰς ὑποθέσεις του.

(2) L. Ead.

(3) L. 7. §. 11. L. 15. de administ. et peric. tut. D..
Νεαρ. 72. Κεφ. 6. 7. 8. σελ. 165. ἂν ἀποδείξουν ὅτι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τοκίσουν τὰ χρήματα εἰς ἀσφαλεῖς ἀνθρώπους, δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώσουν τόκους· ἀλλ' εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ πρότασίς των αὕτη, ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι ἐτόκισαν ἀσφαλῶς καὶ ὠφελίμως τὰ ἴδιά των χρήματα καθ' ἣν ἐποχὴν ἠδύναντο νὰ δανείσουν τὰ τῶν ὀρφανῶν. L. 12. §. 4. L. 13. §. 1. de administ. et peric. tut. D. L. 3. de usuris pupillarib. C.

(4) L. 7. §. 37. de administ. et peric. tut. D.

τὴν διαχείρισιν τῶν ὑποθέσεων των, ἀποποιοῦνται νὰ λάβουν τὰ παρὰ τῶν κηδεμόνων αὐτῶν προσφερόμενα χρήματα, χρεωστοῦν οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες νὰ τὰ παρακαταθέσουν εἰς δημόσιον δεχόμενον παρκαταθήκης ταμεῖον, ἢ εἰς τινὰ Συμβολαιογράφον, καὶ νὰ εἰδοποιήσουν τοὺς κυρίους αὐτῶν νὰ τὰ παραλάβουν. (1)

Ὅπου δὲν ὑπάρχουν νόμιμοι τόκοι, καὶ εἰθιζόμενοι τόκοι μικρότεροι τῶν νομίμων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ ῥηθεῖσαι διατάξεις τῶν P. N. Ἀλλὰ ποῖος εἶναι ὁ νόμιμος τόκος; Εἰς τὰς πρώτας τῆς Ρώμης ἐποχὰς δὲν ὑπῆρξε νομικὸν μέτρον τοῦ τόκου. Ἡ δωδεκάδελτος κατὰ πρῶτον ἐπροσδιώρισεν αὐτὸ εἰς ἓν καθ' ἑκατὸν κατὰ μῆνα, διὰ νὰ καταπαύσῃ τὰς ὑπερβολικὰς ἀπαιτήσεις τῶν τοκιστῶν. Ἄλλοι μεταγενέστεροι νόμοι κατεβίβασαν τὸν τόκον εἰς ἕξ καθ' ἑκατὸν κατ' ἔτος, καὶ ἄλλοι ἀπηγόρευσαν πάντα τόκον. Ἀλλ' οἱ τελευταῖοι οὗτοι νόμοι δὲν ἐνηργήθησαν· οἱ τόκοι ἐλήφθησαν ὑπὲρ πᾶν μέτρον, καὶ ἐκ τούτου οἱ Πραίτορες ἐφάρμοσαν, ἐκ νέου τὸν νόμον τῆς Δωδεκαδέλτου· (2) ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ἔκαμε νέας διατάξεις περὶ τοῦ μέτρου τῶν τόκων, διακρίνας αὐτὸ κατὰ τὸν βαθμὸν καὶ τὸ ἐπάγγελμα τῶν δανειστῶν, καὶ τῶν δανειζομένων· (3) ὅλαι ὁμῶς αἱ διατάξεις αὗται, εἶναι τὴν σήμερον ἄχρηστοι εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, ὅπου κατὰ κοινὴν συνήθειαν, ἐφαρμοζομένην παρὰ

(1) L. 28. §. 1. de administ. et peric. tut. D.

(2) Tacit. annal. lib. vi. §. 16. Πλουτάρχ. Βιον. Λουκούλ. Pothier in pandect. libr. xxii. Tit. 1. N. 29. in not.

(3) Οἱ ἐκλαμπροὶ καὶ εὐγενεῖς ἠδύναντο νὰ τοκίσουν πρὸς 4 0|0 κατ' ἔτος· οἱ ἔμποροι πρὸς 8, πᾶς δὲ ἄλλος πρὸς 6· Εἰς τοὺς γεωργοὺς δὲν ἠδύναντο νὰ δανείσῃ κανεὶς μὲ τόκον πλεον τοῦ ὀγδόου τοῦ μοδίου δι' ἕκαστον μόδιον. L. 26. de usuris C. Νεαρ. Ἰουστ. 32.

μενος ἐπίτροπος καὶ κηδεμῶν διὰ τὰ ὀφειλόμενα παρὰ τῶν συνεπιτρόπων καὶ συγκηδεμόνων, τρία νόμιμα βοηθήματα.

Α^{ον}. (τῆς διζήσεως *escussionis* τῆς περιουσίας τοῦ διαχειριστοῦ ἐπιτρόπου, ἢ τῶν κληρονόμων του) Ἄν ἐνάγεται διὰ πράξεις ἐκτελεσθείσας παρὰ τοῦ συνεπιτρόπου, καὶ εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἔλαβε κανέν μέρος, ἢ διὰ παρελείψεις ἔργων τὰ ὁποῖα ἐγγεώσται νὰ ἐκτελέσῃ ὁ συνεπίτροπος μόνος, ἢ ἂν ἐνάγεται ὡς συνυπεύθυνος διότι δὲν κατεμήνυσε τὸν συνεπίτροπον διὰ τὰς ἐπιζημιόους πράξεις του, καὶ δὲν ἐζήτησε τὴν ἐγγυοδοσίαν ἢ τὴν ἀποβολὴν του, δύναται νὰ ζητήσῃ τὸ νὰ ἐναχθῇ πρῶτος ὁ διαχειριστὴς (1) ἐπίτροπος ἢ οἱ κληρονόμοι του διὰ ν' ἀποζημιώσουν, ἂν οὗτοι ἔχουν τὴν ἀρχοῦσαν πρὸς ἀποζημιώσιν περιουσίαν. Ἀλλ' ἂν δὲν ἔχουν, πᾶσα κατ' αὐτῶν ἀγωγὴ εἶναι ματαία, καὶ ἐπομένως δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ. (2)

Β^{ον}. (τῆς διαιρέσεως τῶν ἀγωγῶν, *divisionis actionum*) Δύναται νὰ ζητήσῃ τὸ νὰ ὑποχρεωθῶσιν ὅλοι οἱ συνυπεύθυνοι εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ παρ' αὐτοῦ μόνον ἀπαιτουμένου, διὰ νὰ πληρώσῃ καθεὶς τὸ ἀνάλογόν του· ἀλλ' ἂν τις ἢ πολλοὶ τῶν συνυπευθύνων δὲν ἔχουν τὴν πρὸς τοῦτο ἀρχοῦσαν περιουσίαν, δύνανται νὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς ὅσην δύνανται νὰ κάμουν πληρωμὴν τοῦ ἀναλόγου των, καὶ τὰ ἐλλείποντα, πληρώνονται ἀπὸ τοὺς ἄλλους κατ' ἀναλογίαν· (3) ἂν ὅμως οἱ συν-

(1) Ὡς διαχειρισταὶ θεωροῦνται καὶ οἱ δώσαντες ἐντολὴν εἰς τινὰ διὰ νὰ διαχειρισθῇ τὰ τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ οἱ παρχωρήσαντες εἰς τινὰ τῶν συνεπιτρόπων τὴν διαχείρησιν, λαβόντες ἐγγύησιν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ὀρφανικῆς περιουσίας. L. 5. §. 3. L. 55. §. 2. de administ. et peric. tut. D.

(2) L. 3. de divid. tutel. C. L. 39. §. 11. de administ. et peric. tut. D.

(3) L. 1. §. 11. 12. de tutel. et Rationib. distrahen. L. 38. §. 1. de administ. et peric. tut. D.

υπεύθυνοι, ἦναι παντελῶς ἐνδεεῖς, ὑποχρεοῦται δυνάμει τοῦ ἀλληλεγγύου εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ ὅλου ὁ ἐναγόμενος μόνος δι' αὐτὴν, καὶ ἐπομένως εἶναι ματαίᾳ ἡ τῆς διανομῆς τῶν ἀπαιτουμένων αἵτησίς του. (1)

Γον. (τῆς παραχωρήσεως τῶν ἀγωγῶν *cessionis actionum*) Δύναται νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν ἐνάγοντα νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὸν, τὰ δικαιώματά του κατὰ τῶν ἀλληλεγγύως ὑποχρέων δι' ὅσα ἐνάγεται μόνος συνεπιτρόπων καὶ συγκηδεμόνων. Ἄν ὁ ἐνάγων δὲν θέλῃ νὰ παραχωρήσῃ αὐτὰ, ἢ δὲν δύναται, διότι ἐσυμβιβάσθῃ μὲ τοὺς συνυπευθύνους, ἢ ἔκαμῃ πρὸς αὐτοὺς δωρεάν τοῦ ὀφειλομένου παρ' αὐτῶν, ἢ ἀπήλλαξεν αὐτοὺς διὰ τινος πράξεώς του, ἢ ἐξ ἀμελείας του, ὁ ἐναγόμενος δὲν ὑποχρεοῦται δυνάμει τοῦ ἀλληλεγγύου εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ ὅλου, ἀλλὰ τοῦ ἀναλόγου του καὶ τοῦ ἀναλόγου τῶν μὴ ἀπηλλαγμένων συνυπευθύνων, τὰ κατὰ τῶν ὁποίων δικαιώματα παραχωρεῖ ὁ ἐνάγων. (2)

Κατὰ τοὺς P. N. ἡδύνατο ὁ συνεπίτροπος νὰ κάμῃ τὴν αἵτησιν τῆς ῥηθείσης παραχωρήσεως, καὶ μετὰ τὴν καταδίκην του εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ ὅλου ἀλλὰ πρὸ τῆς πληρωμῆς αὐτοῦ. (3) εἶχε δὲ καὶ μετ' αὐτὴν, τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐνάξῃ τὸν συνεπίτροπον διὰ νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὸ ὅποῖον ἐπλήρωσεν ὡς ἀλληλεγγύως ὑπόχρεως ἀνάλογόν του. (4) Κατὰ τὸ ἄρθ. 872 τῆς ἰσχυροῦσης Πολιτ. Δικον. αἵτησις τῆς ῥηθείσης παραχωρήσεως δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέ-

(1) Κατὰ τοὺς προσημειωθέντας νόμους.

(2) L. 45, de administ. et peric. tut. D.

(3) L. 1. §. 18. de tutel. et Rationib. distrahend. D.

(4) L. 21. de tutel. et Rationib. distrahend. D. L. 1. de contrar. judic. tutel. C.

διὰ τὰς ῥηθείσας πράξεις των, καθὼς διὰ πᾶσαν ἐκ προθέσεως πράξιν των πρὸς βλάβην τῶν ἐπιτετραμμένων εἰς τὴν ἐπιμέλειάν των, (ἄρθ. 439. Ποιν. Νόμ.) καὶ καταδικάζονται εἰς τὰς ὁποίας τὰ δικαστήρια ἀπορασίσουν χρηματικὰς ἀποζημιώσεις, ἀναλόγως τῆς ἐκ τῆς ἀθεμίτου πράξεώς των ζημίας.

§. 3.

Εὐθύνη ἐκάστου τῶν συνεπιτρόπων καὶ συγκληδεμόνων καὶ ἀλληλέγγυον αὐτῶν.

Καθ' ὅσον ἕκαστος τῶν συνεπιτρόπων καὶ συγκληδεμόνων εἵπομεν εἰς τὸ Κεφ. Ζ'. ὅτι χρεωστεῖ νὰ ἐνεργῇ καὶ ἐπιμελῇται, κατὰ τοσοῦτον εἶναι ὑπεύθυνος ἂν πράξῃ παρανόμως· ἀλλ' ἀφ' ἐνὸς μὲν, ἡ εὐθύνη τῶν πράξεων τοῦ συνεπιτρόπου ἐπίκειται καὶ εἰς τοὺς μὴ μεθέξαντας κατ' οὐδένα τρόπον εἰς αὐτάς, ὅταν ἡ διαίρεσις τοῦ μέρους τῆς διαχειρήσεως ἐκάστου τῶν συνεπιτρόπων καὶ συγκληδεμόνων ἔγινε δι' ἰδίας αὐτῶν συμφωνίας καὶ ὅχι διὰ τῆς διαθήκης ἢ διὰ τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως διὰ τῆς ὁποίας ἐδιορίσθησαν, (1) ἀφ' ἑτέρου δέ, ἡ εὐθύνη διὰ τὰς παραλείψεις ἔργων ὀφειλομένων ἀπὸ πάντα τῶν συνεπιτρόπων καὶ συγκληδεμόνων, ἐπίκειται ἐν γένει εἰς ὅλους αὐτούς. (2)

Οἱ διὰ τὴν εἰδικὴν ἐπιμέλειαν τῆς προσαυξηθηθείσης περιουσίας διοριζόμενοι κηδεμόνες, (L. 9. §. 8. de administ. et peric. tut. D). καὶ ὅλοι οἱ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν μέρους τῆς περιουσίας διορισθέντες, ἢ διὰ εἰδικὴν τινὰ φροντίδα (καθὼς ἦσαν παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις οἱ διοριζόμενοι ἀπὸ τὸν

(1) L. 2. de dividend. tutel. C. Κεφ. Ζ'.

(2) L. 39. §. 11. L. 55. §. 3. de administ. et peric. tut. D.

διαθέτην ἐπίτροποι διὰ τὰς ὁποίας εἶχον γνώσεις τῶν πραγμάτων αὐτῶν διὰ νὰ ὁδηγῶσι περὶ τούτων τοὺς διαχειριστὰς ἐπιτρόπους. L. 32. §. I de testament. tutel. D.) κατασταίνονται συνυπεύθυνοι διὰ τὰς ἐπιζημίους πράξεις τῶν συνεπιτρόπων καὶ συγκαθηδεμόνων, ἂν ἀμελήσουν νὰ καταμηνύσωσιν αὐτοὺς δι' αὐτάς, ἢ νὰ ζητήσουν τὴν ἀποβολὴν ἢ τὴν ἐγγυοδοσίαν αὐτῶν, καθ' ἃς περιπτώσεις λαμβάνει χώραν κατὰ τοὺς νόμους· (Κεφ. Ζ'.) ἀπαλλάττονται τῆς εὐθύνης ταύτης ἂν ἐξετέλεσαν τὰ νόμιμα ταῦτα καθήκοντά των. (1) ἄλλ' ὅταν ᾖναι συνυπεύθυνοι, ὁποίων ζημιῶν πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὅτι εἶναι; Ἐκείνων μόνον αἵτινες συνέβησαν ἀφ' ἧς ἐποχῆς κρίνει τὸ Δικαστήριον ὅτι ἐγνώρισαν τὰ αἴτια διὰ τὰ ὁποῖα ἐχρεώσθουν νὰ ζητήσουν τὴν ἐγγυοδοσίαν ἢ τὴν ἀποβολὴν τοῦ συνεπιτρόπου, καὶ ἠδύναντο νὰ κάμουν τὴν πρὸς ταῦτα αἴτησίν των. (2)

Μ' ὅλον ὅτι ὁ μετὰ τὸ νόμιμον τέλος τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας του ἐξακολουθήσας ἔργα αὐτῆς πρὸς ἀποπεράτωσιν αὐτῶν, ὑπόκειται καὶ δι' αὐτὰ εἰς τὰς εὐθύνας τῆς ἐπιτροπικῆς διαχειρήσεως, οἱ συνεπίτροποι ὅμως καὶ συγκαθηδεμόνες, μὴ λαβόντες κατ' οὐδένα τρόπον μέρος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων, δὲν ὑπόκεινται εἰς καμμίαν διὰ ταῦτα εὐθύνην. (3)

Καθ' ἃς περιπτώσεις εἶναι συνυπεύθυνοι οἱ συνεπίτροποι καὶ συγκαθηδεμόνες, κατὰ τὰς αὐτάς εἶναι καὶ ἀλληλεγγύως ὑπόχρεοι πρὸς τοὺς παρ' αὐτῶν ἐπιμεληθέντας καὶ τοὺς διαδόχους των· ἔχει ὅμως ὁ δυνάμει τοῦ ἀλληλεγγύου ἐναγώ-

(1) L. 48. §. 9. de administ. et peric. tut. D.

(2) L. 55. §. 4. ibid.

(3) L. 31. ibid.

περὶ τούτων φροντίδα, οἱ νόμιμοι ἢ δικαστικοὶ ἀντὶ τῶν ἀποθανόντων ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες.

Αἱ κατὰ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ἀπαιτήσεις ἀπευθύνονται καὶ κατὰ τῶν κληρονόμων αὐτῶν· (1) ὑπάρχει ἄρα εὐθύνη τῶν κληρονόμων διὰ τὰς ιδίας τῶν πράξεις, καὶ διὰ τὰς πράξεις τῶν ἀποθανόντων ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων.

Διὰ τὰς ιδίας τῶν πράξεις καὶ παραλείψεις, εἶναι ὑπεύθυνοι, καθ' ὅσον ἐκ δόλου, καὶ ἐκ μεγίστης ἀμελείας ἐζημίωσαν, ἀλλὰ δὲν γίνονται ὑπεύθυνοι, διὰ τὴν μικρὰν ἀμέλειάν των, (2) (*culpam levem*) καὶ διὰ τὴν ἄγνοιαν πραγμάτων ἀναγομένων εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν· διότι μὴ ὄντες ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, οὔτε ἐκούσιοι διαχειρίζονται ἀλλοτρίων πραγμάτων, καὶ ἐνεργοῦντες κατ' ἀνάγκην προσωρινῶς πρὸς συντήρησιν ἐκκερμῶν ξένων συμφερόντων, εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ μόνον τὸν δόλον καὶ τὴν ὁμοίαν μὲ τοῦτον ἀμέλειάν των. (3)

Ὡς κληρονόμοι δὲ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὰς ἐκ τοῦ δόλου καὶ τῆς μεγίστης ἀμελείας τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ζημίας, ἀλλὰ δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὰς πρὸς ποινὴν τῶν πράξεών των (4) διαταττομένας

(1) L. 12. arbitr. tut. C.

(2) L. 4. L. 8. §. 1. de fidejussor. et nominator. et her. tut. D. negligentia plane propria heredi non imputabitur. (L. 4. §. 1.)

(3) L. 3. §. 9. 10. de negot. gest. D. ἡ μικρὰ ἀμέλεια συνίσταται εἰς τὴν παρὰλειψιν τῆς συνήθους τῶν νυνεχῶν ἀνθρώπων προσοχῆς εἰς τὰς ὑποθέσεις των. *Levis Culpa* est celle qui consiste, à ne pas apporter à l'affaire d'autrui le soin que le commun des hommes apporte ordinairement à ses affaires. elle est opposée à la diligence commune. Pothier. traité des obblig. observat. gener. οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες εἴπομεν ὅτι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τοιαύτην ἀμέλειαν κτλ.

(4) Καθὼς εἶναι ἡ τοῦ διπλασίου τῶν ὑπεξαίρεθέντων πραγμάτων ἀπό-

ἀποζημιώσεις, καὶ εἰς τὰς ἐκ τῆς μικρᾶς ἀμελείας των προ-
ελθούσας ζημίας, παρ' ὅταν μόνον, ἔλαβον ὠφέλειαν ἐκ τοιαύ-
της πράξεως καὶ ἀμελείας, ἢ ὅταν ἐδικάσθησαν αἱ ἀποζη-
μιώσεις ἢ ὠρύμασεν ἢ περὶ αὐτῶν δίκη. (1)

Ὁ ἐκτιμητικὸς ὅρκος δὲν ἐπήγετο εἰς τοὺς ὀρφανοὺς
κατὰ τῶν κληρονόμων τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων διὰ
πράξεις καὶ παραλείψεις αὐτῶν, καθὼς διὰ τὴν παράλειψιν
τῆς ἀπογραφῆς τῶν ὀρφανικῶν πραγμάτων, καὶ διὰ τὴν
ἀποποίησίν των εἰς τὸ νὰ παρουσιάσουν τοιαύτας ἀπογρα-
φὰς, ἢ ἄλλα ἔγγραφα. κατεδικάζοντο δὲ οἱ κληρονόμοι
διὰ τὰς τοιαύτας ἐκ δόλου ἢ μεγίστης ἀμελείας τῶν
ἐπιτρόπων πράξεις, εἰς τὰς δι' ἄλλων ἀποδεικτικῶν μέσων,
ἐξακριβωθείσας ποσότητας ὀφειλομένων ἀποζημιώσεων. (2)
Διὰ τοιαύτας δὲ πράξεις καὶ παραλείψεις γενομένας ἀπὸ αὐ-
τοὺς τοὺς κληρονόμους, ἐπήγετο κατ' αὐτῶν ὁ ἐκτιμητικὸς ὅρ-
κος εἰς τοὺς ὀρφανούς. (3) ἀλλ' οἱ κανόνες οὗτοι ἀφορῶντες
τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως δὲν εἶναι τὴν σήμερον ἐφαρμοσταῖοι,
διότι ἡ ἰσχύουσα Πολιτ. Δικον. ἐκανόνισεν ἐντελῶς τὰ περὶ
αὐτῶν, καὶ κατ' αὐτὴν δὲν ὑπάρχουν αἱ ἐκτεθεῖσαι διακρίσεις,
διότι ὁ ἐκτιμητικὸς ὅρκος διατάσσεται τὴν σήμερον παρὰ
τῶν Δικαστηρίων, ὅχι μόνον διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἐκ τῶν
δολίων πράξεων προσγενομένης ζημίας, καθὼς κατὰ τοὺς
P. N., (4) ἀλλὰ καὶ ὅταν ᾖναι ἀδύνατον ν' ἀποδειχθῇ δι'
ἄλλου μέσου τὸ μέγεθος τῆς ἀπαιτήσεως ἢ τῆς ζημίας. (ἄρθ.
383. Πολιτ. Δικον.)

δοσις, ἢ ζημία ὅλης τῆς περιουσίας τοῦ ἐπιτρόπου πρὸς ὄφελος τῆς παρ'
αὐτοῦ φθαρείας κλ. L. 1. §. 2. de tutel. et Ration. distrahend.

(1) L. 1. de hered. tut. C. ἄρθ. 463. 466. 469. Πολιτ. Δικον.

(2) L. 4. 5. de in lite jurand. C.

(3) Οἱ πρῆσμ. νόμοι καὶ L. 4. de fidejuss. nominat. et hered. tut. D.

(4) L. 5. §. 3. de in Lite jurand. D.

λεσιν τῆς ἀποφάσεως, καὶ ἐπομένως εἶναι ἀνωφελὲς ἂν γίνη
μετὰ τὴν ἀπόφασιν· ὅλα δὲ τὰ ἐκτεθέντα βοηθήματα προ-
τείνονται κατὰ τὴν ἰσχύουσαν Δικονομίαν ὡς ἐνστάσεις κατὰ
τὴν προσήκουσαν τάξιν των.

Ἀλλ' ἂν ὁ συνεπίτροπος ἐνάγεται διὰ τινὰ δολιότητα πρα-
χθεῖσαν παρ' αὐτοῦ καὶ ἄλλων συνεπιτρόπων, ἂν κατεδικάσθῃ
δι' αὐτὴν, δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ῥηθεῖσαν παραχώρη-
σιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τῶν συνυπευθύνων
συνεπιτρόπων, οὔτε νὰ ἐνάξῃ αὐτοὺς διὰ νὰ λάβῃ τὸ ὅποῖον
ἐπλήρωσεν ἀνάλογόν των, διότι δὲν ἀναγνωρίζουν οἱ νόμοι
συγκοινωνίαν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων παραγομένην
ἐκ δολίων πράξεων, καὶ δὲν παραχωροῦν οὐδεμίαν διανομήν
τῆς ἐκ τούτων εὐθύνης καὶ ζημίας· (1) ὁ κανὼν οὗτος ἐφαρ-
μόζεται, καὶ ὅταν ὁ συνεπίτροπος ἐνάγεται, ἢ κατεδικάσθῃ
δι' ἀμέλειαν αὐτοῦ, καὶ τῶν συνεπιτρόπων του. (2)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

*Ἐφορεία καὶ εὐθύνη τῶν ἐπιτίμων ἐπιτρόπων
καὶ κηδεμόνων.*

Κατὰ τὸν νόμον 3. §. 2. de administ. et peric. tut. D.
οἱ ἐπίτιμοι ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες θεωροῦνται ὡς ἔφοροι
τῶν πράξεων τῶν διαχειριστῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων·
χρεωστοῦν νὰ ἐπιτηροῦν ἀδιαλείπτως καὶ ἐκ τοῦ πλησίον
τὰς πράξεις των, νὰ ἐρευνῶσι περὶ τῆς διαγωγῆς των, νὰ ζη-
τοῦν λογαριασμὸν ἀπὸ αὐτοῦς, νὰ ζητοῦν τὴν παρακαταθή-
κην τῶν ἀρκούντων δι' ἀγορὰν ἀκινήτου κτήματος χρη-

(1) L. 1. §. 14. de tutel. et Rationib. distrahend. D. nec enim
nulla societas maleficiorum vel communicatio justa damni ex ma-
leficio est.

(2) L. 38. §. 2. de administ. et peric. tut. D.

μάτων, νὰ ἐρευνῶσι περὶ τῆς διαγωγῆς των, καὶ νὰ ζητοῦν τὴν ἀποβολήν των ἀπὸ τὴν διαχείρησιν τῆς ἐπιτροπῆς ὅταν γνωρίσουν ὅτι ὑπάρχουν νόμιμα δι' αὐτὴν αἷτια. Εἶναι ἐπομένως ὑπεύθυνοι διὰ τὰς ἐκ τῶν πράξεων καὶ παραλείψεων τῶν διαχειριστῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ζημίας, ἀλλὰ μετὰ τὴν δίκην τῆς περιουσίας αὐτῶν ἢ τῶν κληρονόμων των, καὶ κατὰ τὰ ἄλλα νόμιμα βοηθήματα, ἐκτεθέντα εἰς τὸν προηγούμενον παράγραφον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Περὶ τῆς εὐθύνης τῶν ἀντιληπτῶρων.

Ἡ ὑπηρεσία τῶν ἀντιληπτῶρων συνίσταται ἐντελῶς εἰς τὸ νὰ δίδουν ἢ ν' ἀποποιῶνται τὴν συναίνεσιν των. Εἶναι ἄρα ὑπεύθυνοι διὰ τὰς ἐκ τῆς ἀμελείας καὶ τοῦ δόλου των, κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου των ζημίας, καθὼς οἱ ἐπιτροποι καὶ κηδεμόνες. (Κεφ. Β'. Μέρ. Α'.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

Περὶ τῆς ἐπιμελείας καὶ εὐθύνης τῶν κληρονόμων τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων.

Ἡ ἐπιτροπὴ καὶ κηδεμονία δὲν μεταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους τῶν ἀποθανόντων ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων· (1) ἀλλ' ἂν οἱ κληρονόμοι ᾖναι ἄρρενες καὶ ἐνήλικες, χρεωστοῦν νὰ ἐξακολουθήσουν διὰ νὰ φέρουν εἰς πέρας, ὅσας εὑρουν ἀρξάμενας καὶ ἀτελεῖς πράξεις τῆς ἐπιτροπικῆς ἢ κηδεμονικῆς διαχειρήσεως τῶν ἀποθανόντων, (2) ἕως ὅτου ἀναλάβωσι τὴν

(1) L. 16. §. 1. de tutel. D.

(2) L. 1. de fidejussor. et nominator. et her. tut. D.

Οἱ ἐγγυηταὶ εἶναι ὑπεύθυνοι καθ' ὅσον εἶναι ὁ ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν διὰ τὸν ὁποῖον ἐγγυήθησαν. (1) δύνανται νὰ μεταχειρισθῶσι τὰς ὁποίας ὁ νόμος συγχωρεῖ εἰς αὐτὸν ἐνστάσεις, καὶ ἀπαλλάττονται, καθ' ὅσον οὗτος εἶναι ἀπὴλ-
λαγμένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

*Περὶ τῆς εὐθύνης τῶν Ἀρχόντων καὶ
τῶν κληρονόμων αὐτῶν.*

Ἀκριβῶς προνοήσαντες τὴν ἀσφάλειαν τῆς περιουσίας τῶν ὀρφανῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων, ἐπέβαλον οἱ P. N. καὶ εἰς τοὺς Ἄρχοντας τῶν κοινοτήτων (Magistratus municipales) ὑποχρεώσεις ἀποζημιώσεων, διὰ τινὰς παραβάσεις τῶν κατὰ τοὺς διορισμοὺς τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων χρεῶν των.

Ἐγένοντο ὑπεύθυνοι οἱ Ἄρχοντες οὗτοι, διὰ πᾶσαν ζημίαν τῶν ὀρφανῶν, προκύψασαν ἐκ τῆς στέρψεως ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος, ἂν εἰδοποιηθέντες περὶ τῆς ἀνάγκης τοιούτου ἐπιμελητοῦ, ἡμέλησαν ἢ ἐντέχνως ἀπέφυγον νὰ τὸν διορίσουν. (2) Ἄν δὲ ἐδιόρισαν μὴ ἀξιοχρέους ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας, ἢ ἂν διορίσαντες ἀξιοχρέους, ἡμέλησαν νὰ λάβουν καὶ ἀξιοχρέους ἐγγυητὰς αὐτῶν, (3) ἢ ἂν δι' αἰσχροκέρδειαν, δόλον, καὶ μεγίστην ἀμέλειαν, παρέστησαν εἰς τοὺς ἀνωτέρους Ἄρχοντας, ὡς ἀξιοχρέους διὰ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν τοὺς μὴ ἀληθῶς τοιούτους, (4) ἐγένοντο ὑπεύθυνοι

(1) L. 5. de fidejuss. et nominat. ec. tut. D.

(2) L. 1. §. 17. de Magistrat. Conveniend. D.

(3) Ead. L. §. 11.

(4) Ead. L. §. 1. 2.

δι' ὅλα τὰ παρὰ τῶν τοιούτων ἐπιτρόπων, κηδεμόνων, καὶ ἐγγυητῶν αὐτῶν ὀφειλόμενα, (1) καὶ μὴ δυνάμενα νὰ πληρωθῶσι παρ' αὐτῶν.

Ἀπηλλάττοντο πάσης εὐθύνης οἱ Ἄρχοντες οὗτοι, ἂν καθ' ἡν ἐποχὴν ἐδιώρισαν ἢ ἐσύστησαν τοὺς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας, καὶ ἐδέχθησαν τοὺς ἐγγυητάς των, ἦσαν ἀξιόχρεοι καὶ οὗτοι καὶ ἐκεῖνοι· ἀλλ' ἔπιπτεν εἰς αὐτοὺς τοὺς Ἄρχοντας ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἀποδείξεως τούτου. (2) Δὲν ὑπέκειντο δὲ εἰς κἀμμίαν εὐθύνην διὰ τὰς ῥηθείσας πράξεις των, ἂν μετὰ τὸ νόμιμον τέλος τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας, καθ' ἡν ἐποχὴν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἢ κατὰ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ἀγωγὴ, ἦσαν ἀξιόχρεοι οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες· (3) διότι δὲν ἦσαν ὑπεύθυνοι καὶ διὰ τὴν ἀμέλειαν τῶν κηδεμόνων, οἵτινες δὲν ἀπῆτησαν τὰ δίκαια τῶν ἀνηλίκων κατὰ τῶν παυσάντων ἐπιτρόπων των, ἢ διὰ τὴν ἀμέλειαν τῶν κηδεμονευθέντων, οἵτινες δὲν ἀπῆτησαν τὰ δίκαιά των ἀπὸ τοὺς κηδεμόνας των, ἐνῶ καὶ οὗτοι καὶ ἐκεῖνοι ἠδύναντο νὰ τὰ λάβουν ἀπὸ τοὺς ὀφειλέτας των, καὶ κληρονόμους αὐτῶν· (4) πλείονες δὲ συνυπηρετοῦντες Ἄρχοντες, ἦσαν συνυπεύθυνοι, καὶ ἀλληλεγγύως ὑπόχρεοι διὰ τὰς τοῦ ἐνὸς πράξεις, καὶ εἶχον τὰς ἐνστάσεις τῆς διζήσεως τῆς περιουσίας τοῦ ἐνεργήσαντος Ἀρχοντος, καὶ τῆς διαιρέσεως τῶν ὀφειλομένων εἰς ἴσα μέρη κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀξιοχρέων Ἀρχόντων, καθὼς καὶ οἱ συνεπίτροποι καὶ συγκηδεμόνες. (5) (σελ. 215.)

(1) Quoniam eadem in magistratibus actio datur, quæ competit in tutores. L. 9. de magistrat. Conveniend. D,

(2) L. 1. §. 11. 12. ibid.

(3) Ead. L. §. 11. 12. καὶ L. 53. de administ. et peric. tut. D.

(4) L. 3. de magistrat. Conven. C.

(5) L. 4. 5. de magistrat. Conveniend. C.

Οἱ κληρονόμοι τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων χρεωστοῦν ν' ἀποδώσουν πᾶν ὅτι ἤλθεν εἰς τὴν περιουσίαν των ἐκ τῶν ὀρφανικῶν πραγμάτων· (1) χρεωστοῦν ν' ἀποδώσουν τὰ ὀρφανικὰ παρὰ τοῖς ἐπιτρόποις καὶ κηδεμόνοις εὑρεθέντα πράγματα· (2) καὶ ἂν μετεχειρίσθησαν τὰ ὀρφανικὰ χρήματα, χρεωστοῦν νὰ πληρώσουν τόκους, ἀφ' ἧς ἐποχῆς, καὶ καθ' ὅσον νόμιμον μέτρον ἀποφασίσει τὸ Δικαστήριον. (3)

Διὰ τὰς πράξεις καὶ παραλείψεις τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, δὲν ὑπόκεινται οἱ κληρονόμοι των εἰς περισσοτέρας παρ' αὐτοὺς εὐθύνας, (4) καὶ δύνανται νὰ μεταχειρισθῶσιν ὑπὲρ αὐτῶν ὅλα τὰ νόμιμα βοηθήματα τῶν ἀποθανόντων, κατὰ τῶν συνεπιτρόπων αὐτῶν, καὶ κατὰ τῶν ἐναγόντων. (5)

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ν Ι Ζ'.

*Περὶ τῆς εὐθύνης τῶν ἐγγυητῶν τῶν ἐπιτρόπων
καὶ κηδεμόνων*

Δι' ὅσας ἐκ τῶν πράξεων καὶ παραλείψεων των ζημίας, εἶναι ὑπεύθυνοι οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, διὰ τὰς αὐτὰς εἶναι καὶ οἱ ἐγγυηταί των. (6) Ἀλλὰ δὲν ὑπόκεινται εἰς καμμίαν εὐθύνην, διὰ τὰς πράξεις τὰς ὁποίας οἱ ἐπίτροποι

(1) L. 4. de hered. tut. C.

(2) L. 1. §. 1. de fidejuss. et nominat. et hered. tut. D.

(3) L. 4. §. 2. ibid.

(4) L. 39. §. 10. de administ. et peric. tut. C.

(5) L. 2. de hered. tut. C. σελ. 215.

(6) L. 2. de fidejuss. tut. C. L. 9. 11. Rem pupil. vel. adolescen. Salv. fore. L. 32. de administ. et peric. tut. D. Modestinus respondit. in id quod tutor conveniri potuit fidejussorem quoque conveniri posse. (L. 32.)

καὶ κηδεμόνες ἕκαμον μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐπιμελείας τῶν, χωρὶς νόμιμον πρὸς ταύτας ὑποχρέωσιν τῶν. (1)

Αὐστηρότεραι παρὰ αἱ τῶν ἄλλων ἐγγυητῶν ἦσαν αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐγγυητῶν τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, κατὰ τοὺς ἐν τῷ Πανδέκτῃ καὶ ἐν τῷ Κώδικι νόμους· διότι οἱ ἐγγυηταὶ οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ ἀπαιτήσωσι τὴν δίζησιν τῆς περιουσίας τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, διὰ νὰ ὑποχρεωθῶσι μετ' αὐτὴν, ἂν καὶ καθ' ὅσον δὲν ἦτον ἀρκοῦσα ἡ περιουσία τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, πρὸς πληρωμὴν τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων· (2) πλείονες δὲ ὄντες ἐγγυηταὶ ἑνὸς ἐπιτρόπου, καθεῖς ἦτον ἀλληλεγγύως ὑπόχρεως πρὸς τοὺς ὀρφανοὺς, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς ἀναγκάσῃ εἰς τὸ νὰ ζητήσουν ἰδίως ἀπὸ καθένα τῶν ἀξιοχρέων ἐγγυητῶν τὸ ἀνάλογόν του. (3) Ἀλλὰ κατὰ τὴν 4^{ην}. Νεαρὰν τοῦ Ἰουστιν. περιεχομένην εἰς τὸν περὶ ἐγγυητῶν τίτλον τοῦ Ἀρμενοπούλου, ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ ἐγγυηταὶ κατασταίνονται ὑπεύθυνοι διὰ τὰ παρ' αὐτῶν ἐγγυηθέντα, μετὰ τὴν δίζησιν τῆς περιουσίας τῶν πρωτοφειλέτων, ἂν δὲν παρητήθησαν τοῦ δικαιώματος τούτου. (Νεαρ. Ἰουστιν. 99. ἄρθ. 70-73 Πολ. Δικ.)

Τὴν σήμερον ἂν δοθῶσιν ἐγγυηταὶ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ὀρφανῶν, κατὰ τοὺς ἐν τῇ Πολιτ. Δικον. τύπους, ὑποχρεοῦνται ἅμα συμβῇ ἡ περίστασις διὰ τὴν ὁποίαν ἐγγυήθησαν, νὰ πληρώσουν τὰ παρ' αὐτῶν ἐγγυηθέντα, ἐπιφυλατιτόμενοι νὰ ἐνάξουν οἱ ἴδιοι τοὺς πρωτοφειλέτας. (ἄρθ. 848. 1033. Πολ. Δικον.)

(1) L. 46. §. 4. de administ. et peric. tut. D.

(2) L. ultim. Rem pup. salv. fore. L. 7. de fidejuss. tut. D. L. 1. h. T. G.

(3) L. 12. rem pupil vel adolesc. salvam fore. D.

Αἱ κατὰ τῶν Ἀρχόντων ἀπαιτήσεις ἀπευθύνοντο καὶ κατὰ τῶν κληρονόμων αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον διὰ τὰς ἐκ τοῦ δόλου καὶ τῆς μεγίστης ἀμελείας τῶν Ἀρχόντων προελθούσας ζημίας. (1)

Τὴν σήμερον οἱ ἐπιτετραμμένοι τοὺς διορισμοὺς καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων δικαστικοὶ ὑπάλληλοι, δύνανται νὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς ἀποζημιώσεις, διὰ πᾶσαν ζημίαν τὴν ὁποίαν ἔφεραν ἐξ ὅποιαςδήποτε δολιότητος, ἀπάτης, ἀσυγγνώστου ἀμελείας ἢ παραδρομῆς, κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν των. (ἄρθ. 56. Πολιτ. Δικον.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Περὶ τῆς εὐθύνης τῶν Μελῶν τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου.

Τὰ μέλη τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, διὰ τὴν εὐλογον εἰκασίαν ὅτι γνωρίζουν τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων τῶν ὀρφανῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων, καὶ δύνανται νὰ κρίνουν περὶ τῶν εἰς αὐτοὺς συμφεροτέρων, προσκαλοῦνται κατὰ τὸν νόμον νὰ γνωμοδοτήσουν, ἢ περὶ τοῦ διοριστέου ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος τῶν προσώπων τούτων, ἢ περὶ ἄλλων συμφερόντων αὐτῶν.

Αἱ γνωμοδοτήσεις τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, εἶναι συστάσεις, ἢ γνῶμαι συμβουλευτικαί, τὰς ὁποίας οἱ νόμοι θεωροῦν ἀναγκαίαις εἰς τινὰς περιστάσεις πρὸς φωτισμὸν καὶ ὁδήγίαν τῶν Δικαστηρίων, εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων.

Δύνανται τὰ μέλη τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου νὰ κατασταθῶσι διὰ τῶν γνωμοδοτήσεών των νομίμως ὑπεύθυνα, ἂν

(1) L. 1. §. 9. L. 7. 8. de magistrat. Conveniend. D. L. 3. h. T. C.

δολίως, ἢ ἐκ μεγίστης ἀμελείας ἐγνωμοδότησαν πρὸς ζημίαν τῶν ἀνηλίκων ἢ ἄλλων ἀνικάνων, (1) ἀλλὰ μόνον ὅταν ἐξετελέσθῃ ἡ γνώμη των, διότι χωρὶς τούτου, ὁ δόλος καὶ ἡ μεγίστη ἀμέλειά των, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὅτι ἔφεραν ζημίαν, καὶ νὰ δώσωσιν ἐπομένως χώραν εἰς ἀπαιτήσεις ἀποζημιώσεων.

Τὰ μὴ συμφωνήσαντα μέλη εἰς τὴν ἐκ δόλου καὶ μεγίστης ἀμελείας ἐπιζήμιον γνώμην τῶν ἄλλων μελῶν, καὶ ἀντικρούσαντα αὐτὴν διὰ τῶν νομίμων μέσων, δὲν δύνανται νὰ ὑποκύψουν εἰς καμίαν εὐθύνην, διότι ἔκαμον ὅτι ἠδύναντο κατὰ τὸν νόμον πρὸς ἀποτροπὴν τῆς ἐκ τῆς τοιαύτης γνώμης ζημίας.

Εἰς τὰ μέλη τοῦ συγγενικοῦ Συμβουλίου, διὰ τὴν ἐκ τοῦ δόλου ἢ τῆς μεγίστης ἀμελείας γνωμοδότησίν των περὶ τοῦ διοριστέου ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος, ὅταν ὁ παρ' αὐτῶν ψηφισθεὶς ἐδιορίσθῃ, δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐξ ἀναλογίας τοὺς P. N. κατὰ τοὺς ὑποίους, οἱ διὰ χάριν, ἢ ἐκ δόλου καὶ μεγίστης ἀμελείας συστήσαντες τινὰ ψευδῶς, ὡς διὰ τὴν χρηματικὴν κατάστασίν του καὶ τοὺς ἠθικοὺς τρόπους του ἀξιόχρεον ἐπίτροπον καὶ κηδεμόνα, ἐγίνοντο ὑπεύθυνοι κατὰ τοὺς αὐτοὺς τρόπους, καὶ κατὰ τὰς αὐτὰς περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας εἵπομεν ὅτι ἐγίνοντο ὑπεύθυνοι οἱ ἐγγυηταὶ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων. (2)

Ὁ περὶ ὑποθηκῶν Νόμος (ἄρθ. 61.) ἐπιβάλλει εἰς τὸ Συγ-

(1) Consiliis non fraudolenti nulla obligatio est; ceterum si dolus et calliditas intercessit, de dolo actio competit. L. 47. de Reg. jur. D.

(2) Eadem causa videtur affirmatorum qui scilicet cum idoneos esse tutores affirmaverint, fidejussorum vicem sustinent. L. 4. in fin. de fidejuss. tut. D.

γενικὸν Συμβούλιον, ἐπὶ εὐθύνη ἀποζημιώσεων τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ ἐγγράψῃ ὑποθήκην ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος, ἢ τῶν ἐγγυητῶν αὐτοῦ, πρὸς ἀσφάλειαν τῆς περιουσίας τῶν διατελούντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν του. Ἄν παρατηρήσωμεν, ὅτι δὲν ὑπάρχει διαρκὲς Συγγενικὸν Συμβούλιον, ὅτι κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς καὶ περιστάσεις τῆς συγκαλέσεώς του δύναται νὰ σύγκηται ἀπὸ διάφορα μέλη, ὅτι δὲν δύναται νὰ συγκροτηθῇ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ πάντοτε διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἀρμοδίου Εἰρηνοδίκου, ὅτι κανεὶς νόμος δὲν διατάττει τὴν συγκάλεσιν τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, μετὰ τὸν διορισμὸν τοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐγγραφὴν τῆς ὑποθήκης ἐπὶ τῶν κτημάτων αὐτοῦ διὰ τὴν ἀξίαν τῆς ἐμπιστευομένης εἰς τὴν διαχείρησίν του κινητῆς περιουσίας, ἢ κατ' ἄλλας περιστάσεις καθ' ἃς ὀφείλουν νὰ προσφέρουν ὑποθήκην οἱ ῥηθέντες ἐπιμεληταί, ὅτι διὰ τὴν ἐγγραφὴν τῆς ἐπὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν ὑποθήκης, δὲν εἶναι ἀναγκαῖα γνωμοδότησις τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, εὐκόλως ἐννοοῦμεν ὅτι ὁ νόμος διὰ τῆς ἐκφράσεώς του Συγγενικὸν Συμβούλιον δὲν δύναται νὰ ἐννοῇ τὸ σῶμα τοῦ Συμβουλίου, ἀλλ' ὅλους ἐν γένει, οἵτινες δύνανται νὰ ᾔναι μέλη τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου. Οὗτοι λοιπὸν εἶναι ὑπεύθυνοι κατὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ὅταν οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, ἢ οἱ κληρονόμοι καὶ ἐγγυηταί αὐτῶν, δὲν ἔχουν ἢ καθ' ὅσον δὲν ἔχουν τὴν ἀρκουσαν πρὸς ἀποζημιώσιν τῶν ἀνηλίκων οὐσίαν· διότι ἂν δὲν στεροῦνται αὐτῆς, δὲν προέρχεται ζημία ἐκ τῆς ἀμελείας των εἰς τοὺς ἀνήλικας. Φρονοῦμεν διὰ τοῦτο, ὅτι δύνανται ν' ἀπαιτήσουν τὴν δίξησιν τῆς περιουσίας τῶν πρωτοφειλέτων ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ἢ τῶν κληρονόμων αὐτῶν, προτοῦ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν ἐκ τῆς ῥηθείσης ἀμελείας των ἀποζημιώσιν· ἀλλ' εἶναι ἀλληλεγγύως εἰς ταύτην

υπόχρεοι διότι ὁ νόμος ἐπιβάλλει εἰς ὅλους τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀποζημιώσεως χωρὶς διαίρεσιν τοῦ μέρους τῆς εὐθύνης ἐκάστου· καθὼς δὲ οἱ ἐγγυηταὶ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, οὕτω πρέπει νὰ ἔχουν καὶ τὰ μέλη τοῦ Συγγεν. Συμβ. τὸ δικαίωμα τῆς διαιρέσεως τῶν ὀφειλομένων εἰς ἀνάλογα μέρη κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀξιοχρέων ὑπευθύνων, καὶ ὅλας τὰς ἐνστάσεις καὶ τὰ νόμιμα βοηθήματα τῶν ἐγγυητῶν τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, μὲ τοὺς ὁποίους ἐξομοιοῦνται. (I)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν ὡς ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ἐνεργησάντων, καὶ περὶ τῆς εὐθύνης αὐτῶν.

Οἱ μὴ ὄντες νομίμως ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, (2) ἂν διαχειρισθῶσιν ὡς τοιοῦτοι τὰς ὑποθέσεις καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ὀρφανῶν ἀνηλίκων ἢ ἄλλων ἀνικάνων, χρεωστοῦν νὰ ἐνεργήσωσι μὲ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν κατὰ τοὺς νόμους ὑπάρχοντων ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, καὶ ἔχουν ὁμοίαν μὲ τὴν τούτων εὐθύνην. (3) Δὲν ὑποχρεοῦνται κατὰ τὸν νόμον, νὰ ἐμμείνουν εἰς τὴν παρανόμως ἐνεργουμένην παρ' αὐτῶν ἐπιτρο-

(1) L. 4. de fidejuss. tut. D.

(2) Ὡς τοιοῦτοι θεωροῦνται καὶ οἱ παρανόμως διορισθέντες προτοῦ ἐγκριθῶσιν ἀπὸ τὴν ἀρμοδίαν Ἀρχὴν, οἱ μὴ δυνάμενοι κατὰ τοὺς νόμους νὰ γένουν ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, καθὼς αἱ γυναῖκες κλ. καὶ οἱ προσποιούμενοι ἢ ἐν καλῇ πίστει λεγόμενοι ἐπίτροποι, ἐνῶ δὲν ᾔναι τοιοῦτοι. L. 1. §. 1. 2. de eo qui pro. tut. D. L. 1. h. T. C. (Κεφ. Η. § 1. Μέρ. Α. Κεφ. Ε. §. 1, Μέρ. Β'.)

(3) Qui po tutore negotia gerit, eamdem fidem et diligentiam praestat, quam tutor praestaret. L. 4. de eo qui pro tutor. D. πλείονες ὡς ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἐνεργήσαντες, ἐνέχονται ἀλληλεγγύως. L. 39. §. 9. de administ. et peric. tut. D.

πὴν καὶ κηδεμονίαν ἕως τοῦ νομίμου τέλους αὐτῆς, ἀλλὰ χρεωστοῦν προτοῦ τὴν ἐγκαταλείψουν, νὰ φροντίσουν περὶ τοῦ διορισμοῦ ἄλλου ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος, ἂν ᾖ ἀνάγκη αὐτοῦ, (1) διότι ἄλλως εἶναι ὑπὸ τὴν εὐθύνην των πᾶσα ζημία τῶν ἀνηλίκων, προελθοῦσα ἐκ τῆς στερήσεως ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος.

Οἱ ἐκ δόλου ἐνεργήσαντες ὡς ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἐνῶ δὲν ᾔσαν ἀληθῶς τοιοῦτοι, καὶ ἂν ᾖ ἀνήλικες, ὑπόκεινται εἰς ἀποζημιώσεις διὰ τὴν ἐκ τοιαύτης πράξεώς των ζημίαν τῶν ὀρφανῶν, καὶ πικρὸς ἄλλου ἀπατηθέντος παρ' αὐτῶν. (2)

Οἱ κατ' ἀπάτην ἐκλαβόντες ὡς ἐννομον ἐπίτροπον καὶ κηδεμόνα τὸν μὴ ἀληθῶς τοιοῦτον, καὶ μετ' αὐτοῦ, ἢ διὰ τῆς ἀδείας τοῦ μετὰ τοῦ ἀνήλικος πράξαντες συνάλλαγμα τι, δύνανται νὰ ζητήσουν τὴν ἀνατροπὴν τοῦ συναλλάγματος, ἢ ἄλλης νομίμου πράξεως, ἥγουν τὴν εἰς ἀκέραιον ἀποκατάστασιν των. (3)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

Περὶ τῆς ἐπιτηρήσεως τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων καὶ τῆς ὑπὲρ τῶν ἀνικάνων ὑποθήκης τῶν κτημάτων αὐτῶν.

(ἄρθ. 492. §. 4. 649. Πολιτ. Δικον. καὶ 102. Ὁργαν. Δικαστ.
ἄρθ. 1. 11. 61. τοῦ περὶ Ὑποθ. Νόμ.)

Κατὰ τὸν ἰσχύοντα ὀργανισμόν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, ἡ προστασία τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων, ἐνεργεῖται ἀμέσως καὶ ἀδιαλείπτως παρὰ τῶν Εἰσαγγελέων καὶ Εἰρηνοδικῶν. Ἐκτὸς τοῦ καθήκοντος τοῦ νὰ διορίζουν οἱ δικαστικοὶ οὗτοι ὑπάλληλοι, προσωρινοὺς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας

(1) L. 1. §. 9. L. 7. §. 4. L. 8. de eo qui pro tut. D.

(2) L. 11. quod falso tut. D.

(3) L. 1. ibid.

εἰς περιστάσεις διὰ τὰς ὁποίας κρίνουν ὅτι εἶναι κατεπείγων ὁ διορισμὸς τοιούτων ἐπιμελητῶν, ἐκτὸς τῆς δυνάμεως τὴν ὁποίαν ὁ Εἰσαγγελεὺς ἔχει διὰ τὴν ἀπαιτήσιν ἐξ ἐπαγγέλματος τὴν παύσιν αὐτῶν, ὡς θέλομεν εἰπεῖ εἰς τὸ Κεφ. ΚΔ'. ἀρμόζει, εἰς μὲν τοὺς Εἰσαγγελεῖς ἢ ἀνωτάτη ἐπιτήρησις τῶν ἐπιτροπῶν καὶ κηδεμόνων, εἰς δὲ τοὺς Εἰρηνοδίκας ἢ ἄμεσος ἐξέτασις τῶν πράξεων καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν.

Ὁ Εἰρηνοδικὴς εἴτε ἐξ ἐπαγγέλματος, εἴτε κατὰ παραγγελίαν τοῦ Εἰσαγγελέως, χρεωστεῖ νὰ ζητῇ ἅπαξ τοῦλάχιστον τοῦ ἐνιαυτοῦ λογαριασμὸν παρὰ τῶν ἐπιτροπῶν καὶ κηδεμόνων, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου τὸ ὁποῖον συγκαλεῖ ἐπὶ τούτῳ· δύναται νὰ λαμβάνῃ ὅσας κρίνῃ ἀναγκαῖον, γινῶσιν τῆς καταστάσεως τῶν ἐξόδων καὶ εἰσοδημάτων τῶν ὀρφανῶν ἀνηλίκων ἢ ἄλλων ἀνικάνων, καὶ ἐπαγρυπνεῖ ἀδιαλείπτως εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων των. Δέχεται κατὰ συνέπειαν τῶν τοιούτων καθηκόντων του, ἀπὸ πάντα συγγενῇ καὶ φίλῳ τῶν ἀνικάνων, καὶ ἀπὸ πάντα ιδιώτην πληροφορίας περὶ τῆς διαγωγῆς τῶν ἐπιτροπῶν καὶ κηδεμόνων, συμβουλεύει καὶ προτρέπει αὐτοὺς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν νομίμων χρεῶν των, καὶ ὅταν ἐκ τῶν ὑπολοίπων λάβει πληροφοριῶν, ἀνακαλύψῃ ἀμέλειαν, ἀπιστίαν ἢ ἀνικανότητα αὐτῶν, ἀναφέρει εἰς τὸν ἀρμόδιον Εἰσαγγελέα, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ἂν ἐγκρίνῃ τὴν παύσιν των. Ἄν ὁ Εἰρηνοδικὴς ἀμελῇ κατὰ τὰς ἀρχάς, ὁ ἀρμόδιος Εἰσαγγελεὺς προσκαλεῖ αὐτὸν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν των, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔχει ἀνωτάτην διεύθυνσιν καὶ ἐπιτήρησιν τῶν ἐπιτροπῶν καὶ κηδεμονιῶν.

Κατὰ τοὺς P. N. τὰ ἀκίνητα κτήματα τῶν ἐπιτροπῶν καὶ κηδεμόνων, ὑποχρεοῦνται ὑπὲρ τῶν ἀνηλίκων ἄνευ τινὸς δικαστικῆς ἢ ἐξωδίκου πράξεως ὑποθήκης· ἀλλὰ κατὰ τὸν περὶ Ὑποθηκῶν νέον Νόμον τῆς Ἑλλάδος, δὲν ὑπάρχουν ὑποθήκαι

κτημάτων ἄνευ ἐγγραφῆς ὑποθήκης, καὶ διὰ τοῦτο ὑποχρεοῦνται ὡς εἵπομεν οἱ συγγενεῖς, οἱ φίλοι, ὁ ἀντεπίτροπος, ὁ συνεπίτροπος, καὶ αἱ ἀρμόδιαι Ἀρχαί, νὰ ἐγγράψουν ὑποθήκην ὑπὲρ τῶν ἀνηλίκων, ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων τῶν. Ἄν ὁ ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν βραδύνη προσκληθεῖς νὰ δώσῃ λόγον τῆς διαχειρήσεώς του, ἂν δίδων λόγον ἀποδειχθῇ ἀμελὴς κατὰ τὴν διαχείρησιν του, ἂν δὲν παρουσιάσῃ τὰ εἰς χεῖράς του χρήματα τῶν ὀρφανῶν, χρεωστῇ νὰ προσφέρῃ ὑποθήκην κατ' αἵτησιν τῶν προρηθέντων προσώπων, διὰ τὰς ἐλλειπούσας ποσότητας τῶν χρημάτων, καὶ διὰ τὰ ὑπολογιζόμενα ἐτήσια εἰσυδήματα τῶν ἀνικάνων. Ἄν δὲν προσφέρῃ τοιαύτας ὑποθήκας πρέπει νὰ παύσῃ ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν, καθὼς ἔπαυε κατὰ τοὺς P. N. ὅστις τῶν ἐπιτρόπων δὲν ἔδιδε τὴν ἀπαιτηθεῖσαν παρ' αὐτοῦ ἐγγύησιν· ἀλλ' ἂν προσφέρῃ ὑποθήκην διὰ τὴν ἀμέλειάν του κλ. πρέπει πάντοτε νὰ διαμείνῃ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν; ἴδ. Κεφ. ΚΔ'. περὶ τῆς ἀποβολῆς τῶν ἐπιτρ.

Κ Ε Φ Λ Α Ι Ο Ν ΚΒ'.

*Περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων
ἐκ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν.*

Δὲν δύνανται οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες νὰ ζητήσουν μισθὸν διὰ τὴν ὑπηρεσίαντων, (1) διότι ὡς εἵπομεν (Μέρ. Α. Κεφ. Α.) αὕτη εἶναι φόρος ὀφειλόμενος ἀπὸ πάντα πολίτην μὴ ἐξαιρούμενον ἀπὸ αὐτὴν κατὰ τὸν νόμον· ἐξαίρεσις τούτου ἐγένετο κατὰ τοὺς P. N. ὅταν ὁ διαθέτης διέταξεν ἀντιμισθίαν εἰς τὸν διορισθέντα παρ' αὐτοῦ ἐπίτροπον, ἢ κηδεμόνα, καὶ ὅταν, ὡς μόνος ἱκανὸς διὰ τὴν ἐπιτροπὴν ἐδιο-

(1) L. 33. §. 3, de administ. et peric. tut. D.

ρίσθη εἰς αὐτὴν ὑπηρετίας τοῦ ἀποθανόντος, διὰ τὴν ὑπόστασιν εἶχε γνῶσιν τῶν ὑποθέσεων καὶ τῶν συμφερόντων αὐτοῦ, διότι ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε νὰ δοθῶσι τὰ τῆς διατροφῆς, εἰς τοιοῦτον ἐνδεὴ ἐπίτροπον. (1)

Θεωροῦνται ὡς νόμιμα, καὶ ὀφείλονται παρὰ τῶν ὀρφανῶν ὅταν προσηκόντως ἀποδειχθῶσιν, ὅλα τὰ ἔξοδα τὰ ὀρυῖα ἔκαμον οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, διότι ἔπρεπε νὰ γίνουν ἐξ ἀνάγκης, ἢ διὰ δικαίας καὶ ἐντίμους αἰτίας· (2) τοιαῦτα εἶναι τὰ τῆς διατροφῆς ἔξοδα περὶ τῶν ὁποίων ὠμιλήσαμεν εἰς τὸν §. 5. τοῦ Δ^{ου}. Κεφαλαίου, τὰ ἔξοδα ἀναγκαίας διὰ τὴν διοίκησιν τῶν πραγμάτων τῶν ὀρφανῶν ὁδοιπορίας τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, τὰ τῶν εὐλόγων δικῶν ἔξοδα, (3) καὶ ἐν γένει πᾶν ἔξοδον ἀναγκαῖον, ἢ πρόξενον ὠφελείας· παρατηροῦμεν μάλιστα, ὅτι ἂν παρὰ τοὺς τεθέντας εἰς τὸν §. 5. τοῦ Δ^{ου}. Κεφ. κανόνας, ἔκαμον οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἔξοδα ὑπὲρ τὴν δύναμιν τῆς περιουσίας τῶν ὀρφανῶν, δίδει ὁ νόμος εἰς τὸν δικαστὴν τὸ δικαίωμα, νὰ κρίνῃ καὶ ἀποφασίσῃ ἂν τὰ ἔξοδα ταῦτα ἔγιναν πρὸς ὠφέλειαν τῶν ὀρφανῶν, καὶ ἂν ἔγιναν οὕτως, τὰ θεωρεῖ ὡς νόμιμα καὶ ὀφειλόμενα εἰς τὸν ἐπίτροπον καὶ κηδεμόνα. (4) Εἰς τὴν τάξιν τοιούτων ἐξόδων πρέπει νὰ θέσωμεν τὰ πρὸς ἱασιν ἀσθενείας τινός, τὰ τοῦ γάμου τῆς ὀρφανῆς, (5) καὶ τὰ παρόμοια.

(1) Ead. καὶ L. 1. §. 6. 7. de tutel. et rationib. distrabend. D.

(2) L. 3. de administ. tut. C.

(3) L. 1. §. 9. de tut. et Ration distrabend. D. ἂν οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, ἔκαμον ἐν γνώσει ἀδίκους ἀγωγὰς, καταδικάζονται αὐτοὶ εἰς τὰ ἔξοδα. L. 6. de administ. tut. C. σελ. 176.

(4) L. 3. de contrar. tutel. act. D.

(5) Curator pro minore non tantum dotem dare debet, sed etiam impendia quae ad nuptias facienda sunt. L. 52. de administr. et peric. tut. D.

Ἄν ὁ ἐπίτροπος καὶ ὁ κηδεμὼν, ἐξόδευσεν ἐξ ἰδίων τοῦ χρημάτων εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν διατελούντων ὑπὸ τὴν ἐπιμελείαν του, ἢ ἐδανείσθη ἐν ἰδίῳ ὀνόματί του ὅσα ἐξόδευσεν εἰς αὐτάς, ἢ ἐπλήρωσε κατεπείγοντα καὶ ἐπιζήμια χρέη τῶν ὀρφανῶν, ἔχει δίκαιον νὰ ἀπαιτήσῃ ὅσα ἐξόδευσε καὶ ἐπλήρωσε, καὶ τοὺς τόκους αὐτῶν, ἕως τῆς πληρωμῆς των· (1) ἀλλ' οἱ ὀρφανοὶ δὲν δύνανται νὰ ὑποχρεοθῶσιν εἰς πληρωμὴν περιττῶν τόκων, καὶ οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες δὲν δύνανται νὰ λαμβάνουν ἀπὸ αὐτοὺς τόκους κατὰ τὴν ἀρέσκειάν των καὶ χωρὶς ἀνάγκην. Διὰ ταῦτα, ἂν οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἐξοδεύσαντες τὰ χρήματα τῶν ὀρφανῶν εἰς ἰδίας των ὑποθέσεις, ἐτέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐξοδεύσωσιν ἐκ τῶν ἰδίων των χρημάτων εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ὀρφανῶν, δὲν δύνανται νὰ λάβουν τόκους τῶν χρημάτων των, ἀλλὰ δὲν πληρώνουν εἰς τοιαύτην περίπτωσιν τόκους τῶν ὁποίων μετεχειρίσθησαν ὀρφανικῶν χρημάτων· (2) ἂν ἐξ ἀμελείας των ἐτέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ δανειθοῦν χρήματα διὰ τοὺς ὀρφανούς, εἶναι εἰς βάρος των οἱ τόκοι τῶν δανείων τούτων διὰ τὴν ἐκ τῆς ἀμελείας των εὐθύνην. Ἀφ' ὅτου δὲ ἠδύναντο νὰ λάβουν ἐκ τῶν εἰς χεῖράς των, ἢ εἰς παρακαταθήκην χρημάτων τῶν ὀρφανῶν, ὅσα ἐξόδευσαν εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῶν, στεροῦνται τὸ δικαίωμα, τοῦ νὰ λάβουν τόκους τῶν χρημάτων τούτων. (3)

Οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες δύνανται νὰ λαμβάνουν τὰ

(1) L. 3. §. 1. 2. 4. de Contrar. tut. act. D. συμπεριλαμβάνονται καὶ ὅσα ἐξόδευσεν προτοῦ διορισθῆ ἐπίτροπος, καὶ μετὰ τὸ νόμιμον τέλος τῆς ἐπιμελείας του, ἂν τὰ ἐξόδευσε διὰ τὰς ὑποθέσεις καὶ ἀνάγκας τῶν ὀρφανῶν. ὁ πρῶτος. Νόμ. §. 8.

(2) L. 3. §. 1. de Contrar. tutel. act. D.

(3) Ead. §. 5. 6.

εἰς αὐτοὺς ὀφειλόμενα ἐκ τῶν εἰς χεῖράς των χρημάτων τῶν ὀρφανῶν, καὶ νὰ πληρύνουν αὐτοὶ χωρὶς τῆς παρεμβάσεως ἄλλου, ὅσα χρεωστοῦν εἰς τοὺς ὀρφανοὺς, καὶ νὰ συμφηφίζουν ὅσα ἐκ τῆς διαχειρήσεώς των χρεωστοῦν, δι' ὧν ἔχουν νὰ λάβουν ἐκ ταύτης. (1)

Τὰ περὶ τῆς ἐπιμελείας καὶ εὐθύνης τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ῥηθέντα, κανονίζουν καὶ τὰ περὶ τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, διότι εἰς πᾶν χρέος καὶ πᾶν καθήκον, δίδεται ἀνάλογον δικαίωμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

*Περὶ τῆς ἀποβολῆς τῶν ἐπιτρόπων κηδεμόνων
καὶ ἀντιληπτῶν.*

Ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ Β' Μέρος διὰ ποίας ἀνικανότητας, διὰ ποία κωλύματα, παύουν καὶ ἀποβάλλονται οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν των, καὶ διὰ ποίους λόγους, δύνανται ν' ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ ταύτην. Ἐκθέτομεν ἤδη διὰ ποίας πράξεις των καὶ διὰ ποία συμβάντα εἰς αὐτοὺς, ἀποβάλλονται ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔχουν ἐπιμέλειαν, ἀφίνοντες νὰ ὁμιλήσωμεν εἰς τὸ Δ' Μέρος περὶ τοῦ νομίμου τέλους τῆς ἐπιτροπῆς, κηδεμονίας καὶ ἀντιλήψεως.

Εἰς τὴν προσωπικὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, ἡ προσωπικὴ ἰκανότης καὶ χρηστοθήθειά των παρέχουν τὰς μεγαλτέρας ἐγγυήσεις ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων. (2) ἐπιτηρεῖται διὰ ταῦτα ἡ διαγωγὴ καὶ διαχείρησις τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, καὶ πᾶσα δολι-

(1) L. 1. §. 4. de contr. tut. act.

(2) L. 5. 6. de suspect. tut. et Curat. D.

της, ἀμέλεια, βραδύτης, ἀδράνεια, ἀνεπιτηδειότης, καὶ ἀπειρία αὐτῶν, κατὰ τὴν ἀκπλήρωσιν τῶν ἔργων των, ἐπιφέρει κατὰ τοὺς P. N. τὴν ἀποβολὴν των. (1)

Αἱ ἴδιαι πράξεις τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, αἱ μὴ ἀφορῶσαι τοὺς ἀνήλικας, ἂν δὲν ᾖναι ἐκ τῶν δυνάμει τοῦ νόμου ἐπιφερουσῶν τὴν πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς καὶ κηδεμονίας ἀνικανότητα ἀθεμίτων πράξεων, (2) ἀλλ' ἀποδεικνύουσιν ἥθη, καὶ τρόπους ἀντιβαίνοντας καὶ ἐπικινδύνους εἰς τὰ συμφέροντα τῶν ἀνηλίκων, ὡς ἡ ἐλάττωσις τῆς ἰδίας τοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος περιουσίας, τὰ χρέη αὐτοῦ, καὶ αἱ τῶν δανειστῶντου ἀπαιτήσεις καὶ καταδιώξεις, δύνανται νὰ ἐπιφέρουν ἐπίσης τὴν ἀποβολὴν τοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος, ὅταν τὸ δικαστήριον κρίνῃ ὅτι δὲν συμφέρει νὰ διαμένῃ οὗτος εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεδέχθη ἐπιμέλειαν. (3)

Ἡ περὶ τῆς ἀποβολῆς τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ἀγωγὴ, ἐξομοιοῦτο κατὰ τοὺς P. N. μὲ τὰς δημοσίας ἀγωγὰς, ἡγουν ἐσυγχωρεῖτο εἰς ὅλους, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς γυναῖκας εἰς τὰς ὁποίας ὑπετίθετο εὐλογον καὶ συγγενικὸν πρὸς τοὺς παῖδας φίλτρον, καθὼς εἰς τὴν μητέρα, εἰς τὴν ἀδελφὴν, εἰς τὴν τροφὸν κλ. (4) Ἡ δὲ δύνατο δὲ ὁ Ἄρχων καὶ ἄνευ τοιαύτης ἀγωγῆς ν' ἀποβάλλῃ ἐξ ἐπαγγέλματος τὸν ἐπίτροπον καὶ κηδεμόνα, ἅμα ἐβεβαιουῖτο περὶ τῆς δυναμένης νὰ ἐπιφέρῃ τὴν

(1) Qui ob segnitiam, vel rusticitatem, inertiam, simplicitatem, vel ineptiam remotus, sit, ec. L. 3. ibid. Hae enim Causae faciunt, ut integra existimatione tutela vel cura quis abeat. L. 4. ibid. ἀρθ. 636. 637. Ποιν. Νόμ.

(2) Μέρ. Β'. Κεφ. Β'.

(1) Si tutor inimicus pupillo parentibus ve ejus sit, et generaliter si qua justa causa Praetorem moverit, cur non debeat in ea tutela versari, rejicere eum debet. L. 3. §. 12. de suspect. tut. D.

(4) L. 1. §. 6. 7. de suspect. tut. D.

ἀποβολήν του περιπτώσεως. Οὕτως ἅπασα ἡ κοινωνία ἦτο φρουρὸς τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων· ἀλλ' οἱ ἀνήλικες ἂν μὲν ἦσαν ἄνηβοι, δὲν ἠδύναντο νὰ κάμουν τὴν ῥηθείσαν ἀγωγὴν, ἂν δὲ ἦσαν ἔφηβοι, ἐχρεώσθουν νὰ λάβουν τὴν πρὸς ταύτην συγκατάθεσιν τῶν συγγενῶν των, διὰ νὰ μὴν ἀποτολμῶσιν ἄφρονας καὶ ἀνυποστάτους κατηγορίας.

Τὴν σήμερον οἱ ἐπίτιμοι ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, χρεωστοῦν κατὰ τὰ νόμιμα καθήκοντά των νὰ κάμουν τὴν ῥηθείσαν αἴτησιν, καθὼς εἴπομεν εἰς τὸ Κεφ. Ζ'. καὶ Κεφ. ΙΓ'. §. 3.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς χρεωστεῖ νὰ κάμνη ἐξ ἐπαγγέλματος προτάσεις περὶ παύσεως τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, (ἄρθ. 102. Ὁργ. Δικαστ.) καὶ ἐπομένως δέχεται ἀπὸ πᾶσαν Ἀρχὴν, καὶ ἀπὸ πάντα ἰδιώτην, τὰς περὶ τῆς κακῆς διαγωγῆς καὶ διαχειρήσεως τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ἀγγελίας καὶ πληροφορίας, διὰ νὰ ἐνεργήτῃ κατὰ συνέπειαν τὰ νόμιμα καθήκοντά του. Δὲν συγχωρεῖται δὲ εἰς καθένα νὰ κάμῃ τὴν περὶ τῆς ἀποβολῆς τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων αἴτησιν, διότι ὁ συγχωρὼν τοῦτο P. N. δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅπου αἱ τοῦ συμφέροντος τῆς κοινωνίας ἀγωγαί, ἐνεργοῦνται ἀπὸ τοὺς Εἰσαγγελεῖς, καὶ ὄχι ἀπὸ ἕκαστον ἰδιώτην. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι τῶν ἀνηλίκων καὶ ἄλλων ἀνικάνων, δύνανται νὰ ζητήσουν τὸν διορισμὸν ἄλλου ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος ὅταν ὁ ὑπάρχων βραδύνη ἢ ἐντελῶς ἀποποιῇται τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἔργων του, (ἄρθ. 646 Πολιτ. Δικον.), φρονοῦμεν ὅτι ἔχουν τὸ αὐτὸ δικαίωμα καὶ ὅταν ὁ ὑπάρχων ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν γίνεται ἔνοχος πράξεως, ἢ ἀμελείας, ἐνεκεν τῆς ὁποίας πρέπει νὰ ἀποβληθῇ κατὰ τὸν νόμον, καὶ νὰ διορισθῇ ἄλλος ἀντ' αὐτοῦ ἐπίτροπος· ἔχουν ἄρα τὸ δικαίωμα τῆς αἰτήσεως τῆς παύσεως τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ὡς ἀναγκαῖαν συνέπειαν τοῦ ῥηθέντος δικαιώ-

μχτός των, ἀλλὰ χρεωστοῦν νὰ κάμουν τὴν αἴτησιν ταύτην συγχρόνως μὲ τὴν τοῦ διορισμοῦ ἄλλου ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτ. Δικον.

Ἄμα ἐδίδετο ἡ πρὸς ἀποβολὴν τοῦ ἐπιτρόπου αἴτησις, ἐπαύετο οὗτος προσωρινῶς ἕως τοῦ τέλους τῆς περὶ τῆς ἀποβολῆς του δίκης, καὶ ἐδιορίζετο πρόσκαιρος ἀντ' αὐτοῦ ἐπίτροπος, κατὰ τοὺς P. N. (I) τὸ προσωρινὸν τοῦτο μέτρον δύναται νὰ ληφθῇ καὶ τὴν σήμερον, διὰ νὰ ἐμποδισθῇ ὁ ἐναγόμενός ἐπίτροπος ἀπὸ πᾶσαν ἐξαφάνησιν, καὶ δολίαν μεταποίησιν τῶν πράξεων καὶ ἐγγράφων ἐκ τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἀποδειχθῇ ὁ λόγος τῆς ἀποβολῆς του.

Ἡ ἔνεκεν δολιότητος τοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος ἀποβολήτου, ἐπέφερεν εἰς αὐτὸν τὴν ἀτιμίαν, κατὰ τοὺς P. N. (2) μὴ ἰσχύοντας κατὰ τοῦτο εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου δὲν ὑπάρχει ἡ ἀτιμία ὡς νόμιμος ποινή.

Τὰ αὐτὰ ἐφαρμόζονται ἐξ ἀναλογίας καὶ περὶ τῆς ἀποβολῆς τῶν ἀντιληπτῶρων.

(1) L. 7. de suspect. tut. C.

(2) L. 9. h. T. D. ἴδε μίαν ἐξαίρεσιν ὡς πρὸς τοὺς νομίμους ἐπιτρόπους εἰς τὴν σελ. 111,

MEMORANDUM

TO THE PRESIDENT
FROM THE SECRETARY
SUBJECT: [Illegible]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΗΔΕΜΟΝΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΙΣ ΑΚΕΡΑΙΟΝ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΝΙΚΑΝΩΝ

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α'.

Περὶ τοῦ τέλους τῆς ἐπιτροπῆς κηδεμονίας καὶ ἀντιλήψεως.

Ἄν ὁ ἐπίτροπος κηδεμῶν καὶ ἀντιλήπτωρ ἀποθάνῃ φυσικῶς ἢ πολιτικῶς, ἂν παύσῃ μετὰ τὴν αἵρεσιν, ἢ τὸν χρόνον διὰ τὸν ὁποῖον ἐδιωρίσθῃ, ἂν ἀπαλλαχθῇ ἢ ἀποβληθῇ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔχει ἐπιμελείαν, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἔλλειψεν ὁ ἐπιμελητής, ἀλλ' ὅχι ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ περίπτωσις τῆς ἐπιμελείας. Διὰ τοῦτο δὲν νομίζομεν ὀρθὴν τὴν κατὰ τινὰς συγγραφεῖς ἔνωσιν τῶν περιπτώσεων τῆς παύσεως τοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος, καὶ τῶν περιπτώσεων τῆς παύσεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας. Ὁμιλήσαμεν περὶ τῶν πρώτων εἰς τὰ περὶ τοῦ διορισμοῦ τῶν ἐπιτρ. καὶ κηδεμ. Κεφ. τοῦ Α'. Μέρ. εἰς τὸ Κεφ. ΚΔ'. τοῦ Γ'. Μέρ. καὶ εἰς ὅλον τὸ Β'. Μέρος· ὁμιλοῦμεν ἤδη περὶ τῶν δευτέρων.

Ἄμα ἐκλείψουν αἱ νόμιμοι περιπτώσεις, ἢ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἐπιτροπῆς κηδεμονίας καὶ ἀντιλήψεως, ἐκλείπει καὶ ἡ ἀνάγκη τῶν ἐπιμελειῶν τούτων· οὕτως ὁ φυσικὸς ἢ πολιτικὸς θάνατος τῶν ὑποκειμένων εἰς αὐτάς, ἐπιφέρει τὸ τέλος αὐτῶν· (1) ἢ υἰοθέτησις τῶν ἀνηλίκων (2) καὶ ἡ πρὸς αὐτοὺς

(1) L. 4. L. 14. §. 1. 2. de tutel. D.

(2) L. 14. ibid.

Βασιλική ἄδεια τῆς διαχειρήσεως τῶν ἰδίων των ὑποθέσεων, ἀπαλλάττει αὐτοὺς ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ κηδεμονίαν εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέκειντο, ὡς ἀνήλικες καὶ μὴ ὑποκείμενοι εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν. (1) Ἡ ἡβλικὴ ἡλικία εἶναι τὸ τέρμα τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἡ τοῦ συμπληρωθέντος 21 ἔτους, εἶναι τὸ τῆς κηδεμονίας τῶν ἀνηλίκων. (2) ἡ κηδεμονία τῶν κυοφορουμένων παύει, ἅμα γεννηθῶσιν, ἢ ἅμα ἡ ἔγκυος ἀποβάλλῃ, ἢ ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν εἶναι ἔγκυος ἡ γυνή. (3) ἡ τῶν ἀπηγορευμένων, ἀσώτων, καὶ νοσούντων, κηδεμονία καὶ ἀντίληψις, ἅμα ἀνακληθῇ ἡ ἀπαγόρευσις, καὶ ἡ περὶ τῆς ἀσωτείας καὶ ἀντιλήψεως ἀπόφασις, καὶ ἅμα ἰαθῶσιν αἱ νόσοι διὰ τὰς ὁποίας ἐδόθησαν κηδεμόνες. (4) ἡ τῶν ὡς ἀφάντων θεωρουμένων ἅμα ἡ περιουσία των παραχωρηθῇ ὡς εἵπομεν (Κεφ. Ι. Μέρ. Γ'.) εἰς τοὺς συγγενεῖς των. ἡ τῶν ἄλλων ἀφάντων, ἅμα οὗτοι ἐμφανισθῶσιν, ἢ λάβωσι φροντίδα περὶ τῶν ἰδίων των ὑποθέσεων ἀπὸ τὴν ἐκτὸς τῆς πατρίδος διαμονήν των, ἢ ἅμα φθάσῃ ἡ περὶ τοῦ θανάτου αὐτῶν βεβαία εἰδήσις, ἢ τὸ Δικαστήριον ἀποφασίσῃ ἐξ εὐλόγων τεκμηρίων, ἐκ τοῦ χρόνου τῆς ἀφανίας καὶ τῆς

(1) Μέρ. Α. Κεφ. Ε. καὶ §. 1.

(2) L. fin. quando tut. vel curat. esse desin. C. L. 1. §. 2. de Minor. 25 annis D. Μέρ. Α. Κεφ. Ε. σελ. 13. 40. περὶ τῶν ἐθίμων.

(3) L. 1. §. 27. de ventr. in possess. mittend. D. ἂν ἐδόθῃ ὁ ἐκ διαθήκης ἐπίτροπος τοῦ γεννηθησομένου, ὡς κηδεμῶν κατὰ τὴν ἐν γαστρὶ διαμονήν του, γίνεται ἐπίτροπος αὐτοῦ μετὰ τὴν γέννησίν του, χωρὶς νέας ἀποφάσεως. ἐπιχειρ. ἐκ τοῦ Νόμ. 3. §. 8. de Contrar. tutel. act. D.

(4) L. 1. de Curat. furios. D.

Ἡ ἀνάκλησις τῆς δικαστικῆς ἀπαγορεύσεως γίνεται διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, κατ' αἴτησιν τῶν ἐχόντων δικαίωμα ν' ἀπαιτήσωσι τὴν ἀπαγόρευσιν, καὶ κατ' αἴτησιν τοῦ ἀπαγορευθέντος, ὅστις ἔχει συμφέρον νὰ ἀπαλλαγθῇ ἀπὸ τὴν ἀπαγόρευσιν, καὶ καθ' οὗς τύπους καὶ τρόπους εἵπομεν ὅτι γίνεται ἡ ἀπαγόρευσις. (ἄρθ. 671. Πολιτ. Δικον.) ἡ νομικὴ τῶν καταδίκων ἀπαγόρευσις, παύει μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των. ἄρθ. 26. Ποιν. Νόμ.

ἡλικίας τοῦ ἀφάντου, (1) καὶ ἐξ ἄλλων ἀποδείξεων, ὅτι ἀπέθανε, καὶ δοθῇ οὕτως ἡ νόμιμος περίπτωσις τῆς κληρονομίας τῆς περιουσίας του.

Ἡ πρὸς τοὺς κωφάλαλους ἐπιμέλεια, πρέπει νὰ παύη μόνον ὅταν ἀποδειχθῇ διὰ ἐπιτηδείων καὶ καταλλήλων δοκιμῶν ὅτι οἱ κωφάλαλοι ἀπέκτησαν διδαχθέντες τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν διαχείρησιν τῶν ὑποθέσεών των γνώσεις, καὶ τοὺς τρόπους τῆς μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων συγκοινωνίας. (2) σπανιότατα εἶναι τὰ παραδείγματα τόσης προόδου τῶν διδαγμένων κωφάλαλων, καὶ ἐφάνησαν εἰς μόνους τοὺς τόπους τῶν ἀρίστων ἐκπαιδευτικῶν τῶν κωφάλαλων Καταστημάτων· ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν βαθμὸν τόσης προόδου, δὲν δύναται ὁ κωφάλαλος νὰ ὑπερασπισθῇ καὶ νὰ θεωρήσῃ τὰ συμφέροντά του ὡς οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, καὶ δὲν ἀπαλλάττεται κατὰ τὴν γνώμην σοφῶν παρατηρητῶν τῶν κωφάλαλων, ἀπὸ τινος ἐκ τῆς ἀσθενείας του ἐλλαττώματα τοῦ νοῦς καὶ τῆς καρδίας, ἀφαιροῦν-

(1) Ἄν δὲν ὑπάρχουν ἔθιμα κατὰ τοῦτο, πρέπει νὰ προστρέξωμεν ἀναγκαιῶς εἰς τοὺς P. N. τοὺς ὁποίους δυνάμεθα νὰ ἐρμηνεύσωμεν ἐξ ἀναλογίας· ἑκατὸν ἔτη εἶναι κατὰ τοὺς νόμους τούτους ἡ μέγιστος τεκμαιρομένη διάρκεια τῆς ἀνθρωπίνου ζωῆς, (L. 56. de usufr. ed quemad. D. L. 8. de usu et usufr. καὶ L. 23. de sacross. Eccl. C.) καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τούτου χρόνου, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ ἀφαντος ὡς ἀποθανὼν, ἂν δὲν ὑπάρχουν ἄλλαι περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, καὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν συνέβη ἀποδείξεις. Encyclop. du droit au môl. absence artic. de M. Demante.

(2) Il est donc évident, que ces malheureux (les Sourds muets) lors même qu'ils peuvent rendre leurs idées par les moyens énoncés ci-dessus (par la parole, par écrit et par gestes) ne doivent pas être censés, pour cela, avoir une notion exacte des affaires civiles. Il est aisé de s'en assurer, mais jusqu'à ce qu'on l'ait fait, le Sourd-muet, doit être mis en tutelle, comme un mineur. § 170 Hoffbauer médecine légale relative aux aliénés et aux sourds-muets.

τα τὴν κοινὴν τοῦ λογικοῦ εὐθύτητα καὶ φρόνησιν, (1) καὶ διὰ τὰ ὅποια, καθὼς καὶ διότι οἱ κωφάλαλοι δὲν δύνανται νὰ συνενοηθῶσι μὲ ὅλους τοὺς ὁμοίους των, φρονοῦμεν ὅτι δύναται νὰ δοθῇ καὶ εἰς τὸν τοσοῦτον διδασκόμενον κωφάλαλον ἀντιλήπτωρ, ἢ κηδεμών. (2) ἴδε Κεφ. Ε. §. 3. καὶ Κεφ. ΣΤ'. Μέρ. Α'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Λογοδοσία τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων.

Πᾶς ἐπίτροπος καὶ κηδεμών χρεωστεῖ ὡς διαχειριστῆς ἀλλοτρίων πραγμάτων, νὰ δώσῃ τὸν τελευταῖον καὶ γενικὸν λογαριασμὸν τῆς διαχειρήσεώς του, (3) ἢ εἰς τὸν ἀντ' αὐτοῦ διορισθέντα ἐπίτροπον καὶ κηδεμόνα, ἢ εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν του διατελέσαντας καὶ ἱκανοὺς γενομένους, ἢ εἰς τοὺς κληρονόμους των· (4) Ἐκβιάζεται δὲ, ἂν ἀποποιηθῇ, νὰ δώσῃ αὐτὸν, ἢ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως, ἂν δὲν ᾖναι ἀνιῶν

(1) les Sourds-muets sont d'une susceptibilité remarquable; ils se croient facilement offensés, surtout s'ils se trouvent parmi des inconnus; ils se laissent entraîner à leur colère, qu'entretiennent des malentendus, et les moyens de conciliations qu'on emploie chez les autres perdent sur eux leur effet. § 174 Hoffbauer: ouvrage cité.

(2) Τὸ ἐν Αὐόνι τῆς Γαλλίας Ἐφετεῖον ἀπεφάσισεν ὅτι εἰς τὸν κωφάλαλον δύναται νὰ διορισθῇ κηδεμών ἢ ἀντιλήπτωρ, δυνάμει τοῦ ἀρθ. 499. τοῦ Πολιτ. Κώδ. τὸ ὅποιον συμφωνεῖ κατὰ γράμμα σχεδὸν μὲ τὸ ἀρθ. 665 τῆς Ἑλλ. Πολιτ. Δικον. arrêt. de 14. janvier. 1813. Sirey. T. 13. p. 12.

(3) Cum ergo pupillorum pupillarum que tutores negotia gerant, post pubertatum tutelae iudicio rationem reddent. I. §. ult. de attil. tut. L. 9. de tutel. et Ration. distrahen. D. ἀρθ. 695. Πολιτ. Δικον.

(4) Ὅχι εἰς τὸν συνεπίτροπον καὶ συγκηδεμόνα διαρκούσης τῆς συνεπιτροπῆς καὶ συγκηδεμονίας των. L. 19. de administ. et peric. tut. D.

συγγενῆς τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν του προσώπων, (ἄρθ. 1003. Πολιτ. Δικον.) ἢ διὰ τῆς κατασχέσεως καὶ πωλήσεως πόσου μέρους τῆς περιουσίας του, ἐξ ὅσου δύναται νὰ πληρωθῇ ἢ κατὰ τὴν ἐξ εἰκασίας καὶ ἄλλων ἀποδείξεων προσδιορισθεῖσα παρὰ τοῦ Δικαστηρίου ποσότης ἀποζημιώσεων ὀφειλομένων ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἀποποιούμενον τὴν λογοδοσίαν. (1)

Ὁ λογαριασμὸς συντάσσεται ἐγγράφως· πρέπει νὰ περιέχῃ κατ' ἰδίαν τὰ ἐξόδα, καὶ κατ' ἰδίαν τὰ εἰσοδήματα, ἀντιπαράθεσιν αὐτῶν, καὶ τῶν ὀφειλομένων, καὶ νὰ τελειώνη διὰ τῆς σημειώσεως τοῦ προκύπτοντος ἐκ τῆς τοιαύτης ἀντιπαράθεσεως. (ἄρθ. 696. Πολιτ. Δικον.)

Ἐκαστον ἄρθρον τοῦ λογαριασμοῦ πρέπει νὰ ᾔῃναι αἰτιολογημένον καὶ ἀποδεδειγμένον, διὰ νὰ βεβαιοῦται ἡ ὑπαρξίς του· ὥστε ἡ ἐποχὴ, καὶ ἡ αἰτία παντὸς ἐξόδου, καὶ ἡ ἐποχὴ καὶ ἡ πηγὴ παντὸς εἰσοδήματος, πρέπει νὰ ἀναφέρεται εἰς τὸν λογαριασμόν, καὶ νὰ προσφέρονται ἀπὸ τὸν δοσίλογον, αἱ ἀποδείξεις τῶν ἐξόδων καὶ εἰσοδημάτων. (ἄρθ. 697. Πολ. Δικον.) Ἄν ὅμως δὲν ὑπάρχῃ λεπτομερὴς καὶ βεβαία ἀποδείξεις τῆς ποσότητος ἐξόδου τινὸς, ἀποδεικνυομένου ἄλλως διὰ τοῦ ἀντικειμένου καὶ τῶν πραγμάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔγινε, καθὼς π. χ. ἡ τοῦ ἐξόδου ὑπαρχούσης οἰκοδομῆς, δύναται ν' ἀποδειχθῇ διὰ τῆς ἐκτιμῆσεως πραγματογνομόνων, καὶ νὰ ἐγκριθῇ, κατὰ τὴν ἀποφασισθεῖσαν παρ' αὐτῶν ποσότητα.

(3) Ἄρθ. 695. 703, Πολιτ. Δικον. Κατὰ τοὺς P. N. εἰάν ὁ ἐπίτροπος καὶ κηδεὼν δὲν παρουσιάσῃ τοὺς λογαριασμοὺς, καταδικάζεται εἰς ἀποζημιώσεις, κατὰ τὴν βεβαιωθείσαν διὰ τοῦ ἐκτιμητικοῦ ὅρκου τῶν ἀντιδίκων του ποσότητα, (L. 4. de in lit. jurand. C) καὶ τοῦτο δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ τὴν σήμερον ὅταν ἐγκριθῇ παρὰ τοῦ Δικαστηρίου. (ἄρθ. 383. Πολ. Δικ.)

Διὰ τοῦ λογαριασμοῦ δύναται ὁ ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν, νὰ συμψηφήσῃ ὅσα χρεωστοῦνται πρὸς αὐτὸν, δι' ὧν οὗτος χρεωστεῖ, καθὼς εἵπομεν εἰς τὸ Κεφ ΚΒ'. τοῦ Γ'. Μέρ. σελ. 231 ὑποχρεοῦται δὲ καὶ ἀναγκάζεται καὶ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως νὰ πληρώσῃ ἀμέσως τὰ κατὰ τὸν λογαριασμὸν παρ' αὐτοῦ ὀφειλόμενα, χωρὶς βλάβης, τῶν περαιτέρω κατ' αὐτοῦ δικαιωμάτων καὶ ἀπαιτήσεων, καὶ δύναται νὰ παρακαταθέσῃ ὁ ἴδιος εἰς τὸ Δικαστήριον τὰ εἰς χεῖράς του χρήματα τῶν ὀρφανῶν, διὰ νὰ μὴν ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν τόκων. (ἄρθ. 700. 713. 715 Πολιτ. Δικον. σελ. 209.)

Δίδεται ὁ λογαριασμὸς οὗτος κατὰ τὴν ἐν τῇ Πολιτ. Δικον. διαγεγραμμένην διαδικασίαν τῶν λογιστικῶν δικῶν. (Βιβ. Γ'. Τμήμ. Γ'. Κεφ. Ζ'. Πολιτ. Δικον.) ἅς ἐνθυμηθῶμεν ὅμως ὅτι ὁ ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν, ὅστις λαμβάνει λογαριασμὸν ἀπὸ τὸν πρὸ αὐτοῦ ἐπίτροπον καὶ κηδεμόνα, δὲν δύναται νὰ συμβιβασθῇ μετ' αὐτοῦ, διὰ τὰς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ γενομένας διαφορὰς, καὶ ἐπομένως δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ὅσα ἡ Πολιτ. Δικον. διατάττει περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ εἰς τὰς λογιστικὰς δίκας.

Ὁ Γενικὸς οὗτος λογαριασμὸς δὲν δύναται νὰ ἀπαιτηθῇ παρὰ μίαν μόνην φοράν. Δύναται ὅμως καὶ μετ' αὐτὸν, νὰ ζητηθῇ καὶ νὰ γίνῃ ἡ διόρθωσις τῶν συμβάντων εἰς αὐτὸν λογιστικῶν λαθῶν. (ἄρθ. 714. Πολιτ. Δικον.) Ζητεῖται δὲ μετὰ τὸ τέλος τῆς διαχειρήσεως τοῦ ἐπιτρόπου καὶ κηδεμόνος, ὡς λέγομεν εἰς τὸ Κεφ. Ε'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῆς ἐκ τῶν πράξεων τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ὠφελείας, καὶ ὑποχρεώσεως τῶν ἀνικάνων κηδεμόνων

Πᾶν ὅτι οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἔπραξαν ἐντὸς τῶν

ὀρίων τῆς νομίμου δυνάμεως καὶ ἐπιμελείας των, ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποδεχθῶσιν οἱ διατελέσαντες ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των, ὡς ιδίας αὐτῶν, ὡς ἱκανῶν θεωρουμένων, πράξεις· (1) ἰδοὺ ἡ σημασία τοῦ νομικοῦ ἀποφθέγματος *factum tutoris, factum pupilli*. Διὰ τοῦτο μετὰ τὸ νόμιμον τέλος τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας, οἱ συναλλάξαντες, ἢ οἱ δικασθέντες μετὰ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων δι' ὑποθέσεις καὶ συμφέροντα τῶν ὀρφανῶν, χρεωστοῦν ν' ἀποτείνωσι κατ' αὐτῶν, τὰς ὁποίας δύνανται νὰ ἔχωσιν ἀπαιτήσεις ἐκ τῶν μετὰ τῶν ἐπιτρόπων των συναλλαγμάτων καὶ δικῶν. (2)

Ἄν ὅμως οἱ ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες, ἔκαμαν συναλλάγματα, δι' ὑποθέσεις μὲν τῶν ὀρφανῶν, ἀλλ' ὡς δι' ιδίας των ὑποθέσεις καὶ ὅχι ἐπὶ τῇ ιδιότητι ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, κατασταίνονται αὐτοὶ μόνοι ὑπόχρεοι εἰς τοὺς μετ' αὐτῶν συναλλάξαντας. (3) Ἐκ τοῦ ἐναντίου πᾶσα ὠφέλιμος πράξις των εἰς ὑποθέσεις καὶ συμφέροντα κοινὰ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν διατελούντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των, θεωρεῖται κατὰ τὸν νόμον ὅτι ἔγινε καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τούτων, μ' ὅλον ὅτι οἱ ἐπίτροποι δὲν ἔδειξαν ὅτι ἐνήργησαν καὶ διὰ τοὺς διατελούντας ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των. (4)

Κατ' ἀναγκαῖαν καὶ ἐναντίαν συνέπειαν τῆς προεκτεθείσης

(1) L. 12. §. 1. de administ. et peric. tut. D.

(2) L. 2. de administ. et peric. tut. L. 4. §. 1. de eviction. L. 5. 7. quand. ex fact. tut. D. nam tutores curatoresque finito officio, non esse conveniendos ex administratione pupillorum vel adolescentium soepe decretum est. L. 1. quando ex fact. tut. C. ἄρθ. 268. Πολιτ. Δικον.

(3) L. 5. §. 1. quando ex fact. tut. L. 39. §. 4. de administ. et peric. tut. D.

(4) L. 8. quando ex fact. tut. L. 18. ut legat. nom. cavet. D.

νομικῆς ἀρχῆς, δὲν ὑποχρεοῦνται οἱ ὀρφανοὶ νὰ ἀποδεχθῶσι καμμίαν τῶν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας πράξεων τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, καθὼς π. χ. τὴν ἄνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἀπαλλοτρίωσιν, ἢ ὑποθήκην τῶν ἀκινήτων κτημάτων αὐτῶν κλ.

Αἱ δολιότητες τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων δὲν δύνανται νὰ φέρουν οὔτε ζημίαν, οὔτε ὠφελειαν εἰς τοὺς ὀρφανούς· (1) ὑποχρεοῦνται διὰ τοῦτο ν' ἀποδώσουν οὔτοι, πᾶν ὅτι ὠφελήθησαν ἐκ τῶν δολίων πράξεων τῶν ἐπιτρόπων των, (2) καὶ ἐνέχονται ἀπ' εὐθείας διὰ τὰς τοιαύτας πράξεις, ἂν παρέδεχθησαν αὐτάς μετὰ τὴν ἐνηλικιότητά των. (3)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τοῦ Κύρους τῶν πράξεων τῶν ἀνικάνων.

Ἡ ἀσθένεια τῆς νοητικῆς ἐνεργείας, καὶ ἡ ἔλλειψις ἐμφρόνου θελήσεως, εἰκάζεται παρὰ τοῦ νόμου ὡς ὑπάρχουσα εἰς τοὺς ἀνήθους· (4) Εἶναι διὰ τοῦτο ἄκυροι κατὰ τὸν νόμον, αἱ ἄνευ τῆς ἀδείας τῶν ἐπιτρόπων των πράξεις καὶ ὑποχρεώσεις τῶν ἀνήθων, (5) ἐκτὸς τῶν ῥητῶς εἰς αὐτοὺς συγχωρημένων, καθὼς τῆς ἀπαιτήσεως τῆς διατροφῆς, καὶ τῆς ἐν Δικαστηρίῳ παράστασεώς των, πρὸς ἀποτροπὴν ἐπικειμένου, καὶ στιγμιαίου κινδύνου τῶν συμφερόντων αὐτῶν. Εἰς τὴν

(1) neque in interdicto, neque in coeteris causis, pupillo nocere oportet, dolum tutoris sive solvendo est, sive non est. L. 198. de Reg. jur. D.

(2) L. 4. quand. ex fact. tut. D.

(3) L. 3. §. 1. de tribut. act. L. 13. §. 7. de act. empt. D.

(4) L. 189. de Reg. jur. D. Ἀρμ.εν. §. 36 περὶ ἀνήθ.

(5) L. 10. de jur. et fact. ignorant. D.

αὐτὴν καὶ χειρότεράν κατηγορίαν τίθενται οἱ παράφρονες, μαινόμενοι καὶ βλάκες, (1) καὶ οἱ γεννηθέντες, ἢ ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ κατασταθέντες κωφάλαλοι μὴ προσηκόντως διδασκόμενοι· (2) ἀλλ' αἱ πράξεις τῶν διδασκόμενων κωφαλάλων δύνανται νὰ ἀποφασισθῶσιν ἀπὸ τὸ Δικαστήριον, ὡς ἰσχυραὶ, ὅταν προσηκόντως ἀποδειχθῇ ὅτι ἔπραξαν αὐτὰς ἐν ἐντελῇ γνώσει τοῦ εἶδους καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν, ἢ ὅταν ἐξ αὐτοῦ τοῦ εἶδους τῶν, εἰκάζεται ἡ περὶ τούτων φυσικῶς καὶ προχείρως ἀποκτηθεῖσα παρὰ τῶν κωφαλάλων γνώσις, καθὼς ἐπὶ τῶν ἀγερῶν τροφῆς, ποτοῦ, καὶ τῶν ὁμοίων. (3)

(1) L. 1. §. 12. 13. L. 43. de obligat. et act. D.

(2) Ἐξομοιοῦνται οὗτοι μὲ τοὺς βλάκας, καὶ θεωροῦνται ἀνεπίδεκτοι καταλογισμοῦ ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὸ ἀρθ. 515 τοῦ Παιν. Νόμ. ἀναφέρω τὰ ἐπόμενα ἐκ τοῦ περὶ τῶν παραφρόνων, καὶ κωφαλάλων συγγράμματος τοῦ εἰς Χάλην τῆς Γερμανίας καθηγητοῦ τῆς Νομικῆς Hoffbauer. L'infirmité de sourds - muets entraîne donc, deux conséquences immédiates, la première que leur intelligence ne peut être cultivée, comme elle l'aurait été, toutes les autres circonstances restant les mêmes; la seconde leurs pensées, leur volonté, ne peuvent être exprimées d'une manière aussi prompte, aussi exacte, aussi positive, et aussi générale, que s'ils avaient l'usage de la parole. Cette assertion n'est sans doute pas rigoureuse pour les sourds muets, qui ont reçu une éducation spéciale; mais quelque avantage qu'ils en aient retiré, ils ne sont pas encore à comparer aux autres hommes. §. 167.

(3) Lors même que le sourd - muet a reçu une éducation assez soignée, pour ne pouvoir plus être assimilée au dément ou au stupide, quand même il auroit une intelligence remarquable, et des connoissances très étendues, il faut prendre encore en considération, la difficulté qu'il éprouve à comprendre les autres et à se faire comprendre: il faut sur tout ne pas perdre de vue cette difficulté, lorsqu'il s'agit pour lui de renoncer à quelque droit, ou de contracter quelque engagement. S'il sait assez bien écrire pour s'exprimer d'une manière claire et positive sur l'objet dont

Ἀσθενὴς καὶ ὑποκειμένη εἰς ἀπάτας καὶ πλάνας, θεωρεῖται, καὶ ἡ μετὰ τὴν ἡβὴν ἀνηλικιότης· (1) ἀλλ' οἱ ἔφηβοι ἀνήλικες, ἂν μὲν ᾔσαν ὑπὸ κηδεμόνας, ἐξομοιοῦντο κατὰ τοὺς P. N. μὲ τοὺς ἀτώτους, καὶ αἱ ἄνευ τῆς συναινέσεως τῶν κηδεμόνων πράξεις των ᾔσαν ἄκυροι· ἂν ὅμως δὲν ᾔχον κηδεμόνας, αἱ μὲν πράξεις των, διὰ τὰς ὁποίας εἶχον κατὰ τὸν νόμον ἄφευκτον ἀνάγκην τῆς συνεναίσεως τῶν κηδεμόνων των, ᾔσαν ἄκυροι ἂν ἐγίνοντο ἄνευ τῆς συνεναίσεως αὐτῶν, αἱ δὲ ἄλλαι πράξεις των, ᾔσαν νομίμως ἰσχυραὶ, ἂν ἐκτελοῦντο παρ' αὐτῶν μὲ φρόνησιν ἐνηλίκων καὶ νουνεχῶν ἀνθρώπων, ἢ συμφώνως μὲ τοὺς νόμους· (2) ἡδύναντο δὲ αὐταὶ νὰ ἀνατραπῶσιν ὑπὲρ τῶν ἀνηλίκων, ἂν ᾔσαν ἐπιζήμιοι εἰς αὐτούς. Τὴν σήμερον οἱ ἔφηβοι ἀνήλικες ὑπόκεινται ἀνεξαιρέτως ὡς εἴπομεν εἰς κηδεμόνας· ἀλλὰ κατὰ τοὺς ἐν τῷ Ἀρμενοπ. νόμους, αἱ ἄνευ τῆς συνεναίσεως τῶν κηδεμόνων πράξεις των, ἐκτὸς τῶν δικῶν καὶ τῶν ἀπαλλοτριώσεων τῶν κτημάτων αὐτῶν, δύνανται μὲν νὰ ἀνατραπῶσι ἂν ᾔναι ἐπιζήμιοι εἰς τοὺς ἀνήλικας, καθὼς ἐκθέττομεν εἰς τὸ ἐπόμενον Κεφ. ἀλλὰ δὲν ᾔναι αὐτοδικαίως ἄκυροι· (3) τὸν αὐτὸν κανό-

il est question, il est évident que toutes les fois qu'il aura ainsi manifesté clairement sa volonté, ses transactions seront valides à moins que la loi ait expressement prévu le cas. Il en est de même pour les affaires qui se concluent verbalement, lorsque le Sourd-muet est en état de se faire entendre, et surtout quand la chose est si simple qu'elle ne peut donner lieu à aucune erreur ou mal entendu. Hof. ouv. cité § 175.

(1) L. 1. de minoribus. ec. D.

(2) L. 3. de tn integr. restit. C. L. 24. §. 1. de minor. D. (Mulhenbruch. doctr. pandec. §. 591. not. 5.)

(3) Ἀρμεν. §. 31. 42. - 48. 49. περὶ ἀγήθων καὶ ἀφελ. (σελ. 175) εἰς τὸν §. 5.

να θέττει καὶ ἡ 3ῃ Νεαρ. τοῦ Λέοντος περὶ τῶν πράξεων τῶν ἀσώτων ὡς εἵπομεν (σελ. 62). Ἄς παρατηρήσωμεν ὅμως ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι τροποποιοῦνται ἀπὸ τὰς διατάξεις τῆς ἰσχυούσης Πολιτ. Δικον. διότι ὅλαι αἱ πράξεις αἵτινες εἶναι ἄκυροι κατὰ τὸν νόμον, ἂν γίνουιν ἀπὸ τοὺς ὑπὸ ἀντιλήπτορας διατελούντας, χωρὶς τὴν συνέναισιν τῶν ἀντιληπτῶν αὐτῶν, (1) εἶναι ἐξίσου ἄκυροι ἂν γίνουιν ἀπὸ τοὺς ὑπὸ κηδεμόνας χωρὶς τὴν συνέναισιν τῶν κηδεμόνων διότι ἡ παρὰ τοῦ νόμου ὀρισθεῖσα προστασία, ὑπὲρ τῶν ἔλαττον ἀνικάνων, καὶ ὑπὸ ἀντιλήπτορας διατελούντων, πρέπει ἀναγκαίως νὰ δοθῇ ὑπὲρ τῶν πλέον ἀνικάνων, καὶ ὑπὸ κηδεμόνας διατελούντων.

Ὁ Νόμ. 6. de curat furios C. συγχωρεῖ εἰς τοὺς πάσχοντας διαλείπουσαν μανίαν ἢ παραφροσύνην, νὰ ἐνεργοῦν κατὰ τὰς ἐποχὰς τῆς ἐντελῶς τῶν φρενῶν ὑγείας, ἄνευ τῆς συμπράξεως τῶν κηδεμόνων των· πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τὴν σήμερον ἐνόσω ὑπάρχει ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις τῆς διὰ μανίαν καὶ παραφροσύνην ἀπαγορεύσεως, ὑπάρχει νόμιμον τεκμήριον, κατὰ τοῦ ὑπολοίτου εἶναι ἀπαράδεκτος πᾶσα ἐναντία ἀπόδειξις, (ἄρθ. 273 Πολιτ. Δικον.) περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἀπηγορευμένος δὲν ἦτον ἱκανὸς διὰ τινὰ ἐκτελεσθεῖσαν παρ' αὐτοῦ πράξιν. Κατὰ τὸ σύστημα τῆς Πολ. Δικον. περιορίζεται ὀλιγώτερον, ὁ ὀλιγώτερον πάσχων τὸν νοῦν, διὰ τῆς ὑπὸ ἀντίληψιν θέσεώς του, ἀλλὰ δὲν ἀφίνεται ἐντελῶς ἐλεύθερος διαχειριστὴς τῶν πραγμάτων του κατὰ τινὰ καιρόν.

Αἱ πράξεις τῶν ὡς ἀφάντων θεωρουμένων φυγοδίκων, καὶ αἱ τῶν ἀπηγορευμένων κατὰ συνέπειαν ποινικῆς καταδίκης

(1) Ἰδε Μέρ. Γ'. Κεφ. ΙΑ'.

εἶναι ἐντελῶς ἄκυροι, καθόσον ἀφοροῦν τὴν περιουσίαν, τῆς ὁποίας ἐστερήθησαν δυνάμει τοῦ νόμου, τὴν διαχείρησιν, καὶ διάθεσιν· ἀλλ' αἱ τῶν ἄλλων ἀφάντων καὶ ἱκανῶν πρὸς τὴν διαχείρησιν τῶν πραγμάτων των πράξεις, δὲν εἶναι ἄκυροι ὅταν οἱ ἄφαντοι οὔτε προσωπικὴν ἀνικανότητα, οὔτε νομικὴν ἀπαγόρευσιν ἔχουν πρὸς τυχύτας.

Ὡς πρὸς τοὺς δι' ἀσθένειαν τοῦ νοῦς, καὶ διὰ τὴν ἀνηλικιότητα ἀνικάνους, παρατηροῦμεν ὅτι, εἴτε, διότι ἡ εἰκασία τῆς λογικῆς ἀνικανότητός των ἐκλείπει, ὅταν ἡ πράξις των εἶναι φανερώς ὠφέλιμος εἰς αὐτοὺς, εἴτε πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτῶν, εἶναι νομίμως ἰσχυραὶ αἱ ὠφέλιμοι εἰς αὐτοὺς πράξεις των· θεωροῦνται ἐπομένως ἱκανοὶ διὰ τὰς τοιαύτας πράξεις· (1) ἀλλὰ τοιαῦται δὲν θεωροῦνται αἱ ἀποδοχαὶ οἷας-δήποτε κληρονομίας καὶ δωρεᾶς, διότι ἐξ αὐτῶν, δύναται νὰ ὑποβληθῇ ὁ ἀνίκανος εἰς ἐπιζημίους ὑποχρεώσεις. (2)

Ὅσα οἱ νόμοι διατάττουσιν ὑπὲρ τινος, δὲν δύνανται νὰ στραφῶσι κατ' αὐτοῦ· (3) εἶναι κατὰ συνέπειαν τῆς ἀρχῆς ταύτης, ὅλαι αἱ ἀκυρότητες τῶν πράξεων τῶν ἤδη ρηθέντων ἀνικάνων ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος αὐτῶν, καὶ ὑπ' αὐτῶν μόνον καὶ τῶν διαδόχων των δύνανται νὰ προβληθῶσιν, ὅταν ἐκ τῆς προτάσεώς των ὠφελῶνται· (4) καθεὶς ὅμως δύναται δι' ἰδίαν του προφύλαξιν ν' ἀποφύγῃ πᾶν συνάλλαγμα μετὰ τινος ἀνικάνου, καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ διορισθῇ κηδεμὼν αὐτοῦ, διὰ νὰ θεωρήσῃ μετὰ τοῦ κηδεμόνος ἂν ἔχῃ συμφέροντα μετὰ

(1) L. 9. de auct. et Consens. tut. ec. D.

(2) L. 9. §. 3. L. II. ibid.

(3) Quod favore quorundam constitutum est, quibusdam casibus ad loesionem eorum nolumus inventum videri. L. 6. de legib. C.

(4) Ἄν δὲν ἔχουν συμφέρον ἐκ τῆς ἀκυρότητος δὲν ἔχουν οὔτε δικαίωμα ἀγωγῆς πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτῆς. ἄρθ. 67. Πολιτ. Δίκον.

τοῦ ἀνικάνου, ἢ ἀπαιτήσεις κατ' αὐτοῦ. Τὸ Δικαστήριον δὲ καὶ αὐτεπαγγέλτως ἐξετάζει περὶ τῆς πρὸς τὸ διαδικάζεσθαι ἱκανότητος, καὶ αὐτεπαγγέλτως ἀποφατίζει τὸ ἄκυρον τῶν παρὰ τῶν ἀνικάνων γενομένων πράξεων τῆς διαδικασίας. ἄρθ. 68 74 Πολ. Δικ.

Χορηγοῦντες οἱ νόμοι προστασίαν εἰς τοὺς ῥηθέντας ἀνικάνους, κατὰ τῆς ἀπάτης καὶ πονηρίας τῶν ἀνθρώπων, δὲν συγχωροῦν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἡ φυσικὴ δικαιοσύνη ἀπαγορεύει, τὸ νὰ ὠφελῶνται ἢ γουν μὲ ἄδικον τοῦ ἄλλου ζημίαν. (1) Διὰ τοῦτο καθόσον οἱ ἀνίκανοι προφανῶς ὠφελήθησαν, ἔκ τινος συναλλάγματος, ἢ καθ' ὅσον ἔγιναν πλουσιώτεροι, (2) ὑποχρεοῦνται ἔκ τῶν πράξεών των εἰς τὰς δικαίας ἀποδόσεις τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων· οὕτως, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν χρημάτων, τὰ ὅποια ἐδαπάνησαν πρὸς τροφῆν των, ἢ θεραπείαν καὶ ἄλλας ἀνάγκας, ἢ πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν των.

Ἐπειδὴ ὁ νόμος τεκμαίρεται τὴν λογικὴν ἀδυναμίαν, τὴν ἀπειρίαν καὶ τὸ εὐαπάτητον τῶν ἀνηλίκων, ἀπόκειται εἰς τοὺς μετ' αὐτῶν ὅπωςδῆποτε συναλλάξαντας, ν' ἀποδείξουν ὅτι οἱ ἀνήλικες ἔλαβαν κέρδος καὶ ἔγιναν πλουσιώτεροι ἔκ τοῦ συναλλάγματος ἢ ἄλλης πράξεώς των, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν διατήρησιν τοῦ συναλλάγματος, ἢ τὰς ἀποδόσεις τῶν ὡς προείπομεν ὀφειλομένων παρὰ τῶν ἀνηλίκων. (3)

(1) Jure naturae aequum est neminem cum alterius detrimento et injuria fieri locupletiores. L. 20 de Reg. jur. D.

(2) L. 5. de auct. tut. D.

(3) Nam cum inter omnes constet, fragile esse, et infirmum ejusmodi actatis consilium et multis captionibus suppositum, multorum insidiis expositum. ec. L. 1. de minor. D. L. 2. Si adversus creditor. C. ἄρθ. 276 Πολιτ. Δικον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

*Περὶ τῶν ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας ἀγωγῶν,
καὶ τῆς παραγραφῆς αὐτῶν*

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ἢ μετὰ τὴν παῦσιν καὶ ἀπαλλαγὴν, ἢ ἀποβολὴν τῶν ἐπιτρόπων, ἐνεργεῖται κατ' αὐτῶν, ἢ κατὰ τῶν κληρονόμων καὶ ἐγγυητῶν αὐτῶν, ἢ ἐκ τῆς ἐπιτροπικῆς διαχειρήσεως πηγάζουσα ἀγωγὴ, παρὰ τῶν διατελεσάντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐπιτρόπων, ἢ παρὰ τῶν κληρονόμων αὐτῶν, (1) καὶ πᾶσα ἀγωγὴ παρὰ τῶν ἐπιτρόπων, ἢ τῶν κληρονόμων αὐτῶν, πηγάζουσα ἐκ τῆς αὐτῆς διαχειρήσεως, κατὰ τῶν διατελεσάντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐπιτρόπων, καὶ κατὰ τῶν κληρονόμων αὐτῶν. (2) Διὰ τῶν ἀγωγῶν τούτων ζητοῦνται αἱ ἀποζημιώσεις καὶ ἀποδόσεις περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλήσαμεν εἰς τὰ περὶ τῆς διαχειρήσεως, εὐθύνης, καὶ περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων Κεφάλαια τοῦ Γ'. Μέρους. Παρατηροῦμεν δέ, ὅτι ἡ κατὰ τῶν κηδεμόνων τῶν ραινομένων καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων ἀνικάνων ἀγωγὴ, δύναται νὰ κινηθῇ καὶ διαρκούσης τῆς κηδεμονίας τῶν. (3)

(1) Διότι μετὰ τὴν γανικὴν λογοδοσίαν τῶν ἐπιτρόπων, δύνανται νὰ γίνουν γνωσταὶ αἱ ἀμέλειαι καὶ αἱ παρ' αὐτῶν προξενθεῖσαι ζημίαι διὰ τῆς διαχειρήσεώς των· nisi finita tutela sit, tutelae agi non potest. L. 4. L. 8. 9. §. 2. 6. de tutel. et rationib. distrah. D. Ἐκ τούτου ὁ συνεπίτροπος δὲν δύναται νὰ κινήσῃ τὴν ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς ἀγωγὴν κατὰ τοῦ μὴ παύσαντος ἢ μὴ ἀποβληθέντος συνεπιτρόπου. L. 12. de administ. et peric. tut. D. αἱ ἄλλαι ἀγωγαὶ ὡς ἡ τῆς κλοπῆς τῆς ἀδίκως προσγενομένης ζημίας, δύνανται νὰ κινηθῶσι καὶ διαρκούσης τῆς ἐπιτροπῆς. L. 9. §. 7. de tutel. et ration. distrah. D.

(2) Finito autem officio, hanc actionem competere dicemus tutori; caeterum quamdiu durat nondum competit. L. 1. §. 3. L. 4. de contrar. tutel. et util. act. D.

(3) Cum furiosi curatore, non tutelae sed negotiorum actio

Εἰς τὸ περὶ τῶν δικαστικῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων Κεφάλαιον τοῦ Α. Μέρους, εἵπομεν ὅτι διορίζεται κηδεμὼν τῶν ἀνικάνων, διὰ τὴν κατὰ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων δίκην των.

Ἡ κατὰ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ἀγωγή παραγράφεται διὰ τῆς παρελεύσεως τριάκοντα χρόνων. (1) Ἀλλ' ἡ παραγραφή ἄρχεται κατὰ τῶν ὑπὸ ἐπιμέλειαν διατελεσάντων ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κηδεμονίας, καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐνηλικιότητος, ἢ ἱκανότητος πρὸς τὴν διαχείρησιν τῶν ἑαυτῶν πραγμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀνηλίκων.

(Ἰδε τὸν περὶ ἀνήθων καὶ ἀφηλ. Τίτλ. τοῦ Ἀρμενοπ.)

Ἡ ἐπιτροπή καὶ κηδεμονία δὲν ἐφάνη ἐντελῶς ἀποχρῶσα πρὸς ἀσφάλειαν τῶν συμφερόντων τῶν ἀνηλίκων. Ἐσυγχωρήθη ἐπομένως εἰς αὐτοὺς, καὶ τὸ ἔκτακτον μέσον τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεώς των συγχωρεῖται δὲ εἰς ὅλους ἐν γένει τοὺς ἀνήλικας, καὶ εἰς τοὺς ἐν ἀξιώματι καὶ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ, (2) ἐξαιρουμένων τῶν ἀπολαυόντων τὴν Βασιλικὴν ἄδειαν τῆς διαχειρήσεως τῶν ἑαυτῶν πραγμάτων. (3)

est; quae competit etiam dum negotia gerit, quia non idem in hac actio quod in tutelae actione dum impubes est is cujus tutelae geritur constitutum est. L. 4. §. 3. de tutel et ration distrah. D. ὅπου δὲν γίνεται ἡ κατὰ τοὺς P. N. διάκρισις τῶν κηδεμόνων ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους, εἶναι φανερόν ὅτι δὲν ἰσχύουν αἱ τιαυταὶ διατάξεις.

(1) L. 8. arbitr. tutel. L. 3. de praescript. xxx. vel. XL. annor. C.

(2) L. 1. §. 3. de Senatus consulto Macedon. D.

(3) L. 1. de his qui veniam aetat. C.

Ἡ εἰς ἀκέραιον ἀποκατάστασις, καθὼς αἱ λέξεις σημαίνουν, εἶναι ἐπιστροφή εἰς τὴν πρό τινος πράξεως ἢ παραλείψεως κατάστασιν δικαιωμάτων καὶ κτῆσιν περιουσίας. (1) Διὰ τὴν λάβην γῶραν, εἶναι ἀναγκαστικόν αὖν τὸ προέκυψεν ζημία εἰς τὸν ἀνήλικον διὰ τὸ ἐκ τῆς ἡλικίας του ἀσθενὲς καὶ εὐαπάτητον, ἢ δι' ἀπάτης καὶ δολιότητος ἄλλων, ἐκ τῆς πράξεως ἢ παραλείψεως καθ' ἧς ζητεῖται ἡ ἀποκατάστασις. (2) Ὁ γὰρ νὰ μὴν ὑπάρχῃ ἄλλο ἔνδικον μέσον ἀποζημιώσεως. (3) γὰρ νὰ μὴν ἀπαγορεύεται ἀπὸ τοὺς νόμους, διὰ τὸ εἶδος τῆς πράξεως, διὰ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς, διὰ τὴν χρονικὴν παραγραφὴν, ἢ ἄλλα νόμιμα μέσα ἀποστερήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποκαταστάσεως, ὡς εἰδικώτερον ἐκθετομεν διὰ τῶν ἐπομένων.

Αὖν Σκοπὸς τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως εἶναι ἡ Θεραπεία τῆς ζημίας τὴν ὑποίαν ὁ ἀνήλικος ὑπέφερεν ἐξ ἀπάτης ἄλλου, ἢ ἐξ ἰδίας του, ἀπειρίας ἀπὸ τὴν πράξιν ἢ παράλειψιν· ὥστε κατασταίνεται ματαίᾳ πᾶσα ἀπαίτησις ἀποκαταστάσεως, ἂν δὲν ὑπῆρξε τοιαύτη ζημία. (4) Ἐκ τούτου πᾶσα πράξις ἢ παράλειψις τοῦ ἀνήλικου, ἐκτελεσθεῖσα παρ' αὐτοῦ συμφώνως μὲ τῶν νόμων, δὲν δύναται ν' ἀνατραπῇ διὰ τῆς

(1) Restitutio ita facienda est ut unus quique integrum jus suum recipiat. L. 24. de minor. D.

(2) Sciendum est autem non passim minoribus subveniri; sed causa cognita, si capti esse proponantur. L. 11. §. 3 ut si ab aliis circumventi, vel sua facilitate decepti, aut quod habuerunt amiserunt, aut quod acquirere emolumentum potuerunt, omiserunt; aut se oneri quod non suscipere liquit obligaverunt. L. 44. de Minor. D.

(3) L. 16. ibid.

(4) L. 24. §. 1. L. 44. de minor. D. nec enim eventus damni restitutionem indulget, sed inconsulta facilitas. L. 4. §. 4. ibid.

εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως, διότι δὲν θεωρεῖται ὡς ἀπα-
τηθεὶς ἢ ζημιωθείς, ὁ κατὰ τοὺς νόμους ἐνεργήσας ἀνήλιξ (1)

Βον Ἀλλὰ καὶ ὅταν ὑπῆρξε ζημία ἐκ τῆς πράξεως ἢ παρα-
λείψεως τοῦ ἀνήλικος, ἂν δύναται ὁ ἀνήλιξ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν
ἀκύρωσιν αὐτοῦν κατὰ τοὺς νόμους, ἢ τὴν θεραπείαν τῆς
ζημίας δι' ἄλλου νομίμου βοθηήματος, καθὼς διὰ τῆς αἰτή-
σεως τῆς ἀκυρότητος, δὲν συγχωρεῖται εἰς αὐτὸν ἡ χρῆσις
τοῦ μέσου τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως, διότι τοῦτο εἶναι
ἐκτακτον, καὶ συγχωρεῖται ἐν ἐλλείψει παντὸς ἄλλου, κατὰ
τὰς διατάξεις τῶν νόμων. (2) Πρέπει ὅμως νὰ παρατηρή-
σωμεν, ὅτι καὶ ἂν ὁ ἀνήλιξ ἔχῃ τὴν διὰ τινὰ πρᾶξιν κατὰ
τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ἀγωγὴν πρὸς ἀποζημιώσιν του,
δὲν στερεῖται διὰ τοῦτο τὸ δικαίωμα τῆς εἰς ἀκέραιον ἀπο-
καταστάσεως, (3) τὸ ὁποῖον ἐνεργεῖται κατὰ παντὸς ἀπα-
τηλῶς συναλλάξαντος μετὰ τοῦ ἀνήλικος ἢ ὠφεληθέντος ἐκ
τῆς πράξεως ἢ παραλείψεως αὐτοῦ, καὶ κατὰ τῶν διακατόχων
τῶν πραγμάτων του, καὶ ὅχι ὡς πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους καὶ
κηδεμόνας του. (4)

Γον Ἡ εἰς ἀκέραιον ἀποκατάστασις δύναται νὰ ζητηθῇ
παρὰ τοῦ ἀνήλικος διὰ πᾶν εἶδος πράξεως ἢ συναλλάγματος,
γενομένου εἴτε παρ' αὐτοῦ διὰ τῆς συναινέσεως, ἢ ἄνευ τῆς

(1) Non videtur circumscriptus esse minor qui jure sit usus com-
muni. L. 9. de in integr. restit. C. non capitur qui jus publicum
sequitur. L. 116. §. 1. de reg. jur. D.

(2) L. 16. de minor. D.

(3) Ab eo qui restitutionis auxilio non juvatur, quaestio culpa-
e tutorum conventionem remitti potest. L. 39. §. 12. de administ. et
peric. tut. D.

(4) L. 13. §. 1. de minor. D. Οἱ ἐπιζήμια συμβόλαια πράξαντες
μετὰ τινος ὑπὸ ἐπιμέλειαν διατελοῦντος ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ κηδεμένου
του, τιμωροῦνται ποινικῶς κατὰ τὸ ἀρθ. 437. Ποιν. Νόμ.

συναινέσεως τοῦ κηδεμόνος του, εἴτε παρὰ μόνου τοῦ κηδεμόνος του· (1) δὲν δύναται ὁμῶς νὰ λάβῃ χώραν 1^{ον} δι' ὅσα ὁ ἀνήλιξ προσποιούμενος ἐν γνῶσει ὅτι εἶναι ἐνήλιξ, ἐξέτελεσε καὶ ἐσυμφώνησε μετ' ἄλλων, ἀπατήσας αὐτοὺς περὶ τῆς ἡλικίας του, διότι ὁ νόμος δὲν ὑπερασπίζεται τοὺς ἀπαταιώνας ἀνήλικας· (2) 6^{ον} κατὰ τοῦ γάμου, ὅστις δὲν δύναται νὰ διαλυθῇ παρὰ διὰ ῥητὰς ὀριζομένας διὰ τῶν νόμων αἰτίας· γ^{ον} διὰ τὴν μετρίαν πρὸ γάμου δωρεάν, τὴν ὁποίαν ὁ ἀνήλιξ ἔκαμε συναινέσει τοῦ κηδεμόνος του πρὸς τὴν σύζυγόν του· (3) 4^{ον} διὰ τὰς δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως γεννηθείσας πληρωμὰς τῶν χρεώστων πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας τῶν ἀνηλίκων· (4) 5^{ον} περὶ ὅσων οἱ ἀνήλικες ὑπεσχέθησαν καὶ μεθ' ὅρκου ἐβεβαίωσαν, ὅτι δὲν θέλουν ζητήσῃ τὴν ἀνατροπὴν των, ἢ τὴν εἰς ἀκέραιον ἀποκατάστασιν, διότι ὁ νόμος δὲν ἀνέχεται τὴν ἐπιουρκίαν· (5) 6^{ον} δι' ὅσα ὁ ἀνήλιξ συνήλλαξε μετὰ τινος ἀνήλικος· (6) Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ πραγματικῶς ὠφεληθεὶς ἐκ τοῦ συναλλαγματος ἀνήλιξ ὑποχρεοῦται εἰς τὰς ἀποδόσεις τῶν ὅσων ὠφελήθη καὶ καθ' ὅσον ἔγινε πλουσιώτερος· 7^{ον} διὰ τὰς παραλείψεις ποινικῶν κατηγοριῶν, καὶ ἐξ ἀναλογίας τὴν σήμε-

(5) L. 9. §. 1. de minor. D. L. 2. si tutor vel curat. interv. C.

(2) L. 32. de minor. D. L. 2. si minor se major. ec. C. Δὲν θεωρεῖται ὡς ἀπατηθεὶς παρὰ τοῦ ἀνήλικος, ὁ εὐλόγως ὑποτιθέμενος ὅτι ἐγνώριζε τὴν ἡλικίαν του ὡς ὁ ἐπίτροπός του. L. 7. de in integr. restit. C. Ἄν δὲ ὁ ἀνήλιξ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἀνηλικιότητός του καὶ ἐν καλῇ πίστει ἐβεβαίωσεν ὅτι εἶναι ἐνήλιξ, δὲν ζημιῶνται ἐκ τούτου. L. 1. 4. si minor se major. ec. C.

(3) L. 1. si advers. donation. C.

(4) L. 25. de administ. tut. C.

(5) L. 1. si advers. vendition. C.

(6) L. 11. §. 6. 7. de minor. D. Ἐξώδικοι ὅρκοι δὲν ἔχουν τὴν σήμερον νόμιμον ἰσχύν.

ρον, τῶν ἐγκλήσεων πρὸς ποινικὴν καταδίωξιν· (1) ἀλλ' ὁ ἀνήλιξ δὲν ζημιοῦται τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρὸς του, ἂν παραλείψῃ τὴν κατὰ τοῦ φονέως αὐτοῦ, ποινικὴν καταδίωξιν. (2)

Ἡδύνατο ὁ ἀνήλιξ κατὰ τοὺς P. N. ν' ἀποκατασταθῇ καὶ κατὰ τῶν κατ' αὐτοῦ δικαστικῶν ἀποφάσεων, ὅταν μάλιστα ἐξεδόθησαν ἐπὶ ψευδῶν παραστάσεων τοῦ ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος· (3) ἀλλὰ τὴν σήμερον, δὲν δύναται νὰ συγχωρηθῇ ἡ τοιαύτη ἀποκατάστασις, διότι ἡ ἰσχύουσα Δικονομία προσδιορίζει ῥητῶς τὰ ἔνδικα κατὰ τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων μέσα, εἰς τὰ ὅποια δὲν ὑπάρχει καὶ τὸ τῆς εἰς ἀέροαιον ἀποκαταστάσεως· ἀλλ' ἡ προθεσμία τοῦ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς διαδικασίας ἐνδίκου μέσου, ἄρχεται διὰ τὰς ἐκδοθείσας κατὰ τῶν ἀνηλίκων ἀποφάσεις, μετὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐνήλικας γενομένους ἐπίδοσίν των. (ἄρθ. 791 Πολιτ. Δικον.)

Κατὰ τὴν ἰσχύουσαν Δικονομίαν, ὁ Εἰσαγγελεὺς ὑπερασπίζεται τὰ δίκαια τῶν ἀνηλίκων, καὶ προσέχει ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος αὐτῶν· ὥστε δὲν δύναται εὐλόγως νὰ ὑποτεθῇ ὅτι οἱ ἀνήλικες δύνανται νὰ ἀδικηθῶσιν εἰς τινὰ δίκην δι' ἑλλειψιν ὑπερασπίσεως, ἢ διὰ κακὴν ὑπεράσπισιν. Ἄν ὁ Εἰσαγγελεὺς δὲν ἔφερε τὸν λόγον εἰς τινὰ δίκην τῶν ἀνηλίκων, ἢ ἂν οὗτοι δὲν παρεστάθησαν ἐν τῷ Δικαστηρίῳ διὰ τοῦ προστήκοντος ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος των, δύνανται ἐνήλικες γενόμενοι, ἂν ἐξεδόθῃ κατ' αὐτῶν ἡ ἀπόφασις, νὰ ζητήσουν τὴν ἐπαναλήψιν τῆς διαδικασίας, διὰ τοιαύτας ἑλλείψεις· (ἄρθ. 785. Πολ. Δικον.) Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, εὐλόγως

(1) L. 37. de minor. D.

(2) L. 1. in quib. caus. in integr. restitut. C.

(3) L. 7. §. 4. de minor. D.

συμπεραίνομεν, ὅτι δὲν συγχωρεῖται ἡ κατὰ τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων ἀποκατάστασις τῶν ἀνηλικίων, διὰ τὸ προρηθὲν νόμιμον τεκμήριον ἀποχρώσεως ὑπερασπίσεως τῶν συμφερόντων αὐτῶν εἰς τὰς δίκας.

Εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ αἵτησις τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως, δι' ὅσα ἀπεζημιώθη ὁ ὀρφανὸς δι' ἄλλης ἀγωγῆς, ἢ παρὰ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων αὐτοῦ, διότι ἡ δικαιοσύνη δὲν ἀνέχεται τὸ νὰ λάβῃ δύο φορὰς, τὸ ἅπαξ εἰς αὐτὸν ὀφειλόμενον. (1) Εἶναι ἀπαράδεκτος πρὸς τούτοις, δι' ὅσα ἐπεκύρωσέ τις μετὰ τὴν ἐνηλικιότητά του ῥητῶς ἢ σιωπηλῶς. (2) παραγράφεται δὲ τὸ δικαίωμα τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως, διὰ τῆς παρελεύσεως τεσσάρων ἐτῶν ἀρχομένων ἀπὸ τῆς ἐνηλικιότητος. (3)

Δὲν συγχωρεῖται δὲς ἡ περὶ τῆς αὐτῆς πράξεως ἢ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου αἵτησις ἀποκαταστάσεως. (4)

Διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως ἐπανέρχονται τὰ μέρη εἰς ἣν ἦσαν στάσιν, πρὸ τῆς πράξεως ἢ παραλείψεως, καθ' ἣς λαμβάνει χώραν ἡ ἀποκατάστασις. (5) δὲν δύναται νὰ προκύψῃ ἐκ ταύτης οὔτε ζημία οὔτε ὠφέλεια. (6) χρεωστεῖ διὰ τοῦτο, νὰ ἀποδώσῃ ὁ τυχὼν τὴν ἀποκατάστασιν, ὅλα ὅσα ὠφελήθη, καὶ τὰ ἐξ ὧν ἐγίνε πλουσιώτερος, διὰ τῆς πράξεως καθ' ἣς ἀπεκτεστώθη, καθὼς τὸ τίμημα τῆς ἀνατραπῆσης ἀγορᾶς τοῦ

(1) Bona fides non patitur ut bis idem exigatur. L. 57. de reg. jut. D.

(2) L. 2. Si major factus, ratum habuerit. C. L. 30. de minor. D.

(3) L. 4. de in integ. restit. L. fin. de temporib. in integr. restitut. C.

(4) L. 3. Si soepius in integr. restit. C.

(5) L. 24. de minor. D.

(6) L. 1. de reputationibus quae fiunt in judic. ec. C.

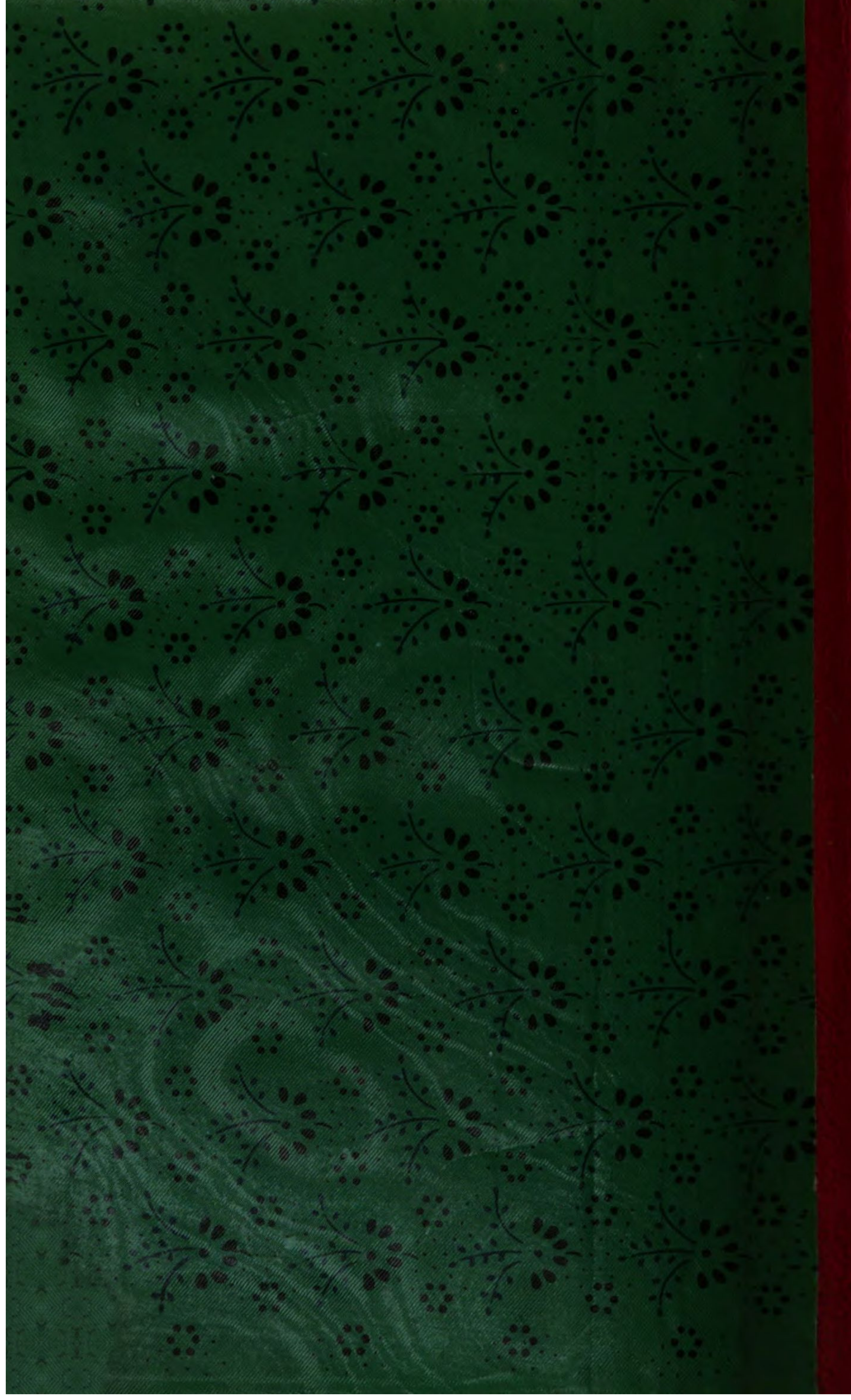
κτήματός του, τὰ ὠφέλιμα ἐπὶ τούτου ἔξοδα, τὰ ὅποια ἔλαβε δάνεια χρήματα ἂν τὰ ἐξόδευσεν ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ καθ' ὅσον ἐκ τούτων ὠφελήθη. (I)

Ἡ εἰς ἀκέραιον ἀποκατάστασις, δύναται νὰ λάβῃ χώραν, καὶ ὑπὲρ ἄλλων ἀνικάνων προσώπων, καθὼς ἐξάγεται ἐκ τοῦ Νόμ. 3. de tempor. in integr. Restitut. C. (2)

(1) L. 32. §. 4. 5. de administ. et peric. tut. L. 24. §. 1. L. 27 §. 1. de minor. D. Ἄν ὁ ἀνήλιξ ἐδάνεισεν εἰς ἄλλον τὰ ὅποια ἔλαβε δάνεια χρήματα, ὑποχρεῖται νὰ παραχωρήσῃ τὰ κατὰ τοῦ χρεώστου του δικαιώματα εἰς τὸν δανειστήν του. (L. 27.)

(2) Muhlenbruch doctr. pandect. §. 604.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΟΥ ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

Nautēs, Geōrgios A.

Pragmateia peri epitropōn kēdemonōn kai antilēptorōn kata tus rōmaïkus kai
tus en tē Helladi ischyontas nomus

Athēnai 1840

J.rel. 1662

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10564870-0